पोखरा महानगरपालिका

स्थानीय राजपत्र

पोखरा महानगरपालिकाद्वारा प्रकाशित

खण्ड ०८) पोखरा, चैत्र २७ गते, २०८१ साल (संख्या १९

भाग १

पोखरा महानगरपालिका भवन तथा पूर्वाधार निर्माण मापदण्ड–२०८० (पहिलो संशोधन २०८१)

१. **प्रारम्भिकः** शान्त, सुरम्य र मन लोभ्याउने प्राकृतिक अवस्थिति भएको पोखरा महानगरपालिका ४६४.२४ बर्ग कि.मी. क्षेत्रमा फैलिएको छ । अन्नपूर्ण हिम श्रृंखलाको काखमा, तालतलैया नदीनाला तथा हरियाली डाँडाकाँडाहरूले घेरिएर रहेको यो महानगरपालिकालाई मानव बसोबासको उत्कृष्ट ठाउँको रूपमा विकास गर्नु आवश्यक छ । वि.सं. २०१६ सालमा नगरपालिका घोषणा हुँदा पोखरामा १३ वडाहरू समेटिएका थिए । शहरी क्षेत्र विकास हुदै गर्दा केहि जोडिएका ग्रामिण क्षेत्रहरू जोडिएर वि.सं. २०३३ सालमा १४ र १५ वडा थपिएको थियो भने वि.सं. २०३७ सालमा १६, १७ र १८ वडाहरू पोखरा नगरमा थपिएका थिए । यसै बिच पोखरा सामाजिक तथा आर्थिक रूपमा जिवन्त केन्द्रको रूपमा विकास हुँदै गयो यस क्रममा शहरको व्यापक विकास हुँदै गयो र वि.सं. २०५२ साल माघ १८ गते उपमहानगरपालिका र वि.सं. २०७३ फागुन २७ गते महानगरपालिकाको रूपमा घोषणा भएको छ । वि.सं. २०१६ सालमा घोषणा गरिएको नगर क्षेत्र अहिले सघन शहरी क्षेत्रको रूपमा विकास भैसकेको छ भने वि.सं. २०५२ सालमा उपमहानगरपालिका घोषणा हुँदा समेटिएका केहि ग्रामिण क्षेत्रहरू शहरी क्षेत्रको रूपमा विकास भैरहेका छन् । समय क्रममा थप अन्य क्षेत्रहरू उमहानगरपालिकामा समेटिएका थिए । वि.सं. २०७३ फागुन २७ मा महानगरपालिका घोषणा हुँदा पोखरा उपत्यकाका अधिकाशं क्षेत्रहरू महानगरपालिकामा समेटिएको छ ।

यो मापदण्ड तयार गर्दा साविकमा निर्धारित मापदण्डहरूमा देखिएका कमी कमजोरी र अभावहरूलाई समय सापेक्ष रूपमा सुधार गर्दै जग्गाको भू-उपयोग, सर्वसाधारण जनताको स्वास्थ्य साथै अन्य अत्यावश्यक सुविधाहरूलाई समेत ध्यान दिइएको छ । यस मापदण्डमा बस्ति विकास सहरी योजना तथा भवन निर्माण मापदण्ड २०७२ साथै यसमा हालसम्म गरिएका संसोधित मापदण्डहरूलाई नै आधार मानी तयार गरिएको छ ।

यो मापदण्डको सही कार्यान्वयनबाट नै अव्यवस्थित शहरीकरण एवं असुरक्षित निर्माण कार्यहरूबाट उत्पन्न हुने समस्याहरू निराकरण गर्न सहयोग पुग्ने तथ्यलाई हृदयंगम गरी यससँग सम्बन्धित सम्पूर्ण पक्षहरूले यो मापदण्डलाई प्रभावकारी रूपमा व्यवहारमा लागू गर्ने गराउने कार्यमा आ-आफ्नो तर्फबाट सहयोग पुऱ्याउनु सबैको कर्तव्य हुनेछ ।

२. मापदण्ड निर्माणको पृष्ठभूमि

सभ्यताको विकासक्रममा सरल सहज र सुखमय जीवनयापन गर्न शहरीकरणको विकास हुँदै जाने कुरा स्वभाविक छ । भौगोलिक, जैविक तथा साँस्कृतिक हिसाबले महत्वपूर्ण भएको पोखरा उपत्यका, बसोबास र आर्थिक तथा सामाजिक गतिबिधिको केन्द्रको रूपमा विकास भैरहेको र तीब्र रूपमा शहरी विकास भइरहेको छ । गाउँहरू शहर र बजारमा परिणत भैरहेका छन् । ग्रामिण क्षेत्रहरू शहरको अभिन्न अंगको रूपमा विकास हुन थालेका छन् । शहरीकरणको यो प्रक्रिया र गतिलाई योजनाबद्ध रूपमा अगाडि बढाउन जरुरी छ । यस क्षेत्रमा भैरहेका निर्माण कार्यहरूलाई व्यवस्थित ढंगले दिशाबोध गर्नु पर्दछ ।

बिगतमा पोखरा उपत्यकामा पोखरा उपनगरपालिका, लेखनाथ नगरपालिका र केहि गाउँ विकास समितिहरू रहेका थिए । अहिले पोखरालाई महानगर घोषणा सँगै पोखरा उपत्यकाका अधिकांश भूभागहरू महानगरमा समेटिएका छन् । पोखरा उपत्यका भित्रका निर्माण कार्यहरूलाई व्यवस्थित गर्न नेपाल सरकारले पोखरा उपत्यका नगर विकास समिति समेत स्थापना गरेको छ । यी सबै नगरपालिकाहरू र नगरविकास समितिले बिभिन्न समयमा मापदण्ड सम्बन्धी निर्णयहरू गरेका छन् । धेरैजसो यस्ता निर्णयहरू तत्कालिन समस्याहरूलाई समाधान गर्न गरिएको अवस्था छ। कतिपय यस्ता निर्णयहरूमा पुष्ट्याईहरू देखिदैनन् भने कतिपय निर्णयहरू एकआपसमा बिरोधाभाष समेत देखिन्छन् । महानगरको योजनाबद्ध विकासको लागि धेरै अध्ययनहरू भएको देखिन्छन् । यी अध्ययनहरू मध्ये धेरैजसो विज्ञहरूको बिश्लेषणात्मक राय भएको देखिन्छ भने कतिपय अध्ययनहरूमा विज्ञहरूको एकाङ्की चिन्तन प्रतिविम्वित भएको देखिन्छ । यसले गर्दा निर्णय गर्ने अधिकारीलाई अन्योल हुने गरेको छ र सर्बसाधारणलाई असुरक्षा र चिन्ता हुने गरेको देखिन्छ । मापदण्ड भनेको सुबिचारित ढंगले शहरको सुन्दरता र जनताको सुरक्षा अनि समृद्धिको लागि निर्माण गरिने नीति, नियम, नियमावली र निर्देशिकाहरू हुन् । यस्ता नीति र नियमहरू पर्याप्त अध्ययन र छलफलबाट तयार गर्नुपर्दछ ।

पोखरा उपत्यकाको बनोटको विषयमा विज्ञहरूका फरकफरक धारणाहरू पाइएका छन् । पोखराका बिभिन्न भागहरूमा भुङ्गानहरू (Sink Holes) देखिने गरेको कारणबाट जनमानसमा बिभिन्न आशंकाहरू फैलिइएको अवस्था छ । विज्ञहरूको प्रारम्भिक भौगर्भिक अध्ययनमा, पोखरा उपत्यकाका बिभिन्न भागहरूमा उच्च मापनका भुइचालो या अन्यकुनै भौगर्भिक कारण सेती नदीको शिर प्रदेश (हिमाली भाग)बाट आएको ठुलाठुला बाढीबाट आएको ढुंगा, माटो र बालुबाहरू (Debris) निक्षेप (जम्मा भएको) भएर उपत्यकाको साविकको पिँध पुरिएर समथर बगर बनेको तथ्य देखिएको छ । बिभिन्न भौगोलिक समयमा यस्ता थिग्र्यानहरू जम्मा भएको र तिनिहरूको भिन्दा भिन्दै विशेषता हुने पृष्ठभूमिमा पोखराका बिभिन्न भागहरूमा रहेको जमिनको भारवहन क्षमताको बारेमा बिभिन्न चर्चा हुने गरेकोछ । खास गरी सेती नदी गहिरिएर बगेको र यसको किनारहरूमा, बिशेषत रामघाट देखि बैरागी बन रंगशाला हुदै नयाँ बस्ति र रातामाटासम्मको भागमा, सेतीका डिलभिरहरू भत्किएका छन् । यस्तो जोखिम भए तापनि महेन्द्रपुल साँघुकोमुख तथा बगर के.आइ. सिंह पुल वरिपरीको क्षेत्रमा पुरानो बस्ति भएको ठाउँमा डिलभिरहरू भत्किएको अवस्था देखिदैन । सेतीनदीको के.आइ.सिह पुलदेखि उत्तर तर्फ हेम्जा लामाचौर पुरन्चौरको खण्डमा अग्ला डिलहरू भए तापनि भत्किएको देखिदैन तर याम्दी र जौबारीको क्षेत्रमा रहेका डिलभिरहरू भत्किएको देखिन्छ । त्यसैगरी, खुदी खोलाको दक्षिण तर्फ सातमुहाने र मालेपाटनको पश्चिम तर्फको डिलभिरमा ओडार परी भत्किएको देखिन्छ । काली खोलाको दिप र भलामको खण्डका अग्ला डिलभिरहरू भएता पनि त्यहाँ ती डिलभिरहरू तुलनात्मक रूपमा कम भत्किएका देखिन्छ । जमिनको यो अवस्थालाई हेरेर निर्माणको मापदण्ड निर्धारण गर्नु आवश्यक छ ।

शहरी विकासको मुल पक्ष भनेको सघन आर्थिक गतिबिधिहरू हुन् । आर्थिक कार्यहरू नहुँदा जीवन चल्न सक्दैन र मानिसहरू अवसरको खोजीमा बाहिर जान थाल्छन् । यसबाट शहर बिस्तारै मृत्यु प्रायः हुदै जाने गर्छ । मापदण्ड तय गर्दा यो बिषयलाई ध्यान दिनु पर्छ । व्यापारिक केन्द्रहरूमा व्यापार र व्यवसाय गर्न बढि भन्दा बढि क्षेत्रफल उपलब्ध हुने गरी भवन निर्माण गर्न पाउने व्यवस्था गर्नुपर्छ । यी क्षेत्रहरूमा एकदुई तले घरहरू बनाउदा ठाउँ सागुरो हुने र व्यापार व्यवसाय कम हुने हुन्छ । यसबाट अर्थ व्यवस्था कमजोर हुदै जाने गर्दछ । यस कुरालाई मध्यनजर गर्दै बहुतले घरहरूलाई प्राथमिकतामा राख्नुपर्दछ । शहरीकरणको क्रममा तिब्र जनसख्या बृद्धि हुने, जनसंख्याको व्यापक आवागमन हुने र व्यापक व्यवसायहरू सञ्चालित हुने गर्दछन् । तिनिहरूको निम्ति आवश्यक भवन तथा पूर्वाधारहरू निर्माण हुन थाल्दछन् । यो अवस्थालाई भवन निर्माणमा प्रतिबिम्वित गर्नु आवश्यक हुन्छ । यसको साथै, पुरानो शहरको भागमा रहेका घरहरू तथा अन्य संरचनाहरूलाई नियमन गर्न र नयाँ निर्माणलाई व्यवस्थित गर्नु पर्दछ ।

पोखरा उपत्यकासँग जोडिएका यी सबै पक्षहरूलाई ध्यान दिदै पोखरा महानगरपालिकालाई सुन्दर गतिशिल र समृद्ध शहरको रूपमा विकास गर्न यो एकिकृत भवन तथा पूर्वाधार निर्माण मापदण्ड तयार गरिएको छ । बिभिन्न समयमा नेपाल सरकार र विभिन्न संस्थाहरूले पोखरा उपत्यकाका बिबिध पक्षहरूको सघन अध्ययन गरेका छन् । ती अध्ययनबाट प्राप्त रिपोर्ट र प्रतिवेदनहरू समेत यो मापदण्ड तयार गर्नका लागि सन्दर्भ सामाग्रिहरू बनेका छन् । यो मापदण्ड तयार गरिरहँदा पोखरा उपत्यकाका जटिल क्षेत्रहरूको स्थलगत अवलोकन भ्रमण समेत गरिएको थियो ।

३. प्रस्तावित मापदण्डका आधारहरूः

मापदण्ड तयार गर्नको लागि विशेष गरी भू-उपयोगलाई आधार मान्ने गरिएको हुन्छ, तर समाजका आवश्यकता र गतिबिधिहरूका कारणले बस्ति विकास हुने र त्यस्ता बस्तिहरूलाई सुन्दर, सुरक्षित तथा बसोवास योग्य बनाउन मापदण्ड बनाउने गरिन्छ ।

बर्तमान मापदण्ड तयार गर्दा पोखराको सन्दर्भमा आधारभूतरूपमा वि.सं. २०३१ मा तयार गरिएको पोखराको भौतिक विकास योजनालाई आधार बनाइएको छ । त्यसैगरी, एकिकृत कार्यमुलक योजना वि.सं. २०५५, Land use concept plan for Pokhara 2000 AD, पोखरा उपत्यकाको निर्माण मापदण्ड वि.सं. २०६९ लाई सन्दर्भ सामाग्रीको रूपमा अध्ययन गरिएको छ । पोखराको भूगर्भको बारेमा गरिएको प्रारम्भिक अध्ययन "पोखरा उपत्यकाको ईञ्जिनियरिङ्ग र वातावरणीय भौगर्भिक नक्सा सन १९९८" लाई समेत मापदण्ड तयार गर्दा बिशेष ध्यान दिइएको छ । नेपाल सरकारले भवन निर्माणलाई नियन्त्रण र नियमन गर्न भवन निर्माणको नमुना मापदण्ड २०७१, तथा बस्ति विकास सम्बन्धमा बस्ति विकास, शहरी योजना तथा भवन निर्माण सम्बन्धी आधारभूत निर्माण मापदण्ड, २०७२ तयार गरेको छ । काठमाण्डौ उपत्यका विकास प्राधिकरणले काठमाण्डौ उपत्यकाको भवन निर्माण सम्बन्धी मापदण्ड तयार गरेको छ । उल्लेखित सामाग्रीहरू पोखरा महानगरपालिकाको भवन तथा पूर्वाधार निर्माण सम्बन्धी यो मापदण्ड निर्माणमा सन्दर्भ सामाग्रीका रूपमा उपयोग गरिएको छ ।

पोखरा महानगर क्षेत्रको भू संबेदनशिलता, भौगर्भिक अवस्था, पोखराको भौतिक विकास योजना तथा भु उपयोग योजना यस क्षेत्रको बढ्दो शहरीकरण र जनसंख्याको चापलाई मध्यनजर राख्दै पोखरा महानगर क्षेत्र भित्र गरिने निर्माण सम्बन्धी मापदण्डलाई मध्यनजर गरी सुन्दर सुरक्षित बसोवास योग्य दिगो र समुन्नत पोखरा शहर निर्माण गर्न एकीकृत भवन तथा पूर्वाधार निर्माण मापदण्ड सम्बन्धमा आबश्यक व्यवस्था गर्न बान्छनीय भएकोले स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ को दफा १०२ बमोजिम पोखरा महानगरपालिकाको १३ औं नगर सभा मिति २०८०/०३/१० मा निर्णय भई यो मापदण्ड लागु गरिएको छ ।

परिच्छेद १
संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ्ः

१. **संक्षिप्त नाम र प्रारम्भः**

१.१ **मापदण्डको नामः**

यो मापदण्डको नाम "पोखरा महानगरपालिकाको भवन तथा पूर्वाधार निर्माण मापदण्ड-२०८०" रहेको छ ।

१.१.१ मापदण्डको अधिकार क्षेत्रः

यो मापदण्डको अधिकार क्षेत्र पोखरा महानगरपालिकाको भौगोलिक सिमाना भित्र रहनेछ ।

१.१.२ मापदण्डको प्रारम्भः

यो मापदण्ड पोखरा महानगरपालिकाको नगर सभाले पारित गरि राजपत्रमा प्रकाशित भएको मिति देखि लागु हुनेछ ।

१.१.३ मापदण्डको संसोधनः

यो मापदण्ड पोखरा नगर सभा/अधिकार प्राप्त निकायबाट समयानुकुल परिमार्जन गर्न सक्ने छ ।

१.१.४ मापदण्ड सम्बन्धी प्रशासन क्षेत्रः

कुनै पनि निजी, अर्ध सरकारी वा सरकारी स्वामित्वको घडेरी जग्गा वा सार्वजनिक जग्गामा कुनै प्रकारको भू-उपयोग वा क्रियाकलाप प्रस्ताव गर्न, जग्गा घडेरी टुक्रा गर्न, भौतिक विकास गर्न, वा निर्माण कार्य गर्नु परेमा सम्बन्धित निवेदकले महानगरपालिकामा तोकिएको ढाँचामा रीतपूर्वकको निवेदन दर्ता गरी स्वीकृति प्राप्त गर्नु पर्नेछ ।

२. **परिभाषा**

२.१. विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस मापदण्डमा निम्नानुसार परिभाषा गरिएको छ ।

"**महानगरपालिका**" भन्नाले पोखरा महानगरपालिकालाई जनाउँछ ।

"**नगर सभा**" भन्नाले पोखरा महानगरपालिकाको नगर सभालाई सम्झनुपर्छ ।

"**कार्यपालिका**" भन्नाले पोखरा महानगरपालिकाको नगर कार्यपालिका सम्झनुपर्छ ।

"**वडा कार्यालय**" भन्नाले महानगरपालिकाको सम्बन्धित वडा कार्यालय सम्झनुपर्छ ।

"**अधिकार प्राप्त अधिकारी**" भन्नाले कार्यपालिका वा कार्यपालिकाद्वारा अधिकार सुम्पिएको अधिकारी सम्झनुपर्छ ।

"**स्वीकृति**" भन्नाले आफ्नो क्षेत्राधिकार भित्र रही सम्बन्धित निकायले दिएको स्वीकृति सम्झनुपर्छ ।

"**जग्गा उपयोग प्रतिशत *(Ground Coverage)***" भन्नाले भवनको भूँई तलाको क्षेत्रफल र भवन बन्ने जग्गा वा घडेरीको क्षेत्रफलको अनुपातलाई १०० ले गुणा गर्दा हुन आउने प्रतिशतलाई जनाउँदछ ।

"**भूँई क्षेत्रको अनुपात *(FAR: Floor Area Ratio)***" भन्नाले भवनको सम्पूर्ण तलाहरूमा निर्मित क्षेत्रफलको योगफललाई भवन बन्ने जग्गा वा घडेरीको क्षेत्रफलले भाग गरेर आएको भागफललाई जनाउँदछ ।

"**सडकको अधिकार क्षेत्र *(Right of Way)***" भन्नाले ऐन, नियम तथा स्वीकृत मापदण्डले तोकेको सडकको चौडाइलाई जनाउँदछ ।

"**सेटव्याक *(Set Back)***" भन्नाले आफुले आफ्नो जग्गामा भवन वनाउँदा साँध सिमाना, सार्वजनिक सम्पत्ति र सडक अधिकार क्षेत्रवाट छाड्नु पर्ने न्यूनतम दुरीलाई जनाउँदछ ।

"**किरण सतह *(Light Plane)***" भन्नाले सेटव्याक रेखा माथी सडकको अधिकार क्षेत्र र दुवै तर्फको

सेटव्याक जोडदा हुन आउने योगफलको दुई गुणा उचाईवाट सडकको अर्को तर्फको सेटव्याक रेखा जोडने काल्पनिक सतहलाई जनाउँदछ ।

“**प्राविधिक समिति**” भन्नाले बस्ती विकास शहरी योजना तथा भवन निर्माण सम्बन्धि आधारभुत निर्माण मापदण्ड २०७२ को संसोधन २०७८ अनुसार गठित समिति भन्ने जनाउदछ ।

“**नियन्त्रित भौतिक योजना *(Secured Physical Plan)***” भन्नाले नियन्त्रित रूपमा मात्र प्रयोग हुने, साँध सिमानालाई पर्खाल लगाएर सुरक्षित गरिएको भौतिक योजनालाई जनाउँदछ ।

“**सार्वजनिक भौतिक योजना *(Public Physical Plan)***” भन्नाले केही स्वामित्वकर्ताहरूले आफ्नो लगानीमा विकास गरेको तर तिनका सडक, खुल्ला क्षेत्र आदि सार्वजनिक प्रयोगको लागि समेत खुल्ला गरिएको भौतिक योजनालाई जनाउँदछ ।

“**क वर्गका भवन**” भन्नाले भवन ऐन २०५५ को दफा ८ (क) अनुसारको अत्याधुनिक प्रविधि अपनाई निर्माण हुने वा भएका भवनहरूलाई जनाउँदछ ।

“**ख वर्गका भवन**” भन्नाले भवन ऐन २०५५ को दफा ८ (ख) अनुसारको भूँइ तलाको क्षेत्रफल ९२.९४ वर्ग मीटर भन्दा बढी, ३ तला भन्दा अग्ला वा Structural Span ४.५ मिटर भन्दा बढी भएका भवनहरूलाई जनाउँदछ ।

“**ग वर्गका भवन**” भन्नाले भवन ऐन २०५५ को दफा ८ (ग) अनुसारको भूँइ तलाको क्षेत्रफल ९२.९४ वर्ग मीटरसम्म र उचाई ३ तला सम्म वा Structural Span ४.५ मिटर भन्दा कम भएका भवनहरूलाई जनाउँदछ ।

“**घ वर्गका भवन**” भन्नाले भवन ऐन २०५५ को दफा ८ (घ) अनुसारको क, ख, र ग वर्गमा नपरेका ईंटा, ढूंगा, माटो, बाँस, खर, आदि प्रयोग गरी निर्माण भएको अधिकतम दुई तले भवनलाई जनाउँदछ ।

“**माटो परीक्षण**” भन्नाले सहरी विकास मन्त्रालयले जारी गरेको माटो परीक्षण निर्देशिकाले तोकेको परिक्षण प्रकृया र विधिलाई जनाउँदछ ।

“**संस्थागत भवन**” भन्नाले विद्यालय, उच्च विद्यालय, अस्पताल, सरकारी, निजि तथा पव्लिक लिमिटेडका कार्यालय भवन आदिलाई जनाउँदछ ।

“**सभा–सम्मेलन भवन**” भन्नाले मानिसहरू जमघट हुने गैर आवासीय प्रयोजनका सिनेमा हल, संयुक्त र विशाल बजार, मल्टिप्लेक्स, तारे होटल आदिलाई जनाउँदछ ।

“**आवसीय भवन**” भन्नाले साधारण आवसिय प्रयोगमा आउने सुत्ने बस्ने भवन जसमा पकाउने सुविधाहरू समेत रहेको हुन्छ । यसमा एक वा बढी परिवारको बसोबास अपार्टमेन्ट, फ्ल्याटहरू र निजि ग्यारेजहरू समावेश हुन सक्छ ।

“**सार्वजनिक भवन**” भन्नाले संस्थागत भवन, सभा-सम्मेलन भवन लगायत सभाहल, साँस्कृतिक समारोह तथा भोजभतेर स्थल, आदिलाई जनाउँदछ ।

“**वहुतले भवन**” भन्नाले ५ तला भन्दा बढी वा सडकको जमिनको सतह बाट १७ मि भन्दा बढी उचाई भएका भवनलाई जनाउँदछ ।

“**व्यापारिक भवन**” भन्नाले व्यापारिक प्रयोजनको लागि बनेको भवनलाई सम्झनु पर्दछ ।

“**मिश्रित आवसिय भवन**” भन्नाले तल्लो तला व्यापारिक प्रयोजनमा रहेको र माथिल्लो तला आवसीय प्रयोजनमा भएको भवनलाई सम्झनु पर्दछ ।

“**छुट्टै भवन**” भन्नाले अन्य भवनहरूले नछोएको गारो तथा छाना भएको घडेरीको चारैतर्फ खाली जग्गा भएको भवनलाई जनाउँदछ ।

“**असुरक्षित भवन**” भन्नाले निम्न लिखित भवनहरू समावेश हुन सक्छन् ।

क) असुरक्षित स्ट्रक्चर भएको घर

ख) अस्वस्थकर

ग) आवत जावत गर्न पहुँच पर्याप्त नभएको

घ) आगलागिको खतरा बढी भएको

ङ) रहन बस्नको लागि खतरापूर्ण

"**भवन एकिकरण** ***(House Pooling)***" भन्नाले एकल स्वामित्वका छुट्टा-छुट्टै पुराना भवनहरूलाई भत्काएर नयाँ बन्ने बहुस्वामित्वको एउटै भवनलाई जनाउँदछ ।

"**आर्किटेक्ट/इन्जिनियर**" भन्नाले नेपाल इन्जिनियरिङ्ग परिषद्मा दर्ता भई इन्जिनियरिङ्ग व्यवसाय गर्ने अनुमति प्राप्त विशेषज्ञलाई जनाउँदछ ।

"**सहायक-उपयोग**" ***(Accesory Use)*** भन्नाले सामान्यतया मुख्य प्रयोजनमा नआउने तर खास प्रयोजनको निमित्त सघाउ पुग्ने किसिमको घर जग्गाको कुनै पनि प्रकारको उपयोगलाई सम्झनुपर्छ ।

"**परिवर्तन**" ***(Alteration)*** भन्नाले एक किसिमको निर्माणको स्वीकृति लिई वा एक किसिमको उपयोगबाट अर्को किसिमको उपयोगमा फेरवदल गर्ने वा क्षेत्रफल वा उचाईमा थपघट गर्ने वा आवतजावतका आधारमा नै परिवर्तन गर्ने वा त्यसलाई बन्द गर्ने वा स्वीकृत संरचनामा नै परिवर्तन गर्ने जस्ता कार्य सम्झनुपर्छ ।

"**बुइगल वा छाना मुनिको भाग**" ***(Attic)*** भन्नाले सरसफाई सम्बन्धी (Sanitary) प्रयोजनमा आउने बाहेक स्टोरको निमित्त वा खाना पकाउने, बस्ने वा पूजा गर्ने जस्ता कामको निमित्त उपयोग गरिने भाग सम्झनुपर्छ

"**बार्दली**" ***(Balcony)*** भन्नाले कुनै पनि भवनमा भएको छेकवार Handrail वा Balustrade सहितको आवत जावत वा बस्नको निमित्त प्रयोग गरिने भवनको गाह्रो भन्दा वाहिर निकालिएको भाग सम्झनुपर्छ ।

"**भूमिगत तला वा कोठा**" ***(Basement or Cellar)*** भन्नाले जमिन मानिएको सतहबाट पुरै तला वा १.२ मिटर सम्म मात्र माथि बनाईएको भवनको सबभन्दा तल्लो भाग सम्झनुपर्छ ।

"**निर्माण**" भन्नाले कुनै पनि निर्माण (Structure) को कुनै पनि भाग जुनसुकै उद्देश्यले र जुनसुकै सामाग्रीले बनाइएको भए तापनि मानिसको आवासको निमित्त होस वा नहोस र जस अन्तर्गत जग, प्लिन्थ (Plinth), गारोहरू, भुई, छाना, चिम्नि, प्लम्बिङ र भवन सम्बन्धी अन्य सुविधाहरूका साथै निश्चित प्लेटफर्म, वरण्डा, वार्दली, कार्नेस (Cornice) वा वाहिर निकालिएको भाग (Projection) र कुनै चिन्ह वा बाहिर निकालिएको कुनै निर्माण वा भागलाई छोप्न वा छोप्ने उद्देश्यले गरिएको निर्माण वा गारोको कुनै भाग सम्झनुपर्छ ।

"**असम्बद्ध *(Detached)* भवन वा निर्माण**" भन्नाले एक आपसमा नजोडिएका भवन वा निर्माण सम्झनुपर्छ ।

"**टाँसिएको भवन *(Attached building)***" भन्नाले जग्गाको साँध सिमानामा टाँसेर बनाउन प्रस्ताव गरिएका वा बनाएको भवनलाई जनाउँदछ ।

"**जोडिएको भवन *(Joined building)***" भन्नाले जग्गाको साँधसिमानामा टाँसेर बनाउन प्रस्ताव गरिएको वा बनाएको भवनलाई जनाउँदछ । यसमा संरचनागत निर्माण एउटै हुनेछ ।

"**भवन वा निर्माणको उचाई**" भन्नाले समथल छाना (Flat Roof) को हकमा प्रबेश सडकको केन्द्रसतहबाट भवनको माथिल्लो सतह सम्मको उचाई र पाखो छाना (Sloped Roof) को हकमा प्रबेश सडकको केन्द्र सतहबाट २५-३० डिग्री भन्दा बढी भिरालो (Slope) भएमा भिरालोको बिच भागको उचाईसम्म र सो भन्दाकम भिरालो गरी छाना निर्माण भएकोमा मुठल (Eaves) सतह सम्मको उचाई सम्झनुपर्छ ।

"**निर्माण रेखा**" ***(Building Line)*** भन्नाले कुनै पनि निर्माणको निमित्त भविष्यमा विस्तार गर्न सकिने बाटोघाटो वा भईरहेको बाटोलाई विस्तार गर्ने क्रममा अधिकार प्राप्त अधिकारीले तोकिदिएको निश्चित रेखा सम्झनुपर्छ ।

"**कार्पेट एरिया**" ***(Carpet Area)*** भन्नाले (Covered Area) गारोको क्षेत्रफल बाहेक कुनैपनि तलाको उपयोग हुने कोठाहरूको क्षेत्रफल सम्झनुपर्छ ।

"**चोक**" ***(Court or courtyard)*** भन्नाले जमिनको सतह वा सो भन्दा तल वा माथि, पुरा वा आंशिक रूपमा भवन वा पर्खालले घेरेको निर्माण भित्र वा बाहिर रहेको र आकासतर्फ खुला रहेको (Open to Sky) भाग सम्झनुपर्छ ।

"**भित्री चोक**" भन्नाले चारैतिरबाट निर्माण भई घेरिएको चोक सम्झनुपर्छ ।

"**बाहिरी चोक**" भन्नाले कम्तिमा एक तर्फ निर्माण नभई खुला रहेको वा एक तर्फ नघेरिएको चोक सम्झनुपर्छ ।

"**विकास**" भन्नाले जमिनको कुनै पनि सतह वा भागमा गरिने निर्माण वा भईरहेको निर्माण कार्यलाई परिवर्तन गरी नयाँ रूप दिने वा निर्माण गर्ने प्रक्रिया सम्झनुपर्छ ।

"**निकास**" भन्नाले वर्षाको पानी, ढल वा प्रयोग गरिएको पानीको निकासको लागि बनाइएका नाली (Conduit वा Channel) सम्झनुपर्छ ।

"**घर वा भवन**" भन्नाले बस्ने, खाना पकाउने र सरसफाई सम्बन्धि आवश्यक सुविधाहरू भएको आवासको निमित्त निर्माण भएको भवन संझनु पर्छ र सो शब्दले कार्यालय भवन, होटेल, कारखाना वा यस्तै प्रकारका निर्माणहरू जसमा मानिसहरू बस्ने, काम गर्ने वा केही समयको निमित्त जम्मा हुने मनोरञ्जनका स्थानहरूलाई समेत जनाउनेछ ।

"**ढाकिएको क्षेत्रफल**" ***(Covered Area)*** भन्नाले तपसिलमा उल्लेख भएका भाग बाहेकको कुनै पनि प्रकारको निर्माणद्वारा चर्चिएको प्लिन्थ (Plinth) सतह भन्दा लगत्तै माथिको पुरा भागलाई ढाकिएको क्षेत्रफल सम्झनुपर्छ ।

क) बगैंचा, इनार र यस सम्बन्धी निर्माण, विरुवाहरूको नर्सरी, पानी पोखरी र फोहोरा, पौडी खेल्ने खुला पोखरी, चौतारा, टंकी, बैन्च, चिप्लेटी, झुला, जस्ता बाहिरी बस्तु,आदि ।

ख) निकासको लागि बनाइएको कल्भर्ट, पानी जानको लागि बनाइएका साना नालीहरू, क्याचपिट (Catch pit), गल्ली पिट (Gully Pit), इन्सपेक्सन चेम्बर (Inspection Chamber), डुंड (Gutter), आदि ।

ग) कम्पाउण्ड घेर्न लगाइएको पर्खाल, ढोका (Gate), तला नउठाइएको डेउढी (Porch / Portico), खुला भऱ्याङ्ग, ऱ्याम्प (Ramp) बाहिर पट्टी झुण्डिएको (Over hang) झ्याल र गारोभन्दा बाहिर पट्टी परेका छाता जस्तो ढाकेको भाग (Awning), आदि ।

घ) गार्ड बस्ने कोठा, पम्प हाउस, फोहोर फाल्ने ठाँउ, विद्युत्कक्ष, सवस्टेशन, आदि जस्ता सेवा पुऱ्याउन आवश्यक हुने निर्माण (Structure), आदि ।

ङ) घरको कुनै भागमा क्यान्टिलेभर (Cantilever) निकाली सो भागलाई कोठाकोरूपमा प्रयोग नगरिएको भाग ।

"**आवासिय घनत्व**" ***(Residential Density)*** भन्नाले कुनै निश्चित क्षेत्रमा भएको घरको संख्या सम्झनुपर्छ ।

"**बाहिर निस्कने बाटो**" ***(Exit)*** भन्नाले कुनै पनि भवन वा निर्माणबाट बाहिर निस्कने माध्यमको रूपमा प्रयोग हुने स्थान सम्झनुपर्छ ।

"**फायर सेपरेशन**" ***(Fire Separation)*** भन्नाले आगो फैलनबाट रोक्नको निमित्त गरिएको भवन वा निर्माणहरूको विभाजन सम्झनुपर्छ ।

"**भुई**" ***(Floor)*** भन्नाले सामान्यतया मानिसहरू हिंडने भवन वा निर्माणको कुनै पनि तलाको तल्लो सतह सम्झनुपर्छ ।

"**ग्यालरी**" ***(Gallery)*** भन्नाले भुईको क्षेत्रफलमा बस्ने सुविधामा बृद्धि हुने गरी कुनै सभाकक्ष वा हलको

गारोबाट बाहिर पट्टी निकालेर बनाइएको बीचमा पर्ने (Intermediate) भाग सम्झनुपर्छ ।

"**निजी ग्यारेज**" भन्नाले कुनै पनि प्रकारका निजी बाहनहरू पार्किङ्ग गर्नको निमित्त बनाइएको वा प्रयोग गरिएको भवन वा त्यसको भाग सम्झनुपर्छ ।

"**सार्वजनिक ग्यारेज**" भन्नाले कुनै पनि प्रकारका वाहनहरू मर्मत गर्न, भाडामा लिनदिन, विक्री गर्न, स्टोर गर्न, पार्किङ्ग गर्नको निमित्त बनाइएको वा प्रयोग गरिएको निजि ग्यारेज बाहेकको भवन वा त्यसको भाग सम्झनुपर्छ ।

"**सामुहिक आवास**" भन्नाले एकै संस्था वा निकायले सामूहिक स्वामित्व भएको जमिनमा निर्मित गरेको एक तले वा धेरै तलाहरू भएको बसोबास गर्ने घर वा स्थानहरूको समूह सम्झनुपर्छ ।

"**निवास योग्य कोठा**" भन्नाले प्राय: प्रयोगमा नआउने वा छोटो समयको लागि मात्र प्रयोग हुने खालका बाथरुम, शौचालय, भण्डार, कोरिडोर जस्ता कोठाहरू बाहेक एक वा सो भन्दा बढी व्यक्तिहरू बस्ने, सुत्ने, अध्ययन गर्ने वा खाने र भान्साको हकमा खाने वा बस्ने उद्देश्यले बनाइएको कोठा सम्झनुपर्छ ।

"**लिफ्ट**" ***(Lift)*** भन्नाले मानिस वा वस्तुहरूलाई विभिन्न तलाहरूमा पुग्न वा पुऱ्याउनको निमित्त जडान गरिएको यन्त्र सम्झनुपर्छ ।

"**लोफ्ट**" ***(Loft)*** भन्नाले भिरालो परेको छानाको बाँकी रहेको भागमा निर्मित भुईको सामान्य सतहभन्दा माथि रहेको अधिकतम १.५ मि. को उचाई भएको भण्डार (Store) गर्ने उद्देश्यले बनाइएको वा उपयोग गरिएको भाग संझनु पर्छ ।

"**टाँड**"***(Ledge)*** भन्नाले घरको कोठा भित्र गारोको निश्चित उचाइमा तेर्सो (Horizontal) तर्फ भण्डार (Store) या सुत्नको लागि बनाइएको भाग संझनु पर्छ ।

"**मेजानाइन फ्लोर**" ***(Mezzanine Floor)*** भन्नाले तल्लो तलाबाट मात्र जाने बाटो भएको जमिनको सतह भन्दा माथि रहेको कुनै दुई तलाहरूको बीचमा पर्ने भाग सम्झनुपर्छ ।

"**खुला भाग**" ***(Open Space)*** भन्नाले प्लटमा खुला छाडिएको भाग सम्झनुपर्छ ।

नोटः भवन वा निर्माणको कुनै साइड देखि सम्बन्धित साइड तर्फकै प्लटको सीमाना सम्मको न्यूनतम दूरीलाई खुला भाग मानिनेछ । यस्तो खुला भाग नाप्दा भवन वा निर्माण देखि प्लटको सम्बन्धित सीमानासम्मको सबभन्दा नजिक रहेको ठाँउबाट नाप्नु पर्नेछ ।

"**अगाडीको खुला भाग**" भन्नाले कुनै पनि भवन वा निर्माणको अगाडी पट्टी रहेको प्लटको निर्माण रेखादेखि प्लटको अगाडी पट्टीको सीमानासम्मको सबभन्दा नजिक रहेको ठाँउबाट नाप्दा आएको भाग सम्झनुपर्छ ।

"**छेका**" ***(Partition)*** भन्नाले कुनै पनि भवन वा निर्माणका बीचका भागहरू छुट्याउनका निमित्त कुनै पनि प्रकारको भार नलिने गरी बढीमा एक तला सम्मको उचाई मात्र हुने गरी उठाइने वा लगाइने बार वा गारो आदि सम्झनुपर्छ ।

"**प्लिन्थ**" ***(Plinth)*** भन्नाले कुनै पनि भवन वा निर्माणको जमिनको सतह भन्दा माथि र भुईतलाको सतह भन्दा मुनिको भाग संझनुपर्छ ।

"**प्लिन्थको क्षेत्रफल**" भन्नाले भूमिगत तला वा कुनै तलाको गारो सहितको भागले ढाकिएको सम्पूर्ण भुईको (Covered Floor) क्षेत्रफल सम्झनुपर्छ ।

"**डेउढी**" ***(Porch)*** भन्नाले कुनै पनि भवनको प्रवेशद्वार अगाडि पट्टी माथिबाट ढाकेर बनाइएको भाग सम्झनुपर्छ ।

"**सडक**" भन्नाले गाडी समेत गुड्न सक्ने सबै किसिमको बाटो सम्झनुपर्छ ।

"**सडक-रेखा**"***(Road Line)*** भन्नाले बाटोको कुनै साइडहरूको बाहिरी सिमा निर्धारण गर्ने रेखा सम्झनुपर्छ ।

"**कोठाको उचाई *(Head room)***" भन्नाले तयारी भुईको सतह देखि माथि तयारी सिलिङ्गको सतहसम्मको

दूरी संझनुपर्छ ।

"**पंक्तिबद्ध आवास**" ***(Row Housing)*** भन्नाले अगाडी र पछाडी पट्टी वा विचमा खुला भाग राखि जोडिएर बनेको भवनहरूको पंक्ति सम्झनुपर्छ ।

"**एक आपसमा सम्बद्ध भवन**" भन्नाले तीन साइडहरू खुला भई एक साइडमा कुनै अर्को भवन वा निर्माणसंग जोडिएको भवन सम्झनुपर्छ ।

"**सेवा मार्ग**" भन्नाले सुविधा वा सेवा पुर्‍याउने उद्देश्यले भवन वा प्लटको पछाडी पटटी रहेको बाटो सम्झनुपर्छ ।

"**सेटव्याक लाईन**" ***(Set back line)*** भन्नाले सम्बन्धित अधिकारीले कुनै पनि प्रकारको निर्माण गर्न नपाउने गरी प्लट भित्रै प्लटको सीमानाको समानान्तर हुने गरी कोरिदिएको रेखा सम्झनुपर्छ ।

"**प्लट**" भन्नाले बाहिरी सिमानाहरू स्पष्ट हुने गरी खुलेको जमिनको टुक्रा वा भाग सम्झनुपर्छ ।

"**कर्नर प्लट**" ***(Corner Plot)*** भन्नाले दुई वा सो भन्दा धेरै बाटोहरू एक आपसमा काटिएको जक्सनमा परेको वा एउटै बाटोको मोडमा परेको र त्यस्ता बाटाहरू पट्टी मोहडा भएको प्लट सम्झनुपर्छ ।

"**प्लटको गहिराई**" ***(Depth)*** भन्नाले प्लटको अगाडी र पछाडी को सीमाना बीचको दूरी (Horizontal Distance) सम्झनुपर्छ ।

"**दोहोरो मोहडा प्लट**" ***(Double Frontage)*** भन्नाले कर्नर प्लट बाहेक दुईवटा बाटोहरू तर्फ मोहडा भएको (अगाडि र पछाडि मोहडा) प्लट संझनु पर्छ ।

"**भऱ्याङको ढकन**" ***(Stair Cover)*** भन्नाले भऱ्याङ्गलाई ढाक्ने वा छोप्ने उद्देश्यले बनाईएको छानासहितको कुनै भाग वा निर्माण सम्झनुपर्छ ।

"**तला**" ***(Storey)*** भन्नाले भवन वा निर्माणको दुई भुईहरू (Floor) वा छाना बीचको भाग सम्झनुपर्छ ।

"**माथिल्लो तला**" भन्नाले पुरा वा आंशिक रूपमा निर्माण गरिएको भवन वा निर्माणको भुईको तला माथिको तला सम्झनु पर्छ।

"**बाटो**" ***(Street)*** भन्नाले कुनैपनि प्रकारले सर्वसाधारण जनताले हिंड्ने गरेको वा कुनै निश्चित समय सम्मको लागि निर्वाध रूपमा हिंडेको साविकको वा कुनै योजना अन्तर्गत प्रस्तावित भएको आवत जावतको निमित्त प्रयोग भएको भाग (Means या Access) संझनुपर्छ । सो शब्दले सडकको पेटी, ट्राफिक आइल्याण्ड, सडकका रुखहरू, रेलिङ्ग जस्ता बाटोको रेखाभित्र पर्ने सम्पूर्ण भाग समेतलाई जनाउँदछ ।

"**बाटोको उचाई वा ग्रेड**" ***(Street level or grade)*** भन्नाले प्लटको अगाडी पट्टी औपचारिक रूपमा निर्धारण गरिएको बाटोको केन्द्रीय रेखाको उचाई (Elevation) सम्झनुपर्छ ।

"**बाटोको रेखा**" ***(Street line)*** भन्नाले बाटोको दुवै साईडहरूको बाहिरी सिमा निर्धारण गर्ने रेखा सम्झनुपर्छ ।

"**टु-एवुट**" ***(To Abut)*** भन्नाले सडकको सीमासम्म विस्तार गरिएको भवन निर्माणको कुनै पनि भाग सम्झनुपर्छ ।

"**वरण्डा**" ***(Verandah)*** भन्नाले कम्तिमा पनि एक साईड वाहिर तर्फ खुला राखी ढाकिएको क्षेत्र (Covered area) सम्झनुपर्छ । यस्तो वरण्डा माथिल्लो तलामा भएको खण्डमा खुला भागमा लगाईएको १ मिटरको उचाई सम्मको प्यारापिट (Parapets) लाई समेत समावेश भएको मानिनेछ ।

"**आयतन र प्लटको क्षेत्रफल अनुपात**" ***(Volume to plot area ratio-VPR)*** भन्नाले भवन वा निर्माणको घन मिटर निकालिएको सम्पूर्ण आयतन (Volume) लाई प्लटको वर्ग मिटरमा निकालिएको सम्पूर्ण क्षेत्रफलले भाग गरेर आएको भागफल सम्झनुपर्छ । यसरी आएको Value लाई मिटरमा उल्लेख गरिनेछ ।

"**शौचालय**" भन्नाले मानिसहरूलाई दिसा पिसाव गर्नको निमित्त बनाइएको पानी फ्लस गर्ने वा पानी हाल्न हुने व्यवस्था सहितको कोठा वा यस्तै प्रकारको कुनै पनि भाग सम्झनुपर्छ ।

"**झ्याल**" भन्नाले कुनै पनि भवन वा निर्माणको भित्रि भागलाई आवश्यक पर्ने प्राकृतिक उज्यालो र

भेन्टिलेशनको लागि बनाइएको ढोका बाहेकको खुला भाग सम्झनुपर्छ ।

"ग्राउण्ड कभरेज" (जमिनमा भवनले ओगटने क्षेत्रफल) ***(Ground coverage)*** भन्नाले प्रस्तावित र विद्यमान भवन बनेको जग्गाको सम्पूर्ण क्षेत्रफल र भवनको प्लिन्थ क्षेत्रफल बिचको अनुपातलाइ सम्झनुपर्दछ ।

"Equivalent Car Space (ECS)" भन्नाले १०० बर्ग मिटर भवनको क्षेत्रफलको लागि एक गाडि (कार) रहने पार्किङ ठाउ भन्ने संझनु पर्छ ।

३. सामान्य व्यवस्था

यस परिच्छेदको सामान्य व्यवस्था यस मापदण्डले समेटेका सबै क्षेत्रहरूमा लागूहुनेछ । तर यसमा उल्लेखित व्यवस्थाको प्रावधानहरू बाझिएमा वा छुट भएमा नेपाल सरकारको प्रचलित मापदण्डका प्रावधानहरू लागू हुनेछ ।

३.० भवनको ढाँचा तयार गर्न र निर्माण सुपरीवेक्षण सम्बन्धी व्यवस्थाहरू:

३.०.१ नक्सा डिजाइन गर्न नपाउने:

महानगरपालिकाको आफ्नो कार्यक्रम बाहेकका निर्माण हुने संरचनाहरूको योजना, ढाँचा र नक्सा बनाउने कार्यमा महानगरपालिकामा कार्यरत प्राविधिक तथा अन्य कर्मचारीहरू प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्ष रूपमा संलग्न हुन पाउने छैनन् ।

३.०.२ भवनको ढाँचा र नक्सा तयार गर्ने तथा निर्माण सुपरीवेक्षण अनुमति:

क र ख वर्गका भवनहरूको ढाँचा, नक्सा, स्ट्रक्चर तथा विशेष सुविधाहरूको डिजाइन र निर्माण सुपरीवेक्षण ने.इ.प.मा दर्ता भएका आर्किटेक्ट वा सिभिल इन्जिनियरबाट गराउनु पर्नेछ । सिभिल इन्जिनियरिङ्ग विषयमा स्नातक उत्तीर्ण गरी नेपाल इन्जिनियरिङ परिषद (ने.इ.प.) मा दर्ता भएको र ५ वर्ष सम्वन्धित क्षेत्रमा अनुभव हासिल गरेको इन्जिनियरवाट स्ट्रक्चर तथा विशेष सुविधाहरूको डिजाइन गराउनु पर्नेछ । ग र घ वर्गका भवनको लागि स्नातक तह उत्तिर्ण गरेको आर्किटेक्ट वा सिभिल इन्जिनियरबाट भवनको ढाँचा र नक्सा तयार र निर्माण सुपरीवेक्षण गराउनु पर्नेछ । आर्किटेक्चर वा सिभिल इन्जिनियरिङ बिषयमा प्रमाणपत्र तह उत्तीर्ण गरेका प्राविधिकवाट घ वर्गको भवनको ढाँचा र नक्सा तयार गर्ने तथा ग र घ बर्गको निर्माण सुपरीवेक्षण गराउन सकिनेछ ।

३.०.३ निर्माण सम्पन्न प्रमाणपत्र दिने :

भवन निर्माण मापदण्ड अनुसरण गरी नक्सा तयार, स्ट्रक्चरल डिजाइन र सुपरीवेक्षण गरिएको भनी बुँदा नं ३.०.२ बमोजिमका प्राविधिकले सिफारिश गरेको भवनलाई मात्र महानगरपालिकाले आफ्ना प्राविधिकहरूबाट समेत जाँचपास गराई निर्माण सम्पन्न प्रमाणपत्र दिनेछ ।

३.०.४ आधारभूत सार्वजनिक पूर्वाधार सेवाहरूको उपभोग :

पूर्ण वा आंशिक रूपमा निर्माण सम्पन्न प्रमाणपत्र लिएका भवनहरूमा मात्र महानगरपालिकाले आधारभूत सार्वजनिक पूर्वाधार सेवाहरू जडानको सिफारिस गर्नेछ ।

३.०.५ क र ख वर्गका भवन निर्माणको स्वीकृतिको लागि प्राबिधिक समितिको सिफारिस चाहिने भवनहरूमा महानगरपालिकाले क वर्ग र ख वर्गका पाँच तला (१७ मी.उचाई) भन्दा बढि उचाई भएका भवन निर्माणको अनुमति दिंदा तोकिएको प्राविधिक समितिको सिफारिसमा तोकेको प्रकृया पुरा गरी मात्र स्वीकृति दिनेछ ।

३.०.६ तेश्रो पक्ष जाँच *(Third Party Verification)* गर्नुपर्ने:

क, ख वर्गका भवनहरूलाई निर्माण अनुमति तथा निर्माण सम्पन्न प्रतिवेदन दिँदा आवश्यकता अनुसार महानगरपालिकाले तेश्रो पक्ष जाँचको व्यवस्था गर्न सक्नेछ। सोको लागि महानगरपालिकाले इन्जिनियरहरू रोष्टर तयार गरी आर्किटेक्ट वा सिभिल ईन्जिनियरबाट मात्र तेस्रो पक्षीय जाँच

गराउनु पर्दछ । राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय महत्वका तथा जटिल प्रकृतिको भवन संरचनाको डिजाइनमा महानगरपालिकाले आमन्त्रित विशेषज्ञहरू समेतवाट समकक्षी पुनरावलोकन (Peer Review) को व्यवस्था समेत गर्न सक्नेछ ।

३.०.७ भवन निर्माणको अनुमति दिने:

भवन निर्माणको अनुमति दिँदा सम्पूर्ण निर्माणको अनुमति नदिई पहिलो पटक डिपिसि सम्मको मात्र निर्माण अनुमति दिइनेछ । भवन निर्माण मापदण्ड अनुसार सो डिपिसी बनाइएको भए मात्र माथिल्लो तलाको निर्माण अनुमति दिइनेछ । प्रक्रिया पूरा गरी निवेदन प्राप्त भएको मितिले १५ दिन भित्र महानगरपालिकाले निवेदन उपर निर्णय दिनेछ ।

३.०.८ प्राबिधिक समिति रहने:

(क) भवन बर्गिकरण अनुसारका “क” तथा “ख” वर्गका भवनहरू तथा सामुहिक आवास र संयुक्त आवास अन्तर्गत निर्माण हुने भवनहरूको अध्ययन, परिक्षण र अनुमति प्रदान गर्न तथा भवन मापदण्ड लागु गर्दा आइपर्ने बाधाहरू फुकाउनका लागि बस्ती विकास शहरी योजना तथा भवन निर्माण सम्बन्धि आधारभुत निर्माण मापदण्ड २०७२, दोस्रो संसोधन २०७८ अनुसार प्राबिधिक समिति रहनेछ । सो समितिमा निम्नानुसार सदस्यहरू रहनेछन्:

महानगरपालिकाका प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत, संयोजक
महानगरपालिकाका प्रमुख प्रशासकिय अधिकृतले तोकको इन्जिनियर, सदस्य
भवन विभाग तथा शहरी विकास कार्यालय कास्की, इन्जिनियर, सदस्य
महानगरपालिकाबाट मनोनित सम्बन्धित विषय विज्ञ तिन जना , सदस्य
महानगरपालिका भुकम्प सुरक्षा तथा घर नक्सा शाखा प्रमुख, सदस्य सचिव

(ख) उक्त समितिलाई नियमानुसार भत्ताको ब्यबस्था गरिनेछ र यसको कार्यकाल २ वर्षको रसहनेछ ।

(ग) आवश्यकता अनुसार र समस्याको प्रकृति अनुसार सम्बद्ध निकायका व्यक्ति/विज्ञ लाई समितिको बैठकमा आमन्त्रित गर्न सकिने छ र विज्ञको रूपमा थप पनि गर्न सकिनेछ । विज्ञहरूको छनोट प्रमुखको सिफारिसमा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतबाट हुनेछ । भवनको प्लिन्थ क्षेत्रफल ३०० वर्ग मीटर र ५ तला (१७ मी. भन्दा बढि भएका भवनहरूलाई अनिवार्य प्राविधिक समितिमा लैजानु पर्नेछ ।

३.१ आवतजावतको निमित्त आवश्यक पर्ने प्रबेशको माध्यम *(Means of Access):*

३.१.१ कुनै पनि भवन वा प्लटमा आवतजावतको निमित्त आवश्यक पर्ने (निजी वा सार्वजनिक) बाटो जोडिएको हुनुपर्नेछ ।

३.१.२ कुनै पनि भवन बनाउँदा वा निर्माण गर्दा आवतजावतको निमित्त आवश्यक पर्ने बाटो प्रवेशको माध्यमको निमित्त छुट्याइएको क्षेत्र माथि अतिक्रमण हुने गरी वा सो को क्षेत्रफल घट्ने गरी बनाउन पाइने छैन । कुनै पनि प्रकारको निर्माण गर्दा अर्को भवन वा निर्माणलाई यस्तो प्रवेशको माध्यमबाट वन्चित हुने गरी गर्न पाइने छैन ।

३.१.३ सबै आवासिय प्लटहरू, सार्वजनिक बाटो वा यस्ता बाटोसम्म पुग्ने अन्य कुनै माध्यमसंग जोडिएको हुनुपर्दछ ।

३.१.४ औद्योगिक, शैक्षिक, सिनेमा घर, नाच घर, सभा हल, रंगशाला, पार्टी प्यालेस, बजार जस्ता मानिसहरू जम्मा हुने खालका भवन वा निर्माणहरू गर्दा प्रवेश माध्यम कम्तिमा निम्न अनुसार हुनेछः

प्रवेशको माध्यमको चौडाई (मी.)	प्रवेशको माध्यमको लम्बाई (मी.)
६.०	१०० सम्म
८.०	२००.०
११.०	४००.०
१४.०	६००.०
२२.०	६०० भन्दा माथि

३.१.५ संयुक्त आवास भवन (अपार्टमेन्ट) स्थलसँग जोडिने प्रवेश मार्गको चौडाई:

क्र.सं.	आवास ईकाई संख्या	सडकको न्यूनतम चौडाई
१	१५ आवास ईकाई सम्म	४ मिटर
२.	३० आवास ईकाई सम्म	४.५ मिटर
३.	५० आवास ईकाईसम्म	६ मिटर
४.	५० आवास ईकाई भन्दा माथी	८ मिटर

प्लट वा जग्गाको भित्र पट्टीको बाटो भन्दा बाहिरको बाटोको चौडाई सानो हुनु हुँदैन ।

३.१.६ गैर-आवासिय (Non-residential) वा १७ मीटर भन्दा अग्ला भवनहरूको निर्माण सम्बन्धमा बाटो वा प्रवेशको माध्यम (means of access) निम्नानुसार हुनेछ:

(क) भवन वा निर्माणसंग जोडिने मुख्य बाटोको चौडाई ६.० मी. भन्दा कम हुनु हुँदैन ।

(ख) प्लटको मूल प्रवेशद्वारको चौडाई कम्तिमा ४.५ मी. हुनु पर्नेछ र यस्तो ढोका भित्र तर्फ खुल्ने किसिमको हुनु पर्नेछ । प्रवेशद्वार छोपिएको (Covered) किसिमको भए त्यस्तो प्रवेश द्वारको न्यूनतम खुलापन (Clearance) ४.५ मी. हुनु पर्नेछ ।

३.१.७ दुई तलासम्म उचाई भएको पंक्तिबद्ध वा सामुदायिक आवासको निमित्त पैदल हिंडने बाटोको चौडाई २ मी. हुनु पर्नेछ र यसको लम्बाई ५० मी. भन्दा बढी हुनु हुँदैन ।

३.१.८ व्यवस्थित रूपमा बस्ती विकास गरिने क्षेत्रमा महानगरपालिकाले बुँदा नं. २.१.४ मा उल्लेखित प्रवेशको माध्यमको चौडाईमा बृद्धि गर्न सक्नेछ ।

३.१.९ बाटो प्रवेशको माध्यमको चौडाई ४ मी. भन्दा कम र लम्बाई ५० मी. भन्दा बढी भएको हकमा सो बाटो प्रबेश संग जोडिएको बस्ती विकास भईरहेको क्षेत्रमा त्यस्तो प्लटको सिमानालाई बाटो वा त्यस्तो प्रवेशको माध्यमको केन्द्ररेखा (Centre line) बाट २.० मी. पर हटाई त्यस्तो बाटो वा प्रवेशको माध्यमको चौडाईलाई ४.० मी. बनाइनेछ र स्थायी निर्माण कार्य गर्नका लागि प्रवेश माध्यमको केन्द्ररेखाबाट ३ मिटर छोडेर मात्र निर्माण गर्न दिइनेछ ।

३.१.१० कुनै पनि बाटोको वा प्रवेशको माध्यमको निमित्त तोकिएको न्यूनतम चौडाईनै कम हुने गरी कसैले कुनै निर्माण गरे वा अन्य केही सामाग्री राखेमा महानगरपालिकाले त्यस्तो निर्माण वा सामाग्रीलाई त्यहाँबाट हटाउन सक्नेछ र सो हटाए वापतको खर्च सम्बन्धित व्यक्तिबाट असुल उपर गरिनेछ ।

३.१.११ १५० मी. देखि ३०० मी. सम्म लम्बाई भएको (१५० मी. मा थप मोड सहित) प्लटमा गएर टुंगिने बाटो (Cul-de-sac) लाई अनुमति दिइनेछ । यस्तो प्लटमा पुगेर टुंगिने बाटोमा वर्षातको पानिको निकासको लागि सो बाटोको शुरुको विन्दु (Starting point) को उचाई भन्दा बाटो टुंगिने ठाँउको उचाई बढी हुनु पर्नेछ । यस्तो बाटोको मोड (Turning point) को साविक बाटोको चौडाई भन्दा कम्तिमा २०% बढी हुनुपर्दछ । प्लटमा टुङ्गिने बाटोको किनारबाट सेटब्याक चारेतर्फ लाग्नेछ ।

३.१.१२ कुनै पनि सडकहरू एक आपसमा काटिएर चौवाटो बनेको ठाँउहरूमा साइट डिस्ट्यान्स (Sight

distance) को निमित्त त्यस्तो चौवाटो परेको भागलाई गोलो बनाउने वा काटेर मिलाउने वा एकापट्टिको साइडलाई फराकिलो पार्नु पर्नेछ ।

३.१.१३ **निकास टुंगिएका साना सडकहरू सम्बन्धमाः**

पचास (५०) मिटरसम्म लम्बाई भएका सडकहरूको बाटोको केन्द्र विन्दुबाट छाड्नु पर्ने दुरी टपमा ३ मी. र एक सय (१००) मिटर सम्म लम्बाई भएका सडकको मापदण्ड बाटोको केन्द्र विन्दुबाट टपमा ४ मी. कायम गरिएको छ । यसमा थप सेटब्याक लाग्ने छैन तर बाटोको किनारबाट न्यूनतम सेट्ब्याक पुग्नु पर्नेछ ।

४. **सामुदायिक खुला भाग र अन्य सुविधाहरूः**

४.१ कुनै पनि आवासिय र व्यापारिक क्षेत्रहरूमा २५०० वर्गमिटर (2500 sq.m.) वा सो भन्दा बढी जमिन समुदायको प्रयोजनको निमित्त छुट्याइएको सामुदायिक खुला भाग त्यस्तो छुट्याइएको जमिनकै एक अभिन्न अंगको रूपमा सुरक्षित राख्नु पर्नेछ ।

४.२ योजनाबद्ध आवासिय क्षेत्रमा खुला सार्वजनिक क्षेत्रको लागि छुट्याइएको जमिनको क्षेत्रफल निम्न अनुसार हुनेछः

पोखरा महानगरपालिकाको जग्गा विकास (प्लानिङ) तथा हाउजिङ कार्यविधि, २०८१ अनुसार हुनेछ ।

४.३ खुला भागको निमित्त छुट्याइएको जमिनको आकार जस्तो सुकै पनि हुन सक्नेछ तर त्यस्तो भागको चौडाई कम्तिमा ८ मीटर हुनु पर्नेछ ।

४.४ खुला भागमा विश्राम वा मनोरञ्जनको निमित्त प्रयोग हुने एक तलासम्म उचाई र २५ वर्गमीटरसम्म क्षेत्रफल हुने कुनै प्रकारको निर्माण गर्न सकिनेछ । यस्तो निर्माणलाई भुई क्षेत्रको अनुपात (FAR) निकाल्न समावेश गरिने छैन र यस्तो भवन वा निर्माणमा शौचालय बनाउन पाइने छैन ।

४.५ खुला भागमा सबै भवन वा निर्माणहरूबाट सिधै पुग्न नसकिने भएमा यस्तो भागको निमित्त छुट्टै बाटो वा त्यहाँ सम्म पुग्ने माध्यम हुनु पर्नेछ ।

४.६ विश्राम वा मनोरञ्जनको निमित्त छुट्याइएको खुला भागको सीमानाबाट भवन वा निर्माण रेखा कम्तिमा १ मीटर पर हुन पर्नेछ ।

४.७ औद्योगिक क्षेत्रको रूपमा जमिनलाई ८००० वर्गमिटर (8000 sq.m.) वा सोभन्दा बढी हुने गरी छुट्याइएको भए त्यस्तो छुट्याइएको जमिनको जम्मा क्षेत्रफलको कम्तिमा ४ प्रतिशत खाली भाग विभिन्न सेवा सुविधाको निमित्त हुनेगरी छुट्याउनु पर्नेछ र यस्तो खाली भाग पार्किङ्गको लागि प्रयोग गर्न सकिनेछ ।

४.८ एक हजार वर्ग मी. वा सो भन्दा बढी जमिन औद्योगिक क्षेत्रको निमित्त छुट्याइएमा त्यस्तो छुट्याइएको क्षेत्रफलको १० प्रतिशत जमीन विभिन्न सेवा सुविधाको निमित्त छुट्याउनु पर्नेछ र यस्तो खाली भाग उद्योग भित्रका सम्पूर्ण कामदारहरूले उपयोग गर्न सक्ने गरी छुट्याउनु पर्नेछ ।

४.९ अन्य सेवा वा सुविधाहरूः

छुट्याइएको जमिनको क्षेत्रमा रहेको जनसंख्याको आधारमा सामुदायिक खुल्ला भागको अतिरिक्त निम्न सुविधाहरू पनि महानगरपालिकाले तोके बमोजिम व्यवस्था गर्नुपर्नेछ :-

(क) शैक्षिक सुविधाहरूः जुनसुकै तहका विद्यालयहरू वा क्याम्पसहरू, आदि ।

(ख) स्वास्थ्य सम्बन्धी सुविधाः क्लिनिक, स्वास्थ्य चौकी, औषधालय, अस्पताल, आदि ।

(ग) व्यापारिक सुविधाहरूः वुथ, पसल, आदि ।

(घ) सञ्चार र अन्य जरुरी सेवा सम्बन्धी सुविधाहरूः प्रहरी, टेलिफोन, टेलिग्राफ, बारुणयन्त्र, आदि ।

(ङ) सामाजिक, सामुदायिक र साँस्कृतिक सुविधाहरू: धार्मिक भवन, भजन घर, बृद्धाश्रम, समाजसेवा तथा कल्याण केन्द्र, सिनेमाहल, क्लब, आदि ।

४.१० जमिनको प्रत्येक उपविभाजन वा भागहरूमा महानगरपालिका वा वडाको समग्र विकास योजना अनुरूपका व्यवस्थाहरू भएको हुनु पर्नेछ ।

४.११ महानगरपालिकाले आफ्नो क्षेत्रमा रहेका सार्वजनिक जग्गाहरू तथा खुल्ला क्षेत्रहरूको संरक्षण गर्नेछ । आफ्नो क्षेत्रमा रहेका त्यस्ता सार्वजनिक जग्गाहरूलाई खुल्ला क्षेत्रको रूपमा घोषणा गरी सो क्षेत्रलाई सार्वजनिक हरियाली उद्यानहरूमा रूपान्तरण गर्नेछ ।

५. **प्लट *(Plot)* को निमित्त आवश्यक व्यवस्थाहरू:**

५.१ निर्माण गरिने कुनै पनि प्लटमा फोहोर वा अन्य आपत्तिजनक वस्तुहरूबाट मुक्त भएको हुनुपर्दछ । कुनै प्लट वा प्लटको कुनै भागमा त्यस्ता वस्तुहरू भए त्यस्ता बस्तुहरू त्यहाँबाट नहटाएसम्म कुनैपनि प्रकारको निर्माण गर्नु हुँदैन ।

५.२ प्लट ओसिलो (Damp) भएको खण्डमा वा प्लटको माटोको प्रकृतिले गर्दा ओसिलोपनालाई रोक्नु जरुरी भएमा आवश्यकता अनुरूपको ओसिलोपना रोक्ने (Damp Proofing) कार्य गर्नु पर्नेछ ।

५.३ कुनै पनि जमिनमा खुल्ला भाग, गल्ली आदि सहित उचित प्रकारले पानी निकाश हुने व्यवस्था हुनु पर्नेछ ।

५.४ ढल (Sewer) मा कुनै पनि प्रकारको निकाश (Sub soil or surface water drain) जोड्नु परेमा महानगरपालिकाको लिखित स्वीकृति लिनु पर्नेछ ।

५.५ विद्युत नियमावलीले तोकेको विद्युत लाइनको दाँया बाँयाको दूरी भित्र कुनै पनि प्रकारको निर्माण गर्न वा भवनको कुनै पनि भाग उठाउन वा फेरबदल गर्न समेत पाइने छैन । विद्युत नियमावलीको प्रावधान परिच्छेद - ३ को बुँदा १.५(ङ) मा राखिएको छ ।

५.६ संभावित बाढी पैह्रो, नदि, खोलाको संभावित कटान, भुंगान, जग्गा भासिने, भुकम्पको दरार रेखा, नदि तथा खोला छेउछाउमा बिपद जोखिम अवस्थाको बिश्लेषण तथा मुल्यांकन गरि महानगरपालिकाले भवन तथा अन्य पूर्वाधार निर्माणको लागि दुरी तोक्न सक्नेछ । तर यसरी दुरी तोक्दा यस पुर्व नदि खोला तथा खोल्साको निर्धारित मापदण्ड भन्दा कम हुने गरि तोकीने छैन ।

५.७ आवासिय भवनको निर्माणको लागि जग्गाको क्षेत्रफल कम्तिमा ७० वर्ग मी. हुनु पर्नेछ ।

५.८ सामुहिक आवास (Group housing) को निमित्त आवश्यक हुने प्लटको न्यूनतम साइज गुरु योजना र यस सम्बन्धी नियममा उल्लेख भए अनुसार हुनेछ ।

५.९ औद्योगिक क्षेत्र भित्र हुने प्लटको हकमा सो सम्बन्धि निर्दिष्ट कानुन हेरि निर्धारण गरिने छ भने औधोगिक क्षेत्र भन्दा बाहिर स्थापना हुने उद्योग संचालन गर्ने प्रयोजनको लागि प्लटको क्षेत्रफल कम्तीमा २५० वर्ग मी. र यसको चौडाई १० मी. भन्दा कम हुनु हुँदैन ।

५.१० अन्य किसिमको उपयोग जस्तै शैक्षिक संस्था अस्पताल, सभा, सिनेमा हल, पेट्रोल पम्प, चार्जिङ्ग स्टेशन जस्ता उपयोगका निमित्त आवश्यक हुने प्लटको साइज बुँदा नं. ५.११, ५.१२ र ५.१३ को आधारमा निर्दिष्ट कानुन तथा महानगरपालिकाले तोके अनुसार हुनेछ ।

५.११ सार्वजनिक रूपमा प्रयोग हुने सीट संख्या निश्चित भएको मानिसहरू जम्मा हुने खालको सिनेमा घर, नाचघर जस्ता भवनका लागि प्लटको साइज छुट्याउँदा प्रति सीट ३ वर्ग मीटरको दरले छुट्याउनु पर्नेछ ।

५.१२ सामुदायिक हल (Community hall) हरूको लागि प्लटको साइज कम्तिमा पनि ८०० वर्ग मी. हुनु पर्नेछ ।

५.१३ पेट्रोल पम्प तथा बिमानस्थल सम्बन्धी मापदण्ड यसै मापदण्डको परिच्छेद-६ मा उल्लेख भए बमोजिम हुनेछ ।

६. **प्लट भित्रको खुला भाग *(Open space):***

६.१ मानिस बस्ने हिसाबले बनाएका सबै कोठाहरू बाहिरी वा भित्री खुला भाग वा खुला बरण्डासंग जोडिएको हुनु पर्नेछ ।

६.२ बाहिरी वा भित्री खुला भागहरू कोठामा आवश्यक हुने प्रकाश र भेन्टिलेशनको लागि उपयुक्त भएको हुनुपर्नेछ । कुनै भवन वा निर्माणको कुनै भाग बाटोतर्फ फर्किएको भएमा त्यस्तो ठाँउमा छोडिने खुला भाग भविष्यमा बाटोलाई फराकिलो पार्न समेत पर्याप्त हुने गरी छोड्नु पर्नेछ ।

६.३ कुनै पनि भवन वा निर्माणको निमित्त छुट्टै खुला भागहरू हुनु पर्नेछ र दुई वा दुई भन्दा बढी भुजा (Wing) हरू भएको भवन वा निर्माणमा प्रत्येक भुजाहरूको प्रकाश र भेन्टिलेशनको लागि छुट्टै खुला भागहरू हुनु पर्दछ । तर १० मी. भन्दा कम उचाई भएका भवन वा निर्माणहरूमा मुख्य (Main) र सहायक (Accessory) भवन वा निर्माण बीचका विभाजन १ मी. भन्दा कम हुनु हुँदैन ।

६.४ आवासिय भवन वा निर्माणहरूको लागि आवश्यक खुला भागहरू:

६.४.१ प्लटभित्र र निर्माण वाहिरका खुला भागहरू:

६.४.१.१ अगाडिको खुला भाग:

बाटोतर्फ मोहडा भएको सबै भवन वा निर्माणमा अगाडी पट्टी निम्नानुसारको खुला भाग हुनु पर्नेछ:

न्युनतम खुला भाग (मी.)	प्लटको अगाडी पट्टीको बाटोको चौडाई (मी.)
१.५ मी.	४.० मी. र सो भन्दा माथि

(क) ४ (चार) मी. भन्दा कम चौडाई भएको मोटर बाटोको लागि भवन वा निर्माण रेखा बाटोको केन्द्रबाट कम्तिमा पनि ३.० मी. हुनुपर्नेछ । ५० मीटरसम्मको लम्बाई भएको र Dead end भएको Hilly Area को गोरेटोको छेउबाट १.५ मीटर छाडेर मात्र निर्माण गर्न पाउने छ । वारपार लाग्न सक्ने र ग्रामिण क्षेत्रमा ५० मीटर भन्दा बढी लम्बाइको गोरेटोबाटोको केन्द्र रेखाबाट २.५ मीटर छाडी मात्र निर्माण गर्न पाउनेछ ।

(ख) ट्राफिकको स्थिति (Traffic Volume) को आधारमा महानगरपालिकाले कुनै पनि सडक वा बाटोको लागि न्यूनतम दूरीको सिमा निर्धारण गर्न सक्नेछ ।

६.४.१.२ पछाडी/खुला भाग:

(क) सबै प्रकारका निर्माणहरूमा पछाडि पट्टी वा कुनै एकतर्फ खुला भागको व्यवस्था गर्दा बुँदा नम्बर १९ मा तोकिए बमोजिमको सेटव्याक छाडी निर्मामाण गर्नु पर्नेछ । १० मी. सम्म उचाई भएको भवन वा निर्माणको लागि पछाडीको खुला भागको चौडाईलाई १.० मी.सम्मलाई स्विकृत गरिनेछ । ढोका राख्ने भएमा कम्तीमा १.५० मी छाड्नु पर्नेछ ।

६.४.१.३ साइडको खुला भाग:

कुनै पनि एक आपसमा सम्बद्ध (Semi-detached) र असम्बद्ध (Detached) भवन वा निर्माणमा निम्न अनुसारको खुला भाग हुनु पर्नेछ:

(क) पंक्तिबद्ध (Row) किसिमका भवन वा निर्माणमा साइड तर्फ खुला भाग आवश्यक पर्ने छैन ।

(ख) सामान्यतया सबै सडकहरूका मोहडाहरूमा पंक्तिबद्ध भवनहरूहरू हुनेछन् । यस्ता ५ तला (१७ मि. सम्मका) भवनहरूमा दायाँ बायाँको साइड तर्फ खुला भाग आवश्यक पर्ने छैन ।

६.४.२ बाटोको रेखा (Street Line) वा प्लटको अगाडी पटटीको सिमानाबाट ५ मी. को दूरीमा रहेको ३ मी. सम्म उचाई भएको पार्किङ्गको निमित्त प्रयोग हुने ग्यारेजको लागि बुँदा नं. ६.४.१.१ र ६.४.१.२ को व्यवस्था लागू हुने छैन ।

६.४.३ बुँदा नं. ६.४.१.१ देखि ६.४.१.३ सम्म उल्लेख भएको खुला भाग सम्बन्धी व्यवस्था १० मी. सम्म

उचाई भएको आवासिय भवन निर्माणको लागि लागू हुनेछ ।

६.४.४ उचाई १० मी. भन्दा बढी १७ मी. सम्म भएको भवन वा निर्माणको लागि साइड वा पछाडी पट्टी खुल्ला भाग न्युनतम २.० मी. हुनु पर्नेछ ।

६.४.५ चोक र भेन्टिलेशनको व्यवस्थाः

(क) भित्री चोक - कुनैपनि कोठाको कुनै एउटा साइडको झ्याल (बाथरुम, शौचालय, स्टोर बाहेक) कुनै पनि खुला भाग तर्फ नभएको खण्डमा त्यस्तो झ्याल कम्तिमा पनि ३ मी. चौडाई भएको भित्रि चोक तर्फ जोडिएको हुनु पर्नेछ । भित्रि चोकको क्षेत्रफल, (पुरै उचाईसम्म) चोक नजिकको गारोको उचाईको पाँच भागको एक भाग (१/५) को वर्ग (Square) भन्दा कम हुनु हुँदैन । कुनै पनि कोठा (बाथरुम, शौचालय, भर्‍याङ्गको निमित्त छुटाइएको ठाँउ बाहेक) प्रकाश र भेन्टिलेशनको निमित्त भित्रि चोक माथि निर्भर रहेको अवस्थामा त्यस्तो चोकको नाप भुजा (Wing) भएको भवन वा निर्माणको निमित्त आवश्यक भए अनुसार नै हुनेछ । बाथरुम शौचालय मात्र भित्रि चोकसंग जोडिएको अवस्थामा भित्रि चोकको साइज न्यूनतम २ वर्ग मीटर हुनु पर्नेछ ।

(ख) भवनमा रहेका वाथरुम, शौचालयहरूको निमित्त कुनै खुला भाग नभएको खण्डमा त्यस्ता वाथरुम, शौचालयहरूको भेन्टिलेशनको निमित्त भवनमा भेन्टिलेशन शाफटको व्यवस्था गर्नु पर्नेछ र आवश्यक हुने खुला भाग सो भेन्टिलेशन शाफ्ट तिर खुलेको हुनु पर्छ ।

नोटः एयर कन्डिसन (Air-condition) सम्बन्धी उचित व्यवस्था भएको र सो को निमित्त आवश्यक उर्जा (Power) को वैकल्पिक श्रोत समेत भएको आवासिय भवन वा निर्माणको लागि भेन्टिलेशन शाफ्ट राख्न जरुरी पर्ने छैन ।

(ग) वाहिरी चोक - वाहिरी चोकको चौडाई कम्तिमा पनि २.४ मी हुनु पर्नेछ । २.४ मी. भन्दा कमचौडाई भएको वाहिरी चोकलाई कुना (Notch) को रूपमा लिइनेछ र बाहिरी चोक सम्बन्धी व्यवस्था लागू हुने छैन । तर बाहिरी चोकको चौडाई भन्दा गहिराई (Depth) बढी भएको खण्डमा बुँदा नं. ६.४ को व्यवस्था लागू हुनेछ ।

६.४.६ संयुक्त खुला भाग - संयुक्त रूपमा राखिएको भित्रि वा वाहिरी (वाहिरी खुला भाग बाटो परेकोमा बाहेक) खुला भाग त्यस्ता भवन वा निर्माणहरूको फाइदा वा सुविधाको निमित्त हुनुपर्दछ र यस्तो भाग पूर्णतः सम्बन्धित धनी (Owner) हरूकै हाता (Premises) भित्र रहनु पर्दछ ।

६.४.७ बाहिरी वा भित्री खुला भागहरू एकै व्यक्ति (Owner) का एक भन्दा बढी भवन वा निर्माणहरूको फाइदा वा सुविधाको निमित्त प्रयोग गर्ने भएमा खुला भागको चौडाई बुँदा नं. ६.४.३ मा उल्लेख गरिएको सबभन्दा अग्लो भवन वा निर्माणको निमित्त भएसरहको हुनेछ ।

६.४.८ यस्ता भित्री वा बाहिरी खुला भागहरू एक भन्दा बढी व्यक्तिहरूको स्वामित्वमा रहेको भएमा यस्ता खुला भागमा परेको आफ्नो अंश (भाग) सम्बन्धित भवन वा निर्माणहरूको फाइदा वा सुविधाको निमित्त प्रयोग गर्न दिने लिखित मन्जुरी सम्बन्धित जग्गा धनी (Owner) हरूले दिनपर्नेछ । यस्तो खुला भाग स्थायी खुला भागको रूपमा रहनेछ र यस्तो खुला भागको बीचमा १.५ मी. भन्दा बढी अग्लो हुने गरी कुनै पनि प्रकारको सीमा पर्खाल लगाउनु हुँदैन ।

६.५ अन्य प्रकारका उपयोगहरूः

अन्य प्रकारका उपयोगहरूको निमित्त निम्न अनुसारको खुला भाग रहनु पर्नेछः

(क) शैक्षिक भवन वा निर्माणहरू - नर्सरी विद्यालय बाहेक अन्यको लागि भवन वा निर्माण वरिपरीको खुला भाग कम्तिमा पनि २.० मी. हुनु पर्नेछ ।

(ख) संस्थागत (Institutional) भवन वा निर्माणहरू - बुँदा नं. १९ मा तोकिए बमोजिम हुनेछ ।

(ग) सभा सम्मेलन वा भीड जम्मा हुने (Assembly) भवन वा निर्माणहरूको निमित्त अगाडीको खुला भाग कम्तिमा १२ मी. र अरु खुला भाग कम्तिमा ६ मी. को हुनु पर्नेछ ।

(घ) औद्योगिक भवन वा निर्माणको लागि वरिपरिको खुला भाग १७ मी. सम्म उचाईको लागि ४.५ मी. भन्दा कम हुनु हुँदैन र १७ मी. भन्दा माथि प्रत्येक थप १ मी. को लागि ०.२५ मी. का दरले खुला भाग बढाउनु पर्नेछ ।

(ङ) विपत्तिजनक (Hazardous) प्रकारका उपयोग सम्बन्धी निर्माणहरूको लागि वरिपरीको खुला भाग औद्योगिक सम्बन्धी भवन वा निर्माणहरूको निमित्त भए सरहकै व्यवस्था लागू हुनेछ ।

६.६ खुला भागमा छुट दिन सकिने:

६.६.१ कुनैपनि भित्रि वा बाहिरी खुला भागहरू पूर्णरूपले खुला (Free) राखिनु पर्दछ । तर निम्न कार्यहरूलाई खुला भाग माथि पर्ने गरी छुट दिन सकिनेछ ।

(क) चौडाई ०.६० मी. भन्दा बढी नहुने गरी कर्निस (Cornice) छाना वा वेदर सेड (Weather shade) राख्न पाइनेछ ।

(ख) चौडाई ०.६० मी. भन्दा बढी नहुने गरी झ्याल, ढोका आदिमा सन सेड (Sun shade) पाइनेछ ।

(ग) बस्ने काममा नआउने खालको छहारी (Canopy) लाई त्यस्को छहारी र प्लटको सीमानाबीचको भाग (Clearance) १ मी. हुने गरी पहिलो तलाको भुइको सतहमा राख्न पाइनेछ ।

६.६.२ सहायक भवन वा निर्माण:

खुला भागमा निम्न अनुसारको सहायक भवन वा निर्माणलाई अनुमति दिइनेछ:

(क) भैरहेको भवन वा निर्माणको पछाडी पटटीको खुला भागमा २.४ मी. उचाई र ४ वर्ग मी. क्षेत्रफल भएको सेनिटरी (Sanitory) सम्बन्धी निर्माण गर्न दिइनेछ । यस्तो निर्माण पछाडी पट्टीको प्लटको सीमानाबाट १ मी. को दूरीमा हुनु पर्नेछ ।

(ख) कुनै सडकको रेखा (Road line) वा प्लटको अगाडि पट्टीको सीमानाबाट ५ मी. पर २.४ मी. उचाई भएको पार्किङ्गको निमित्त बनाइने ग्यारेजलाई साइड वा पछाडिको खुला भागमा बनाउन अनुमति दिइनेछ ।

(ग) २.५ वर्ग मी. सम्मको पम्प हाउसलाई अनुमति दिइनेछ ।

६.६.३ बाटो माथि पर्ने संरचना निर्माणको व्यवस्था:

(क) उपदफा ६.६.१ मा उल्लेख भए अनुसारको सनसेड (Sunshade) भन्दा बाहेक बनिसकेको (Built-up) वा साँघुरो क्षेत्रहरूमा कुनै पनि प्रकारले बाटो माथि पर्ने गरी वा साइडकोसीमानाको बाहिर पर्ने गरी केही पनि बनाउन वा निर्माण गर्न पाइने छैन । तर, आकाशेपानीको निकासको निमित्त आवश्यक पर्ने पाइप वा नाला (Rain water spout) को लागि भने अधिकार प्राप्त अधिकारीले त्यस्तो स्विकृति दिन सक्नेछ ।

६.७. झ्याल र भेन्टिलेशन माथिको सनसेड (Sun shade) बनिसकेको (Built-up) क्षेत्र वा साँघुरा क्षेत्रहरूमा अधिकार प्राप्त अधिकारीले निम्न शर्तहरू पुरा गर्ने गरी झ्याल र भेन्टिलेशन माथि सनसेड बनाउने स्वीकृति दिन सक्नेछ:

(क) सडकको सतह (Road level) बाट २.७५ मी. को उचाई भन्दा तल कुनै पनि प्रकारको सनसेडलाई बाटो माथि पर्ने गरी वा साइटको सीमानाको बाहिर पर्ने गरी बनाउन दिइने छैन ।

(ख) सडकको चौडाई ८ मी. भन्दा बढी भएको खण्डमा त्यस्तो सडक माथि पर्ने गरी जमिनको सतह भन्दा २.७५ मी. भन्दा माथि राखिने बढीमा ०.३० मी. सम्मको सनसेड बनाउन अनुमति दिइनेछ ।

(ग) ८.० मी. भन्दा कम चौडाई भएको सडक माथि पर्ने गरी कुनै पनि सनसेड बनाउन दिइने छैन ।

६.८ **खुला भागको संरक्षणः**

६.८.१ पूर्व अनुमति लिई भवन निर्माण गर्दा छोडनु पर्ने खाली ठाँउ छोड्ने गरी र थप नयाँ निर्माण गर्नका निमित्त नियमानुसार छोड्नु पर्ने खाली जग्गा समेत खाली राख्ने गरी एउटै जग्गाधनीलाई एउटै प्लटमा थप निर्माण गर्न स्वीकृत दिइनेछ ।

६.८.२ कुनै भवन वा निर्माणमा गरिने थप (Addition) वा विस्तार (Extension) लाई खुला भाग सम्बन्धी बुँदा नं. ६.४ को व्यवस्था अनुरूप हुने भए मात्र अनुमति दिइनेछ ।

७. **क्षेत्रफल र उचाई सम्बन्धी सीमाः**

७.१ विभिन्न प्रकारका वर्गीकरण अन्तर्गत पर्ने भवन वा निर्माणहरूको क्षेत्रफल र उचाई सम्बन्धी सीमा निर्धारण गर्दा भुई क्षेत्रको अनुपातको आधारमा गरिनेछ ।

७.२. विभिन्न उपयोग र निर्माणको किसिमको लागि तुलनात्मक भुई क्षेत्रको अनुपात (Floor Area Ratio) विभिन्न क्षेत्रको लागि उल्लेखित तालिकामा उल्लेख भए अनुसार हुनेछ ।

७.३. भवनको उचाई

७.३.१ सामान्यतया भवनको उचाई प्लिन्थ लेभल देखि सबै भन्दा माथिको तलाको छाना सम्मको नापलाई भवनको उचाई मानिनेछ । माथिको तलाको छाना भन्नाले समथल छाना भएमा छानाको माथिको सतह बुझ्नु पर्दछ । पाखा छाना (slope roof) को हकमा छानाको मुठ्ठल (eaves board) सम्मलाई बुझ्नु पर्दछ ।

७.३.२ उचाई सम्बन्धी छुटहरूः

छानामा रहेको निम्न अनुसारका भाग वा निर्माण कार्यलाई भवन वा निर्माणको उचाईमा समावेश गरिने छैन ।

(क) छाना माथि रहेको भरयाङ्ग छोप्ने भाग, पारापेट, ट्याँकी र तिनीहरूलाई अडयाउने गारो वा टेवा ।

(ख) भेन्टिलेशन, एयर कन्डिसन, लिफ्टको कोठा आदिसंग सम्बन्धी यन्त्र वा निर्माणहरू ।

(ग) पाखा भएका घर (sloped roof) हरूको छानाको मुठठल (eaves) भन्दा माथिको भाग ।

७.४ **सामुहिक आवास**

७.४.१ सामुहिक आवास सम्बन्धी निर्माण कार्य सामान्यतया र अपेक्षित रूपमा धेरै तलाहरू भएका ब्लक नै हुनु पर्नेछ । यस्तो सामुहिक आवास चलन चल्ती (Customary) को हिसाबले जमिनलाई प्लट र बाटोहरूको विभाजन गर्ने खालको हुनु हुँदैन ।

७.५ **भुईक्षेत्रको अनुपातका (FAR) र GCR सम्बन्धी व्यवस्थाः**

७.५.१ सामान्यतया कुनै पनि भवनहरूको भुईक्षेत्रको अनुपात (FAR), अधिकतम ग्राउण्ड कभरेज (GCR) उल्लेखित तालिका अनुसार हुनेछ ।

क्र.सं.	भवनको किसिम	अधिकतम ग्राउण्ड कभरेज (GCR) %	अधिकतम FAR
१	आवासीय भवन	७०	३.५
२	व्यापारिक तथा आवासिय भवन	७०	३.५
३	संयुक्त आवास भवन/अपार्टमेन्ट/होटल/मिश्रित	५०	४.०

क्र.सं.	भवनको किसिम	अधिकतम ग्राउण्ड कभरेज (GCR) %	अधिकतम FAR
४	संस्थागत भवन, सरकारी भवन व्यापारिक मल (सुपरमार्केट), पार्टी प्यालेस	५०	३.०
५	शैक्षिक संस्था	५०	२.५
६.	अस्पताल, नर्सिङ्गहोम, पोलिक्लिनिक आदी	५०	२.५

फ्लोर एरिया रेस्यो (फार)

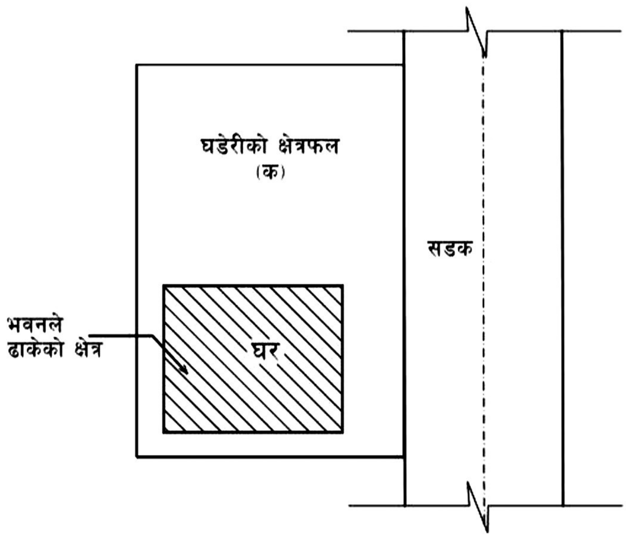

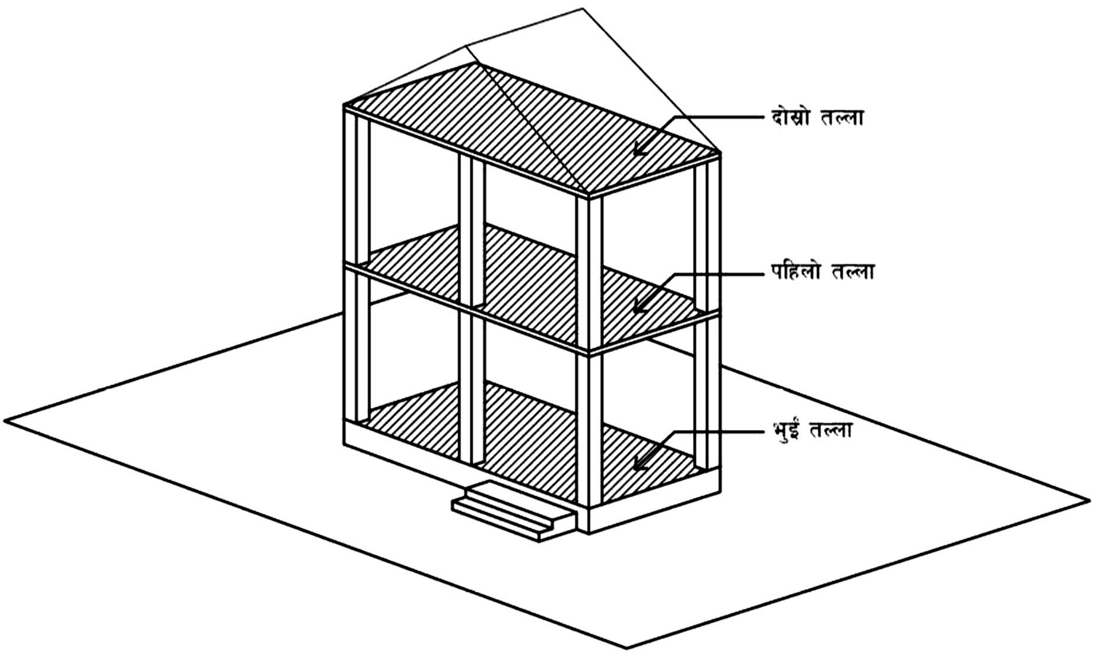

(भुईं तल्ला + पहिलो तल्ला + दोस्रो तल्ला को जम्मा फ्लोर एरिया) = ख

$$\text{फ्लोर एरिया रेस्यो} = \frac{\text{ख}}{\text{क}} = \frac{\text{सबै तल्लाको फ्लोर एरिया}}{\text{घडेरीको क्षेत्रफल}}$$

७.६ भवनहरूको (Structural Design) तथा माटो परिक्षण (Soil Test)

(क) तीन तल्ला (१० मी.) भन्दा अग्ला सबै प्रकारका भवनहरू र कुनै पनि सर्बसाधारण भेला हुने सपिङ मल, सुपरमार्केट, स्कूल, कलेज, अस्पताल, नर्सिङ होम, होटल, रिसोर्ट, पार्थी प्यालेस आदि भवनहरूको माटो परिक्षण गरी Structural Design प्रतिवेदन पेस गर्नु पर्ने र ३०० वर्ग मीटर भन्दा बढि प्लिन्थको क्षेत्रफल भएका भवनहरूको भौगर्भिक परिक्षण (Geo-technical Investigation) पेश गर्नु पर्नेछ ।

(ख) पाँच तल्ला (१७ मी.) भन्दा अग्ला सबै प्रकारका भवनहरू निर्माण गर्दा उक्त स्थानको भौगर्भिक परिक्षण (Geo-technical Investigation) लगायतका प्राबिधिक पक्षहरूको बिस्तृत अध्ययन गरि प्राबिधिक समितिको सिफारिसमा महानगरपालिकाको पूर्व स्वीकृती लिएर मात्र निर्माण गर्नु पर्नेछ ।

(ग) सिमा पर्खाल निर्माण गर्दा पर्खालको उचाई बढिमा १.२ मी. अग्लो गारो र त्यो भन्दा माथि जालि राख्नुपर्नेछ । उपयोगिताको आधारमा १.२ मी. भन्दा अग्लो पर्खाल लगाउनु परेमा Structural design अनिवार्य हुनेछ ।

(घ) भवनको प्लिन्थ क्षेत्रफल ५०० वर्ग मीटरभन्दा बढि तथा ५ तला भन्दा बढि भएका आर.सी.सी. भवनको कंक्रिट सम्बन्धी परीक्षण (cube test) र डन्डी सम्बन्धी परीक्षण (tensile test report) अनिवार्य रूपमा पेश गर्नु पर्नेछ ।

७.७ भवनको उचाईः

(क) भवनको उचाई प्लिन्थ लेभल देखि माथिल्लो तला (भर्याङ्ग) छोप्ने वा लिफ्ट (Lift) को मेसिन राख्ने कोठा बाहेकको छाना (Slope) सम्मको उचाई गनिनेछ ।

(ख) अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि १० मीटर (तीन तला) सम्म अग्ला भवनहरूको सँधियार तर्फको झ्याल तथा भेन्टिलेसन राख्ने भएमा न्यूनतम सेटब्याक ०.९ मी. हुनुपर्नेछ। झ्यालढोका तथा भेन्टिलेटर नराख्ने भए सँधियार तर्फ तथा एउटै कित्ताको जग्गामा स्वीकृति प्राप्त गरी बनिसकेको घर भए सो तर्फ भवन संहिता २०६० को प्रतिकूल नहुने गरी टाँसिएको भवन बनाउन दिइनेछ ।

८. बाटो भन्दा बाहिर पट्टीको पार्किङ् स्थलः

प्लटमा व्यवस्था गरिनु पर्ने बाटोभन्दा बाहिर पट्टीको पार्किङ्ग (On site parking) स्थल विभिन्न क्षेत्रको लागि तोके बमोजिम हुनु पर्नेछ ।

९. हरित क्षेत्र र प्राकृतिक सौन्दर्यः

९.१ रुख विरुवा लगाउन र हरित क्षेत्र तथा प्राकृतिक सौन्दर्यको संरक्षण सम्बन्धी कार्य वातावरण राम्रो राख्नको निमित्त गरिनेछ ।

९.२ बाटो र खुला ठाँउहरूमा रुखहरू लगाउँदा हावाको प्राकृतिक वहावलाई असर नपर्ने गरी र घाम र छाँया दुवैको फाइदा लिन सकिने गरि लगाइनुपर्नेछ ।

९.३ ध्वनी प्रदुषणलाई रोक्नको निमित्त हरित क्षेत्रलाई उपयोग गर्न सकिनेछ र यसको लागि लामा लामा पातहरू हुने रुख, झाडी वा लहरे विरुवाहरू लगाउन सकिनेछ ।

९.४ भवन वा अन्य पूर्वाधार निर्माण सम्बन्धी सुरक्षा (Safety) र सौन्दर्य (Aesthetic) सम्बन्धी आवश्यकता माथि ध्यान दिएर रुख विरुवाहरू लगाइनु पर्नेछ ।

९.५ रुख विरुवा लगाउने कार्यमा सम्बन्धित वडा कार्यालयलाई प्रोत्साहित गरिनेछ ।

९.६ कुनै पनि बाटो बनाउदा उपयुक्त ठाउ हेरी चौतारीहरू बनाउन प्रोत्साहित गरिनेछ ।

९.७ कुनै प्रकारको भवन वा संरचना निर्माण गर्दा आफ्नो क्षेत्र भित्र कम्तिमा दुई बिरुवा (करिब १.५ मी. उचाई बराबर) रोप्नु पर्नेछ ।

१०. भवनका विभिन्न भागहरूको निमित्त आवश्यक व्यवस्थाहरू

१०.१ प्लिन्थ

१०.१.१ मुख्य भवनको (पुरानो शहरी क्षेत्रमा बन्ने भवनहरू बाहेक) चारैतिरको छेउमा (side) पर्याप्त मात्रामा ढल निकासको सुविधा हुने गरी जमिनको सतह भन्दा भवनको प्लिन्थको सतह कम्तिमा ४५ से.मी. र बढीमा ९० से.मी. हुनु पर्नेछ ।

१०.१.२ भित्री चोक- कुनै पनि भित्री चोकहरू त्यस्तो चोकको नजिकैको बाटोको केन्द्रीय रेखाको सतहदेखि कम्तिमा १५ से.मी. माथि उठाइएको हुनु पर्नेछ ।

१०.२ **बस्न योग्य कोठाहरू** (Habitable rooms)

१०.२.१ **उचाई–**

प्रत्येक कोठाको उचाई (भुईको सतह देखि सिलिङसम्म) २.३० मीटर भन्दा कम हुनु हुँदैन । भिरालो छाना भएको खण्डमा कोठाको उचाई सालाखाला २.१० मीटर भन्दा कम हुनु हुँदैन ।

उचाईको यो व्यवस्था आवासिय, व्यापारिक र व्यवसायिक भवनहरूको निमित्त समेत लागु हुनेछ । शैक्षिक र औद्योगिक भवनको लागि निम्न व्यवस्था लागू हुनेछः

(क) शैक्षिक भवनहरूः एकतलाको भुईदेखि माथिल्लो तलाको भुईको उचाई कम्तिमा पनि २.७ मी. हुनु पर्नेछ ।

(ख) औद्योगिक भवनहरूः एक तलाको भुईदेखि माथिल्लो तलाको भुईको उचाई ३.६ मी. हुनुपर्नेछ । एयर कन्डिसन जडान हुने भए सिलिंगको उचाई ३.० मी. सम्म हुनु पर्नेछ ।

१०.२.२ **साइजः**

मानिसहरू बस्नको निमित्त प्रयोगमा आउने एउटा मात्र कोठा भए न्यूनतम चौडाई २.४ मी. र कोठाको क्षेत्रफल ७.५ वर्ग मी. हुनु पर्नेछ । यस्ता कोठाहरू दुई वा सो भन्दा धेरै भए एउटा कोठाको न्यूनतम क्षेत्रफल ७.५ वर्ग मी. र अर्को कोठाको न्यूनतम क्षेत्रफल ७.० वर्ग मी. हुनु पर्नेछ र चौडाई कम्तीमा १.८ मी.हुनेछ ।

१०.३ **भान्सा कोठा *(Kitchen):***

१०.३.१ उचाई - भान्सा कोठाको उचाई (भुईदेखि सिलिंगसम्म) २.५ मी. भन्दा कम हुनु हुँदैन ।

१०.३.२ साइज - खाना खाने (Dining) छुटटै ठाँउ भएमा भान्सा कोठा न्यूनतम १.८ मी. चौडाई र क्षेत्रफल ६.० वर्ग मी. भन्दा कम हुनु हुँदैन । स्टोरको निमित्त छुटटै व्यवस्था गरिएमा भान्सा कोठाको क्षेत्रफल ४.५ वर्ग मी. सम्म गर्न सकिनेछ । खाना खानको निमित्त समेत उपयोग गर्ने भान्सा कोठा भए न्यूनतम चौडाई २.१ मी. र क्षेत्रफल ७.५ वर्ग मी. हुनु पर्नेछ ।

१०.३.३ भान्साको रूपमा प्रयोग हुने कोठाहरूको अन्य व्यवस्थाहरू निम्न बमोजिम हुनेछ :-

(क) भाँडाकुँडाहरू धुने छुट्टै व्यवस्था भएकोमा वाहेक यस्ता पानीहरूको निकास सिधै वा सिन्क मार्फत् फोहोर पानी वग्ने पाइप (Waste pipe) सम्म हुनु पर्नेछ ।

(ख) पानी छिर्न नसक्ने खालको भुई हुनु पर्नेछ ।

(ग) धुँवा जाने निकास भएको हुनु पर्नेछ ।

(घ) भान्छामा झ्याल, भेन्टिलेटर वा यस्तै प्रकारको खुला भाग (Opening) हुनुपर्नेछ र यस्तो खुला भाग (Opening) प्रकाश र भेन्टिलेशनको लागि हुनेछ ।

१०.४ **वाथरुम शौचालयः**

१०.४.१ उचाईः वाथरुम वा शौचालयको निमित्त कोठाको उचाई २ मी. भन्दा कम हुनुहुँदैन ।

१०.४.२ साइजः वाथरुमको लागि कोठाको साइज १.२ मी. × १.० मी. भन्दा कम हुनु हुँदैन । शौचालयको निमित्त चौडाई न्यूनतम ०.९ मी. र न्यूनतम क्षेत्रफल १.० वर्ग मीटर हुनु पर्नेछ । वाथरुम र

शौचालय एउटैमा भए त्यस्तो कोठाको साइज २ मी. × १ मी. भन्दा कम हुनु हुँदैन ।

१०.४.३ अन्य व्यवस्थाहरू:

प्रत्येक वाथरुम र शौचालयको लागि निम्न थप व्यवस्थाहरू लागू हुनेछ:

(क) सामान्यतया कम्तिमा पनि एउटा गाह्रोमा वाहिरी हावाको लागि खुला भाग भएको हुनु पर्नेछ।

(ख) पानी नछिर्ने किसिमको (Water-tight) भुई भएको अवस्थामा वाहेक कुनै पनि वाथरुम वा शौचालय कुनै कोठाको सिधा माथि वा तल (आफ्नो वाथरुम, शौचालय आदि वाहेक) पर्ने गरी वनाउनु हुँदैन ।

(ग) पानी नछिर्ने सामाग्रीबाट र पानी नछिर्ने किसिमबाट बनाइएको हुनु पर्नेछ ।

(घ) वाथरुम वा शौचालय चारैतिरबाट घेरिएको (Enclosed) हुनु पर्नेछ र त्यस्तो गाह्रो वा पर्खालमा भुईको सतहबाट कम्तिमा १ मी. को चौडाईसम्म पानी नछिर्ने सामाग्रीहरूबाट सतह मिलाइएको हुनु पर्नेछ ।

(ङ) वाथरुम वा शौचालयका भुईहरू पानीको निकास वा ढल भए तिर भिरालो पारिएको हुन पर्नेछ । कोठा वा वरण्डातिर त्यस्तो वाथरुम वा शौचालयको पानी जाने गरी भिरालो पार्न हुँदैन ।

(च) वाथरुम वा शौचालयमा कुनै शाफ्ट (Shaft) वा खुला भाग तर्फ खुलेको झ्याल वा भेन्टिलेशन हुनुपर्ने छ र त्यस्तो झ्याल वा भेन्टिलेशनको क्षेत्रफल कम्तिमा ०.३ व.मि.र चौडाई कम्तिमा ०.३ मिटर हुनु पर्नेछ ।

१०.५ टाँड *(Ledge)* / लोफ्ट *(Loft):*

१०.५.१ उचाई - यसको उचाई कम्तिमा २.१ मी. हुनु पर्नेछ ।

१०.५.२ साइज -मानिस बस्नको निमित्त प्रयोग हुने कोठामा रहने टांड (Ledge) ले त्यस्तो कोठामा क्षेत्रफलको २५% भन्दा बढी क्षेत्रफल ओगट्नु हुँदैन र यस्तो टांडले कुन पनि अवस्थामा कोठाको भेन्टिलेशनलाई असर पार्नु हुँदैन ।

१०.५.३ लोफ्ट (Loft) - यसको अधितकतम उचाई १.५ मी. हुनेछ । भान्सा (Kitchen) मा बनाइने हो भने यसले भान्साको क्षेत्रफलको २५% भन्दा बढी क्षेत्रफल ओगटनु हुँदैन र यो भुईको सतहबाट कम्तिमा पनि २.१ मी. माथि रहेको हुनु पर्दछ । वाथरुम, शौचालय र कोरिडोरमा रहने लोफ्टले भने शत प्रतिशत भाग ओगट्ने गरी वनाउन सकिने छ ।

१०.६ मेजानाइन फ्लोर *(Mezzanine Floor)*

१०.६.१ उचाइ: यसको उचाई कम्तिमा २.१ मी. हुनु पर्नेछ ।

१०.६.२ साइज - मेजानिन फ्लोरको साइज लिभिङ्ग रुम (Living room) को रूपमा उपयोग गरिने भए ७.५ वर्ग मी. भन्दा कम हुनु हुँदैन यस्तो मेजानाइन फ्लोरको भुईको भवनको प्लिन्थको क्षेत्रफल १/२ भाग भन्दा बढी हुनु हुँदैन ।

१०.६.३ अन्य थप व्यवस्थाहरू- निम्न अवस्थामा मेजानाइन फ्लोरलाई कोठा माथि पर्ने गरी बनाउन अनुमति दिन सकिनेछ:

(क) यस्तो "मेजानाइन फ्लोर" को क्षेत्रफल ७.५ वर्ग मी. भन्दा बढी हुने भएमा र यस्तो अवस्थामा प्रकाश र भेन्टिलेशन सम्बन्धी लिभिङ्ग रुमको आवश्यकता समेत पुरा हुने भएमा (हेर्नुहोस् बुँदा नं. ११.१.२),

(ख) यसको तल वा माथि पर्ने भेन्टिलेशनको कुनै पनि भागलाई कुनै पनि अवस्थामा असर नपर्ने भएमा,

(ग) यस्तो "मेजानाइन फ्लोर" लाई साना-साना भागहरूमा उप-विभाजन नगरिने भएमा,

(घ) यस्तो “मेजानाइन फ्लोर” वा यसको कुनै पनि भागमा भान्साको रूपमा प्रयोग नगरिने भएमा

(ङ) यस्तो “मेजानाइन फ्लोर” कुनै पनि अवस्थामा भेन्टिलेशन रहित कक्षको रूपमा परिणत भएमा ।

१०.७ बुईगल (Attic)

मानिस बस्नको निमित्त बुईगललाई प्रयोग गरिने भएमा यसमा पर्याप्त मात्रामा भेन्टिलेशन र प्रकाशको व्यवस्था भएको हुनु पर्नेछ र यस्तो बुईगलको उचाई होचो भागमा १.२ मी. र धुरी वा माथिल्लो भागमा २.३ मी. भन्दा कम हुनु हुँदैन ।

१०.८ स्टोर कोठा

१०.८.१ उचाई - यसको उचाई २.१ मी. भन्दा कम हुनु हुँदैन ।

१०.८.२ साइज - आवासिय भवनको स्टोर कोठाको क्षेत्रफल २ वर्ग मि. भन्दा कम हुनु हुँदैन ।

१०.९ ग्यारेज (Garage) र गाडि पार्किङ व्यवस्था

१०.९.१ उचाई - यसको उचाई २.४४ मी. भन्दा कम हुनु हुँदैन ।

१०.९.२ साइज - साइज निम्न अनुसार हुनु पर्नेछः

(क) निजी ग्यारेजको साइज न्यूनतम २.५ मी. × ५ मी. हुनु पर्नेछ ।

(ख) सार्वजनिक ग्यारेजको साइज पार्किङ्ग गर्ने वाहनहरूको संख्या आदिको आधारमा हुनु पर्नेछ ।

१०.९.३ पार्किङ व्यवस्था

पोखरा महानगरपालिका क्षेत्र भित्र बिभिन्न प्रयोजनका भवनहरू निर्माण गर्दा निम्नानुसार पार्किङ्ग व्यवस्था गर्नु पर्नेछ ।

क्र.सं.	भवनका किसिमहरू	पार्किङ मापदण्ड (१०० बर्ग मिटर क्षेत्रको लागि इक्वीभेलेन्ट कार स्पेस (इ.सी.एस))
१	आवासीयः सामूहिक आवास, संयुक्त आवास, कित्ताकाट गरिएको आवास (२५० बर्ग मि. भन्दा माथि) र मिश्रित उपयोग	०.५०-१.५०
२	व्यापारिकः क) थोक व्यापार तथा परिवहन क्षेत्र (पार्किङ्ग, लोडिङ्ग, अनलोडिङ्ग समेत) ख) नगर केन्द्र, जिल्ला केन्द्र, होटेल, सिनेमा तथा अन्य ग) सामुदायिक केन्द्र, स्थानीय बजार केन्द्र	१.५०-२.५० १.००-२.०० ०.५०-१.५०
३	सार्वजनिक तथा सामुदायिक सुविधाहरूः क) नर्सिङ्गहोम, अस्पतालहरू (सरकारी वाहेक अन्य), सामाजिक, सांस्कृतिक तथा अन्य सस्थाहरू, सरकारी तथा अर्धसरकारी कार्यालहरू ख) विद्यालयहरू, महाविद्यालय, विश्वविद्यालय, सरकारी अस्पतालहरू	०.५०-१.५० ०.२५-०.७५
४	औद्योगिकः हल्का तथा सेवाजन्य उद्योगहरू, सामूहिक उद्योगहरू	०.२५-०.७५

नोटः

१. गाडी पार्क गर्ने ठाउँहरूको व्यवस्था गर्दा मापदण्डहरू तल दिए अनुसार हुनेछ :
  (क) खुल्ला पार्किङ्गको लागि प्रति इक्वीभेलेन्ट कार स्पेस १८ वर्ग मिटर
  (ख) भुईतलाले ढाकेको पार्किङ्गको लागि प्रति इक्वीभेलेन्ट कार स्पेस २३.०० व.मि.
  (ग) बेसमेन्टको लागि प्रति इक्वीभेलेन्ट कार स्पेस २८.०० ब.मि.

२. उपयोग क्षेत्रहरूमा भुईतला वा बेसमेन्टमा पार्किङ्ग गर्ने भए उपर्युक्त मापदण्ड अनुसार पार्किङ्गको व्यवस्था गर्न सकिन्छ ।

१०.१० भूमिगत तला (Basement)

१०.१०.१ भुमिगत तलालाई आवास तथा अन्य प्रयोजनको निमित्त प्रयोग गर्न पाइने छैन । भूमिगत तला आवश्यकता अनुसार दुई तलासम्म निर्माण गर्न पाईनेछ ।

१०.१०.२ भुमिगत तलालाई पार्किङको रूपमा प्रयोग गर्नुपर्नेछ ।

१०.१०.३ विभिन्न र बाटोहरूको लागि तोकिएको निर्माण रेखा र सेटब्याक छोडी बाँकि सम्पूर्ण जग्गामा बेसमेण्टको परिभाषाको उपयोग भित्र बनाउन पाउनेछ ।

१०.१०.४ भूमिगत तलामा निम्न व्यवस्थाहरू हुनु पर्नेछः

(क) भूमिगत तलाको उचाई कम्तिमा २.५० मी. हुनु पर्नेछ ।

(ख) पर्याप्त मात्रामा भेन्टिलेशनको व्यवस्था हुनु पर्नेछ ।

(ग) कुनैपनि भूमिगत तला छोप्ने भुइँ Slab top प्रबेशमार्गको केन्द्र सतहबाट बढीमा १.२ मि. मात्र हुनु पर्नेछ ।

(घ) जमिन माथिको पानी यस्तो भूमिगत तलामा पस्न नसक्ने व्यवस्था गरिएको हुनु पर्नेछ ।

(ङ) भूमिगत तलाका गारोहरू र भुईहरू पानी छिर्न नसक्ने गरी बनाइएको हुनु पर्नेछ र ओसिलोपना (Damp) लाई रोक्नको निमित्त समेत पर्याप्त मात्रामा व्यवस्था गरिएको हुनु पर्नेछ ।

(च) भूमिगत तलाको निमित्त छुट्टै बाटोको व्यवस्था हुनु पर्नेछ । एक भन्दा धेरै भर्याङ्गहरू भएको भवनमा यस्तो भर्याङ्गले नै भूमिगत तला र माथिल्लो तलाहरू बीच "फायर सेपरेशन" (Fire Seperation) को काम गर्ने गरी राखिएको हुनु पर्नेछ ।

१०.१०.५ पाँच सय वर्ग मीटर भन्दा बढि प्लिन्थको क्षेत्रफल भएको आवासीय, व्यापारिक वा जुनसुकै सार्बजनिक भवन निर्माण गर्दा भुमिगत तला (Basement Floor) अनिवार्य रूपमा निर्माण गर्नु पर्नेछ ।

१०.१०.६ कुनै पनि बर्गका भवनहरूको भुमिगत तलाहरू निर्माण गर्दा नक्सापासको लागि लाग्ने नियमित शुल्क तथा दस्तुरमा आर्थिक ऐन अनुसार हुनेछ ।

१०.१०.७ तपशिल बमोजिमको सडकमा भवन निर्माण गर्दा अनिवार्य रूपमा भूमिगत तला बनाएर मात्र भवन निर्माण गर्नुपर्नेछ ।

अनिवार्य रूपमा भुमिगत तला पार्किङ चाहिने सडकहरूः

क) कोत्रे-तालचोक–विजयपुर–अमरसिंह–पृथ्वीचोक–जिरो कि.मि. हुँदै हल्लनचोक

ख) पृथ्वीचोक–मुस्ताङ्गचोक–विरौटा हुँदै छोरेपाटन

ग) पृथ्वीचोक–नयाँबजार–महेन्द्रपुल–पालिखेचोक–नदीपुर–के.आई.सिंहपुल–लामाचौर–बाटुलेचौर–चोक सम्म

घ) न्यूरोड सडक, सिद्धार्थचोक, चिप्लेढुङ्गा, महेन्द्रपुल चोक सम्म

ङ) खहरे–हल्लनचोक–बाराहीचोक–सहिदचोक हुँदै मुस्ताङ्गचोक सम्म

च) बिरौटाचोक–राष्ट्रबैंकचोक–रत्नचोक–सिर्जनाचोक–सिद्धार्थचोक–बगर–ट्याक्सीचोक

छ) जिरो कि.मि. देखि हरिचोक हुँदै हेम्जा म.न.पन. सिमाना सम्म

ज) महेन्द्रपुल–रानीपौवा–हस्पिटलचोक हुँदै अमरसिंहचोक-कालिका क्याम्पस एयरपोर्ट सिमा सम्म

झ) गौँरीमार्ग–हस्पिटलचोक–बुद्धचोक हुँदै रामबजारसम्म

ञ) घलेचोकबाट बन क्याम्पससम्मको सडक

ट) रानीपौवादेखि भद्रकाली हुँदै आर्वा साझाचोक सम्म

ठ) तालचोक– बेगनास सडक सम्म

ड) वि.पी. मार्ग (१४) हाईवे देखि मियापाटन चोक सम्म

(मोहडाको हकमा २० हात र जग्गाको क्षेत्रफल २५० ब.मि. भन्दा बढी भएमा मात्र ।)

तर उक्त सडकहरूमा २ तला सम्मको Steel Structure को भवन निर्माण गर्दा ५०% GCR मात्र हुने गरी भुमिगत तला नभएता पनि स्वीकृत गर्न सकिनेछ ।

१०.११ छानाको पानीको निकासः

छानाको पानीको निकास गर्न उपयुक्त डुड, पाइपको व्यवस्था गरी जमिनमा बर्षातको पानी छाडनु पर्छ । समतल वा स्लोप छानाबाट पानीको धारो हुने गरी बर्षातको पानी फाल्न पाइने छैन । कसैले पनि आफ्नो घर वा बलेसीबाट अर्काको घर, जग्गा वा सार्वजनिक बाटोमा पानी झार्न पाइने छैन ।

१०.१२ चिम्नि *(Chimney):*

समतल छाना भन्दा कम्तिमा ०.९ मी. माथि रहने गरी चिम्नि बनाउनु पर्नेछ र संगैको प्यारापिट (Parapet) पर्खालको उचाई भन्दा कम हुने गरी बनाउनु हुँदैन । भिरालो परेको छाना भए चिम्नि जहाँबाट बाहिर निस्किएको हुन्छ, छानाको त्यस भाग भन्दा चिम्निको उचाई कम्तिमा पनि ०.६ मी. हुनु पर्नेछ ।

१०.१३ सिमा पर्खाल *(Boundry Wall):*

सिमा पर्खालको निमित्त निम्न व्यवस्था लागू हुनेछ :

१०.१३.१ सिमा पर्खाल (Compound Wall) को उचाई बाटोको केन्द्र रेखाबाट बढीमा १.२ मी हुनु पर्नेछ । महानगरपालिकाको स्वीकृति लिएर ३.० मी. सम्म उचाई भएको सीमा पर्खाल लगाउन सकिनेछ, तर यस्तो पर्खालको माथिल्लो १.८ मी. खुला किसिमले (जाली राखेर) बनाउनु पर्नेछ ।

१०.१३.२ सुरक्षाको दृष्टिकोणले महत्वपुर्ण ठाउँहरू, औद्योगिक भवन निर्माण, विद्युत् सव स्टेशनहरू, ट्रान्सफरमर स्टेशनहरू, शैक्षिक भवनहरू वा अन्य सार्वजनिक रूपमा प्रयोग हुने ठाउहरूमा १.२ मी. भन्दा अग्लो सिमा पर्खाल बनाउनु परेमा सिमा पर्खालको स्ट्रक्चरल डिजाइन समेत निवेदन साथ पेश गर्नु पर्नेछ । यस्तो निवेदनलाई तोकिएको प्रक्रिया पुरा गरी महानगरपालिकाले स्विकृति दिन सक्नेछ ।

१०.१४ इनार *(Well)*

मानिसको उपयोगको निमित्त वा घरेलु उपयोगको निमित्त आवश्यक पानीको आपूर्ति गर्ने उद्देश्यले राखिने इनार सम्बन्धी व्यवस्था निम्न अनुसार हुनेछः

१०.१४.१ कुनै पनि प्रकारको फोहोरहरू फाल्ने वा जम्मा गर्ने खाल्डो वा ठाँउ (रिफ्युज पिट, प्रिमि, सक पिट, सोक्वे, वोरहोल लेट्रिन आदि) बाट कम्तिमा पनि १६ मी. टाढा रहने गरी र यस्तो ठाँउमा भन्दा माथि पर्ने गरी इनार राखिनु पर्नेछ ।

१०.१४.२ बाहिरबाट जाने पानीले इनारको पानीलाई दुषित नपार्ने गरी इनारको स्थान तय गर्नु पर्नेछ ।

१०.१४.३ इनारको भित्री व्यास (Diameter) कम्तिमा १ मी. को हुनु पर्नेछ ।

१०.१४.४ रुख मुनि पर्ने भए इनार माथि ढकन वा छहारी राख्नु पर्नेछ ।

१०.१४.५ जमिनको सतहबाट कम्तिमा पनि १ मी. को उचाईसम्म गारो लगाइएको हुनुपर्नेछ र इनारको वरिपरि कम्तिमा पनि १.८ मी. परसम्म पानी नछिर्ने सामाग्रीको प्रयोग गरी त्यसमाथि पर्ने पानी इनार भन्दा बाहिर बहने व्यवस्था मिलाइएको हुनु पर्नेछ ।

१०.१४.६ इनारको सबै भागहरू स्थायी किसिमले निर्माण गरिनु पर्नेछ ।

१०.१४.७ जमिनबाट कम्तिमा पनि १.८ मी. को गहिराईसम्म इनारको भित्री सतहलाई पानी नछिर्ने बनाइनु पर्नेछ ।

१०.१४.८ इनार तथा पानी टंकि निर्माण गर्दा साँध सिमानाबाट कम्तीमा १ मि. छाडेर मात्र निर्माण गर्नुपर्नेछ ।

१०.१५ सेप्टिक ट्याँक *(Septic Tank)* तथा *Seepage Pit (Soak Pit)*

प्रत्येक घरमा सेफ्टी ट्याङ्क अनिवार्य रूपमा राख्ने गरी मात्र भवन निर्माण स्वीकृति दिइनेछ ।

१०.१५.१ स्थान (Location) - सेप्टिक ट्यांक (जमिन मुनि बनाइने फोहोर पानी जम्मा हुने वा सोस्ने किसिमको अन्य कुनै व्यवस्था) प्लट भित्रको खानेपानीका ट्यांकी भन्दा कम्तिमा पनि ३ मी. टाढा रहनु पर्नेछ ।

१०.१५.२ अन्य व्यवस्थाहरू:

(क) सेप्टिक ट्यांकको चौडाई कम्तिमा ७५ से.मी. र यसको क्षमता (Liquid Capacity) कम्तिमा १ घन मीटर हुनु पर्नेछ । यसको लम्बाइको नाप चौडाई भन्दा दुई गुना देखि ४ गुना सम्मको हुनु पर्नेछ ।

(ख) सेप्टिक टयांक इटा, ढुंगा वा कंक्रिटद्वारा निर्माण गर्न सकिनेछ र यसलाई अनिवार्य रूपमा पानी नछिर्ने (Water- tight) बनाउनु पर्नेछ साथै टंकीको भुइँ समेत ढलान गरी निर्माण गर्नुपर्नेछ र सो को निरिक्षण पश्चात मात्र सम्पन्न प्रमाणपत्र जारी गरिनेछ ।

(ग) सेप्टीक ट्यांकबाट निस्कने फोहोर वा फोहोर पानीलाई (पर्याप्त मात्रामा सुधार नगरिए सम्म) कुनै पनि खुला ढल वा नालाहरू वा पानीमा मिसाउने पाइने छैन ।

(घ) सेप्टिक ट्यांकसम्म जाने पाइपको न्यूनतम व्यास १०० मी.मी. हुनु पर्नेछ । मेन होल (man hole) को पाइपहरू भएको जक्सन (Junction) मा मुख्य पाइपसंग शाखा पाइपहरूको कोण ४५ डिग्री भन्दा बढी नहुने किसिमबाट राख्नु पर्नेछ ।

(ङ) प्रत्येक सेप्टीक ट्यांकको पानी सिपेज पिट (Seepage pit) मा जाने भएको भेन्टिलेशन पाइप जडान गरिएको हुनु पर्नेछ । यस्तो पाइपको माथिल्लो भाग जालिहरूद्वारा उचित तवरले ढाकिएको हुनु पर्नेछ । भेन्टिलेशन पाइप भवनको टप (Top) भन्दा कम्तीमा २ मी. माथिसम्म लैजानु पर्नेछ ।

(च) सेप्टीक टयांकको पानी "सिपेज पिट" (Seepage pit) मा जाने भएमा यस्तो सिपेज पिटको नाप कम्तिमा ९० से.मी. हुनु पर्नेछ र यसको गहिराई "इनलेट पाइप" भन्दा कम्तिमा १०० से.मी. हुनु पर्नेछ । यस्तो सिपेज पिट ढुंगा, इटा वा कंक्रिटको व्लकबाट फुका (Dry) गारो लगाएर बनाउनु पर्नेछ र यस्को पछाडि कम्तिमा ७.५ से.मी. बाक्लो खस्रो गिट्टी (Coarse aggregate) भर्नु पर्नेछ । इनलेट पाइप भन्दा माथिको गारो मसला (Mortar) द्वारा बनाइएको हुनु पर्नेछ । इनलेट पाइप माथिको भाग (Top) बाट ९० से.मी. तल हुने गरी राख्नु पर्नेछ ।

(छ) सेप्टीक ट्यांक र सिपेज पिट (Seepage pit) बनाउँदा साँध सँधियारको जग्गासँग जाडी

बनाउन पाइने छैन । साँध सँधियारको जग्गातर्फ सँधियारको स्वीकृत भएकोमा बाहेक कम्तिमा १ मी. जग्गा छाडेर बनाउनु पर्नेछ ।

१०.१६ भऱ्याङ *(Staircase)*

१०.१६.१ भऱ्याङ्गको न्यूनतम चौडाई निम्न अनुसार हुनु पर्नेछ:

(क)	आवासिय भवन(घरहरू)	०.९ मी.
(ख)	आवासिय होटेल भवनहरू	१.२ मी.
(ग)	मानिसहरू जम्मा हुने (अडिटोरियम, नाचघर, सिनेमाघर)	२.० मी.
(घ)	शैक्षिक भवन	२.० मी.
(ङ)	संस्थागत भवन, संयुक्त, आवास भवन	२.० मी.
(च)	अन्य भवनहरू	१.५ मी.

१०.१६.२ खुड्किला (Tread) को चौडाई - आवासिय भवनहरूको लागि खुड्किलाको चौडाई २५ से.मी. र अन्य भवनहरूको लागि ३० से.मी. भन्दा कम हुनु हुँदैन ।

१०.१६.३ खुड्किलाको उचाई (Riser) – आवासिय भवनहरूको लागि खुड्किलाको उचाई १९से. मी. र अन्य भवनहरूको लागि १५ से.मि. भन्दा बढी हुनु हुदैंन । भऱ्याङको प्रत्येक चढाई (Flight) मा १६वटा सम्म मात्र खुड्किलाहरू राख्नु पर्नेछ ।

११. भवन वा निर्माणहरूमा मुसा र अन्य किराहरू *(Termite)* नियन्त्रणः

११.१ हरेक भवनको जगको गारो विचमा नटुटेको (Continious) हुनुपर्नेछ र भुई पनि मुसा जान नसक्ने गरी पक्का किसिमले बनाइएको हुनु पर्नेछ ।

११.२ भवनमा कुनै प्रकारको मुसा पस्न सक्ने खुल्ला वा खाली भागहरू (जग, भुई, झ्याल, नाली आदि) लाई कि त राम्ररी बन्द गरिएको हुनु पर्नेछ, कि त जाली (वा ग्रिल) हालेर मुसा जान नसक्ने बनाउनु पर्नेछ ।

११.३ हरेक भवनमा किराहरू (Termite) बस्न नसक्ने व्यवस्था मिलाइएको हुनु पर्नेछ ।

१२. प्रकाश र भेन्टिलेशनः

१२.१ कोठाहरूमा प्रकाश र भेन्टिलेशनको निमित्त बाहिरी हावा आउने गरी खुलेको वा खुला बरण्डा तिर खुलेको एक वा धेरै खुला भाग (Opening) हरू हुनु पर्नेछ ।

१२.२. खुला भाग (Opening) भुईको क्षेत्रफलको ५ भागको एक भाग बराबरको भाग हुनु पर्नेछ।

नोटः १. झ्याल आंशिक रूपमा खोल्न मिल्ने (Partially Fixed) भएमा, खोल्न मिल्ने क्षेत्रफललाई समावेश गरिने छ ।

नोटः २. कुनै पनि कोठा प्रकाशको लागि भनेर छुट्याइएको खुला भागबाट ७.५ मी. भन्दा टाढा भएमा त्यस्तो कोठालाई प्रकाशको व्यवस्था भएको मानिने छैन ।

नोटः ३. भान्साको निमित्त माथि (क) र (ख) मा उल्लेख भएको खुला भाग (Opening) को क्षेत्रफलमा २५ प्रतिशतले बृद्धि गर्नु पर्नेछ ।

१३. लिफ्ट सम्बन्धी व्यवस्थाः

१७ मी. भन्दा बढी उचाई या पाँच तला भन्दा माथि भएको भवनमा अनिवार्य लिफ्टको व्यवस्था गर्नु पर्नेछ । लिफ्ट सम्बन्धी अन्य व्यवस्था National Building Code अनुसार हुनेछ । यसको कम्तीमा १.२५मी ×१.४० मी भित्री भाग हुनुपर्नेछ ।

१४. चट्याङ *(Lightening)* नियन्त्रण/अग्निप्रतिरोधी सम्बन्धी व्यवस्था

१४.१ सामान्यतया सबै खालका घरहरूमा चट्यााङ्ग नियन्त्रण (lightening arrester) को व्यवस्था हुनु पर्नेछ । तर पाँच तला र त्यो भन्दा बढि उचाइ भएका भवनहरूमा अनिवार्य रूपमा चट्याङ्ग

नियन्त्रण (lightening arrester) जडान गर्नु पर्नेछ ।

१४.२ कुनै भवनहरूको उचाई वा अवस्थितिको कारणले चट्याङ्गको संभावना हुने भवनहरू, सार्वजनिक महत्वका भवनहरू तथा महत्वपूर्ण भवनहरूमा चट्याङ्ग नियन्त्रण सम्बन्धी अनिवार्य व्यवस्था गरिएको हुनु पर्नेछ ।

१४.३. सत्र मिटर वा सो भन्दा बढी उचाई भएका संस्थागत तथा अन्य सबै भवनहरूमा अग्नि सूचक यन्त्र जडान गरिएका हुनु पर्नेछ ।

१५. *Void* को साइज

भवनको सेवा र सुविधाको लागि प्रयोग हुने साना कोठा वा duct को रूपमा भुईमा राखिएको Void को साइज १.५ मी × १.५ मी. या यो भन्दा बढि भएमा Void ग्राउण्ड कभरेजमा गणना हुने छैन । सो भन्दा सानो Void भएमा ग्राउण्ड कभरेजमा गणना हुनेछ ।

१६. *FAR* मा गणना नहुने अवस्था

१६.१ पार्किङ्ग प्रयोजनको लागि प्रयोग हुने भूमिगत तला (Basement) तथा अर्ध भूमिगत तला (Semi Basement) तलाहरू FAR मा गणना हुने छैन ।

१६.२ भवनको सेवा र सुविधाको लागि प्रयोग हुने मेसिन रुम, फायर फाइटिङ मेसिन, एयर कन्डिसन सम्बन्धि मेशिन, खानेपानी पम्प, बिजुलीको प्यानल बोर्ड राख्ने , सोलर सिष्टमको इन्भर्टर प्यानल तथा बेट्री राख्ने कोठा वा अन्य मेशिन वा यन्त्रहरूको राख्ने भूमिगत तला (Basement) अर्ध भूमिगत तला (Semi Basement) तलाहरू FAR मा गणना हुने छैन ।

१६.३ भुईं तला (Ground Floor) पार्किङ्गको लागि वा प्रतिक्षालय र खुल्ला क्षेत्रको लागि प्रयोग हुने अवस्थामा FAR मा गणना हुने छैन ।

१६.४ छाना माथि निर्माण हुने भऱ्याङ र लिफ्टको duct र मेशिन कोठा र पानी टंकि आदिले ओगटेको भाग FAR मा गणना गरिने छैन ।

१७. नेपाली वास्तुकला झल्किने भवन निर्माणमा थप सुबिधा :

परम्परागत अथवा परिमार्जित रूपको नेपाली वास्तुकला झल्किने भवन निर्माण गर्दा साविकको FAR मा ०.२५ थप सुविधा प्राप्त हुने छ तर यो सुविधा प्राचिन स्मारक क्षेत्रमा लागू हुने छैन ।

१८. कोठाको उचाई *(Head room)*

सबै क्षेत्रमा निर्माण गरिने जुनसुकै प्रयोगको भवनको लागि भुइ देखि सिलिंग सम्मको उचाई न्यूनतम २.४० मी. हुनु पर्नेछ । परम्परागत वास्तुकला संरक्षण गर्ने उद्देश्यले निर्धारण गरेको भु-उपयोग क्षेत्र भित्र निर्माण गरिने भवन वा परम्परागत वास्तुकलामा आधारित निर्माण गरीने भवनको हकमा भवनको उचाई विशेष अपवादमा रही सम्बन्धित अधिकारीले २.४० मी. भन्दा कम पनि गर्न सक्नेछ ।

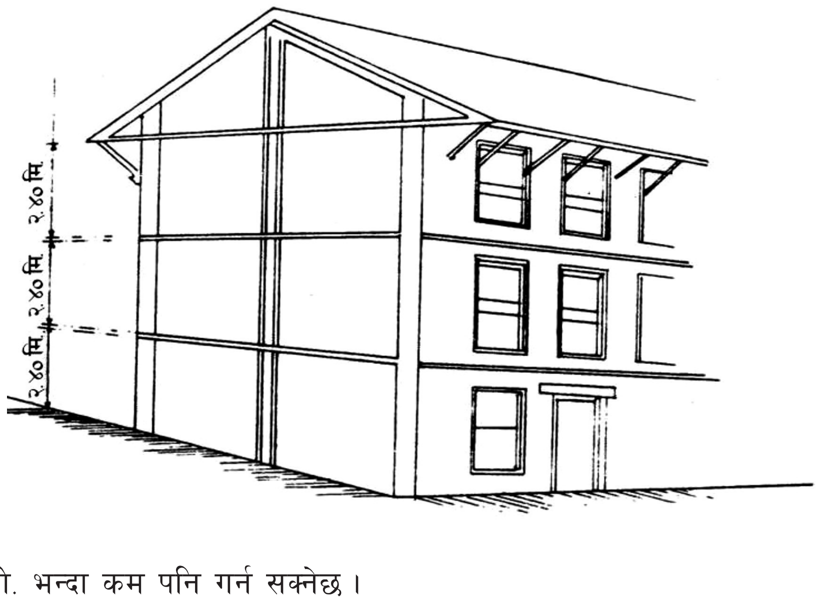

१९. सेट ब्याक *(Set back)*

१९.० महानगरमा निर्माण हुने भवनहरूको सेटव्याक निम्नानुसार हुनेछ:

(क) जग्गाको अगाडिको साँध देखि निर्माण हुने भवनको कुनै पनि भु-भाग (क्यान्टेलेभर सहित) सम्मको न्यूनतम दुरी २.० मी. हुनेछ । यदी सडक अधिकार क्षेत्रको किनारामा सार्वजनिक जग्गा बाँकी भएमा उक्त सार्वजनिक जग्गाको किनाराबाट २.० मी. सेटब्याक राखी मात्र भवन निर्माण गर्न पाइनेछ ।

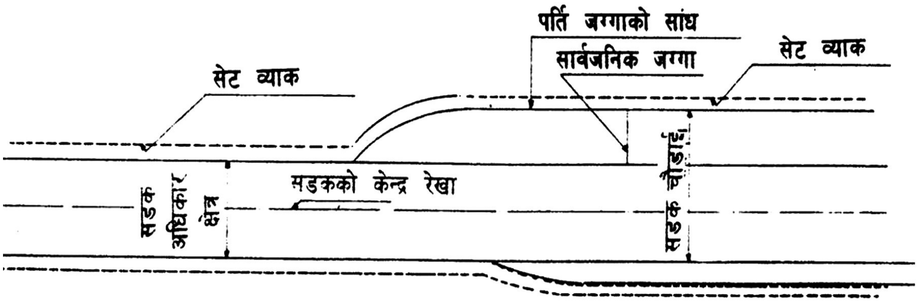

(ख) भवनको उचाई अनुसार सँधियार तर्फको न्यूनतम सेटब्याक उल्लेखित तालिका बमोजिम हुनेछ ।

खण्ड-७२ संख्या १३ नेपाल राजपत्र भाग ५, मिति २०७९/०२/१६ बाट

भवनको उचाई (मी.)	न्यूनतम सेटब्याक (सँधियार तर्फ) (मी.)	
	सार्वजनिक भवनको हकमा	अन्य तथा संयुक्त भवनको हकमा
१० सम्म	१.५	१.५
१० देखी १७	३	२
१७ देखी २४	४	३
२४ देखी ३१	५	४
३१ देखी ३८	६	५
३८ देखी ४५	७	६
४५ देखी ५२	८	७
५२ देखी ५९	९	८
५९ देखी ६६	१०	९
६६ देखी ८०	११	१०
८० देखी ९४	१२	११
९४देखी १००	१३	१२

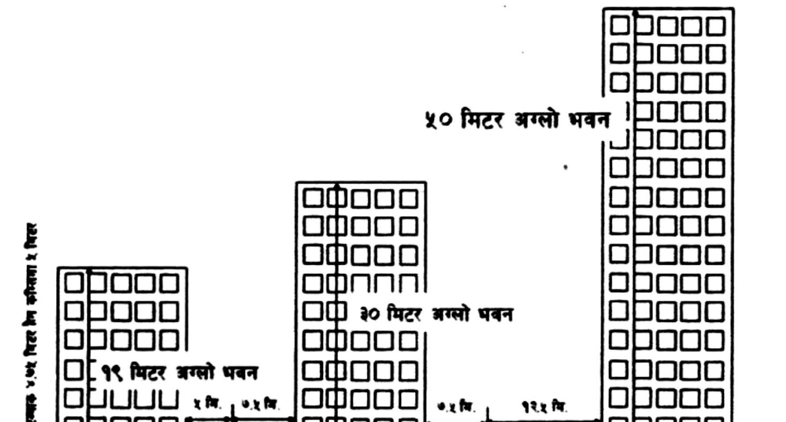

१७ मिटर भन्दा अग्ला भवनमा छाड्नु पर्ने सेटव्याक

(ग) एउटै कित्ता वा धेरै कित्ता मिलेर बनेको घडेरीमा एक भन्दा बढी भवनहरू निर्माण गर्न स्वीकृति दिंदा वा घर(बाटो सिफारिस दिंदा दुई भवनहरू बीचको दूरी यसै उपबूँदा १९ (ख,ग) अनुसार हुने गरी स्वीकृति दिइनेछ ।

(घ) मूल सडक किनारमा भवन निर्माण गर्न स्वीकृति दिंदा बाटोको चौडाईमा सडकको दुबै तर्फको सेटव्याक जोड्दा जति योगफल हुन्छ, सोको २ गुणा भन्दा अग्लो हुने गरी (लाइट प्लेनलाई छेक्ने गरी) स्वीकृति दिइने छैन ।

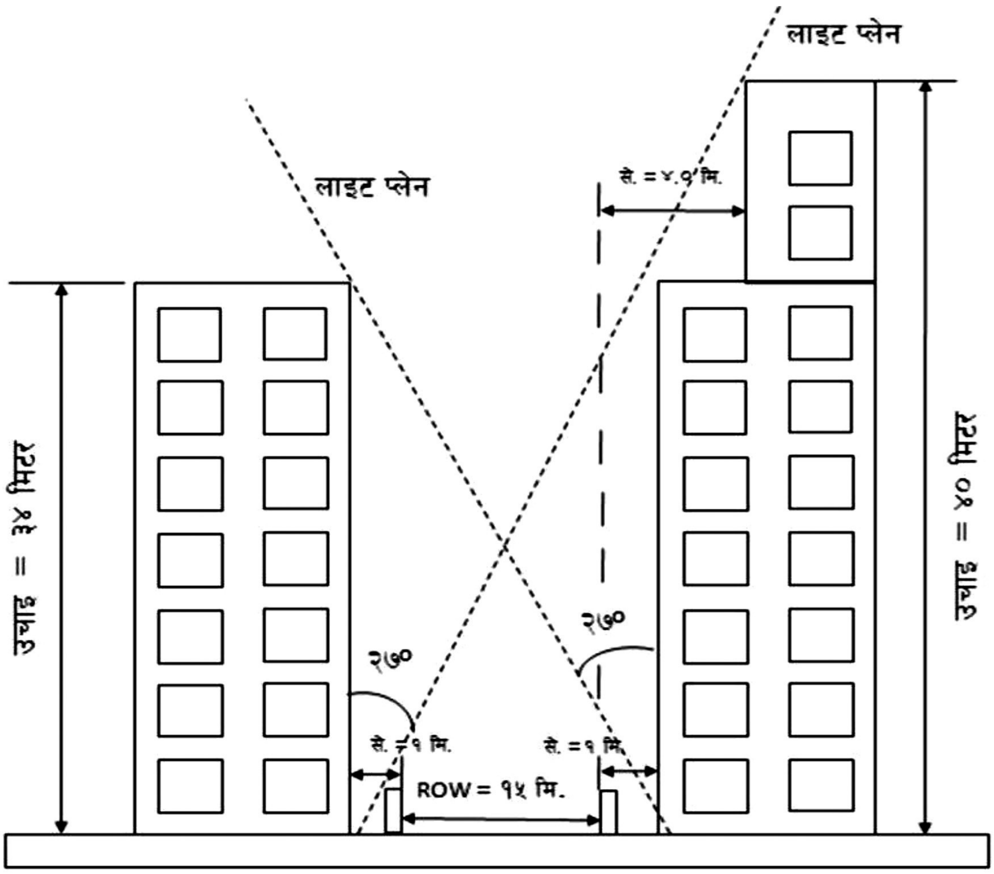

लाइट प्लेन अनुसार भवनको उचाइ

(ङ) सार्वजनिक जग्गाको हकमा किनाराबाट २ मी. सेटव्याक छाडी मात्र निर्माण गर्नु पर्नेछ ।

(च) सबै बर्गका सडकहरूको पुरा मोहडामा निर्माण गरिने सबै खालका भवनहरूको दाया तथा वाया संधियाराहरू तर्फ सेटव्याक लागु हुने छैन । यस्ता भवनहरूको दाया वाया झ्याल वा कुनै opening राख्न पाइने छैन ।

१९.१ यो भवन निर्माण मापदण्ड लागू हुनु अगाडि बनेका घरहरूको हकमा तत्कालिन मापदण्डले तोके बमोजिमको सेटव्याक भएको अवस्थामा त्यसलाई मान्यता दिइनेछ ।

१९.२ आवासीय प्रयोजनको स्वीकृति प्राप्त गरेको भवन वा सोको केही अंश व्यापारिक प्रयोजनमा रहेमा सो भवन सम्पूर्णलाई स्वतः व्यापारिक भवन मानिनेछ र सेटव्याक सोहि अनुसारको हुनेछ । तर, नियन्त्रित भौतिक योजना भित्र तोकिएका आवासीय क्षेत्रमा कुनै पनि भवनलाई व्यापारिक प्रयोजनमा ल्याउन दिइने छैन ।

१९.३ सेटव्याकको मापदण्ड पालन नगरी बनेको कुनै पनि भवनलाई महानगरपालिकाले पूर्ण वा आंशिक रूपमा भत्काउन लगाउने वा भत्काउनेछ । भवनको स्वामित्वकर्ताले आनाकानी गरेको कारणले सेटव्याक मापदण्ड विपरित निर्माण भएको कुनै भवन महानगरपालिकाले भत्काउनु परेमा वा

भत्काउन लगाउनु परेमा, भत्काउन लाग्ने खर्च निज स्वामित्वकर्तावाट सरकारी बाँकी सरह असुल उपर गरिनेछ ।

२०. **सडक अधिकार क्षेत्र *(Right of way- ROW)* तथा बाटो सम्बन्धी अन्य व्यवस्था**

२०.१ महानगरपालिकाको क्षेत्र भित्र रहेका र निम्नानुसार बर्गिकरण भएका सडकहरूको सडक अधिकार (right of way) तपसिल बमोजिम हुनेछः

क्र. सं.	बर्ग	सडकको वर्गिकरण	न्युनतम् सडक क्षेत्राधिकार (ROW) (सडक केन्द्रबाट दुबैतर्फ)	कैफियत
१	(क)	राज मार्ग (Highway)	२५ मी.	
२	(ख)	मुल मार्ग (Arterial road)	१५ मी.	
३	(ग)	शाखा मार्ग (Connector road)	७.५० मी.	
४	(घ)	प्रशाखा मार्ग (Feeder road)	६ मी.	
५	(ङ)	पहुँच मार्ग (Access road)	५ मी.	
६	(च)	स्थानिय मार्ग (Local road)	४.५० मी. (अन्य भित्री सडक ३ मी)	
७	(छ)	महानगर चक्रपथ (Ring road)	१५ मी.	
८	(ज)	बिशेष शहरी मार्ग (Special urban road)		
	ज (१)	बिशेष शहरी मार्ग–क (Special urban road-a)	१५ मी.	
	ज (२)	बिशेष शहरी मार्ग–ख (Special urban road-b)	१२ मी.	
	ज (३)	बिशेष शहरी मार्ग–ग (Special urban road-c)	८ मी.	
९	(क)	ग्रामिण क्षेत्र गोरेटो घोरेटो	२.५ मि.	

२०.२ महानगरपालिका भित्र बनेका बाटाहरूको बर्गिकरण बाटो भएका सम्बन्धित वडा कार्यालयको सिफारिसमा महानगरपालिकाले माथि उल्लेखित तालिका बमोजिम गर्नेछ ।

२०.३ सडकहरूको परिभाषाः

(क) राजमार्ग भन्नाले नेपाल सरकारको सम्बद्ध निकायले परिभाषित गरेको र प्रमुख सडकहरू जोडने प्रमुख बाटो बुझ्नु पर्छ ।

(ख) मुल मार्ग भन्नाले नेपाल सरकारको सम्बद्ध निकायले परिभाषित गरेको र प्रमुख सडकहरू भित्र रहेका जिल्लाहरू जोडने वा महानगरका प्रमुख बाटोहरू बुझ्नु पर्छ ।

(ग) शाखा मार्ग भन्नाले मुलमार्गबाट निस्किएर मुलमार्गमा जोडिएको बाटो भन्ने बुझ्नु पर्छ ।

(घ) प्रशाखा मार्ग भन्नाले शाखा मार्गबाट निस्किएर शाखा मार्गमा जोडिएको बाटो भन्ने बुझ्नु पर्छ । यस्तो बाटो मुल मार्ग बाट निस्किएर शाखा मार्गमा अन्त्य हुन पनि सक्छ ।

(ङ) पहुँच मार्ग भन्नाले प्रशाखा मार्गबाट निस्किएर प्रशाखा मार्गमा जोडिएको बाटो भन्ने बुझ्नु पर्छ । यस्तो बाटो मुल वा शाखा मार्ग बाट निस्किएर मुल वा शाखा मार्गमा अन्त्य हुन पनि सक्छ ।

(च) स्थानिय मार्ग भन्नाले उपशाखा मार्गबाट निस्किएर उपशाखा मार्गमा जोडिएको वा स्थानिय पहलमा बनाइएको बाटो भन्ने बुझ्नु पर्छ । यस्तो बाटो मुल मार्ग वा शाखा मार्ग वा प्रशाखा वा पहुँच मार्ग बाट निस्किएर शाखा वा प्रशाखा वा पहुँच मार्गमा अन्त्य हुन पनि सक्छ ।

(छ) चक्रपथ भन्नाले महानगरपालिकाको बृहत योजना (Master Plan) अन्तरगत महानगरका बिभिन्न क्षेत्रहरू जोडी चक्रपथको रूपमा रहेको मुल बाटो भन्ने बुझ्नु पर्छ ।

(ज) बिशेष शहरी मार्ग भन्नाले नेपाल सरकार वा महानगरपालिकाले बिशेष योजना (जग्गा एकिकरण या यस्तै कुनै बृहद योजना) अन्तरगत बनाइएको बाटो भन्ने बुझ्नु पर्छ ।

२०.३ यदी विद्यमान सडकको चौडाई भन्दा सडक अधिकार क्षेत्र बढी भएमा (सडकको दुवै किनाराका विद्यमान जग्गाको सिमाना बीचको दुरी बाट निर्धारण गरिए बमोजिम) सडक अधिकार क्षेत्रले प्लटको नयाँ सिमाना कायम गर्दछ। सेट व्याक तथा भवनले जमिन ओगटने क्षेत्रफल निर्धारण गर्न यस नयाँ सिमाना उपयोग गरिनेछ।

२०.४ घना सहरी क्षेत्रमा भवन एकीकृत (House Pooling) गरी पुनःनिर्माण गर्न स्वीकृति दिंदा प्रस्तावित बाटोको चौडाई र कूल क्षेत्रफल साविक बाटोको चौडाई र कूल क्षेत्रफल भन्दा कम नहुने गरी दिइनेछ।

२०.५ मुख्य बाटोबाट भित्र बाटो खोल्दा बाटो खोल्ने पक्षले वडा कार्यालयमा निवेदन दिनु पर्नेछ। सो निवेदनको आधारमा वडा कार्यालयले त्यस्तो बाटो खोल्नको लागि सिफारिस गर्न सक्नेछ। सम्बन्धित वडाको सिफारिसको आधारमा महानगरपालिकाले त्यस्तो बाटोलाई स्विकृति दिन सक्नेछ। यस्तो बाटो खोल्दा खोल्ने पक्षले नै सेटब्याक र ROW पुऱ्याउनु पर्नेछ।

२०.६ अंशबण्डा वा जग्गा विकास गर्दा वा कित्ताकाट गरी घडेरी बनाई जग्गा बिक्रि गर्दा, बाटो खोल्ने अवस्थामा सो बाटोको सेटव्याक र ROW सम्बन्धित बाटो खोल्ने जग्गाधनिले नै तोकिए बमोजिमको सेटव्याक र ROW पुऱ्याउनु पर्नेछ।

२०.७ नापी नक्सामा भएको सडकको चौडाई भन्दा फिल्डमा भएको चौडाई फरक भएको अवस्थामा नापी नक्सा अनुसार भएको बाटोको चौडाईलाई कायम गरिनेछ। तर चलन चल्तीमा भएको भन्दा कम कायम गरिने छैन।

२०.८ बाटोको ROW सिमाभित्र कुनै पनि संरचना, जस्तैः सेफ्टी टेंक, पानी टंकी, सक्पिट तथा कम्पाउण्ड पर्खाल आदि, बनाउन पाइने छैन।

प्रतलित मापदण्ड अनुसा फिल्डमा बाटो रहेको तर नापी नक्सामा सो बमोजिमको बाटो नरहको अवस्थामा बाटो खोलिएको सम्बन्धित जग्वाधनीको उपस्थितिमा वा लिखित सहमतिमा वषबाट सर्जमिन मुचुल्का गराई फिल्डको बाटोलाई आधार मान्न सकिनेछ।

२०.९ अपवादको नियम

(क) नयाँ निमार्ण हुने सडकको क्षेत्राधिकार सो सडकको बर्गिकरण बुँदा २०.१ अनुसार हुनेछ। तर, जटिल भूबनोट भएका ठाउहरूमा सडकको चौडाई र सेटव्याक प्राविधिक समितिको सिफारिस अनुसार महानगरपालिकाले निर्धारण गर्नेछ।

(ख) यो मापदण्ड लागु हुनु अगावै कायम रहेका निकास नभएका सडकहरू (cul-de-sac/ dead end road) को क्षेत्राधिकार सो बाटोको केन्द्ररेखाबाट सेटब्याक सहित ३ मी. कायम गरिनेछ। तर पहिले कायम भइ सकेको बाटोको क्षेत्राधिकार घटाउन तथा त्यस्तो क्षेत्र भित्र झ्यालको छज्जा, क्यान्टिलिभर आदि निर्माण गर्न पाइने छैन र त्यस्तो cul-de-sac को लम्बाई नाप गर्दा मुल सडकको किनाराबाट नापी गरिनेछ।

(ग) कुनै पनि बाटोको घुम्ति वा मोडको न्युनतम अर्धव्यास न्युनतम ३.५ मी. कायम गरिनेछ।

(घ) यो मापदण्ड लागु हुनु अगावै स्विकृति प्राप्त गरि भवनहरू निर्माण भइसकेका र ४ मी. भन्दा कम चौडा भएका ग्रामिण क्षेत्रका सार्बजनिक सडकहरूको क्षेत्राधिकार सो सडकको केन्द्ररेखाबाट २ मी.कायम गरिनेछ।

(ङ) उपदफा नं (ख), (ग), र (घ)अनुसार बाटोको चौडाई बढाउनको लागि आवश्यक भवन र जग्गा प्राप्त गर्न सम्बन्धित वडा कार्यालयले आफ्नै पहलमा श्रोत व्यवस्थापन गरी वा सो बाटो प्रयोग गर्ने उपभोक्ताहरूवाट सहमति कायम गरी बाटोको चौडाई बढाउन सकिनेछ। साथै, यसरी चौडा गरेको बाटोमा भवन निर्माण गर्न सेटव्याक छाड्नु पर्ने छैन।

(च) दोहोरो तेहेरो मापदण्ड भएको निकास खुलेको बाटोमा सुरुको जग्गामा मुख्य सडक तर्फ पोखरा महानगरपालिकाको प्रचलित मापदण्ड अनुसार नै र सहायक बाटो तर्फ ४ मि. भन्दा कम चौडाई भएको सडकमा मात्र शाखा बाटोको हकमा नापी नक्सामा काटिएको बाटो एवं फिल्डमा भएको बाटोको किनारबाट (आफ्नो जग्गा तर्फ) टप सम्ममा कम्तिमा ५.०० फिट (१.५० मि.) मापदण्ड कायम गर्ने दोहोरो मोहडा भएका उक्त बाटोतर्फ कम्पाउण्ड वाल, पेटी जस्ता संरचना निर्माण गर्न पाइने छैन । साथै १०० मि. सम्म लम्बाई भै टुंगिएका सडकहरु शाखा बाटोको हकमा नापी नक्सामा काटिएको बाटो एवं फिल्डमा भएको बाटोको किनाराबाट टपमा १.५ मी. कायम गर्ने ।

२१. **जग्गा विकास तथा भवन एकिकरण**

आवासीय प्रयोजनको लागि प्रस्तावित भौतिक योजना क्षेत्रको हकमा:

२१.१ प्रस्तावित घडेरीको क्षेत्रफल भूमि सम्वन्धी नियमहरू २०२१ तथा सो मा भएको संसोधनले तोकेको भन्दा कम नहुने गरी मात्र कित्ता काट गर्नु पर्नेछ ।

२१.२ एउटै उचाइका अधिकतम ३ तले भवनहरू भएको खण्डमा मात्र जोडिएका भवनहरू (Row Housing) निर्माण गर्न दिइनेछ । जोडिएका भवनहरू निर्माण गर्दा पछि भवनको मर्मत गर्नु पर्दाको अवस्थामा भवन स्वामित्वकर्ताहरूमा पर्न आउने दायित्व समेत भवन निर्माण स्वीकृतिको लागि पेश गरिने निवेदन साथ संलग्न हुनु पर्नेछ ।

२१.३ सार्वजनिक प्रयोजनको लागि गरिने जग्गा विकास वा भवन एकिकरण योजना प्रस्ताव गर्दा महानगरपालिकाले तयार पारेको जग्गा बिकास कार्यविधी अनुसार हुनेछ । महानगरपालिकाको पूर्व स्वीकृती नलिई जग्गा बिकास कार्य गर्न पाईने छैन् ।

२१.४ भौतिक योजना कार्यान्वयन अनुमति (Planning Permit) दिंदा योजना प्रस्ताव गरिएको कूल जग्गाको कम्तिमा १५ प्रतिशत बाटोको लागि र कम्तिमा ५ प्रतिशत खुल्ला क्षेत्रको लागि छुट्याइएको हुनु पर्नेछ । साथै, यस्तो खुल्ला क्षेत्रको क्षेत्रफल ८० वर्ग मिटर भन्दा कम र सो को चौडाई ८ मिटर भन्दा कम हुनुहुँदैन र यस्तो खुल्ला क्षेत्रले प्रस्तावित भौतिक योजना क्षेत्रको बाहिरी साँध वा सिमाना छोएको हुनुहुँदैन ।

२१.५ विद्यमान सार्वजनिक सडकसंग जोडिने प्रस्तावित सार्वजनिक भौतिक योजनाको मूल सडकको चौडाइ कम्तिमा ८ मिटर हुनु पर्नेछ । विद्यमान घना बस्तीलाई भवन एकिकृत योजनाद्वारा पुनः निर्माण गर्ने स्वीकृति माग भएको अवस्थामा बूँदा २०.४ अनुसार स्वीकृति दिइनेछ ।

२१.६ विद्यमान सार्वजनिक मूल सडकसंग जोडिने प्रस्तावित नियन्त्रित भौतिक योजनाको प्रत्येक सडकमा उक्त सार्वजनिक सडक देखि २० मिटर भित्र सम्म चारपाँग्रे गाडी छिर्ने र निस्कने बेग्लाबेग्लै ढोका तथा बाटो (gate and lane) हुनु पर्नेछ । ६ मिटर सम्म चौडा सार्वजनिक बाटोले छोएको जग्गामा १७ मिटर सम्म अग्लो आवासीय प्रयोजन(भवन)को लागि प्रस्तावित योजनालाई मात्र स्वीकृति दिइनेछ । ८ मिटर वा सो भन्दा बढी चौडा सार्वजनिक सडकले छोएको जग्गामा मात्र १७ मिटर भन्दा अग्ला आवासीय र सार्वजनिक भवन निर्माण गर्न प्रस्तावित योजनालाई स्वीकृति दिइनेछ ।

२१.७ ढल तथा बाटो निर्माण सम्पन्न गर्ने दायित्व योजना प्रस्ताव गर्ने संस्थाको नै हुनेछ ।

२२. **सम्बन्धित निकायहरूको पूर्व स्वीकृति आवश्यक:**

सार्वजनिक भवनरसंरचनाहरू निर्माण गर्ने व्यक्ति वा संस्थाले निर्माण गरिने भवनको उपयोगिता अनुसार सम्बन्धित निकाय (जस्तैः नागरिक उड्डयन प्राधिकरण, चलचित्र विकास बोर्ड आदि) बाट पूर्व स्वीकृति लिनु पर्ने भए त्यस्ता निकायहरूबाट आवेदकले महानगरपालिकामा आवेदन दिनु अगाडि त्यस्तो पूर्वस्विकृति लिइसकेको हुनु पर्नेछ । त्यसरी पूर्व स्विकृति प्राप्त गरिसकेका आवेदकहरूको भवन निर्माण निवेदन उपर

मात्र महानगरपालिकाले स्वीकृतिको कार्यवाही अगाडि बढाउनेछ ।

२३. **आशिंक निर्माण कार्य आशिंक रूपमा सकिएका भवनहरूलाई स्वीकृति दिन सकिनेछ ।**

भवन निर्माण गर्न प्रदान गरिएको अवधि भित्र निर्माण कार्य सम्पन्न हुन नसकेमा भवनको जति तलाको निर्माण कार्य सम्पन्न भएको छ, सोको निर्माण सम्पन्न प्रमाणपत्र दिइनेछ । यसरी आँशिक निर्माण सम्पन्न प्रमाणपत्र लिइसकेका भवनले थप निर्माण कार्य गर्न पुनः अनुमति लिनु पर्नेछ ।

२४. **नदी र पानीको मुहानको संरक्षण**

सार्वजनिक पानीको मुहान र निकासलाई असर पर्ने गरी कुनै संरचना निर्माण गर्न दिईनेछैन । प्राकृतिक ताल, ढाब, पोखरी, पानीका मुहान आदि मास्ने गरी भवन निर्माण स्वीकृति दिइने छैन । नदी र खोला उकासबाट आएको जमिनमा सार्वजनिक सडक, ढल र उद्यान बाहेक कुनै संरचना निर्माण गर्न दिईनेछैन ।

२५. **सार्वजनिक जग्गालाई बाटो बनाउन नपाइने**

नापी नक्सा तथा श्रेष्तामा बाटो कायम नभएको सार्वजनिक जग्गालाई बाटो कायम गरी भवन निर्माण स्वीकृति दिइने छैन ।

२६. **जग्गा एकिकरण *(Land Pooling)* र भवन एकिकरण *(House Pooling)* लाई प्रोत्साहित गरिनेः**

२६.१ शहरीकरण व्यापकरूपमा बढिरहेको र जमिनको सिमितता भएकोले जमिनको एकिकरण गरि बस्ती विकास गर्न प्रोत्साहित गरिनेछ । यसरी जग्गा एकीकरण (Land Pooling) गर्दा लाग्ने कर तथा दस्तुरहरूमा महानगरपालिकाले निर्णय गरी सहुलियत दिन सक्नेछ ।

२६.२ पुराना बस्तिहरू भएका ठाउहरूमा शहरलाई सुन्दर तथा जनतालाई समृद्ध बनाउन House Pooling गरि विकास गर्न प्रोत्साहित गरिनेछ । यसरी House Pooling गर्दा लाग्ने कर तथा दस्तुरहरूमा महानगरपालिकाले निर्णय गरी सहुलियत दिन सक्नेछ ।

२७. **सार्वजनिक जमीन र सडकको सीमा घट्ने गरी हाल साविक गर्न बन्देजः**

सार्वजनिक, ऐलानी, पर्ति, नदी, पोखरी, नाला, राजकुलो, बाटो, चौतारा, चोक र वनक्षेत्र आदि तथा अन्य परम्परागत खुल्ला क्षेत्र एवं सरकारी जमीनको साविकको क्षेत्रफल र सडकको साविकको चौडाई घटने गरी निजी जग्गाहरूको हालसाविक गरिने छैन । यसो गरिएमा सो वाट हुन आउने नोक्सानी नेपाल सरकारको प्रचलित कानून बमोजिम हुनेछ ।

२८. **व्यापारिक सुपरमार्केटहरू तथा मलहरूः**

शहर विकास संगै व्यापारिक केन्द्रहरू स्थापना हुँदै जान्छन् र सुपरमार्केट तथा मलहरू एकल स्वामित्व/लगानी वा संयुक्त स्वामित्व/लगानीमा स्थापना र विकास हुने गर्छन । एकल वा संयुक्त लगानीमा स्थापना भएका सुपरमार्केट तथा मलहरूको हकमा निम्नानुसार हुनेछ,

२८.१ शहरका केन्द्रहरू तथा अन्य क्षेत्रहरूमा एकल वा संयुक्त लगानीमा सुपरमार्केट तथा मलहरू स्थापना हुन सक्नेछन् ।

२८.२ एकल वा संयुक्त लगानीमा स्थापना भएका सुपरमार्केट तथा मलहरूमा जमिनको खण्डिकरण ८० ब.मी. भन्दा कम हुन सक्नेछ र सोहि बमोजिम जमिनको कित्ताकाट हुनेछ ।

२८.३ सुपरमार्केट तथा मलहरूमा पसल तथा सटरहरूको स्वामित्व हस्तान्तरण सम्युक्त आवास सम्बन्धि मापदण्डको आधारमा हुनेछ ।

२८.४ एकल वा संयुक्त लगानीमा स्थापना भएका सुपरमार्केट तथा मलहरू निर्माण गर्दा सम्बन्धित क्षेत्रहरूको ग्राउण्ड कभरेज तथा FAR लगायत मापदण्डनै लागु हुनेछ ।

२९. **गाडि पार्किङ विशेष व्यवस्थाः**

२९.१ गाडि पार्किङ्ग भवन निर्माण गर्दा सम्बन्धित क्षेत्रको ROW र सेटव्याकको मापदण्ड लागु हुनेछ ।

२९.२ गाडि पार्किङ्ग भवनको उचाइ FAR बमोजिम हुनेछ ।

२९.३ बिशेष प्रकृतिको बहुतले गाडि पार्किङ्ग भवन निर्माण गर्न Structural Design सहितको प्रस्ताव पेस गर्नु पर्नेछ । यस्तो प्रस्ताव उपर जाँचबुझ गरी महानगरले स्विकृति दिन सक्नेछ ।

२९.४ गाडि पार्किङ्ग भवन निर्माण गर्दा नियमानुसार लाग्ने शुल्क तथा दस्तुरहरू महानगरपालिकाले छुट दिन सक्नेछ ।

२९.५ सिनेमा हल, पार्टी प्यालेस, ट्रेड सेन्टर, मल, शैक्षिक तथा स्वास्थ्य सस्था जस्ता मानिसको आवागमन बढिहुने ठाउहरूमा पर्याप्त पार्किङ्गको व्यवस्था गर्नु अनिवार्य हुनेछ ।

३० बिबिधः

३०.१ यस मापदण्डमा उल्लेख गरिएका बिषयहरूमा यसै मापदण्ड अनुसार हुनेछ र यस मापदण्डमा उल्लेख नभएका बिषयहरूमा नेपाल सरकारले लागु गरेको “बस्ती विकास, सहरी योजना तथा भवन निर्माण सम्बन्धी आधारभूत निर्माण मापदण्ड, २०७२” र सो मा समयानुसार भएको संसोधन तथा पोखरा महानगरको साविक प्रचलित मापदण्ड अनुसार हुनेछ ।

३०.२ यस मापदण्डमा उल्लेख गरिएको सडकको बर्गिकरणको हकमा सम्बन्धित वडा कार्यालयले मापदण्डमा उल्लेखित बाटाहरूको परिभाषा बमोजिम आफ्नो वडा भित्रका बाटाहरूको बर्गिकरण गरी महानगरपालिकामा सिफारिस गर्नु पर्नेछ ।

३०.३ महानगरपालिकाले महानगरमा रहेका भवनहरूको सुरक्षा जाँच गर्न सक्नेछ । सुरक्षा जाँचमा असुरक्षित देखिएका भवन तथा स्टक्चरहरूलाई महानगरपालिकाको निर्देशनमा त्यस्ता असुरक्षित भवन तथा स्ट्रक्चरहरूको स्वामित्व भएका व्यक्ति वा संस्थाले सबलिकरण बिधिबाट मर्मत गरी सुरक्षित गर्नु पर्नेछ ।

३०.४ महानगरपालिकाबाट स्वीकृति प्राप्त गरी बनेका घरहरूमा तला थप गर्दा तपशिल बमोजिम गर्नु पर्नेछः ।

(क) तला थप गर्ने घरको संरचनागत रूपमा (Structurally) सुरक्षित छ भन्ने Structural Engineer को प्रतिवेदन पेस गर्नु पर्नेछ ।

(ख) २३ से.मी. × २३ से.मी., २३ से.मी.२१.५ २३ सेमी.का नापका पिल्लर भएका तथा प्रचलित मापदण्ड पुरा भएका घरहरूमा २ तला भन्दा माथि तला थप गर्दा स्ट्रक्चरल इन्जिनियरबाट Structural Sesign गर्ने र सोहि बमोजिम पिलर तथा गारोको सबलिकरण (Retrofitting) गर्ने रिपोर्ट सहित निबेदन दिएमा त्यसको जाँचबुझ गरी स्विकृति दिन सकिनेछ ।

३०.५ सार्वजनीक जग्गाहरूमा कुनै पनि संघ संस्थाहरूले भवन निर्माण गर्न पाउने छैनन् ।

३०.६ सम्पुर्ण रूपमा स्थानिय निर्माण सामाग्री प्रयोग गरी निर्माण गरिने घरको लागि नक्सा स्विकृत गर्दा महानगरपालिकाले तोकेको नियमित शुल्क तथा दस्तुरहरू छुट दिन सक्ने छ ।

३०.७ महानगरपालिका भित्र रहेका भिरालो जमिनमा बस्ति विकास गर्दा जमिनको प्राकृतिक भिरालो (Slope) लाई यथावत राखि कन्टुरलाईन अनुसार घरहरू बनाउन प्रोत्साहित गरिनेछ । भिरालो जमिनलाई नखारिकन कन्टुरलाइन अनुसार निर्माण गरिने घरहरूको लागि नक्सा स्विकृति गर्दा तोकेको नियमित शल्क तथा दस्तुरहरू छुट दिन सक्नेछ ।

३०.८ बिभिन्न समयमा नगरपालिकाबाट स्विकृति प्राप्त गरी निर्माण भएका महानगरपालिका भित्रका घरहरूको लागि महानगरपालिकाले दिने आवश्यक बिभिन्न सिफारिसहरू (भवन सुबिधाहरू (Utilities), बित्तिय कारोबार, किनबेच तथा अन्य सरकारी प्रयोजनका कामको लागि) दिनको लागि यो मापदण्डले बन्देज गर्ने छैन ।

परिच्छेद–२

क्षेत्र बिभाजन

पोखरा महानगरपालिकामा भईरहेको शहरीकरणलाई व्यवस्थित गर्न हाल भईरहेको र पछि हुने निर्माण कार्यहरु सुनियोजित तथा योजनाबद्ध तरिकाले सम्पन्न गर्ने गराउने क्रममा पोखरा महानगरपालिकालाई तल उल्लेखित क्षेत्रहरुमा विभाजन गरी निर्माण सम्बन्धी मापदण्ड निर्धारण गर्न सकिनेछ ।

१. पुरानो शहरी क्षेत्र (Cultural Heritage Conservation Zone)
२. आवासिय क्षेत्र (Residential Zone)
३. मिश्रित व्यापारिक तथा आवासिय क्षेत्र (Mixed Commercial & Residential Zone)
४. पर्यटन क्षेत्र (Tourism Zone)
५. औद्योगिक क्षेत्र (Industrial Zone)
६. संस्थागत क्षेत्र (Institutional Zone)
७. खेलकुद क्षेत्र (Sport Zone)
८. संरक्षण क्षेत्र (Preserved Zone for open spaces and places of public interests)
९. शहर विस्तार क्षेत्र (Urban Expansion Zone)
१०. विमानस्थल क्षेत्र (Airport Zone)

परिच्छेद–३

भवन निर्माणसँग सम्बन्धित अन्य मापदण्डहरू

१. भवन निर्माण मापदण्डसँग सम्बन्धित अन्य मापदण्डहरू

१.१ कुलो तथा नहरहरू भएको स्थानको मापदण्ड

(क) परम्परागत कुलोहरूको चौडाइ नापी कार्यालयले कायम गरे बमोजिम हुनेछ ।

(ख) महानगरपालिका भित्र रहेका बिभिन्न पानीका नहरहरूको चौडाइ (design width) सम्बन्धित कार्यालयहरूले तोके बमोजिम र लगत कट्टा भए बमोजिम कायम हुनेछ ।

(ग) महानगरपालिका भित्र रहेका बिभिन्न पानीका नहरहरूको चौडाइबाट पक्की तथा माटे नहरहरूको हकमा नहरको ROW बाट २.० मी. सेटब्याक छाडेर मात्र निर्माण कार्य गर्नु पर्नेछ तर उक्त मापदण्ड पिल्लरमा कायम गर्ने र ०९ मी. भन्दा बढीको छज्जा (Top) निकाल्न पाइने छैन । Top मा गारो/पर्खाल निर्माण गर्ने भएमा मापदण्ड सोही स्थानमा नै लागु हुनेछ ।

(घ) सामान्यतया माटे कुलो या पक्कि नहरलाई बाटो मानेर नक्शा पास गरिने छैन ।

(ङ) यदि कुनै नहर प्रयोजन बिहिन भएको अवस्थामा (dead canal) नहरको क्षेत्राधिकारलाई अतिक्रमण गर्न पाइने छैन । यस्तो प्रयोगविहिन नहरलाई बाटोको रुपमा प्रयोग गर्न चाहेमा सम्बन्धित वडा कार्यालयको सिफारिसमा बाटोको बर्गिकरण बमोजिम ROW र setback कायम गरी महानगरपालिकाले निर्णय गर्नेछ ।

(च) सम्बन्धित कार्यालय (सिंचाई)ले तोकिएका नहरहरूको चौडाई तथा service road परिभाषित गरेकोलाई साविक बमोजिम कायम गरिनेछ ।

(छ) राजकुलोको हकमा कुलोको Row बाट १० मिटर छाडेर निर्माण गर्नुपर्नेछ ।

१.२ डिल, भीर, पहरो भएको स्थानको मापदण्ड

(क) डिल भीरको हकमा निम्मानुसार सेटब्याक कायम गरिएको छः

क्र.सं.	डिलको उचाई (मी.)	सेटब्याक	कैफियत
१	५ मि. उचाई सम्म	२ मी.	फिल्डको वनोट अनुसार डिलबाट नाप्ने
२	५ मी. देखी १० मि.सम्म उचाई भएमा	३.० मी.	फिल्डको वनोट अनुसार डिलबाट नाप्ने
३	१० मी. देखि १५ मि. सम्मको उचाई भएमा	५ मी.	फिल्डको वनोट अनुसार डिलबाट नाप्ने
४	१५ मि. देखि २० मी. सम्मको उचाई भएमा	७.५ मी.	फिल्डको वनोट अनुसार डिलबाट नाप्ने
५	२० मी. देखि माथिको उचाई भएमा	१० मी.	फिल्डको वनोट अनुसार डिलबाट नाप्ने

(ख) डिल भीरको बिषय फिल्डमा जमिनको बनोट अनुसार हुने भएकोले माथि लेखिएका मापदण्ड कार्यान्वयनमा व्यवहारिक समस्या देखिएमा प्राविधिक समितिको सिफारिसमा महानगरपालिकाले निर्णय गर्नेछ । तर उक्त क्षेत्र जोखिमयुक्त ठहर भए अवस्था हेरी नगर कार्यपालिकाले तोके बमोजिम थप जमिन छाडी निर्माण गर्नुपर्नेछ ।

(ग) प्राकृतिक भीर तथा पहराहरू भएको क्षेत्रमा भवन निर्माण गर्नुपर्ने भएमा त्यस क्षेत्रको जमिनको स्थायित्व (stability) हेरी प्राविधिक समितिको सिफारिसमा महानगरपालिकाले निर्णय गर्नेछ ।

१.३ गुफा क्षेत्रहरूको मापदण्ड

(क) गुफाहरूको क्षेत्र पहिचान गरि गुफा परिसरको ठीक माथि कुनै पनि संरचना निर्माण गर्न पाइन छैन ।

(ख) छोरेपाटन स्थित गुप्तेश्वर गुफाको वरिपरीको क्षेत्र कमजोर भूबनोट भएको र जमिन मुनि छिद्रहरू भएको प्रारम्भिक भूगर्भ अध्ययनमा देखिएको पृष्ठभूमिमा गुप्तेश्वर गुफाको केन्द्र विन्दु (पस्नेमुख) बाट साबिक पोखरा उपत्यका नगर विकास समितिद्धारा जारी गरिएको पोखरा उपमहानगरपालिकाको मापदण्ड तथा नक्शापास कार्यविधि, २०६९ को वडा नं. १७ को (क्र.म संख्या ७९) अनुसार नै ७५ मिटर मापदण्ड कायम गरिएको छ ।

(ग) गुप्तेश्वर गुफा देखि पातले छाँगो (डेभिज फल) सम्मको भागमा निर्माण भैसकेका घरहरूलाई भुगर्भ अध्ययन (Geotechnical Study) तथा Structural Analysis गरी उल्लेखित प्रतिबेदनका आधारमा अभिलेख राखि उपयुक्त निर्माण स्विकृति दिन सकिनेछ ।

(घ) महेन्द्रगुफाले चर्चेको भाग(पर्खालले घेरिएको क्षेत्र) मा कुनै भौतिक संरचना निर्माण गर्न पाइने छैन ।

(ङ) महेन्द्रगुफाको सिमा (Boundary Wall) बाहिर सडक मापदण्ड नै लागु हुनेछ ।

(च) चमेरे गुफाले चर्चेको भागमा कुनै भौतिक संरचना निर्माण गर्न पाइने छैन ।

(छ) चमेरेगुफाको सिमा (Boundary Wall) बाहिर सडक मापदण्ड नै लागु हुनेछ । तर गुफाको पूर्वी भागमा गुफाको भाग सडक मुनी समेत देखिएकोले सो ठाउमा भुगर्भ अध्ययन (Geotechnical Study) प्रतिवेदनको आधारमा निर्माण गर्न दिइनेछ ।

(ज) अर्मलाको ठुलिबेसी फाँट (भुक्षान प्रभावित क्षेत्र)मा भुगर्भ अध्ययन (Geotechnical Study) प्रतिवेदनको आधारमा निर्माण गर्न दिइनेछ ।

१.४ तालहरू सम्बन्धि मापदण्ड

(क) पोखरा महानगरपालिका भित्र रहेका तालहरूको मापदण्ड उल्लेखित तालिका बमोजिम हुनेछः

क्र.सं.	तालहरू र सिमाको विवरण	छाड्नु पर्ने दुरी (मि.)	कैफियत
१	फेवाताल	६५ मि.	सम्मानित सर्वोच्च अदालतको फैसला बमोजिम
२	वेगनास र रूपातालको चारैतिर सिमानामा	१०० मी.	जग्गाको सतहको बनोट बमोजिम नाप्ने
३	अन्य बाँकी तालहरू (दिपाङ, मैदी, गुदे, खाष्टे, न्युरेनी, आदिको चारैतिर सिमानामा	५० मी.	जग्गाको सतहको बनोट बमोजिम नाप्ने
४	ठुलिपोखरी कास्कीकोट र कमलपोखरी बुडुवाफाँट, खुडे पोखरी प्रस्याङ तथा अन्य पोखरीहरू	६ मी.	नापी नक्सामा अंकित पोखरीको सिमाबाट नाप्ने

(ख) तालहरूको मापदण्डभित्र रहेका सार्वजनिक स्वामित्वका (नेपाल सरकार, नेपाल ट्रष्ट, महानगरपालिका, नगरयोजना आदिको स्वामित्वमा रहेका) क्षेत्रहरूमा सम्बन्धित निकायले तयार गरेको बृहद गुरु योजना (मास्टरप्लान) अनुसार हुनेछ । यस्तो मास्टरप्लान महानगरपालिकाबाट स्विकृत हुनु पर्नेछ ।

१.५ विद्युत लाइन सम्बन्धि मापदण्ड

(क) कुनै पनि भवन विद्युत प्रसारण वा विद्युत वितरण लाइनका तारहरूबाट विद्युत नियमावली २०५० अनुसार नेपाल विद्युत प्राधिकरणले तोकेको दूरी छाडी मात्र निर्माण गर्नु पर्नेछ ।

(ख) २५०/४४० भोल्टेज देखि ११ हजार विद्युत भोल्ट सम्मको नाङ्गोतारको छेउबाट कम्तिमा १.२५ मी. र ११ हजार भन्दामाथी देखि ३३,००० विद्युत भोल्टको तार छेउबाट कम्तिमा २ मिटर छाडि मात्र निर्माण गर्न पाइनेछ ।

(ग) यसका अतिरिक्त विद्युत सम्बन्धि अन्य नियमका लागि विद्युत प्राधिकरणले स्विकृत गरेको मापदण्ड बमोजिम नै हुनेछ ।

(घ) विद्युत् ऐन २०४९ को दफा २० ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी तयार पारिएको विद्युत नियमावली २०५० लागु हुनेछः

(ङ) विद्युत प्रसारण लाईन सम्बन्धमा सामान्यतया तपसिल बमोजिमको सेटब्याक दुरी कायम गरिनेछ ।

क) २२० V वा ४०० V वितरण लाईनमा – १.२५ मिटर (नजिकको तारदेखि)

ख) ११ KV लाईनमा – १.५ मिटर (नजिकको तारदेखि)

ग) ३३ KV लाईनमा – २.० मिटर (नजिकको तारदेखि)

घ) ६६ KV/१३२ KV लाइनमा – ९.० मिटर (टावर/लानको केन्द्र विन्दुबाट)

ङ) केबलकारको तार लाइनमा – ३ मी (नजिकको तार देखि)

१.६ नदि, खोला /खोल्सी सम्बन्धि मापदण्ड :

(क) पोखरा महानगरपालिकाका नदी खोला/खोल्सीको मापदण्ड उल्लेखित तालिका अनुसार हुनेछः

क्र.सं.	नदी, खोला/खोल्सीको नाम	मापदण्ड
१	सेती नदी (पुरुन्चौर देखि कोत्रे सम्म)	३० मी.
२	मर्दीखोला (म.न.पा सिमाना देखि सेती नदि सम्म)	३० मी.
३	याम्दीखोला (सेरा पुल देखि याम्दी)	१७ मी.
४	सुइखेतखोला (फेदी देखि सेरापुल)	१७ मी.
५	फिर्केखोला (ग्यारजाती देखि फेवाताल)	६ मी.
६	बुलौंदीखोला (मनकामना मन्दिर पछाडिको कल्भर्टदेखि फिर्के खोलासम्म	६ मी.
७	काहुंखोला (मनपा सिमा देखि बिजयपुर खोला)	१० मी.
८	काली खोला(जोगिमरी देखि सेती नदी)	३० मी.
९	भलाम खोला (मनपा सिमाना देखि सेती नदी)	१० मी.
१०	फुर्से खोला (तल्लो खाल्से देखि घट्टेखोला सम्म)	१० मी.
११	फुर्से खोला (घट्टेखोला देखि सेतीनदी)	३० मी.
१२	हर्पनखोला (घांटछिना देखि फेवाताल)	३० मी.
१३	अधेरीखोला (मनपा सिमानादेखि हर्पनखोला)	३० मी.
१४	सुरौंदीखोला वडा २१ को सिमानादेखि तनहुँको सीमानासम्म	१० मी
१५	सुरौंदीखोला तनहुँको सीमाना देखि सेती नदी सम्म	३० मी
१६	बिजयपुरखोला (माछाखेत देखि सेती नदी)	३० मी
१७	बगादी खोला (डांडाको नाक देखि सेती नदी)	७ मी.
१८	बेगनासताल खोला (बेगनासताल देखि कोत्रे)	७ मी.
१९	तालखोला (रुपाताल देखि कोत्र सेती नदी)	७ मी.
२०	पुंडिखोला (उपल्लो पुंडिदेखि सेती नदी)	३० मी.
२१.	पार्दी खोला (फेवा बाँध देखि डेभिज फल्स हुदै फुर्सेखोला सम्म)	१२.५ मी.
२२	गडुवा खोला, गगनगौंडा बजारको पूर्वपट्टिको बहुला खोला, खास्टे खोला	६ मी.
२३	खुदी खोला, आपुखोला	७ मी.
२४	घार्मीखोला, डुब्ने खोला, खहरे खोला, सहेला खोला र जोगमणि खोला	१० मी.
२५	स्याङ्गखुदी खोला	१० मी.
२६	अन्य खोल्सा खाल्सी	६ मी.

(ख) सबै नदी खोला तथा खोल्सीहरूको नाप तथा चौडाई (क्षेत्राधिकार) नापीको नक्सामा अंकित नदीखोला तथा खोल्सीहरूको बाटोलाई आधार मानिनेछ । नापीको नक्सामा कायम भएको नदी खोला तथा खोल्सीहरूको किनाराबाट दायाबायाको मापदण्ड लिइनेछ ।

(ग) नयाँ नापीमा कुलो नदेखाइएको भएता पनि फिल्डमा कुलो भएको अवस्थामा भैरहेका कुलाहरूलाई चौडाइ कायम गरी त्यसको ROW बाट दाया बाया २.०/२.० मी. सेटव्याक कायम गरिनेछ।

(घ) नापी नक्सामा खोल्सोको रेखाङ्कन भएको अबस्थामा साविक नापी नक्सामा देखाइएको खोल्सालाई कायम गरिनेछ।

(ङ) खोला तथा खोल्साहरू बर्षादको पानीको कटानले गर्दा गहिरो खोल्सि र गल्छीको रुपमा परिवर्तन भएको अवस्थामा गहिराइ र सेटव्याकको अनुपात १:१ कायम गरिनेछ।

२. **साविक पोखरा उपत्यका नगर विकास समितिबाट विभिन्न मितीमा निर्णय भई कार्यान्वयन गरिएका मापदण्डहरू:**

क) २०३७/११/१८ **को निर्णय नं ३:**

१) रामकृष्ण टोल, बगाले टोलबाट महेन्द्रपुल जाने पिच बाटोदेखी पुर्वतर्फ इन्धन संस्थान पूर्व सांधसम्म बाटोको दुवैतर्फ सडकको केन्द्रबाट ३०/३० फिट।

२) माथि उल्लेखित सडकहरूमा नपरेका सानातिना कच्चीबाटोहरूमा लाइन कायम गर्दा सो कच्चीबाटो केन्द्रबाट कम्तीमा १५ फिट र बढीमा भैरहेको लाइन कायम राख्ने।

३) बिजुलीको ११ के.भी. भोल्ट लाइन गएका स्थानमा छेउको तारको लाइनबाट कम्तीमा २५ फिट हटाई राख्ने।

४) ढलको हकमा ढलदेखी ५ फिट छोडेर मात्र बनाउन पाइने।

ख) मिति २०४६ जेष्ठ १९ गतेको निर्णय नं ६

५) पोखरा नगर विकास समितिको मिति २०४६ जेष्ठ १९ गते नि.नं १४ मा पो.म.न.पा वडा नं १ स्थित पोखरा बागलुङ बाटोमा पर्ने सिम्पानीमा घनावस्ती क्षेत्र हेरी मापडण्ड सम्बन्धमा के गर्न सकिन्छ बैठकमा पेश गर्ने भन्ने निर्णय अनुसार प्राविधिकबाट भएको नापजाँच अनुसार मल्टिप्रपोज हाइस्कुलदेखी उत्तरतर्फको सिम्पानी, लाल्टिन बजार तिन बाटोको चोकबाट दुई बाटो फाटेको दोबाटोसम्म करिव २०० घरहरू पर्ने र मापडण्ड सेन्टर लाइन १५.५ मि.कायम गर्दा जम्मा १५ घरमात्र बच्ने भई जनताको बसोबास नै सकिने कुरालाई समितिले विचार गरी उपरोक्त स्थानमा नगर योजनाबाट घर बनाउन स्वीकृत प्रदान गर्दा बाटोको मध्य रेखाबाट १२.५ मिटर छोडी घर बनाउन दिन मापडण्ड कायम गर्ने।

६) जाल्पारोड उत्तर दक्षिण सडकको मापडण्डको हकमा हाल भैरहेको मापडण्डमा बढी २०/२० फिट कायम गर्ने।

ग) २०५० साल फागुन २३ गतेको बैठकमा निर्धारण भएको मापदण्ड :

७) पथ्वीराजमार्गको दायाँ बायाँ घर बनाउँदा राजमार्ग ऐन अनुसार घर बनाउन नक्सा पास गरिदिने।

८) छोरेपाटन घुम्तीको चौतारादेखी राजमार्गको उद्घाटन भएको विरौटा चोक सम्म केन्द्रविन्दुबाट ५० फिट र सो देखी रत्नचोक सम्म ४० फिट।

९) रत्नचोकबाट बगालेटोल सुरु हुने मोड जोगी गाउँसम्म सडकको केन्द्रविन्दुबाट घाटीमा ४० फिट र भैरहेको लाईन कायम गर्ने।

१०) बगालेटोल जोगी गाउँबाट पो.म.न.पा वडा नं ४ रामकृष्ण टोलबाट महेन्द्रपुल निस्कने पक्की सडकहरूको कलभटसम्म पश्चिम पटट्ी ३० फूट र पूर्वतर्फ २० फिट कायम गर्ने।

११) बगालेटोलबाट महेन्द्रपुल निस्कने पक्की सडकको संगम कलभर्ट सिद्धार्थ चोकबाट माथि पो.म.न.पा वडा नं ७ नालाकोमुख सम्म भैरहेको लाईन कायम गर्ने।

१२) नालाकोमुख भैरवटोल, बागबजार हुँदै के.आई.सिहं पुलसम्म र मदन मोहनको घर अगाडीबाट पुरानो टुँडीखेलसम्मको पक्की सडकको दायाँबायाँ सडकको केन्द्रबाट कम्तीमा १६/१६ फिट र भैरहेको लाइन कायम गर्ने।

१३) पार्दी, विरौटा बजार कृषि बिकासको गोदामबाट विमानघाट हुँदै नागढुङ्गा माथि पृथ्वीराजमार्ग संगमसम्म घटिमा ४० फिट कायम राख्ने ।

१४) पृथ्वीचोकदेखी नयाँ बजार हुँदै पौडेल टोलको सार्वजनिक धारासम्म सडकको केन्द्रबाट दुवैतर्फ घटीमा ४० फिटसम्म र सो देखी माथि टिकाराम बास्तोलाको घर महेन्द्रपुल र हुलाकसम्म सडक दायाँबायाँ कम्तीमा ३० फिट ।

१५) साझा महेन्द्रपुल चोकदेखी पालिखेचोकसम्म सडकको दायाँ बायाँ भैरहेको लाइन कायम राख्ने ।

१६) पालिखेचोक अगाडी चौराहादेखी माथि तेर्सापट्टी नदिपुर जाने बाटो अगाडी गणेशको मन्दिरसम्म सडकको दायाँबायाँ कम्तीमा १६/१७ फिट कायम गर्ने ।

१७) वैद्य इन्द्रबहादुरको घर नदीपुर जाने बाटोदेखी माथि नालामुखसम्म दक्षिणतर्फको लाइन सडकको केन्द्रबाट १६/१६ फिट र उत्तरतर्फ खानेपानी कार्यालयको लाइनतर्फ भैरहेको लाइन कायम राख्ने ।

१७) पालिखेचोकबाट तेर्सापट्टी पोडेटोल कन्या, बालमन्दिर, पृथ्वीनारायण क्याम्पस हंद थप प्रसाद घर माथिको कलभर्टसम्म सडकको दायाँ बायाँ सडकको केन्द्रबाट ३०/३० फिट लाइन कायम राख्ने ।

१८) बालमन्दिरबाट नदीपुर दमाई गाउँ हुँदै भैरवटोल निस्कने बाटोमा सडकको केन्द्रबाट ४०/४० फिट कायम राख्ने यसमा भैरवटोल निस्कने मुखको घर निर्माण सम्बन्धमा २०५१/११/२५ निर्णय संलग्न छ

घ) २०५१/१०/२३ **को निर्णय नं ३:**

पो.म.न.पा ४ को शिव प्रसाद र पालिखे चोकको कि.नं ७१७ मा भएको पुरानो घर भत्काई नयाँ बनाउने सम्बन्धमा पूर्वतिर कर्ण शंकर पालिखेको घरको लाइन मिलाउने र उत्तरतर्फको मापडण्डको सम्बन्धमा भैरहेको निजको घरको पुरानो गाह्रो नै कायम हुने गरी नक्सा पेश गर्ने निर्णय भयो ।

१९) महेन्द्रपुल हुलाक कार्यालयय चोकबाट चिप्लेढुङ्गा हुँदै पो.म.न.पा वडा नं ४,८ को वि.पि चोकसम्म सडकको दायाँबायाँ सडकको केन्द्रबाट ४०/४० फिट कायम राख्ने ।

२०) रत्नचोकदेखी विमानघाट निस्कने पक्की सडकको दायाँबायाँ भैरहेको लाइन कायम राख्ने ।

२१) प्रशासकीय भवन अगाडीको शहीदचोक चौताराबाट राष्ट्रबैंक अगाडी हुँदै गएको पक्की सडकको दायाँबायाँ सडकको केन्द्रबाट कम्तीमा ३० फिट कायम राख्ने । अथवा Divider को केन्द्रबाट ४० फिट दुवैतर्फ कायम गर्ने ।

२२) उक्त चौराहबाट पार्दी साँध अगाडीको पक्की सडक मिसिँदै मुलकुलो सम्मको दायाँ सडकको केन्द्रबाट कम्तीमा ३० फिट कायम राख्ने ।

२३) बराही चोकदेखी बाटोको उत्तरतर्फ माछा सेक्सन जाने चोक हुँदै खहरेसम्म सडकको दायाँ उत्तरतर्फ मात्रै सडकको केन्द्रविन्दुबाट ३० फिट र ३ फिट सेट ब्याक गरी ३३ फिट ।

२४) चिप्लेढुङ्गाबाट न्युरोड सडकको दायाँबायाँ सडकको केन्द्रबाट ५०/५० फिट ।

२५) नागढुङ्गाको घुम्तीबाट (भगवती वर्कसप) सिमलचौर जाने लाइनमा सडकको दायाँ बायाँ सडकको केन्द्रबाट २०/२० फिट बढीमा भईरहेको लाइन ।

२६) पृथ्वीराजमार्गदेखी खहरे बैदाम (हल्लनचोकसम्मको) नयाँ बाटोमा सडकको केन्द्रबाट दायाँबायाँ ५०/५० फिट ।

२७) वडा नं ८ आलुमाईलाको घर अगाडीबाट फिर्केखोलाको पुल हुँदै बागवानी घरेलु रत्नचोक हुँदै प्रशासकीय भवनसम्म सडकको केन्द्रबाट कम्तीमा ३०/३० फिट ।

२८) रामकृष्ण टोलबाट प्रस्याङ्ग विद्युत विभाग मालेपाटन बसन्त बैठक हुँदै तालबारही निस्कने बाटोसम्म सडकको दायाँबायाँ सडकको केन्द्रबाट कम्तीमा ३०/३० फिट ।

२९) धोवीगैडाबाट नयाँ खोलिएको बाटो हुँदै बतासे चौतारासम्मको सडकको दायाँबायाँ सडकको केन्द्रबाट ३०/३० फिट ।

ङ) पो.उ.न.वि.स. को २०५१/१०/२४ को निर्णय नं. ४

पो.उ.न.पा वडा नं १ स्थित धोविगौंडाबाट बतासे चौतारा निस्कने बाटोको मापडण्ड सडकको केन्द्रबाट १५/१५ छोडी घर बनाउन दिने निर्णय भयो ।

३०) महेन्द्रपुलबाट रानीपौवा हुँदै अस्पताल जाने पक्की सडकको केन्द्रबाट दायाँबायाँ २०/२० फिट र बढीमा भैरहेको लाईन कायन राख्ने ।

३१) गण्डकी अस्पताल जाने पक्की सडकको मोडबाट पृथ्वीराजमार्गमा जोड्ने चोकसम्म सडकको दायाँबायाँ सडकको केन्द्रबाट ४०/४० फिट ।

३२) गण्डकी अस्पताल जाने पक्की सडकको मोडबाट रानीपौवा शितलदेवी माटेपानी हुँदै गौडाको मुखबाट बाफ्राको पाटन काहुँखोलाको पुलसम्म गौडाको मुखसम्म कुँडहर ढुङ्गासाँघुसम्म सडकको दायाँबायाँ केन्द्रबाट कम्तीमा २०/२० फिट ।

३३) गण्डकी अस्पतालको नवनिर्मित भवन अगाडीसम्म शिवालय, वैरागीवन अगाडी हुँदै पृथ्वीराजमार्ग वुद्धचोक पक्की सडक हुँदै पेन्सन क्याम्प, गौरी चौतारा र सो बाटोमाथि काजीपोखरी जाने मिलनचोक हुँदै कालीका चोक अगाडीबाट दर्शनस्थल हुँदै पृथ्वीराजमार्गको दायाँबायाँ सडकको केन्द्रविन्दु ३०/३० फिट र बढीमा भैरहेको लाईन कायम राख्ने ।

घर मर्मत सम्बन्धमा:

पुरानो साघँरो बजार लाइनमा घर मर्मत गर्न इजाजत दिँदा घर पुरै भत्काई मर्मत गर्न भएको खण्डमा माथि उल्लेखित भए बमोजिम मापडण्ड अर्न्तगत पारी मात्र स्वीकृत प्रदान गर्न तर छाना फेर्ने वा ढोका झ्याल् आदी मर्मत गर्नुपर्ने भए स्वीकृत दिने ।

(च) २०५१ साल फागुन २५ गतेको निर्णय नं ५ :

पो.म.न.पा वडा नं २ स्थित आवेस कि.नं ७५६, ७५७ मा उत्तर कुमारी गुरुङ्गले कि.नं ६६८ को जग्गामा भएको पुरानो घर भत्काई नयाँ घर बनाउन पाउँ भनी दिइएको नक्सा समितिको बैठकमा प्रस्तुत भयो । सो दुवै जनाको पुरानो घरको अगाडी पनि बाटो र बीचमा पनि नदीपुर जाने १३-६ को बाटो भएको सो दुवै घर नदीपुर जाने साघुँरो बाटोको मुखमा भई सवारी साधनहरू आवतजावत गर्न र मोड्न निकै कठिनाई भइरहेको (जस अनुसार सो बाटो चाक्लो बनाउन निकै आवश्यक भएको । हाल विद्यमान मापडण्ड ४०/४० फिट छोडी घर बनाउनु पर्ने भएको र सो लागु गर्दा उत्तर कुमारी गुरुङ्गको पुरानो घर जग्गा सबै र आवेश घलेको अधिकांश पुरानो घर जग्गा मापडण्डमा पर्न जाने भई निजहरूले सो दुवै घर कैयौं बर्ष पछि सम्म यथावत् स्थितिमा प्रयोग गरी बाटोलाई अवरोध गरिराख्ने देखिएकोले भइरहेको नदीपुर जाने १३ फिट ६ इन्चको बाटो बाहेक उत्तर तर्फमा आवेस घलेले सो बाटोलाई १४ फिट ८ इन्च छोड्ने र दक्षिण तर्फ सदस्य सचिज श्री गिरीजा प्रसाद गोर्खालीको २०५२/०१/१५ को प्रतिवेदन समेतलाई हेर्दा सो अनुसार नक्सा पास गर्दा नदीपुर जाने बाटो ४० फिट कायम हुन जाने भई बाटो पनि फराकिलो हुने र सवारी साधन मोड्न र आवतजावत गर्न सजिलो हुन जाने भएकोले निजहरू दुवैको पुरानो घरको पश्चिम तर्फको गाह्रामा नयाँ गाह्रो कायम हुने गरी पूर्व तर्फ ५० फिटसम्मको जग्गा मात्र आवेश घलेले पुरानो घर भत्काई बाटोको लागि १४ फिट ९ इन्च छोड्ने उत्तर कुमारी गुरुङ्गले ११ फिट ९ इन्च छोडी घर बनाउन सर्तमा निजहरूको नाममा नक्सा पास गरिदिने र प्राप्त दुवै नक्सा सोही निर्णय अनुसार पुनः पेश गर्न फिर्ता दिने समेत निर्णय भयो ।

३४) वैद्य इन्द्रबहादुरको घर अगाडीबाट वौद्ध विहार अगाडीको चौराहासम्म सडकको केन्द्रबाट दायाँबायाँ ३०/३० फिट ।

३५) नदीपुर स्थित ज्ञानभुमी प्रा.वि बाट भिमसेन टोल निस्कने नयाँ खोलिएको बाटोमा सडकको केन्द्रबाट दायाँबायाँ कम्तीमा ३०/३० फिट कायम गर्ने ।

३६) पोखरा महानगरपालिका वडा नं २ भैरवटोल सर्वज्ञमान प्रधानाङ्गाको घर माथिबाट अर्चलबोट प्रा.वि सम्म बाटोको केन्द्रबाट दायाँबायाँ २०/२० फिट ।

३७) दयाशंकरको घर अगाडीबाट गैह्रपाटन नवीन विद्यालय हुँदै माथि चोकसम्म सडकको केन्द्रबाट दायाँबायाँ कम्तीमा ३०/३० फिट कायम गर्ने । यसमा पालिखेचोक अगाडीको घर निर्माण सम्बन्धमा २०५१/१०/३० को निर्णय नं २ संलग्न ।

(छ) पोखरा महानगरपालिका भित्रका निम्नानुसारको CONNECTING सडकको मापदण्ड तपसिल अनुसार हुनेछ ।

तपसिलः

क्र. सं.	सडकको नाम	मापदण्ड		कैफियत
		ROW सडक केन्द्रबाट (मिटर)	Set Back दुबै तर्फ (मिटर)	
१.	देउराली बालगृह कमेरे गौडा सडक	६	२	
२.	महेन्द्रगुफा अर्मलाकोट मौजा आटीघर दुधपोखरी सडक	७.५	२	
३.	चितेपानी कृषि क्याम्पस, रैकर हुँदै माछापुच्छ्रे गाउँपालिका जोड्ने सडक	७.५	२	
४.	शिवालय थाप्ले तिलाहार वासपानी चिलाउने खर्क सडक	७.५	२	
५.	मणिपाल, रियालेचौर मौजा विसाउना सडक	७.५	२	
६.	काहुँखोला पैरोपानी चिसापानी हुँदै पोखरी मौजा डाँडा गाउँ सडक	७.५	२	
७.	खत्री पहिरो खोलाबेसी वेत्यानी सौर्य सडक	५	२	
८.	कात्रे वाम्दी घाटछिना सडक	७.५	२	
९.	बाग्लुङ्ग बसपार्क कास्कीकोट सडक	७.५	२	
१०.	वडा कार्यलय ठूलोढुङ्गा सुर्तानि चैनपुर सुरौदी सडक	५.५	२	
११.	तिलाहार काउले पानी हुँदै तारे भिर सडक	६	२	
१२.	आरुपाटा कालिका सडक	५	२	
१३.	छोरेपाटन कृप्ति निर्मलपोखरी भरतपोखरी	६.५	२	
१४.	बिन्दुवासीनी चोक , सराङ्गकोट हुदै कास्कीकोट नाउडाँडा	५	२	
१५.	लामाचौर माछापुच्छ्रे सडक	८	२	
१६.	शिवालय वसेरी बतासे मणिपाल जोड्ने सडक	५	२	
१७.	पामेबाट वडा कार्यालय २४ जोड्ने सडक	५	२	
१८.	प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र शिवढुङ्गा सडक	७.५	२	
१९.	घैटेको खोर खराने राखीडाँडा सुर्केमैदान सडक	५	२	
२०.	झाझरमारे देउमाणी हुँदै ओख्ले सडक	५	२	
२१.	स्याङखुदी कँडेल गाउँ रैकर सडक	५	२	
२२	बिजयपुर सुर्के मैदान वडा नं. २८	५	२	
२३.	लेखनाथ शिरोमणीमार्ग	५	२	
२४.	राती खहरेघाट हुँदै निर्मलपोखरी जोड्ने सडक	७.५	२	

क्र. सं.	सडकको नाम	मापदण्ड		कैफियत
		ROW सडक केन्द्रबाट (मिटर)	Set Back दुबै तर्फ (मिटर)	
२५.	घार्मीखोला जुम्लेटी ढिकीडाँडा सुडाको मुख हुँदै तितेपानी जोड्ने सडक	५	२	
२६.	अम्कुना चिलीमे डाँडा सिमलचौर गुन्टेचौर फुल्सेडाँडा देउराली सेरा ग्रामिड सडक	५	२	
२७.	कुलायन मौजा मार्ग	५	२	
२८.	खपौदी पदेली वडा कार्यालय १८ सडक	५	२	
२९.	अमला बिसौनी तल्लाथर डाँडा अमरेश्वर सडक निर्माण	५	२	
३०.	फुस्रेखोला तल्लो बेलघारी हुँदै छोरेपाटन निस्कने सडक सुधार योजना	७.५	२	
३१	मोहरिया लामास्वाँरा स्याङ्गखुदी आनन्द ज्योति लप्सी डाँडा सडक	५	२	
३२.	बैदाम पामे घाटछिना सिदाने पञ्चासे सडक	७.५	२	
३३.	विजयपुर सुर्के मैदान माझठाना बेगनास सडक	५	२	
३४.	गन्तब्य सिमाना मार्ग पोखरा ५,७,१८	४	२	
३५.	फुलबारी काँहु सडक	६	२	
३६.	कालिकाचोक थुम देउराली जलधारे सडक	५	२	
३७.	मद्धतकोपाटन जलधारे सडक	५	२	
३८.	गहतेरा सँगमचोक जनचेतन मैदान डाडाको पोखरी गैरागाउँ सिजलाईन पर्यटन मार्ग	७.५	२	
३९.	दोपहरे बक्रेक सडक	६.५	२	
४०.	आँपको रुख फेदीपाटन दम्सादी पारीडाँडा फूस्रेखोला लो ल्याण्ड सडक	६.५	२	
४१.	मैदान ठैलीस्वारा सूरौदी सडक	५	२	
४२.	हर्राबोट रातमाटा सडक	५	२	
४३.	फुस्रेखोला भालडाँडा रान्नी धुवारकोट सडक	५	२	
४४	बेगनासताल तालबेसी सडक	७.५	२	

नोटः

१. यसमा नाम उल्लेख नभएका बाटोहरूको हकमा न्युनतम मापदण्ड सडक केन्द्र रेखाबाट दाँया वाँया परिच्छेद १ को बुँदा नं. २० र परिच्छेद-३ को बुँदा नं. २ को "छ" अनुसार सडक अधिकार क्षेत्रमा उल्लेख गरिए अनुसारको मापदण्ड कायम गरिनेछ ।

२. सेटब्याक भित्र पानी ट्यांकी, सैप्टीक ट्याकी, सोकपिट लगायतका अन्य कुनैपनि संरचना निर्माण गर्न पाइने छैन ।

३. सेटव्याक सहित भनि उल्लेखित बाहेक अन्य सबै सडक मापदण्डमा थप २ मि. सेटव्याक लगाइने छ ।

४. अस्थायी/स्थायी तथा सम्पन्न प्रमाणपत्र जारी भईसकेतापनि यदि कुनै भवनले सार्वजनिक जग्गा मिच्ने तथा तोकिएको मापदण्ड नछाडी वा अन्य कुनै अनियमितता गरी निर्माण भएको पाइएमा उक्त प्रमाणपत्रहरू स्वतः खारेज गरिनेछ ।

परिच्छेद –४

वडागत सडक मापदण्ड

वडा नं. १

क्र. सं	सडकको नाम	वडा नं.	सडकको अवस्था	मापदण्ड सडकको केन्द्र रेखाबाट (ROW) मीटरमा	सडक विस्तार	सडक वर्गीकरण	कैफियत
१	सिंहनाथ टोल	१	पिच	४.५	शारदा तुलाधरको घरदेखि नारायण रजकको घर	स्थानीय मार्ग	
२	बागबजार	१	पिच	४.५	प्रभा श्रेष्ठको घरदेखि अप्सरा सुनारको घर	स्थानीय मार्ग	
३	बागबजार १	१	पिच	४.५	देव सिंह तिव्वतीको घरदेखि वडा समिति	स्थानीय मार्ग	
४	भिमबजार	१	पिच	४.५	पन्चाङगे मन्दिर देखि हिमालीचोक	स्थानीय मार्ग	
५	भिमबजार १	१	पिच	६	बगर ट्याक्सीचोक देखि बाल ज्योति प्रा.वि.	प्रशाखा मार्ग	
६	पोखरा बाग्लुङ राजमार्ग सेक्टर ३	१	पिच	१२.५	हरिचोक देखि याम्दी पुल	राजमार्ग	
७	लामपाटन मार्ग	१	पिच	६	बालज्योति प्रा.वि.देखि मदन गौचनको घर	प्रशाखा मार्ग	
८	टुंडिखेल	१	पिच	४.५	वडा समिति देखि हरिप्रसाद चोक	स्थानीय मार्ग	
९	भिमकालीपाटन मार्ग	१	पिच	९	गोपाल दर्जीको घरदेखि के.आई.सिंह पुल	शाखा मार्ग	
१०	भिमकालीपाटन मार्ग लेन १	१	पिच	३	डिलु रानाको घरदेखि रंजीत गुरुङको घर	स्थानीय मार्ग	
११	भिमकालीपाटन मार्ग लेन २	१	पिच	३	ईन्द्र कु. गुरुङको घरदेखि भक्त लामिछानेको घर	स्थानीय मार्ग	
१२	भिमकालीपाटन मार्ग लेन ३	१	पिच	३	दुर्गा लक्ष्मीको गुरुङको घरदेखि ओम कुमारीको घर	स्थानीय मार्ग	
१३	भिमकालीपाटन मार्ग लेन ४	१	पिच	३	गंगा दवीको घरदेखि बलराम पराजुलीको घर	स्थानीय मार्ग	
१४	गुडीबारी पथ, नदीपुर	१	पिच	४.५	न.वि.प्र. कैन्द्र देखि पश्चिम मोहरिया टोल	स्थानीय मार्ग	
१५	नयां गल्ली १	१	पिच	३	बाग बजार देखि मानसडक निस्कने नयां गल्ली	स्थानीय मार्ग	
१६	नयां गल्ली २	१	पिच	३	मानसडक देखि टंक बहादुर परियारको घर	स्थानीय मार्ग	

क्र. सं	सडकको नाम	वडा नं.	सडकको अवस्था	मापदण्ड सडकको केन्द्र रेखाबाट (ROW) मीटरमा	सडक विस्तार	सडक वर्गीकरण	कैफियत
१७	बुद्ध मार्ग सबै	१	पिच	३	मानसडक देखि बुद्धटोल घेर्ने रिङरोड	स्थानीय मार्ग	
१८	अधिकारी मार्ग	१	पिच	४.५	निर्मल साई देखि कृष्ण प्र. अधिकारीको घरसम्म	स्थानीय मार्ग	
१९	मानसडक	१	पिच	४.५	लक्ष्मी मिठाई देखि हरिचोक सम्म	स्थानीय मार्ग	
२०	गाईघाट मार्ग	१	पिच	४.५	सुख्खा पोखरी देखि गाईघाट	स्थानीय मार्ग	
२१	शितल मार्ग	१	पिच	४.५	भिम गुरुङको घरदेखि माया दाहालको घर	स्थानीय मार्ग	
२२	कसेरी मार्ग	१	पिच	४.५	तोरण कुंवरको घरदेखि कसेरी	स्थानीय मार्ग	
२३	आनन्द बस्ती	१	पिच	३		स्थानीय मार्ग	
२४	मोहरिया टोल मार्ग	१	पिच	५	शारदा तुलाधरको घरदेखि रञ्जन वज्राचार्यको घरसम्म	पहुच मार्ग	

वडा नं. २

क्र. सं.	सडकको नाम	वडा नं.	सडकको अवस्था	मापदण्ड सडकको केन्द्र रेखाबाट (ROW) मीटरमा	सडक विस्तार	सडक वर्गीकरण	कैफियत
१	पोखरा बाग्लुङ्ग राजमार्ग	२	पिच	१८.५	विन्ध्यवासिनी बसपार्क देखि हरिचोक सम्म	राजमार्ग	Setback सहित
२	पुरानो बजार	२	पिच	४.५	नालामुख - भैरवटोल - मोहरीया टोल संगम पार्क	प्रशाखा मार्ग	
३	नालामुख मार्ग	२	पिच	४.५	नालामुख-नहर मार्ग-साहारा हस्पिटल हुँदै विन्ध्यवासिनी बसपार्क	प्रशाखा मार्ग	
४	भिम पथ	२	पिच	४.५	भिमसेन मन्दीर देखि विन्ध्यवासिनी बसपार्क	प्रशाखा मार्ग	
५	नहर मार्ग	२	ढलान	४.५	हित मार्ग - भिमपथ	प्रशाखा मार्ग	
६	अर्चलबोट मार्ग	२	पिच	४.५	भैरवटोल चोकदेखि - पोखरा बाग्लुङ्ग राजमार्ग -	प्रशाखा मार्ग	
७	अर्चलबोट लेन १	२	पिच	४.५	अर्चलबोट मार्ग-बर्की चौतारा-पोखरा बेसी मार्ग कृषि सडक	प्रशाखा मार्ग	
८	धारापानी मार्ग	२	पिच	४.५	वडा नं. २ कार्यालय तल देखि वडा नं. १८ अँधेरीकुना	प्रशाखा मार्ग	
९	गुहेश्वरी मार्ग	२	पिच	४.५	हित मार्ग देखि अर्चलबोट मार्ग	स्थानीय मार्ग	
१०	हित मार्ग	२	पिच	४.५	पुरानो बजार देखि पोखरा बाग्लुङ्ग राजमार्ग	प्रशाखा मार्ग	
११	भुपी मार्ग	२	पिच र ढलान	४.५	मोहरिया टोल देखि पोखरा बाग्लुङ्ग राजमार्ग	प्रशाखा मार्ग	
१२	विन्ध्यवासिनी मार्ग	२	पिच र ढलान	४.५	पोखरा बाग्लुङ्ग राजमार्ग, कोपिला खाद्य उद्योग- पोखरा बाग्लुङ्ग राजमार्ग, मोहरीया टोल १- पोखरा बाग्लुङ्ग राजमार्ग विन्ध्यवासिनी पार्क	प्रशाखा मार्ग	
१३	पोखरा बेशी मार्ग	२	ढलान	४.५	पोखरा बाग्लुङ्ग राजमार्ग - अर्चलबोट आमा समूहको भवन अगाडि वडा नं. १८ को सिमानासम्म	प्रशाखा मार्ग	
१४	गौरी प्रगति मार्ग	२	पिच र ढलान	४.५	पोखरा बेसी मार्ग - अर्चलबोट मार्ग	प्रशाखा मार्ग	
१५	कौशिक मार्ग	२	पिच र ढलान	४.५	अर्चलबोट मार्ग-सराङ्कोट-कौशिक मार्ग- विन्ध्यवासिनी मा.वि.	प्रशाखा मार्ग	

क्र. सं.	सडकको नाम	वडा नं.	सडकको अवस्था	मापदण्ड सडकको केन्द्र रेखाबाट (ROW) मीटरमा	सडक विस्तार	सडक वर्गीकरण	कैफियत
१६	वरपाटन अर्चलबोट मार्ग	२	पिच र ढलान	६	वडा कार्यालय तल-धारापानी-वरपाटन-विन्ध्यवासिनी मा.वि.-अर्चलबोट मुख्य सडक-पोखरा बाग्लुङ्ग राजमार्ग	शाखा मार्ग	
१७	पोखरा बेशी मार्ग कृषि सडक	२	ढलान	७.५	वडा नं. २ को सिमानादेखि वडा नं. १८ हुँदै वडा नं. २४ सम्म	विशेष शहरी मार्ग (ग)	
१८	जयमुल मार्ग	२	ढलान	४.५	विन्ध्यवासिनी मार्ग-शेरा पोखरी कुलो, नुवारथोक, सुरेश पराजुलीको घरसम	प्रशाखा मार्ग	
१९	वडा नं.२ मार्ग	२	ढलान	४.५	पोखरा बाग्लुङ्ग राजमार्ग-खानेपानी टंकि-वडा कार्यालय	प्रशाखा मार्ग	
२०	रत्ना मार्ग	२	पिच र ढलान	४.५	वडा कार्यालय-मिरुवा-हिमाली टोल	प्रशाखा मार्ग	
२१	मिरुवा मार्ग (सबै)	२	ढलान	४.५	खानेपानी टंकि-मिरुवा (मिरुवा १,२,३)	प्रशाखा मार्ग	
२२	कन्या मार्ग	२	पिच	४.५	पुरानो बजार देखि वडा नं.३ कन्या मार्ग	प्रशाखा मार्ग	
२३	भि.सि. मार्ग	२	ढलान	६	भीमसेन मन्दिर अगाडिदेखि नेवाछैं वडा नं. ३ को सिमानासम्म	प्रशाखा मार्ग	
२४.	बिन्दुवासीनी चोक वडा कार्यालय हुँदै सराङ्गकोट	२	पिच	५	बिन्दुवासीनी चोक वडा कार्यालय हुँदै सराङ्गकोट	प्रशाखा मार्ग	
२५	अन्य माथी उल्लेखित बाहेकका सडक स्थानीय मार्ग	२	पिच ढलन र कच्चि	३	अन्य माथी उल्लेखित बाहेकका सडक जुन माथि उल्लेखित मुख्य सडक सँग जोडिएका बाटो	स्थानीय मार्ग	

- धार्मिक, सांस्कृतिक र इतिहासिक क्षेत्र (विन्ध्यावासिनी मन्दिर, भैरव मन्दिर, गणेश मन्दिर, संगम पार्क) वरपर भवन निर्माण गर्दा विस्तृत अध्ययन गरी धार्मिक, सांस्कृतिक र इतिहासिक क्षेत्रका महत्व नमेटिने गरी तोकिएको मापदण्ड अनुसार गर्ने)
- धार्मिक, सांस्कृतिक, ऐतिहासिक, पुरातात्विक, बस प्रतिक्षालय जस्तै इतिहास बोकेका भैरहेका संरचनाहरु संरक्षण, संबर्द्धन, पुन निर्माण तथा मर्मत संभार गर्नुपर्दा भुवनोट एवं स्वीकृत गुरु योजना अनुसार निर्माण गर्दा यो मापदण्ड आकर्षण हुने छैन ।

वडा नं. ३

क्र. सं.	सडकको नाम	वडा नं.	सडकको अवस्था	मापदण्ड सडकको केन्द्र रेखाबाट (ROW) मीटरमा	सडक विस्तार	सडक वर्गीकरण	कैफियत
१.	तेर्सापट्टि मार्ग	३	पिच	४.५	पालिखे चोक देखि नालाकोमुख	प्रशाखा मार्ग	
२.	भि.सि मार्ग	३	पिच	६	ज्ञान भूमि प्रा.वि.देखि भिमसेन स्थान	शाखा मार्ग	
३.	निलगिरी टोल नदिपुर	३	पिच	४.५	चतुरमान साइको घरदेखि साइ पथ	स्थानीय मार्ग	
४.	शान्ति मार्ग हमाल टोल	३	पिच	४.५	जयराम हमालको घरदेखि उत्तर साई पथ	प्रशाखा मार्ग	
५.	नदिपुर मार्ग नदिपुर	३	पिच	१२	बाल मन्दिरदेखि भैरव टोल	शाखा मार्ग	
६.	कन्या मार्ग	३	पिच	४.५	कन्या क्याम्पसदेखि विन्दूवासिनी मार्ग	प्रशाखा मार्ग	
७.	धर्मशीला बुद्ध विहार मार्ग	३	पिच	४.५	वडा कार्यालय ३ देखि साईला बैद्यको घर	प्रशाखा मार्ग	
८.	ज्ञान मार्ग नदिपुर	३	पिच	९	पालिखे चोक देखि नगर विकास परिक्षण केन्द्र	शाखा मार्ग	
९.	कोपिलढुङ्गा टोल लेन १	३	ढलान	४.५	श्रीकृष्ण चलचित्र अगाडी चोकदेखि भि.सि मार्ग	प्रशाखा मार्ग	
१०	कोपिलढुङ्गा टोल	३	पिच	४.५	भोला शेरचनको घर पश्चिमदेखि सेतो गुँरास हुँदै उर्मिला	प्रशाखा मार्ग	
११.	भि.सि मार्ग लेन १	३	पिच	४.५	भि.सि मार्ग उत्तरदेखि लेखनाथ पाण्डेको घर	प्रशाखा मार्ग	
१२.	नारायण स्थान मार्ग नदिपुर	३	पिच	४.५	वडा कार्यालय ३ देखि नारायण स्थान जाने बाटो	प्रशाखा मार्ग	
१३.	नारायण स्थान टोल	३	पिच	४	वडा कार्यालय ३ देखि सेती गण्डकी	प्रशाखा मार्ग	set back सहित
१४.	गुठिवरी पथ नदिपुर	३	पिच	४.५	न.वि.प्र.केन्द्र देखि पश्चिम मोहरिया टोल	प्रशाखा मार्ग	
१५.	ज्ञान मार्ग	३	पिच	४	आनन्द देवी कोइरालाको घरदेखि शंकर कोइरालाको घर	प्रशाखा मार्ग	set back सहित
१६.	गुठिवरी पथ लेन १	३	पिच	४.५	डा.प्रकाशको घरदेखि उत्तर साई पथ	प्रशाखा मार्ग	

क्र. सं.	सडकको नाम	वडा नं.	सडकको अवस्था	मापदण्ड सडकको केन्द्र रेखाबाट (ROW) मीटरमा	सडक विस्तार	सडक वर्गीकरण	कैफियत
१७.	भि.सि.पथ	३	ढलान	४	वडा कार्यालयदेखि पूर्व सेती गण्डकीको डिलसम्म	प्रशाखा मार्ग	set back सहित
१८.	मानवता पथ	३	ढलान	४	पि.म.सी क्याम्पसदेखि पूर्व सेती गण्डकीको डिलसम्म	प्रशाखा मार्ग	set back सहित
१९.	सत्य साई मार्ग	३	ढलान	४	ग्यालेक्सी स्कूलदेखि पूर्व गण्डाकीको डिसम्म	प्रशाखा मार्ग	set back सहित
२०.	शान्ति वारी टोल (भित्री गल्लि)	३	ढलान	४	ड्राईभिङ्ग सेन्टर अगाडि भित्री गल्लि (मिन बहादुर गुरुङ्गको घरदेखि शान्ति मार्ग जोड्ने)	स्थानीय मार्ग	set back सहित

वडा नं. ४

क्र. सं.	सडकको नाम	वडा नं.	सडकको अवस्था	मापदण्ड सडकको केन्द्र रेखाबाट (ROW) मीटरमा	सडक विस्तार	सडक वर्गीकरण	कैफियत
१	वीपी मार्ग (महेन्द्रपुलदेखि चिप्लेढुङ्गा हुँदै सिद्धार्थचोक)	४	पिच	१५		वि. शहरी (क)	
२	महेन्द्रपुल देखि पालिखेचोक	४	पिच	९		वि. शहरी (ग)	
३	पोखरा-बाग्लुङ्ग राजमार्ग सेक्टर २	४	पिच	१८.५		राजमार्ग	setback सहित
४	पोखरा-बाग्लुङ्ग राजमार्ग बाट सगरमाथा क्याम्पस जाने सडक	४	पिच	४.५		स्थानीय मार्ग	
५	पोखरा-बाग्लुङ्ग राजमार्गबाट लक्ष्मी टोल जाने सडक	४	पिच	३		स्थानीय मार्ग	
६	पोखरा-बाग्लुङ्ग राजमार्ग कालीमाटी चोकबाट पश्चिम हुँदै उत्तर तर्फ जाने सडक	४	पिच	४		स्थानीय मार्ग	
७	गणेशमान सिंह मार्ग	४	पिच	९		वि. शहरी (ख)	
८	गैह्रापाटन मार्ग	४	पिच	९		वि. शहरी (ग)	
९	सिद्धार्थ मार्ग (सिद्धार्थ चोक देखि प्रस्याङ्ग पूल)	४	पिच	७.५		प्रशाखा	
१०	गोपालजी मार्ग स्काउट हुँदै	४	पिच	७.५		वि. शहरी (ग)	
११	गोपालजी मार्ग लेन १	४	पिच	३		स्थानीय मार्ग	
१२	गोपालजी उपमार्ग	४	पिच	४		स्थानीय	
१४	सिद्धार्थ मार्ग (भित्री)	४	पिच	३		स्थानीय मार्ग	
१४	गणेश मार्ग (बुढानिलकण्ठ)	४	पिच	४		स्थानीय मार्ग	
१५	कोईराला विर्ता मार्ग	४	पिच	४		स्थानीय मार्ग	
१६	कोईराला विर्ता मार्ग १	४	पिच	४		स्थानीय मार्ग	
१७	नालामुख मार्ग	४	पिच	४		स्थानीय मार्ग	
१८	२६ कुरिया मार्ग	४	पिच	४		स्थानीय मार्ग	

क्र. सं.	सडकको नाम	वडा नं.	सडकको अवस्था	मापदण्ड सडकको केन्द्र रेखाबाट (ROW) मीटरमा	सडक विस्तार	सडक वर्गीकरण	कैफियत
१९	कालीमाटी	४	पिच	३		स्थानीय मार्ग	
२०	कालीमाटी मार्ग १	४	पिच	३		स्थानीय मार्ग	
२१	कालीमाटी मार्ग २	४	पिच	४		स्थानीय मार्ग	
२२	बालगोपाल मार्ग	४	पिच	४		स्थानीय मार्ग	
२३	आदर्श मार्ग १ (नविन विद्यालय मार्ग)	४	पिच	४		स्थानीय मार्ग	
२४	आदर्श मार्ग २	४	पिच	४		स्थानीय मार्ग	
२५	गैह्रापाटन बालगोपाल मार्ग	४	पिच	४		स्थानीय मार्ग	
२६	करुणानिधि मार्ग लेन १	४	पिच	४		स्थानीय मार्ग	
२७	करुणानिधि मार्ग लेन २	४	कच्ची	४		स्थानीय मार्ग	
२८	खेमलाल मार्ग	४	पिच	४		स्थानीय मार्ग	
२९	पराजूली मार्ग	४	पिच	४		स्थानीय मार्ग	
३०	सर्वेश्वर मार्ग लेन १	४	पिच	४		स्थानीय मार्ग	
३१	सर्वेश्वर मार्ग	४	पिच	४		स्थानीय मार्ग	
३२	गैह्रापाटन मार्ग लेन १	४	पिच	४.५		स्थानीय मार्ग	
३३	ज्ञान मार्ग	४	पिच	४		स्थानीय मार्ग	
३४	पराजूली पथ	४	पिच	३		स्थानीय मार्ग	
३५	नहरमार्ग	४	शा. नहर	३		स्थानीय मार्ग	

वडा नं. ५

क्र. सं.	सडकको नाम	वडा नं.	सडकको अवस्था	मापदण्ड सडकको केन्द्र रेखाबाट (ROW) मीटरमा	सडक विस्तार	सडक वर्गीकरण	कैफियत
१	पोखरा बाग्लुङ्ग राजमार्ग	५	पिच	१८.५	जिरो कि.मि. देखि फिर्के सम्म	राजमार्ग	
२	फेवा मार्ग सेक्टर २	५	पिच	१५	सिर्जना चोक देखि बुलौदी	विशेष शहरी मार्ग क	
३	बाराही मार्ग	५	पिच	४.५	बाराही स्कूल कम्पाउण्ड दक्षिण देखि एकलधारा मार्ग सम्म	प्रशाखा मार्ग	
४	अन्नपूर्ण मार्ग	५	पिच	४.५	गोल चौतारा बाट बागवानी फर्क देखी भ्ढौरीखेत	प्रशाखा मार्ग	
५	एकलधारा मार्ग २	५	पिच	४.५	पोखरा बाग्लुङ्ग राजमार्ग देखि धारापानी फाँट	प्रशाखा मार्ग	
६	धर्मस्थली मार्ग	५	पिच	४.५	धर्मस्थली स्कूल दक्षिण देखि धारापानी नहर कुलो	प्रशाखा मार्ग	
७	पर्स्याङ्ग मार्ग	५	पिच	४.५	पोखरा बाग्लुङ्ग राजमार्ग देखि ताङ्वे समाज घर हुँदै (गा.वि.स.)	प्रशाखा मार्ग	
८	धारापानी मार्ग लेन २	५	पिच	४.५	विष्णु कुमारी गुरुङ्गको घरदेखि शान्ति नेपालीको घर सम्म	प्रशाखा मार्ग	
९	राधाकृष्ण मार्ग	५	पिच	४.५	पोखरा बाग्लुङ्ग राजमार्ग पेट्रोल पम्प देखि रेडियो नेपाल हुँदै	प्रशाखा मार्ग	
१०	स्मृती मार्ग	५	पिच	४.५	बागवानी दक्षीण देखि तल्लो कुलाको डिल बुलौदी सम्म	प्रशाखा मार्ग	
११	प्रगति मार्ग	५	पिच	४.५	निर्मल खत्रीको घर अगाडी चोक देखि तल्लो बुलौदी जाने बाटो	प्रशाखा मार्ग	
१२	मदन मार्ग	५	पिच	७.५	फिर्के पुल देखि बिचारचोक दक्षिण मालेपाटनचौर हुँदै शान्ति नगर चोक सम्म	विशेष शहरी मार्ग ग	
१३	समिक्षा मार्ग	५	पिच	४.५	पम्प तलबाट भित्र पस्ने बाटो देखि दक्षिण तर्फ समिति	प्रशाखा मार्ग	

क्र. सं.	सडकको नाम	वडा नं.	सडकको अवस्था	मापदण्ड सडकको केन्द्र रेखाबाट (ROW) मीटरमा	सडक विस्तार	सडक वर्गीकरण	कैफियत
१४	विशाल मार्ग	५	पिच	६	मालेपाटन चौर देखि क्षेत्रीय घरेलु	शाखा मार्ग	
१५	ज्ञान मार्ग	५	पिच	४.५	पो.बा. राजमार्ग (कालिका पेट्रोल पम्प) देखि फिर्के	प्रशाखा मार्ग	
१६	धवल मार्ग	५	पिच	४.५	पो.बा. राजमार्ग (कालिका पेट्रोल पम्प देखि फिर्के	प्रशाखा मार्ग	
१७	जनप्रिय मार्ग	५	पिच	४.५	क्षे.कृ.नि. क्वाटर पश्चिम धनमाया देखि फिर्के	प्रशाखा मार्ग	
१८	विकास मार्ग	५	पिच	४.५	पर्स्याङ्ग बगैंचा पार्क देखि सिद्धार्थ युथ क्लब	प्रशाखा मार्ग	
१९	नरसिंह मार्ग	५	पिच	९	पो.बा. राजमार्ग देखि पर्स्याङ्ग पार्क उत्तर पहेँलो पुल सम्म	विशेष शहरी मार्ग ग	
२०	शान्ति मार्ग	५	पिच	७.५	पो.बा. राजमार्ग (विचार चोक) देखि सुकुम्बासी हुँदै फिर्के	शाखा मार्ग	
२१	सुगम मार्ग	५	पिच	९	जिरो कि.मी देखि घरेलु	मुल मार्ग	
२२	ज्योती मार्ग	५	पिच	४.५	क्षे.कृ.नि. क्वाटर दक्षिण	प्रशाखा मार्ग	
२३	धारापानी मार्ग	५	पिच	६	धर्मस्थलीको स्कूल उत्तर देखि पश्चिम धारापानी जाने	शाखा मार्ग	
२४	एकलधारा मार्ग २	५	पिच	४.५	उमा कोइरालाको घरभन्दा दक्षिण देखि नहरको बाटो	प्रशाखा मार्ग	
२५	पर्स्याङ्ग मार्ग लेन ३	५	पिच	४.५	रमेशराज प्रधानको घर देखि पश्चिम कुलाको डील माथि	प्रशाखा मार्ग	
२६	पर्स्याङ्ग मार्ग लेन १	५	पिच	४.५	प्रकाशराज श्रेष्ठको घर देखि दक्षिण देखि लेखनाथ सोतीको घर	प्रशाखा मार्ग	
२७	पर्स्याङ्ग मार्ग लेन २	५	पिच	४.५	झलक पौडेलको घर देखि पश्चिम शान्ति नेपालीको घर	प्रशाखा मार्ग	
२८	धारापानी मार्ग लेन १	५	पिच	६	ढुङ्गे खोलाको बाटो बाट गा.वि.स. सिमाना	शाखा मार्ग	
२९	जनप्रिय मार्ग लेन १	५	पिच	४.५	विर बहादुर खत्रीको घर देखि फिर्के	प्रशाखा मार्ग	

क्र. सं.	सडकको नाम	वडा नं.	सडकको अवस्था	मापदण्ड सडकको केन्द्र रेखाबाट (ROW) मीटरमा	सडक विस्तार	सडक वर्गीकरण	कैफियत
३०	माछापुच्छ्रे मार्ग	५	पिच	४.५	धन बहादुर नगरकोटीको घरदेखि धारापानी फाँटसम्म	प्रशाखा मार्ग	
३१	आदर्श मार्ग	५	पिच	४.५	गोल चौतारीबाट उत्तर चन्द्रकान्त देखि पश्चिम धन	प्रशाखा मार्ग	
३२	आश्रित मार्ग	५	पिच	४.५	गिता अर्याल (उ.कु.डि.) घरदेखि चौतारीसम्म	प्रशाखा मार्ग	
३३	मिलन मार्ग	५	पिच	४.५	पदम पोखेलको घर देखि ठाडो दक्षिण	प्रशाखा मार्ग	
३४	जागृति मार्ग	५	पिच	४.५	भिमनाथ खतिवडाको घर देखि फेवाताल जाने हाइवे	प्रशाखा मार्ग	
३५	शिवालय मार्ग	५	पिच	६	पर्स्याङ्ग बगैंचा पार्क देखि बगालेटोल	विशेष शहरी मार्ग ग	
३६	जागृती मार्ग लेन १	५	पिच	४.५	शान्ति गुरुङ्गको घर पूर्व हुँदैक देखि बागवानी कम्पाउण्ड	प्रशाखा मार्ग	
३७	पञ्चकोशी मार्ग	५	पिच	४.५	प्रताप गुरुङ्गको घर देखि नरेश्वर आचार्यको घर	प्रशाखा मार्ग	
३८	गहन मार्ग	५	पिच	४.५	घरेलु कार्यालय उत्तर पूर्व चोक देखि फिर्के	प्रशाखा मार्ग	
३९	धर्मस्थली मार्ग	५	पिच	४.५	धारापानी मार्ग देखि दक्षिण धर्मस्थली मार्ग	प्रशाखा मार्ग	
४०	गोपालजी मार्ग	५	पिच	९	राजमार्ग देखि स्काउट र पहेँलो पुल सम्मको बाटो	मुल मार्ग	
४१	स्वागत मार्ग	५	ढलान	३	बुलौदी पुल बाट भित्री बाटो	प्रशाखा मार्ग	
४२	अन्य भित्री सडकहरु	५	पिच	३		स्थानीय मार्ग	

वडा नं. ६

क्र. सं.	सडकको नाम	वडा नं	सडकको अवस्था	मापदण्ड सडकको केन्द्र रेखाबाट (ROW) मिटरमा	सडकको बर्गीकरण	कैफियत
१	फेवा मार्ग सेक्टर १ (हलन चोक देखि गैराह चौतारा)	६	आसफाल्ट	११	मुख्य सडक	
२	लेकसाइड मार्ग (हलन चोक देखि बाराही चोक)	६	आसफाल्ट	११	मुख्य सडक	
३	बाराही चोक देखि वडा प्रहरी सम्म	६	आसफाल्ट	११	मुख्य सडक	
४	फेवा मार्ग सेक्टर २ बुलौदीदेखि हल्लन चोकसम्म	६	आसफाल्ट	१६	मुख्य सडक	
५	हल्लन चोक देखि स्वीमिंङ पूलसम्म	६	आसफाल्ट	११	मुख्य सडक	
६	बगैचा मार्ग फिर्के पथ देखि तालबराही मा वी हुँदै फेवा मार्ग	६	पिच सडक	७	सहायक सडक	
७	नहर मार्ग Street No. 24	६	ढलान बाटों	५.५	सहायक सडक	
८	मूलथोक पथ केदारेस्वर अगाडि Street No 1	६	पिच सडक	५.५	सहायक सडक	
९	Street No 1 होटल पौवा अगाडि	६	ढलान	३	सहायक सडक	
१०	Street No 1 मालपोत अगाडि पुलदेखि पश्चिम भित्री टुंगिएको बाटो	६	पिच सडक	३	सहायक सडक	
११	Street No 2 & 3	६	पिच सडक	३	सहायक सडक	
१२	अम्बोट मार्ग Street No 4	६	पिच सडक	५.५	सहायक सडक	
१३	अम्बोट मार्ग Street No 5	६	पिच सडक	५.५	सहायक सडक	
१४	पिसफुल मार्ग Street No 6	६	पिच सडक	५.५	सहायक सडक	
१५	शिव मंदिर मार्ग Street No 7	६	पिच सडक	५.५	सहायक सडक	
१६	गौरीघाट मार्ग Street No 8	६	पिच सडक	५.५	सहायक सडक	
१७	दरबार मार्ग Street No 9	६	पिच सडक	५.५	सहायक सडक	
१८	दरबार मार्ग Street No 9A(लेंन १)	६	पिच सडक	५.५	सहायक सडक	
१९	दरबार मार्ग Street No ९ र ८ जोड्ने	६	पिच सडक	४.५	सहायक सडक	
२०	दरबार मार्ग B Street No 10	६	पिच सडक	३	सहायक सडक	
२१	रत्न मन्दिर मार्ग Street No 11	६	पिच सडक	३	सहायक सडक	
२२	रत्न मन्दिर मार्ग B Street No 12	६	पिच सडक	३	सहायक सडक	
२३	बाराही पथ Street No 13	६	पिच सडक	५.५	सहायक सडक	
२४	मानसरोबार पथ Street No 14	६	पिच सडक	५.५	सहायक सडक	
२५	पहारी मार्ग Street No 15	६	पिच सडक	५.५	सहायक सडक	
२६	समिकों पाटन Street No 16	६	पिच सडक	५.५	सहायक सडक	
२७	देबीस्थान पथ Street No 16A	६	पिच सडक	३	सहायक सडक	
२८	लालुपाते मार्ग Street No 17	६	पिच सडक	५.५	सहायक सडक	
२९	डीहिकों पाटन पथ Street No 18	६	पिच सडक	५.५	सहायक सडक	
३०	खहरे मार्ग Street No 19	६	पिच सडक	५.५	सहायक सडक	
३१	खहरे चोक Street No 20	६	ढलान बाटों	३	सहायक सडक	
३२	लेक भिजन मार्ग Street No 21	६	ढलान बाटों	३	सहायक सडक	
३३	शिव मन्दिर मार्ग Street No 21A	६	ढलान बाटों	३	सहायक सडक	
३४	सिमपानी मार्ग Street No 22	६	ढलान बाटों	३	सहायक सडक	

क्र. सं.	सडकको नाम	वडा नं	सडकको अवस्था	मापदण्ड सडकको केन्द्र रेखाबाट (ROW) मिटरमा	सडकको बर्गीकरण	कैफियत
३५	चीसा खोला मार्ग Street No 23	६	ढलान बाटो	५.५	सहायक सडक	
३६	Street No 24A	६	ढलान बाटो	३	सहायक सडक	
३७	क्रांति मार्ग Street No 25	६	ढलान बाटो	३	सहायक सडक	
३८	Street No.26	६	पिच सडक	५.५	सहायक सडक	
३९	Street No 26 A	६	ढलान बाटो	३	सहायक सडक	
४०	Street No 26 B	६	पिच सडक	३	सहायक सडक	
४१	Street No 27	६	ढलान बाटो	३	सहायक सडक	
४२	मणि मार्ग Street No 28	६	पिच सडक	५.५	सहायक सडक	
४३	Street No 28 A	६	ढलान बाटो	३	सहायक सडक	
४४	Street No 29	६	ढलान बाटो	३	सहायक सडक	
४५	Street No 30	६	ढलान बाटो	३	सहायक सडक	
४६	Street No 31	६	ढलान बाटो	३	सहायक सडक	
४७	Street No 32	६	ढलान बाटो	३	सहायक सडक	
४८	Street No 33	६	ढलान बाटो	३	सहायक सडक	
४९	Street No 34	६	ढलान बाटो	३	सहायक सडक	
५०	Street No 35	६	ढलान बाटो	५.५	सहायक सडक	
५१	बुलौदी साइड Street No 35A	६	ढलान बाटो	३	सहायक सडक	
५२	बुलौदी साइड Street No 35B	६	ढलान बाटो	३	सहायक सडक	
५३	Street No 36 (गैरी खेत मार्ग)	६	ढलान बाटो	३	सहायक सडक	
५४	शान्ती पाटनदेखि जरेबर चोकसम्म ठाडो पसल मार्ग Street No 37	६	पिच सडक	५.५	सहायक सडक	
५५	प्रगति मार्ग Street No 38	६	पिच सडक	५.५	सहायक सडक	
५६	Street No 39	६	पिच सडक	३	सहायक सडक	
५७	बसन्त मार्ग Street No 40	६	ढलान बाटो	५.५	सहायक सडक	
५८	Street No 41	६	पिच सडक	३	सहायक सडक	
५९	Street No 42	६	ढलान बाटो	३	सहायक सडक	
६०	Street No 43	६	ढलान बाटो	३	सहायक सडक	
६१	शुभकामना मार्ग Street No 44	६	पिच सडक	५.५	सहायक सडक	
६२	श्री कृष्ण मार्ग Street No 45	६	ढलान बाटो	३	सहायक सडक	
६३	दृष्टि मार्ग Street No 46	६	पिच सडक	५.५	सहायक सडक	
६४	Street No 48(गैरी खेत मार्ग)	६	पिच सडक	५.५	सहायक सडक	

नोटः चिसाखोला मार्ग (Street No.23) को साविक मापदण्ड १० मि. रहेको तर हालमा उक्त मार्ग ढलान भई घना वस्ती रहेकाले र साथै उक्त मार्गमा रहेका स्थानीयको माग र समयानुसार उक्त मार्गको मापदण्ड वडा समितिबाट ५.५ मि कायम गर्ने निर्णय गरियो।

नहर मार्ग (Street No.24) को साविक मापदण्ड ५.५ मि. रहेको तर उक्त मार्ग भित्रि सहायक सडक भएको र स्थानीयको माग र समयानुसार यस मार्गको मापदण्ड वडा समितिबाट ३ मि कायम गर्ने निर्णय गरियो।

Street No. 36 र Street No. 48 दुवै मार्गको नाम गैरीखेत मार्ग हुन गएकाले Street No. 48 लाइ मुल गैरीखेत मार्ग मानी Street No. 48 को मापदण्ड ५.५ मि. Street no. 36 को मापदण्ड वडा समितिबाट ३ मि कायम गर्ने निर्णय गरियो।

वडा नं. ७

क्र. सं.	सडकको नाम	वडा नं.	सडकको अवस्था	मापदण्ड सडकको केन्द्र रेखाबाट (ROW) मीटरमा	सडक विस्तार	सडक वर्गीकरण	कैफियत
१	सिद्धार्थ राजमार्ग	७	पिच	१२	एयरपोर्टदेखि विरौटा चोकसम्म	राजमार्ग	
२	फेवा मार्ग सेक्टर २	७	पिच	१५	शान्तिनगर चोकदेखि बुलौंदी	विशेष शहरीमार्ग क	
३	मदन मार्ग	७	पिच	९	शान्तिनगर चोकदेखि माथि	मुल मार्ग	
४	जनप्रिय मार्ग	७	पिच	१२	एयरपोर्टदेखि रत्नचोक	मुल मार्ग	
५	मितेरी मार्ग	७	पिच	९	मुस्ताङ चोकदेखि सहिद चोक-फिर्केखोलासम्म	शाखा मार्ग	
६	माछापुच्छ्रे मार्ग	७	पिच	४.५	श्रीकृष्ण मन्दिरदेखि लोक सेवा आयोग (मितेरी मार्गसम्म)	स्थानीय मार्ग	
७	सुन्दर मार्ग	७	पिच	४.५	एयरपोर्ट महेन्द्रचोकदेखि ठाडो तलदेखि मुस्ताङ चोक	मुल मार्ग	
८	अन्नपूर्ण मार्ग	७	पिच	४.५	जनप्रिय क्याम्पसदेखि दामोदर पोखेलको घर	स्थानीय मार्ग	
९	राष्ट्र बैंक मार्ग	७	पिच	१२	राष्ट्र बैंक चोकदेखि रत्नचोक	मुल मार्ग	
१०	विशाल मार्ग	७	पिच	६	मालेपाटन चारदेखि क्षेत्रीय घरेलु	प्रशाखा मार्ग	
११	सुगम मार्ग	७	पिच	९	जिरो कि.मी.देखि घरेलु हुँदै र त्नचोकसम्म	शाखा मार्ग	
१२	श्रीकृष्ण मार्ग	७	पिच	४.५	श्रीकृष्ण स्कुलदेखि बुलौंदी खोलासम्म	स्थानीय मार्ग	
१३	शिव मार्ग	७	पिच	४.५	घरेलु दक्षिण कुनादेखि नुवार पाटन	स्थानीय मार्ग	
१४	अन्नपूर्ण पथ	७	पिच	४.५	एयरपोर्टदेखि भण्डारी किराना पसल	स्थानीय मार्ग	
१५	राधाकृष्ण मार्ग	७	पिच	४.५	राधाकृष्ण मन्दिरदेखि एयरपोर्ट हुँदै घारीपाटन	स्थानीय मार्ग	
१६	हरियाली मार्ग	७	पिच	४.५	हिरालाल बरालको घरदेखि शान्तिनगर चोकसम्म	स्थानीय मार्ग	
१७	झपेन्द्र स्मृति मार्ग	७	पिच	४.५	ज्ञान नारायण अधिकारीको घरदेखि शोभाकान्त बरालको घरसम्म	स्थानीय मार्ग	
१८	धौलागिरी मार्ग	७	पिच	४.५	सरकारी वकिल कार्यालय पछाडि चोकदेखि पौडेल	स्थानीय मार्ग	
१९	हिमाञ्चल मार्ग	७	पिच	४.५	सिद्धिको घर चोकदेखि घुमाउरोदेखि हिमाञ्चल बोर्डिङ हुँदै	स्थानीय मार्ग	

क्र. सं.	सडकको नाम	वडा नं.	सडकको अवस्था	मापदण्ड सडकको केन्द्र रेखाबाट (ROW) मीटरमा	सडक विस्तार	सडक वर्गीकरण	कैफियत
२०	आर.टि.ओ. रोड	७	पिच	१२	बिरौटादेखि तिनकुने चोक सम्म	शाखा मार्ग	
२१	जागृति मार्ग	७	पिच	४.५	स्मृति मार्ग देखि फेवा मार्ग सेक्टर २	स्थानीय मार्ग	
२२	कोलवारी मार्ग	७	पिच	४.५	शिव मन्दिर मासबारदेखि अधिकारी टोल हुँदै श्रीकृष्ण मार्ग	स्थानीय मार्ग	
२३	गहन मार्ग	७	पिच	४.५	घरेलु कार्यालय उत्तर पूर्वचोकदेखि फिर्केसम्म	स्थानीय मार्ग	
२४	गहन मार्ग लेन १	७	पिच	४.५	घरेलु कार्यालय उत्तर पूर्वचोकदेखि गिरी टोल हुँदै फिर्केसम्म	स्थानीय मार्ग	
२५	विकास मार्ग	७	पिच	४.५	शिव मनिदरदेखि वडा नं. ६ फिर्केसम्म	स्थानीय मार्ग	
२६	जनप्रिय मार्ग लेन १	७	पिच	४.५	जनप्रिय क्याम्पसदेखि पौडेल इन्टरप्राइजेज निस्कने चोक	स्थानीय मार्ग	
२७	जनप्रिय मार्ग लेन २	७	पिच	३	टिकादेवी सिग्देलको घरदेखि सवलाईन बोर्डिङ स्कुल	स्थानीय मार्ग	
२८	राष्ट्र बैंक मार्ग लेन १	७	पिच	३	सडक विभागको चोक अगाडिदेखि पूर्व माद्धापुच्छ्रे मार्ग	स्थानीय मार्ग	
२९	प्रगतिनगर लेन १ र २	७	पिच	४.५		स्थानीय मार्ग	
३०	सुगम गहन मार्ग स्ट्रीट नं. १०	७	पक्की	३		शाखा मार्ग	
३१	सुगम मार्ग लेन स्ट्रीट नं. ११	७	पक्की	३		शाखा मार्ग	
३२	वडा मार्ग लेन	७	पक्की	३		शाखा मार्ग	
३३	सुगम मार्ग लेन	७	पक्की	३		शाखा मार्ग	
३४	डीस्नीलेण्ड मार्ग	७	पक्की	३		शाखा मार्ग	
३५	कोलवारी मार्ग लेन ३	७	पक्की	३		शाखा मार्ग	
३६	ढाड मार्ग स्ट्रीट नं. ३८	७	पक्की	३		मुल मार्ग	
३७	मालपोत मार्ग	७	पक्की	३		मुल मार्ग	
३८	झपेन्द्र स्मृति मार्ग स्ट्रीट नं. ३५	७	पक्की	३		शाखा मार्ग	
३९	राष्ट्र बैंक मार्ग स्ट्रीट नं. ३४	७	पक्की	३		शाखा मार्ग	
४०	जनप्रिय मार्ग स्ट्रीट नं २४	७	पक्की	३		शाखा मार्ग	

क्र. सं.	सडकको नाम	वडा नं.	सडकको अवस्था	मापदण्ड सडकको केन्द्र रेखाबाट (ROW) मीटरमा	सडक विस्तार	सडक वर्गीकरण	कैफियत
४१	जनप्रिय मार्ग स्ट्रीट नं २३	७	पक्की	३		शाखा मार्ग	
४२	अन्नपूर्ण मार्ग स्ट्रीट नं. २२	७	पक्की	३		शाखा मार्ग	
४३	सक्षम मार्ग	७	पक्की	३		शाखा मार्ग	
४४	घारीपाटन राधाकृष्ण मार्ग स्ट्रीट नम्बर ७	७	पक्की	३		शाखा मार्ग	
४५	घारीपाटन राधाकृष्ण मार्ग स्ट्रीट नम्बर ९	७	पक्की	३		शाखा मार्ग	
४६	घारीपाटन राधाकृष्ण मार्ग स्ट्रीट नं. १३	७	पक्की	३		शाखा मार्ग	
४७	घारीपाटन राधाकृष्ण मार्ग स्ट्रीट नं. १४	७	पक्की	३		शाखा मार्ग	
४८	घारीपाटन राधाकृष्ण मार्ग स्ट्रीट नं. १५	७	पक्की	३		शाखा मार्ग	
४९	सेती नागबेली टोल गल्ली नं. ४	७	पक्की	३		शाखा मार्ग	
५०	राधाकृष्ण मार्ग गल्ली नं. ३	७	पक्की	३		शाखा मार्ग	
५१	एकता टोल	७	पक्की	३		शाखा मार्ग	
५२	नब प्रगति नगर मार्ग	७	पक्की	४.५		मुल मार्ग	
५३	प्रगति नगर मार्ग	७	पक्की	४.५		मुल मार्ग	
५४	तीनकुने चोकदेखि वडा नं. ९ र ७ को सिमाना (बसपार्क तल) सम्मको बाटो	७	पक्की	६		स्थानीय मार्ग	
५५	घारीपाटन क्षेत्रका २ मिटर भन्दा कम चौडाई भएका टुङ्गिएका बाटोहरू	७	पक्कि /कच्चि	बाटोको किनाराबाट २ मी.		स्थानीय मार्ग	
५६	Street Vo. 13 शिवालय मन्दिरको पूर्वतर्फ	७		४		स्थानीय मार्ग	setback सहित

वडा नं. ८

क्र. सं.	सडकको नाम	वडा नं.	सडकको अवस्था	मापदण्ड सडकको केन्द्र रेखाबाट (ROW) मीटरमा	सडक वर्गीकरण	कैफियत
१	गिरी डहर	८	कच्ची	३	स्थानीय	
२	इन्द्रपुरी मार्ग	८	पक्की	४.५	पहुच मार्ग	
३	ज्ञानकुञ्ज मार्ग, मिलन पथ समेत	८	पक्की	४.५	पहुच मार्ग	
४	ज्ञानकुञ्ज मार्गको शाखा, जनप्रिय क्याम्पसको उत्तर तर्फको बाटाहरू	८	पक्की	३	स्थानीय	
५	जनप्रिय क्याम्पसको लाईब्रेरीको पछाडी पट्टिका बाटाहरू	८	पक्की	३	स्थानीय	
६	स्ट्रीट नं.५ - स्ट्रीट नं.१ (पर्यटन मार्ग)	८	पक्की	३	स्थानीय	
७	पर्यटन मार्ग शाखा मार्ग	८	पक्की	३	स्थानीय मार्ग	
८	नागढुङ्गा नागको थानबाट पश्चिम	८	पक्की	३	स्थानीय	
९	नागवेली मार्ग १, नागढुङ्गा उकालो	८	पक्की	३	स्थानीय	
१०	चरक हस्पिटलको मुख्य बाटो	८	पक्की	४.५	पहुच मार्ग	
११	सिद्धार्थ मार्ग घर नं. ११० भित्री बाटो	८	पक्की	३	स्थानीय	
१२	शिवालयदेखि सिद्धार्थ राजमार्ग निस्कने बाटो	८		४.५	पहुच मार्ग	
१३	सभागृह पथ क	८	पक्की	४.५	पहुच मार्ग	
१४	सभागृह पथ ख	८	पक्की	४.५	पहुच मार्ग	
१५	सभागृह पथ ग (स्ट्रीट नं.३४)	८	पक्की	४.५	पहुच मार्ग	
१६	हिमाली मार्ग (स्ट्रीट नं.३२)	८	पक्की	४.५	पहुच मार्ग	
१७	हिमाली मार्ग क (स्ट्रीट नं. २९)	८	पक्की	३	स्थानीय	
१८	हिमाली मार्ग ख (स्ट्रीट नं. ३०)	८	पक्की	४.५	स्थानीय	
१९	शितल मार्ग	८	पक्की	४.५	पहुच मार्ग	
२०	दमकल मार्ग क	८	पक्की	३	स्थानीय	
२१	दमकल मार्ग ख (पुरानो) न्युरोड-नयाँबजार	८	पक्की	४.५	पहुच मार्ग	
२२	नयाँबजार मार्ग एन सी सी बाटो (स्ट्रीट नं.२६)	८	पक्की	४.५	पहुच मार्ग	
२३	बुद्ध मार्ग (स्ट्रीट नं. २५)	८	पक्की	४.५	पहुच मार्ग	
२४	अनुपम मार्ग	८	पक्की	४.५	पहुच मार्ग	
२५	वार्ड नं. ९ बाट ए.सि.सि. निस्कने बाटो न.पा.गेट पारी	८	पक्की	३	स्थानीय	
२६	बालप्रभात बाट जाल्पा निस्कने बाटो	८	पक्की	३	स्थानीय	
२७	प्रेम मार्ग (स्ट्रीट नं. २२)	८	पक्की	४.५	पहुच मार्ग	
२८	संगम मार्ग	८	पक्की	४.५	पहुच मार्ग	
२९	संगम मार्ग कुँवर टोल घुम्ती (स्ट्रीट नं.२६) गणेशमानसिंह मार्ग	८	पक्की	३	स्थानीय	
३०	संगम मार्गका शाखा बाटाहरू, पूर्व र दक्षिण तर्फका	८	पक्की	४.५	पहुच मार्ग	
३१	सुन्दर मार्ग	८	पक्की	४.५	पहुच मार्ग	

क्र. सं.	सडकको नाम	वडा नं.	सडकको अवस्था	मापदण्ड सडकको केन्द्र रेखाबाट (ROW) मीटरमा	सडक वर्गीकरण	कैफियत
३२	गणेशमानसिंह मार्गदेखि न्यूरोड जाने बाटो (स्ट्रीट नं. ३४)	८	पक्की	४.५	पहुच मार्ग	
३३	गणेशमानसिंह मार्गदेखि पर्स्याङ जाने बाटो (स्ट्रीट नं.३३)	८	पक्की	६	पहुच मार्ग	
३४	गणेशमानसिंह मार्गदेखि बगालेटोल जाने बाटो (स्ट्रीट नं.३१)	८	पक्की	३	स्थानीय	
३५	गणेशमानसिंह मार्गदेखि सोपाल तमु समाज (स्ट्रीट नं. ३२)	८	पक्की	३	स्थानीय	
३६	गणेशमानसिंह मार्ग (स्ट्रीट नं. २८)	८	पक्की	३	स्थानीय	
३७	गणेशमानसिंह मार्ग (स्ट्रीट नं. २५)	८	पक्की	३	स्थानीय	
३८	कुँवर टोल विकास संस्था (स्ट्रीट नं.२३)	८	पक्की	३	स्थानीय	
३९	आलुमाईला चोकदेखि वार्ड नं.५ सिमानासम्म (कृषि मार्ग)	८	पक्की	७.५	पहुच मार्ग	
४०	भैरव मार्ग (स्ट्रीट नं.२०)	८	पक्की	३	स्थानीय	
४१	ढाका मार्ग (स्ट्रीट नं.१९)	८	पक्की	३	स्थानीय	
४२	स्ट्रीट नं.१७	८	पक्की	३	स्थानीय	
४३	गणेशमानसिंह मार्गदेखि जाल्पा निस्कने बाटो (स्ट्रीट नं. १६)	८	पक्की	४.५	पहुच मार्ग	
४४	गणेशमानसिंह मार्ग नेपाल मगर समाज (स्ट्रीट नं. १५)	८	पक्की	३	स्थानीय	
४५	भारती मार्ग (स्ट्रीट नं.१३)	८	पक्की	४.५	पहुच मार्ग	
४६	हनवीर मार्ग (स्ट्रीट नं.१४)	८	पक्की	३	स्थानीय	
४७	गणेशमानसिंह मार्ग (स्ट्रीट नं.१२)	८	पक्की	३	स्थानीय	
४८	सहयोगी मार्ग (स्ट्रीट नं.११)	८	पक्की	३	स्थानीय	
४९	गणेशमानसिंह मार्ग (स्ट्रीट नं.९)	८	पक्की	३	स्थानीय	
५०	गणेशमानसिंह मार्ग (स्ट्रीट नं.८)	८	पक्की	३	स्थानीय	
५१	गणेशमानसिंह मार्ग (स्ट्रीट नं.५)	८	पक्की	३	स्थानीय	
५२	गणेशमानसिंह मार्ग (स्ट्रीट नं.४)	८	पक्की	३	स्थानीय	
५३	गणेशमानसिंह मार्ग (स्ट्रीट नं.२)	८	पक्की	३	स्थानीय	
५४	गणेशमानसिंह मार्ग (स्ट्रीट नं.१)	८	पक्की	३	स्थानीय	
५५	मेट्रोसिटी पूर्व तर्फ जाल्पा निस्कने बाटो	८	पक्की	३	स्थानीय	
५६	राष्ट्र बैंक मार्ग, जयनेपाल मार्ग (स्ट्रीट नं.२)	८	पक्की	३	स्थानीय	
५७	राष्ट्र बैंक मार्ग (स्ट्रीट नं.३)	८	पक्की	३	स्थानीय	
५८	राष्ट्र बैंक मार्ग (स्ट्रीट नं.४)	८	पक्की	३	स्थानीय	
५९	राष्ट्र बैंक मार्ग (स्ट्रीट नं.५)	८	पक्की	३	स्थानीय	
६०	राष्ट्र बैंक मार्ग (स्ट्रीट नं.६)	८	पक्की	३	स्थानीय	

क्र. सं.	सडकको नाम	वडा नं.	सडकको अवस्था	मापदण्ड सडकको केन्द्र रेखाबाट (ROW) मीटरमा	सडक वर्गीकरण	कैफियत
६१	(स्ट्रीट नं.७) राष्ट्र बैंक मार्ग, पशुपति मन्दिरदेखि पोखरा इन्जीनियरिङ्ग क्याम्पस जाने बाटो	८	पक्की	४.५	पहुच मार्ग	
६२	राष्ट्र बैंक मार्ग (स्ट्रीट नं.९)	८	पक्की	३	स्थानीय	
६३	(स्ट्रीट नं.१०) राष्ट्र बैंक मार्ग, राम स्कूलको दक्षिण तर्फ फेवासिटी जाने बाटो	८	पक्की	४.५	स्थानीय	
६४	राष्ट्र बैंक मार्ग (स्ट्रीट नं.११)	८	पक्की	४.५	पहुच मार्ग	
६५	राष्ट्र बैंक मार्ग (स्ट्रीट नं.१२)	८	पक्की	४.५	पहुच मार्ग	
६६	(स्ट्रीट नं.१३) राष्ट्र बैंक मार्ग, प्रदेश प्रमुखको दक्षिण तर्फको बाटो(इन्द्रपुरी चोक सम्म)	८	पक्की	६	पहुच मार्ग	
६७	राष्ट्र बैंक मार्ग (स्ट्रीट नं.१५)	८	पक्की	३	स्थानीय	
६८	राष्ट्र बैंक मार्ग (स्ट्रीट नं.१६)	८	पक्की	३	स्थानीय	
६९	राष्ट्र बैंक मार्ग (स्ट्रीट नं.१७)	८	पक्की	३	स्थानीय	
७०	(स्ट्रीट नं.१८) राष्ट्र बैंक मार्ग, जनप्रिय क्याम्पसको दक्षिण तर्फको बाटो	८	पक्की	४.५	पहुच मार्ग	
७१	(स्ट्रीट नं.२०) राष्ट्र बैंक मार्ग, चालिसे मार्ग	८	पक्की	३	स्थानीय	
७२	शिवालय मार्ग (स्ट्रीट नं.४)	८	पक्की	३	स्थानीय	
७३	शिवालय मार्ग (स्ट्रीट नं.५)	८	पक्की	३	स्थानीय	
७४	नागबेली टोल भित्री बाटोदेखि स्ट्रीट नं. २, सिद्धार्थ राजमार्ग	८	पक्की	३	स्थानीय	
७५	सिद्धार्थ राजमार्ग (स्ट्रीट नं.३)	८	पक्की	३	स्थानीय	
७६	सिद्धार्थ राजमार्ग (स्ट्रीट नं.४)	८	पक्की	३	स्थानीय	
७७	(स्ट्रीट नं.६) सिद्धार्थ राजमार्ग, जनप्रिय बहुमुखी क्याम्पस निस्कने बाटो (मिलनटोल)	८	पक्की	४.५	पहुच मार्ग	
७८	(स्ट्रीट नं.१६) राष्ट्र बैंक मार्ग वडा नं. ७को उत्तरदेखि इन्जिनियरीङ्ग कलेज गल्ली (प्रतिभा मार्ग)	८	पक्की	४.५	पहुच मार्ग	
७९	प्रतिभा मार्ग (स्ट्रीट नं.१५)	८	पक्की	४.५	पहुच मार्ग	
८०	प्रतिभा मार्ग (स्ट्रीट नं.१३)	८	पक्की	३	स्थानीय	
८१	प्रतिभा मार्गदेखि जनप्रियको उत्तर तर्फको बाटो (स्ट्रीट नं.१२)	८	पक्की	३	पहुच मार्ग	
८२	प्रतिभा मार्ग (स्ट्रीट नं.९)	८	पक्की	३	स्थानीय	
८३	प्रतिभा मार्ग (स्ट्रीट नं.८)	८	पक्की	४.५	पहुच मार्ग	
८४	प्रतिभा मार्ग (स्ट्रीट नं.५)	८	पक्की	३	स्थानीय	
८५	प्रतिभा मार्ग (स्ट्रीट नं.१ क)	८	पक्की	३	स्थानीय	
८६	घर नं.५०.२ देखि पश्चिम तर्फको बाटो	८	पक्की	३	स्थानीय	
८७	(स्ट्रीट नं.३ शिवालय मार्ग ठाडो बाटो	८	पक्की	४.५	पहुच मार्ग	

क्र. सं.	सडकको नाम	वडा नं.	सडकको अवस्था	मापदण्ड सडकको केन्द्र रेखाबाट (ROW) मीटरमा	सडक वर्गीकरण	कैफियत
८८	शिवालय चोकको उत्तर तर्फको बाटोहरू	८	पक्की	४.५	पहुच मार्ग	
८९	पवित्र मार्ग (स्ट्रीट नं.१)	८	पक्की	४.५	पहुच मार्ग	
९०	लेखनाथ मार्ग (स्ट्रीट नं.३)	८	पक्की	४.५	पहुच मार्ग	
९१	भक्ति मार्ग २ (स्ट्रीट नं.५)	८	पक्की	४.५	पहुच मार्ग	
९२	भक्ति मार्ग १ (स्ट्रीट नं.७)	८	पक्की	४.५	पहुच मार्ग	
९३	(स्ट्रीट नं.६) शितल मार्ग र त्यसको शाखा बाटोहरू	८	पक्की	४.५	पहुच मार्ग	
९४	अनन्त मार्ग (स्ट्रीट नं.११)	८	पक्की	४.५	पहुच मार्ग	
९५	नयाँबजार	८	पक्की	१२	मूल मार्ग	
९६	वि.पी.मार्ग चिप्लेढुङ्गा (न्यूरोड)	८	पक्की	१५	मूल मार्ग	
९७	फेवा मार्ग सेक्टर २	८	पक्की	१५	राजमार्ग	
९८	फेवा मार्ग सेक्टर १	८	पक्की	४.५	पहुच मार्ग	
९९	गणेशमानसिंह मार्ग, सृजना चोक देखि कुवर टोल तल्लो घुम्ती सम्म	८	पक्की	१२	मूल मार्ग	
१००	गणेशमानसिंह मार्ग, कुवर टोल तल्लो घुम्ती देखि सिद्धार्थ चोक सम्म	८	पक्की	९	मूल मार्ग	
१०१	जनप्रिय मार्ग रत्न चोक हुँदै एयरपोर्ट निस्कने बाटो	८	पक्की	१२	मूल मार्ग	
१०२	राष्ट्रबैंक मार्ग, (राष्ट्र बैंक देखि सृजना चोक सम्म)	८	पक्की	१२	मूल मार्ग	
१०३	वि.पि. मार्ग न्युरोड, सभागृह देखि चिप्लेढुंगा वि.पी. चोक	८	पक्की	१५	मूल मार्ग	
१०४	जाल्पा मार्ग	८	पक्की	६	स्थानीय मार्ग	

वडा नं. ९

क्र. सं.	सडकको नाम	वडा नं.	सडकको अवस्था	मापदण्ड सडकको केन्द्र रेखाबाट (ROW) मीटरमा	सडक विस्तार	सडक वर्गीकरण	कैफियत
१	नयाँबजार मार्ग	९	पिच	१२	पृथ्वीचोकदेखि दायाँ बायाँ हुँदै म्युजियम	मूल मार्ग	
२	बीपी मार्ग चिप्लेढुंगा	९	पिच	१५	भिमसेन चोक देखि ट्रेड मलसम्म	शाखा मार्ग	
३	सिद्धार्थ राजमार्ग	९	पिच	१२	पृथ्वी चोकदेखि विरौटा चोकसमम	राजमार्ग	
४	पृथ्वी राजमार्ग	९	पिच	२५	पृथ्वी चोकदेखि सेती पूल	राजमार्ग	setback सहित
५	महेन्द्रपूल	९	पिच	९	म्युजियम देखि पालिखे चोक सम्म	शाखा मार्ग	
६	पालिखेचोक साघूमुख	९	ढलान	४.५	पालिखे चोक देखि दायाँ बायाँ हुँदै साँघु पूल	पहुच मार्ग	
७	न्यूरोड मार्ग	९	पिच	१५	सभागृह चोकदेखि वि.पि.चोक सम्म	शाखा मार्ग	
८	सून्दर मार्ग	९	पिच	४.५	सिद्धार्थ चोक देखि प्रगति मार्ग सम्म	पहुच मार्ग	
९	प्रगति मार्ग	९	पिच	४.५	बगाले टोलदेखि भाट भाटेनी भन्दा माथि निस्कने बाटो	पहुच मार्ग	
१०	बुद्ध मार्ग	९	पिच	४.५	मानव अधिकार चोक देखि प्रगति मार्ग निस्कने बाटो, सुन्दर मार्ग देखि न्यूरोड सम्म	पहुच मार्ग	
११	संगम मार्ग	९	पिच	४.५	प्रगतिमार्ग देखि तल हुँदै नगर पालिका चोक निस्कने बाटो	पहुच मार्ग	
१२	अनूपम मार्ग	९	पिच	४.५	नगरपालिका अगाडिको चोक देखि नयाँबजार निस्कने बाटो	प्रशाखा मार्ग	
१३	नयाँ बजार लेन १	९	पिच	४.५	Latitude 28 12'54.05"N Longitudional 83 59'20.72"E देखि Latitude 28 12'51.58"N Longitudional 83 59'29.31"E	पहुच मार्ग	
१४	नयाँ बजार लेन २	९	पिच	४.५	चार भन्ज्याङ बाटो हुँदै तमुधि हुँदै नयाबजार निस्कने बाटो	पहुच मार्ग	
१५	शुभ मार्ग	९	ढलान	४.५	Latitude 28 12'57.67"N Longitudional 83 59'22.52"E देखि Latitude 28 12'57.05"N Longitudional 83 59'28.12"E	पहुच मार्ग	
१६	शान्ति दर्शन मार्ग	९	पिच	६	प्रदर्शनी चोकबाट शान्तिघाट चोक हुँदै चाइना पुल निस्कने	पहुच मार्ग	
१७	दरबार थोक मार्ग २	९	पिच	६	हिमालय बैंकबाट संग्रालय चोकसम्म	प्रशाखा मार्ग	

क्र. सं.	सडकको नाम	वडा नं.	सडकको अवस्था	मापदण्ड सडकको केन्द्र रेखाबाट (ROW) मीटरमा	सडक विस्तार	सडक वर्गीकरण	कैफियत
१८	दरबार थोक मार्ग १	९	पिच	४.५	Latitude 28 13'17.27"N Longitudional 83 59'14.44"E देखि Latitude 28 13'9.81"N Longitudional 83 59'27.13"E	प्रशाखा मार्ग	
१९	चिप्लेढुंगा मार्ग १	९	पिच	३	Latitude 28 13'26.22"N Longitudional 83 59'20.19"E देखि Latitude 28 13'17.01"N Longitudional 83 59'18.13"E	पहुच मार्ग	
२०	चिप्लेढुंगा मार्ग २	९	पिच	३	निभा गल्ली देखि चिप्लेढुंगा लेन १ जोडिने बाटो	पहुच मार्ग	
२१	बास्तोला थर मार्ग	९	पिच	४.५	पश्चिम हुलाक कार्यालय दक्षिण देखि बास्तोला चोक सम्म	पहुच मार्ग	
२२	प्रगति नगर	९	पिच	४.५	एयटपोर्ट तरवार उत्तरदेखि दायाँ बायाँ गरी चार साँघु	पहुच मार्ग	
२३	सेती गंगा मार्ग पुरानो वडा कार्यालय	९	पिच	३	सेतीगंगा पार्क देखि सेती गंगा पुलसम्म	पहुच मार्ग	
२४	राममन्दिर मार्ग	९	पिच	४.५	Latitude 28 13'9.51"N Longitudional 83 59'27.51"E देखि Latitude 28 13'6.13"N Longitudional 83 59'30.23"E	पहुच मार्ग	
२५	सिद्ध मार्ग	९	पिच	३	रेडक्रस भवन देखि सेतीघाट जाने बाटो	स्थानीय मार्ग	
२६	गणेश मार्ग	९	पिच	४.५	सेती गंगा पूलदेखि प्रदेश संग्रालय हुँदै नयाँबजार निस्कने बाटो	पहुच मार्ग	
२७	सफल मार्ग	९	पिच	४.५	Latitude 28 12'49.44"N Longitudional 83 59'19.72"E देखि Latitude 28 12'44.08"N Longitudional 83 59'23.99"E	पहुच मार्ग	
२८	दिपज्योती मार्ग	९	पिच	४.५	दिपज्योती चोक हुँदै चार भञ्ज्याङ समाज निस्कने बाटो	पहुच मार्ग	
२९	ट्राफिक मार्ग	९	पिच	६	साहारा टोल हुँदै ट्राफिक कार्यालय हुँदै नयाँबजार निस्कने बाटो	पहुच मार्ग	
३०	पृथ्वीचोक यातायात मार्ग	९	ढलान	४.५	Latitude 28 12'30.63"N Longitudional 83 59'18.33"E देखि Latitude 28 12'39.27"N Longitudional 83 59'23.33"E	प्रशाखा मार्ग	
३१	नागढुंगा मार्ग	९	ढलान	४.५	नागढुङ्गा चोकदेखि जनकल्याण चोकसम्म	पहुच मार्ग	

क्र. सं.	सडकको नाम	वडा नं.	सडकको अवस्था	मापदण्ड सडकको केन्द्र रेखाबाट (ROW) मीटरमा	सडक विस्तार	सडक वर्गीकरण	कैफियत
३२	जनकल्याण मार्ग	९	पिच	४.५	जनकल्याण चोक देखि पृथ्वी हिमालयन पेट्रोल पम्प सम्म	पहुच मार्ग	
३३	नागढुङ्गा लेन १	९	पिच	३	सिद्धार्थ राजमार्ग देखि एयरपोर्ट निस्कने चोक	पहुच मार्ग	
३४	नागढुङ्गा लेन २	९	पिच	३	नागढुङ्गा लेन १ बाट उत्तर तर्फ नागढुङ्गा मार्ग निस्कने भित्री बाटो	स्थानीय मार्ग	
३५	नागढुङ्गा लेन ३	९	पिच	३	कमला पेट्रोल पम्पको दक्षिण तर्फ बाट नागढुङ्गा मार्ग निस्कने भित्री बाटो	स्थानीय मार्ग	
३६	नागढुङ्गा लेन ४	९	पिच	३	Latitude 28 12'22.82"N Longitudional 83 58'59.99"E देखि Latitude 28 12'19.57"N Longitudional 83 59'4.56"E	स्थानीय मार्ग	
३७	शिव मार्ग	९	पिच	६	चाइना पुलदेखि साहारा स्कुल हुँदै वडा नं. ०९ र ०७ को सिमानासम्म	स्थानीय मार्ग	
३८	शुभकामना मार्ग	९	पिच	४.५	Latitude 28 12'20.90"N Longitudional 83 59'17.98"E देखि Latitude 28 12'4.72"N Longitudional 83 59'12.75"E	पहुच मार्ग	
३९	पार्वती मार्ग	९	पिच	४.५	Latitude 28 12'25.59"N Longitudional 83 59'20.14"E देखि Latitude 28 12'21.19"N Longitudional 83 59'18.08"E	पहुच मार्ग	
४०	महेन्द्र मा.वि. मार्ग	९	पिच	३	महेन्द्र मा.वि. पछाडि उत्तर तर्फको बाटो Latitude 28º 13' 13.8"N Longitudional 83º 59' 27.8"E देखि Latitude 28º 13' 13.35"N Longitudional 83º 59' 25.55"E	स्थानीय मार्ग	setback सहित
४१	आनन्द मार्ग	९	पिच	३	नागढुङ्गा लेन २ र ४ को बिचमा	स्थानीय मार्ग	

वडा नं. १०

क्र. सं.	सडकको नाम	वडा नं.	सडकको अवस्था	मापदण्ड सडकको केन्द्र रेखाबाट (ROW) मीटरमा	सडक विस्तार	सडक वर्गीकरण	कैफियत
१	मिलन मार्ग	१०	पिच	९	औद्योगिक क्षेत्रदेखि जनप्रिय टोल हुन्दै विरेन्द्र चोक सम्म	मूल मार्ग	वि.श.मा. (ख)
२	ईन्द्र मार्ग	१०	पिच	६	पृथ्वी राजमागैदेखि कृष्ण मन्दिरसम्म	प्रशाखा मार्ग	
३	पृथ्वी राजमार्ग	१०	पिच	२५	चाइना पूलदेखि औद्योगिक क्षेत्रसम्म	राजमार्ग	set back सहित
४	अन्नपूर्ण मार्ग (नहर १३२ के.बी.)	१०	पक्कि	४.५	१३२ के.बी. देखि कुँडहर मा.वि. सम्म	स्थानीय मार्ग	
५	अन्नपूर्ण मार्ग (नहर १३२ के.बी. पछाडि प्लटिङ)	१०	पक्कि	३		स्थानीय मार्ग	
६	अन्नपूर्ण मार्ग लेन १	१०	पिच	३		स्थानीय मार्ग	
७	अन्नपूर्ण मार्ग लेन २	१०	पिच	३		स्थानीय मार्ग	
८	अन्नपूर्ण मार्ग औद्योगिक क्षेत्र पछाडि	१०	पिच	४.५		स्थानीय मार्ग	
९	अन्नपूर्ण मार्ग	१०	पिच	६	कुँडहर चोकदेखि मियापाटन	प्रशाखा मार्ग	
१०	कूडहर अन्नपूर्ण मार्ग	१०	कच्ची	४.५		प्रशाखा मार्ग	
११	शिवटोल	१०	पिच	४.५	शिवचोक देखि जनप्रियटोल सम्म	स्थानीय मार्ग	
१२	जनप्रिय टोल	१०	पिच	४.५	जनप्रियटोल देखि मिलन मार्ग जोड्ने बाटो	स्थानीय मार्ग	
१३	मिलन मार्ग लेन १	१०	पिच	३		स्थानीय मार्ग	
१४	मिलन मार्ग	१०	कच्ची	३		स्थानीय मार्ग	
१५	नहर मार्ग	१०	कच्ची	३		स्थानीय मार्ग	
१६	नहर मार्ग ठुलो नहर	१०	पक्की	२		स्थानीय मार्ग	
१७	सिमल मार्ग	१०	पिच	४.५		स्थानीय मार्ग	
१८	सिमल मार्ग लेन १	१०	पिच	४		स्थानीय मार्ग	१०० मी. भित्र टुङ्गिएको
१९	सिमल मार्ग लेन १ (शाखा बाटो)	१०	पिच	३			१०० मी. भित्र टुङ्गिएको
२०	सिमल मार्ग भित्री	१०	कच्ची	३		स्थानीय मार्ग	
२१	मिलन मार्ग लखनटोल	१०	कच्ची	३		स्थानीय मार्ग	
२२	मिलन मार्ग भित्री	१०	कच्ची	३		स्थानीय मार्ग	

क्र. सं.	सडकको नाम	वडा नं.	सडकको अवस्था	मापदण्ड सडकको केन्द्र रेखाबाट (ROW) मीटरमा	सडक विस्तार	सडक वर्गीकरण	कैफियत
२३	हिमाली मार्ग	१०	कच्ची	४.५		स्थानीय मार्ग	
२४	हिमाली मार्ग (ल्याण्ड फिल्ड जाने बाटो)	१०	पिच	९		शाखा मार्ग	
२५	राम पथ (वडा कार्यालय जाने बाटो)	१०	पिच	९	खत्रिपसलचोक देखि शिव चोक सम्म	शाखा मार्ग	
२६	रामपथ (कालिका स्कुल माथि)	१०	पिच	९	कालिकाचोक देखि राम मन्दिर, रामबजार सम्म	शाखा मार्ग	
२७	शूभराज्य मार्ग	१०	पिच	४.५	खत्रिपसलचोक देखि शिव चोक सम्म	स्थानीय मार्ग	
२८	कालिका मार्ग (कालिका स्कूल पुर्व)	१०	पिच	४.५		स्थानीय मार्ग	
२९	कालिका मार्ग भित्री	१०	कच्ची	३		स्थानीय मार्ग	
३०	कामना मार्ग	१०	पिच	४.५		स्थानीय मार्ग	
३१	राम पथ (तमु धिं) जाने बाटो	१०	पिच	३		स्थानीय मार्ग	
३२	माछापुच्छ्रे टोल	१०	कच्ची	४.५		स्थानीय मार्ग	
३३	कामना मार्ग (ज्योती स्कूल)	१०	कच्ची	३		स्थानीय मार्ग	
३४	भिमशेन मार्ग	१०	कच्ची	३		स्थानीय मार्ग	
३५	उत्तम मार्ग	१०	पिच	४.५	उत्तम चोकबाट भिमसेन टोलसम्म	स्थानीय मार्ग	
३६	गौरी मार्ग	१०	पिच	९	बुद्ध चोकदेखि पेन्सन क्याम्पसम्म	शाखा मार्ग	
३७	गौरी मार्ग भित्री सडक	१०	पिच	६	वाई चोक देखि पुरानो किरण मेडिकल हल सम्म	स्थानीय मार्ग	
३८	ईन्द्र मार्ग शाखा	१०	पिच	३		स्थानीय मार्ग	
३९	सौरभ मार्ग	१०	पिच	४.५		स्थानीय मार्ग	
४०	गौरी मार्ग लेन १	१०	कच्ची	३		स्थानीय मार्ग	
४१	गौरी मार्ग लेन २	१०	कच्ची	३		स्थानीय मार्ग	
४२	गौरी मार्ग शाखा	१०	कच्ची	३		स्थानीय मार्ग	
४३	गौतम बुद्ध मार्ग	१०	पिच	९	बुद्ध चोक देखि बुद्ध अर्घौसदन गुम्बा सम्म	शाखा मार्ग	
४४	गीता शान्ति मार्ग	१०	पिच	९	बुद्ध अर्घौसदन गुम्बादेखि गण्डकी हस्पिटलचोकसम्म	शाखा मार्ग	

क्र. सं.	सडकको नाम	वडा नं.	सडकको अवस्था	मापदण्ड सडकको केन्द्र रेखाबाट (ROW) मीटरमा	सडक विस्तार	सडक वर्गीकरण	कैफियत
४५	अमर सिंह मार्ग	१०	पिच	१२	गण्डकी पेट्रोल पम्पदेखि राममार्गसम्म	मुल मार्ग	
४६	शान्ति पथ	१०	पिच	४.५		स्थानीय मार्ग	
४७	शिव मार्ग	१०	पिच	४.५		स्थानीय मार्ग	
४८	शिव मार्ग शाखा	१०	कच्ची	३		स्थानीय मार्ग	
४९	भानु मार्ग	१०	पिच	४.५		स्थानीय मार्ग	
५०	बुद्ध मार्ग (बुद्ध टोल)	१०	कच्ची	३		स्थानीय मार्ग	
५१	राम मार्ग	१०	पिच	४.५	अमरसिंह मार्ग खि पिपलडाली चोकसम्म	स्थानीय मार्ग	
५२	अमर सिंह मार्ग शाखा	१०	कच्ची	३		स्थानीय मार्ग	
५३	सुगम मार्ग	१०	कच्ची	३		स्थानीय मार्ग	
५४	रक्षा मार्ग	१०	पिच	४.५		स्थानीय मार्ग	
५५	रक्षा मार्ग शाखा	१०	पिच	३		स्थानीय मार्ग	
५६	रक्षा पथ शाखा	१०	पिच	३		स्थानीय मार्ग	
५७	शान्ति पथ शाखा	१०	कच्ची	३		स्थानीय मार्ग	
५८	गौतम बुद्ध मार्ग शाखा	१०	कच्ची	३		स्थानीय मार्ग	
५९	गौतम बुद्ध मार्ग शाखा (गोर्खा वयलफेयर)	१०	कच्ची	३		स्थानीय मार्ग	
६०	प्रगति मार्ग	१०	कच्ची	४.५		स्थानीय मार्ग	
६१	बुद्ध शान्ति मार्ग	१०	कच्ची	४.५		स्थानीय मार्ग	
६२	बिरेन्द्र चोक - पेन्सन क्याम्प - कृष्ण मन्दिर चोक (घले चोकसम्म)	१०	पिच	९		मुल मार्ग	
६३	कृष्ण मन्दिर चोक (घले चोक) देखि चोरसाँघुको पुलसम्म	१०	पिच	४.५		प्रशासन मार्ग	
६४	दुची मार्ग	१०	पिच	४.५		प्रशासन मार्ग	
६५	अन्य माथि उल्लेखित बाहेकका सडक स्थानीय मार्ग	१०	कच्ची/ पक्की	३		स्थानीय मार्ग	

वडा नं. ११

क्र. सं.	सडकको नाम	वडा नं.	सडकको अवस्था	मापदण्ड सडकको केन्द्र रेखाबाट (ROW) मीटरमा	सडक विस्तार	सडक वर्गीकरण	कैफियत
१	शिवशक्ति मार्ग	११	पिच	६	छेयरोगको चौतारादेखी शिवशक्ति पार्क भन्दा अगाडीको चोक	पहुँच मार्ग	
२	रानीपौवा मार्ग	११	पिच	९	महेन्द्रपुलदेखी टेलिकम हुँदै सयपत्रीचोक सम्म	प्रशाखा मार्ग	
३	तुलसीमार्ग रानीपौवा	११	पिच	४.५	साईटोल देखी गिता मन्दिर सम्म	स्थानिय मार्ग	
४	तुल्सीघाटको पूल देखी रंजितको चौतारा हुँदै रानीपौवा मार्ग २ निस्किने चोक	११	पिच	४.५	तुल्सीघाटको पूल देखी रंजितको चौतारी हुँदै रानीपौवा मार्ग २ निस्किने चोक सम्म	स्थानिय मार्ग	
५	हस्पिटल मार्ग रानीपौवा	११	पिच	१२	घुम्तीचोक देखी हस्पिटल चोकसम्म	शाखा मार्ग	
६	भानु मार्ग	११	पिच	४.५	व्यारेक चोकदेखी भाष्कर स्कुलसम्म	स्थानिय मार्ग	
७	महाकालेश्वर मार्ग	११	पिच	६	पुरानोधाराचोक सिटिभिटि शिवशक्ति मा.वि सम्म	पहुँच मार्ग	
८	फूलबारी मार्ग सेक्टर १	११	पिच	७.५	सयपत्रीचोक देखी संगमचोक	पहुँच मार्ग	
९	फूलबारी मार्ग सेक्टर २	११	पिच	७.५	संगमचोकदेखी मणिपाल कलेज	पहुँच मार्ग	
१०	कस्तुरी मार्ग	११	पिच	४.५	पुरानोधार चोकदेखी अस्पताल मार्ग	स्थानिय मार्ग	
११	सिद्धेश्वर मार्ग (क)	११	पिच	७.५	संगम चोकदेखि मनकामना चौतारीसम्म	पहुँच मार्ग	
१२	सिद्धेश्वर मार्ग (ख)	११	पिच	४.५	मनकामना चौतारीदेखि नारायणस्थान पुलको चोकसम्म		
१३	समितरा मार्ग	११	पिच	६	नारायणस्थान चोकदेखी भलाम जाने देउरालीसम्म	पहुँच माग	
१४	भाष्कर मार्ग	११	पिच	६	शिवशक्ति मा.वि देखी नारायणस्थान चोकसम्म	पहुँच मार्ग	
१५	धरहारा मार्ग	११	पिच	४.५	वोरिङ्गदेखी नारायणस्थान चोकसम्म	स्थानिय मार्ग	
१६	रामेश्वर मार्ग	११	पिच	६	व्यारेक पानी टंकीदेखी नारायणस्थान पूलसम्म	पहुँच मार्ग	

क्र. सं.	सडकको नाम	वडा नं.	सडकको अवस्था	मापदण्ड सडकको केन्द्र रेखाबाट (ROW) मीटरमा	सडक विस्तार	सडक वर्गीकरण	कैफियत
१७	परोपकार मार्ग	११	पिच	९	बौध अर्घौ सदन उत्तरदेखी रामघाट	मुल मार्ग	
१८	रानीपौवा मार्ग	११	पिच	६	टेलिकम चोकदेखी पुरनधारा चोकसम्म	पहुँच मार्ग	
१९	फूलबारी काहुँ डाँडा	११	पिच	६	वार्ड कार्यालय चोकदेखी काहुँ डाँडा चौर	पहुँच मार्ग	
२०	जनपथ मार्ग	११	पिच	६	पूरनधारादेखी सयपत्रीचोक	पहुँच मार्ग	
२१	भञ्ज्याङ्ग बढुवा मार्ग	११	कच्ची	६	भञ्ज्याङ्गको चौतारादेखी रानीवगर बढुवा चोकसम्म	पहुँच मार्ग	
२२	भञ्ज्याङ्गको चौतारादेखी काहुँ गुम्बा हुँदै माटेपानी निस्किने मार्ग	११	कच्ची	६	भञ्ज्याङ्गको चौतारादेखी काहुँ गुम्बा हुँदै माटेपानी निस्किने मार्ग	पहुँच मार्ग	
२३	अन्य सडक	११	पिच	३		अन्य भित्रि मार्ग	

वडा नं. १२

क्र. सं.	सडकको नाम	वडा नं.	सडकको अवस्था	मापदण्ड सडकको केन्द्र रेखाबाट (ROW) मीटरमा	सडक विस्तार	सडक वर्गीकरण	कैफियत
१	हिटी मार्ग	१२	पिच	६	शितला देवि मन्दिर देखि शितलादेवि स्कूल जाने पूर्वी गेट तर्फ	प्रशाखा मार्ग	
२	शितला मार्ग	१२	पिच	६	शितला देवी मन्दिर देखि भेटनरी चौतारा	प्रशाखा मार्ग	
३	माछापुच्छ्रे मार्ग	१२	पिच	६	आत्मा ज्ञान संघको बोर्ड भएको ठाउँ देखि नर्सिङ्ग क्याम्पस	प्रशाखा मार्ग	
४	भेटनरी मार्ग	१२	पिच	६	अस्पताल चोकदेखी वडा नं.१२ को कार्यालय	प्रशाखा मार्ग	
५	भद्रकाली मार्ग	१२	पिच	६	अस्पताल चोकदेखी भद्रकाली चोक	प्रशाखा मार्ग	
६	बौद्ध मार्ग	१२	पिच	६	वडा नं १२ र १३ को सिमाना हुँदै वडा नं १०	प्रशाखा मार्ग	
७	मौला मार्ग	१२	पिच	६	जुद्धेको घरदेखि राधाकृष्ण चोक	प्रशाखा मार्ग	
८	सिंगापुर टोल	१२	पिच	६	अमरसिंह मा.वि. को पूर्व गेट देखी लालीगुराँस टोलसम्म	प्रशाखा मार्ग	
९	भृकुटी मार्ग	१२	पिच	४.५	जंगमानको घरदेखी परिवार नियोजन निस्कने बाटो	स्थानीय मार्ग	
१०	शिवशक्ति मार्ग	१२	पिच	४.५	पुरानो धारा चोकदेखी सिटीइभीटी हुदै कोलापाटन चोकसम्म	स्थानीय मार्ग	
११	हस्पिटल मार्ग	१२	पिच	१२	रानीपौवा पेट्रोल पम्प चोकदेखी हस्पिटल चोक हुँदै अमरसिंह चोक सम्म	मुल मार्ग	
१२	रानीपौवा मार्ग	१२	पिच	६	पुरानो धारा चोकदेखी शितलदेवी मन्दिरसम्म	प्रशाखा मार्ग	
१३	माटेपानी मार्ग	१२	पिच	६	शितला देवी मन्दिर देखी १२ सिमाना गुम्बा जाने चोक	प्रशाखा मार्ग	
१४	चापापानी मार्ग	१२	पिच	६	गुम्बा जाने चोक देखी पुरानो धारा चोक	प्रशाखा मार्ग	
१५	उपकार मार्ग	१२	पिच	९	वार्ड कार्यालय अगाडीको नहरदेखी अमरसिंह हुँदै हाइवे	मुल मार्ग	
१६	भिमफेदी मार्ग	१२	पिच	४.५	थकाली समाज उत्तरदेखी हेराउने बाजेको घर कोलापाटन चोक	स्थानीय मार्ग	
१७	माछापुच्छ्रे मिनी मार्ग	१२	पिच	४.५	शितला देवी मन्दिर देखी दक्षिण पश्चिम हुँदै नर्सिङ्ग क्याम्पस हुँदै अस्पताल लाईन	स्थानीय मार्ग	
१८	ढिकालेथर शिव मार्ग	१२	पिच	४.५	वार्ड कार्यालय अगाडीबाट भद्रकाली मार्ग	स्थानीय मार्ग	

क्र. सं.	सडकको नाम	वडा नं.	सडकको अवस्था	मापदण्ड सडकको केन्द्र रेखाबाट (ROW) मीटरमा	सडक विस्तार	सडक वर्गीकरण	कैफियत
१९	भद्रकालि शान्ति टोल	१२	पिच	६	सू.लाल बहादुर गुरुङ्गको घरदेखी धिताल थर जाने	प्रशाखा मार्ग	
२०	लालीगुँरास मिनि मार्ग	१२	पिच	४.५	पानी बुढाको घरदेखी तुलसीको घर	स्थानीय मार्ग	
२१	लालीगुँरास शान्ति टोल	१२	पिच	४.५		स्थानीय मार्ग	
२२	लालीगुँरास टोल	१२	पिच	४.५	पोखरा युनाइटेड स्कूल बाट दक्षिण देखि कुँडहर प्रा.वि. अन्नपूर्ण मार्ग निस्कने	स्थानीय मार्ग	
२३	प्रगती मार्ग	१२	पिच	४.५	दुधमानको घरबाट पश्चिम देखी अमरसिंह मा.वि	स्थानीय मार्ग	
२४	कालिका मार्ग	१२	पिच	४.५	माछापोखरी चोकको चौतारो बाट शान्ति टोल मार्ग	स्थानीय मार्ग	
२५	महाकालेश्वर मार्ग	१२	पिच	४.५	पिपलडालीबाट आलीको बाटो हुँदै माटेपानी प्रा.वि	स्थानीय मार्ग	
२६	महाकालेश्वर मार्ग	१२	पिच	४.५	जित प्रसाद गुरुङ्गको घरदेखी शिवशक्ति मा.वि	स्थानीय मार्ग	
२७	अमरसिंह मार्ग	१२	पिच	४.५	होमबहादुर गुरुङ्गको घरदेखी राज कुमारी मा.वि	स्थानीय मार्ग	
२८	कस्तूरी मार्ग	१२	पिच	४.५	पुरानोधारा चोकदेखी अस्पताल मार्ग	स्थानीय मार्ग	
२९	अन्नपूर्ण मार्ग	१२	पिच	६	राजमार्ग १३२ के.भी कुँढहर चोकदेखी मियापाटन चौतारी क्षेत्र	शाखा मार्ग	
३०	कूँडहर अन्नपूर्ण मार्ग लेन १ (भित्री)	१२	पिच	४.५	मोहन माया गुरुङ्गको घरदेखि मान बहादुर के.सीको घर सम्म	स्थानीय मार्ग	
३१	कूँडहर अन्नपूर्ण मार्ग लेन २ (भित्री)	१२	पिच	४.५		स्थानीय मार्ग	
३२	कूँडहर शान्ति टोल	१२	पिच	४.५	जितेन्द्र राईस मिल देखि राम बहादुर थापाको घर	स्थानीय मार्ग	
३३	थापा मार्ग	१२	पिच	४.५	चन्द्र बहादुर थापाको घर देखि खडक बहादुर थापाको घर	स्थानीय मार्ग	
३४	अद्बैत मार्ग	१२	पिच	३	शितलाखेवी मन्दिर देखि उत्तर गल्ली	स्थानीय मार्ग	
३५	भुन्टविर मार्ग	१२	पिच	४.५	जयकोट सामुदायिक वन चोक देखि सफा मार्ग तिर	स्थानीय मार्ग	
३६	शलोम मार्ग	१२	पिच	६	जिल्ला पशु सेवा अगाडी देखि चर्च हुँदै सुरेन्द्र गौतमको घर	पहुच मार्ग	

क्र. सं.	सडकको नाम	वडा नं.	सडकको अवस्था	मापदण्ड सडकको केन्द्र रेखाबाट (ROW) मीटरमा	सडक विस्तार	सडक वर्गीकरण	कैफियत
३७	सुन्दर टोल	१२	पिच	४.५		स्थानीय मार्ग	
३८	ढिकालेथर अनाम टोल	१२	पिच	४.५	लक्ष्मण गुरुङ्गको घरदेखि अम्बर बहादुर गुरुङ्गको घर	स्थानीय मार्ग	
३९	सेतीनहर मार्ग	१२	पिच	४.५	वडा नं.११ र १२ को सिमाना देखि नहरको साईडका बाटा हरु	स्थानीय मार्ग	
४०	अन्य भित्री बाटो	१३		३		स्थानीय मार्ग	

वडा नं. १३

क्र. सं.	सडकको नाम	वडा नं.	सडकको अवस्था	मापदण्ड सडकको केन्द्र रेखाबाट (ROW) मीटरमा	सडक वर्गीकरण	कैफियत
१	मिलन मार्ग	१३	पिच	३	स्थानीय मार्ग	वि.श.मा.(ख)
२	बौद्ध मार्ग	१३	पिच	६	शाखा मार्ग	
३	बाझा पाटन	१३	पिच	९	शाखा मार्ग	
४	वीपी मार्ग	१३	पिच	९	शाखा मार्ग	
५	पाटन बेसी मार्ग	१३	पिच	९	शाखा मार्ग	
६	काहु खोला मार्ग	१३	पिच	९	शाखा मार्ग	
७	जय नेपाल मार्ग	१३	पिच	६	प्रशाखा मार्ग	
८	मियापाटन मार्ग	१३	पिच	६	प्रशाखा मार्ग	
९	मौला मार्ग	१३	पिच	६	प्रशाखा मार्ग	
१०	अन्नपूर्ण मार्ग	१३	पिच	४.५	स्थानीय मार्ग	
११	भद्रकाली मार्ग	१३	पिच	४.५	स्थानीय मार्ग	
१२	वूडूवा मार्ग	१३	पिच	४.५	स्थानीय मार्ग	
१३	चौधरी मार्ग	१३	पिच	३	स्थानीय मार्ग	
१४	शान्ति मार्ग	१३	पिच	३	स्थानीय मार्ग	
१५	नागिनी मार्ग	१३	पिच	३	स्थानीय मार्ग	
१६	ज्योती मार्ग	१३	पिच	३	स्थानीय मार्ग	
१७	सिग्देल मार्ग	१३	पिच	४.५	स्थानीय मार्ग	
१८	जुनकिरी मार्ग	१३	पिच	३	स्थानीय मार्ग	
१९	गौतमे मार्ग	१३	पिच	३	स्थानीय मार्ग	
२०	कृपा मार्ग	१३	पिच	३	स्थानीय मार्ग	
२१	तिन अम्चुरे मार्ग	१३	पिच	३	स्थानीय मार्ग	
२२	मिलन मार्ग	१३	पिच	३	स्थानीय मार्ग	
२३	जय मार्ग	१३	पिच	३	स्थानीय मार्ग	
२४	लामाडहर मार्ग	१३	पिच	४.५	स्थानीय मार्ग	
२५	हिमाली मार्ग	१३	पिच	३	स्थानीय मार्ग	
२६	कामना मार्ग	१३	पिच	३	स्थानीय मार्ग	
२७	कमल पोखरी सेवा मार्ग १	१३	पिच	३	स्थानीय मार्ग	
२८	कमल पोखरी मार्ग	१३	पिच	३	स्थानीय मार्ग	
२९	आंशिक मार्ग	१३	पिच	३	स्थानीय मार्ग	
३०	चिसापानी मार्ग	१३	पिच	३	स्थानीय मार्ग	
३१	कर्बस्थान मार्ग	१३	पिच	३	स्थानीय मार्ग	
३२	भृकुटी मार्ग	१३	पिच	३	स्थानीय मार्ग	
३३	ईन्द्रेणी मार्ग	१३	पिच	३	स्थानीय मार्ग	
३४	त्रिवेणी मार्ग	१३	पिच	३	स्थानीय मार्ग	

क्र. सं.	सडकको नाम	वडा नं.	सडकको अवस्था	मापदण्ड सडकको केन्द्र रेखाबाट (ROW) मीटरमा	सडक वर्गीकरण	कैफियत
३५	संगम मार्ग १	१३	पिच	३	स्थानीय मार्ग	
३६	संगम मार्ग २	१३	पिच	३	स्थानीय मार्ग	
३७	कमल पोखरी मार्ग ३	१३	पिच	३	स्थानीय मार्ग	
३८	कमल पोखरी मार्ग २	१३	पिच	३	स्थानीय मार्ग	
३९	रक्षा मार्ग	१३	पिच	३	स्थानीय मार्ग	
४०	सृजना मार्ग	१३	पिच	३	स्थानीय मार्ग	
४१	नमुना मार्ग	१३	पिच	३	स्थानीय मार्ग	
४२	जय गंगा मार्ग	१३	पिच	३	स्थानीय मार्ग	
४३	सिद्धार्थ मार्ग	१३	पिच	३	स्थानीय मार्ग	
४४	कमल पोखरी मार्ग ४	१३	पिच	३	स्थानीय मार्ग	
४५	लामाडहर मार्ग १	१३	पिच	३	स्थानीय मार्ग	
४६	पाटन बेसी मार्ग १	१३	पिच	३	स्थानीय मार्ग	
४७	कसेरी मार्ग	१३	पिच	९	शाखा मार्ग	
४८	कुलायन मार्ग	१३	पिच	५	पहुच मार्ग	
४९	मौजा मार्ग (आर्वा विजयपूर)	१३	पिच	७.५	कनेक्टिङ्ग सडक	
५०	अमलेचौर मार्ग	१३	पिच	५	पहुच मार्ग	
५१	अन्य भित्री बाटो	१३	पिच	३	स्थानीय मार्ग	

वडा नं. १४

क्र. सं.	सडकको नाम	वडा नं.	सडकको अवस्था	मापदण्ड सडकको केन्द्र रेखाबाट (ROW) मीटरमा	सडक वर्गीकरण	कैफियत
१	पृथ्वी राजमार्ग	१४	पक्की	२५	राजमार्ग	set back सहित
२	गोर्खा भिलेज मार्ग	१४	पक्की	४.५	शाखा मार्ग	
३	रामेश्वरी मार्ग	१४	पक्की	६	शाखा मार्ग	
४	शुभ मार्ग	१४	पक्की	४.५	शाखा मार्ग	
५	शिव मार्ग	१४	पक्की	६	शाखा मार्ग	
६	साधना मार्ग	१४	पक्की	४.५	शाखा मार्ग	
७	वीपी मार्ग	१४	पक्की	९	मुल मार्ग	
८	भएश्वरी मार्ग	१४	पक्की	४.५	शाखा मार्ग	
९	मझेरी पाटन	१४	पक्की	४.५	शाखा मार्ग	
१०	रक्षा मार्ग	१४	पक्की	४.५	शाखा मार्ग	
११	विजय मार्ग	१४	पक्की	४.५	शाखा मार्ग	
१२	वेल चौतारा मार्ग	१४	पक्की	४.५	शाखा मार्ग	
१३	मझेरी पाटन टोल, मनकामना	१४	पक्की	९	शाखा मार्ग	
१४	देउराली मार्ग	१४	पक्की	४.५	शाखा मार्ग	
१५	मनकामना टोल	१४	पक्की	९	शाखा मार्ग	
१६	पाटन बेसी मार्ग	१४	पक्की	९	मुल मार्ग	
१७	देउराली मार्ग	१४	पक्की	४.५	शाखा मार्ग	एयरपोर्टको नयाँ पिच तारबार क्षेत्र
१८	राधाकृष्ण टोल, वात्सायन	१४	पक्की	९	शाखा मार्ग	
१९	शुक्रराज बलभद्र मार्ग	१४	पक्की	९	शाखा मार्ग	
२०	छिनेडाडा मार्ग	१४	पक्की	९	शाखा मार्ग	
२१	राधाकृष्ण मार्ग	१४	पक्की	४.५	शाखा मार्ग	राधाकृष्ण मन्दिर देखि एयरपोर्टको सिमाना
२२	संगम मार्ग	१४	पक्की	४.५	शाखा मार्ग	
२३	पोखरेल मार्ग	१४	पक्की	४.५	शाखा मार्ग	
२४	मनकामना टोल १ को साना भित्री बाटोहरु	१४	पक्की	३	शाखा मार्ग	
२५	क्याम्पस मार्ग	१४	पक्की	४.५	शाखा मार्ग	
२६	जागृति मार्ग	१४	पक्की	४.५	शाखा मार्ग	
२७	कालिका मार्ग	१४	पक्की	९	शाखा मार्ग	
२८	शान्ति मार्ग	१४	पक्की	४.५	शाखा मार्ग	
२९	काजीपोखरी मार्ग	१४	पक्की	४.५	शाखा मार्ग	
३०	विमिरे खहरे मार्ग	१४	पक्की	४.५	शाखा मार्ग	
३१	कुलायन मार्ग	१४	पक्की	४.५	शाखा मार्ग	
३२	थापा मार्ग	१४	पक्की	४.५	शाखा मार्ग	

क्र. सं.	सडकको नाम	वडा नं.	सडकको अवस्था	मापदण्ड सडकको केन्द्र रेखाबाट (ROW) मीटरमा	सडक वर्गीकरण	कैफियत
३३	नहर मार्ग लेन १	१४	पक्की	४.५	शाखा मार्ग	
३४	हवेली मार्ग	१४	पक्की	६	शाखा मार्ग	
३५	शिवालय चोक, पण्डित मार्ग	१४	पक्की	३	पहुँच मार्ग	
३६	कवि भानुभक्त मार्ग	१४	पक्की	३	पहुँच मार्ग	
३७	भगवती मार्ग	१४	पक्की	९	शाखा मार्ग	
३८	नवप्रतिभा चक्रपथ	१४	पक्की	३	पहुँच मार्ग	
३९	ओखलढुंगा मार्ग	१४	पक्की	४.५	पहुँच मार्ग	
४०	मसिना भगवती मार्ग	१४	पक्की	४.५	पहुँच मार्ग	
४१	सैलुङ्ग मार्ग	१४	पक्की	४.५	पहुँच मार्ग	
४२	रामकृष्ण मार्ग	१४	पक्की	४.५	पहुँच मार्ग	
४३	कदम मार्ग	१४	पक्की	४.५	पहुँच मार्ग	
४४	नवरत्न टोल देखि बसपार्क	१४	पक्की	३	पहुँच मार्ग	
४५	चादनी टोल	१४	पक्की	४.५	पहुँच मार्ग	
४६	कैलाश टोल	१४	पक्की	३	पहुँच मार्ग	
४७	शितल टोल	१४	पक्की	३	पहुँच मार्ग	
४८	नविन टोल	१४	पक्की	३	पहुँच मार्ग	
४९	रानीस्वारा टोल	१४	पक्की	३	पहुँच मार्ग	
५०	अन्य भित्री बाटाहरु	१४	पक्की	३	स्थानीय मार्ग	

वडा नं. १५

क्र. सं.	सडकको नाम	वडा नं.	सडकको अवस्था	मापदण्ड सडकको केन्द्र रेखाबाट (ROW) मीटरमा	सडक वर्गीकरण	कैफियत
१	माछापुच्छ्रे मार्ग	१५	पिच	९	मुल	
२	एकता टोल मार्ग	१५	ढलान	४.५	प्रशाखा	
३	ज्ञानज्योती मार्ग	१५	ढलान	३	स्थानीय	
४	शान्ति मार्ग सिद्धार्थ मार्ग लेन नं ८	१५	ढलान	३	स्थानीय	
५	मिलन चोक शान्ति मार्ग	१५	पिच	४.५	प्रशाखा	
६	बेलबोट मार्ग	१५	ढलान	४	पहुच	
७	सेन्ट मेरिज मार्ग	१५	पिच	४.५	प्रशखा	
८	मधु मार्ग	१५	ढलान	३	स्थानीय	
९	सरस्वती मार्ग	१५	ढलान	३	स्थानीय	
१०	बानिया मार्ग	१५	कच्ची	३	स्थानीय	
११	गिता मार्ग	१५	ढलान	४	पहुच	
१२	ज्ञान मार्ग	१५	ढलान	३	स्थानीय	
१३	सुनगाभा जाल्या मार्ग लेन नं.२	१५	ढलान	४	पहुच	
१४	कान्तिपुर मार्ग	१५	पिच	४	स्थानीय	
१५	पुस्पान्जली मार्ग	१५	कच्ची	३	पहुच	
१६	देउराली मार्ग	१५	ढलान	४	पहुच	
१७	सुर्यमिलन मार्ग स्यनिपाटन	१५	कच्ची	३	स्थानीय	
१८	कैलाश मार्ग स्थानीय	१५	ढलान	३	पहुच	
१९	अमृत मार्ग स्यनिपाटन	१५	कच्ची	३	स्थानीय	
२०	सितल मार्ग स्यनिपाटन	१५	ढलान	३	स्थानीय	
२१	सन्तु मार्ग स्यनीपाटन	१५	ढलान	३	स्थानीय	
२२	कोमल मार्ग स्यनिपाटन	१५	ढलान	३	स्थानीय	
२३	सुनौलो मार्ग	१५	ढलान	४	स्थानीय	
२४	प्रदिप मार्ग तल्लो सिमल बोट	१५	ढलान	३	पहुच	
२५	दर्शन मार्ग तल्लो सिमलबोट	१५	ढलान	३	स्थानीय	
२६	न्युसिटि मार्ग	१५	ढलान	३	स्थानीय	
२७	गलेश्वर माछापुच्छ्रे मार्ग	१५	ढलान	३	स्थानीय	
२८	गलेश्वर मितेरी मार्ग	१५	ढलान	३	स्थानीय	
२९	बिरेन्द्रचोक राम बजार हुँदै घले चोक मुल सडक	१५	पिच	९	मुल	
३०	घले चोक बाट एस ओ एस हुँदै चोर साँगु जाने बाटो	१५	पिच	६	शाखा	
३१	कृष्ण मार्ग	१५	कच्ची	३	स्थानीय	
३२	चोर साँघु पुलबाट आशा क्लिनिक जाने बाटो	१५	ढलान	४	पहुच	
३३	अन्नपूर्ण मार्ग	१५	पिच	९	मुल	
३४	प्रगति टोल गोकुल मार्ग	१५	कच्ची	३	स्थानीय	

क्र. सं.	सडकको नाम	वडा नं.	सडकको अवस्था	मापदण्ड सडकको केन्द्र रेखाबाट (ROW) मीटरमा	सडक वर्गीकरण	कैफियत
३५	जनशक्ति मार्ग	१५	पिच	४	पहुच	
३६	ऋषि मार्ग मेरिगोल्ड स्कूल जाने बाटो	१५	पिच	४.५	प्रशाखा	
३७	नयाँ गाउँ चर्च जाने बाटो	१५	पिच	३	स्थानीय	
३८	अर्जुन मार्ग	१५	पिच	३	स्थानीय	
३९	नागार्जुन मार्ग	१५	पिच	३	स्थानीय	
४०	ट्याक्सिचोक मितेरी बोर्डिङ्ग हुँदै मितेरी पुल जोड्ने मुख्य सडक	१५	पिच	४.५	प्रशाखा	
४१	प्रतिभा मार्ग सिद्ध पब्लिक कलेज साइडको बाटो	१५	पिच	४.५	प्रशाखा	
४२	प्रतिभा टोल विकास संस्था नयाँ गाउँ	१५	ढलान	३	स्थानीय	
४३	प्रतिभा मार्ग टोल बाटो	१५	ढलान	३	स्थानीय	
४४	शान्ती मार्ग लेन नं. १ तल्लो नयाँ गाउँ	१५	ढलान	३	स्थानीय	
४५	सयपत्री मार्ग मार्ग लेन नं.२ तल्लो नयाँ गाउँ	१५	ढलान	३	स्थानीय	
४६	संगम मार्ग लेन नं. ३ तल्लो नयाँ गाउँ	१५	ढलान	३	स्थानीय	
४७	स्वस्तिक मार्ग लेन नं.४ तल्लो नयाँ गाउँ	१५	ढलान	३	स्थानीय	
४८	शिरिष मार्ग लेन नं. ५ तल्लो नयाँ गाउँ	१५	ढलान	३	स्थानीय	
४९	एकता मार्ग लेन नं. ६ तल्लो नयाँ गाउँ	१५	ढलान	३	स्थानीय	
५०	सन्देश मार्ग लेन नं. ७ तल्लो नयाँ गाउँ	१५	ढलान	३	स्थानीय	
५१	सुगम मार्ग लेन नं. ८ तल्लो नयाँ गाउँ	१५	कच्ची	३	स्थानीय	
५२	प्रतिभा मार्ग लेन नं. १०	१५	ढलान	४	पहुच	
५३	प्रतिभा मार्ग सेन्ट मेरिजबाट सुनगाभा जोड्ने बाटो	१५	पिच	३	स्थानीय	
५४	हरियाली मार्ग लेन नं. १२ तल्लो नयाँ गाउँ	१५	पिच	४	पहुच	
५५	सौगात मार्ग लेन नं. १३ तल्लो नयाँ गाउँ	१५	ढलान	३	स्थानीय	
५६	नागमणी टोल विकास संस्था	१५	ढलान	४.५	प्रशाखा	
५७	नागबेली उपकार मार्ग	१५	ढलान	३	स्थानीय	
५८	नागबेली शिवशक्ति मार्ग	१५	ढलान	३	स्थानीय	
५९	नागबेली जनहित मार्ग	१५	ढलान	३	स्थानीय	
६०	सीताराम प्लटिङ	१५	ढलान	३	स्थानीय	
६१	विश्वकर्मा समाज घर नजिकको बाटो	१५	ढलान	३	स्थानीय	
६२	नागार्जुन सेती डिल बाटो	१५	ढलान	३	स्थानीय	
६३	सिर्जना मार्ग	१५	ढलान	३	स्थानीय	
६४	तान्वे समाज जाने बाटो	१५	ढलान	३	स्थानीय	
६५	आकलापुर ऋषि मार्ग	१५	ढलान	३	स्थानीय	
६६	ढुङ्गे साघु चोक बाट टुटुङ्गा जाने बाटो	१५	ढलान	६	स्थानीय	
६७	टुटुङ्गा बाट अमिन्तारा जाने बन छेउको बाटो	१५	पिच	४.५	स्थानीय	
६८	नरस्मृति मार्ग टुटुङ्गा	१५	पिच	३	शाखा	
६९	आदर्श मार्ग लेन नं१	१५	ढलान	३	प्रशाखा	

क्र. सं.	सडकको नाम	वडा नं.	सडकको अवस्था	मापदण्ड सडकको केन्द्र रेखाबाट (ROW) मीटरमा	सडक वर्गीकरण	कैफियत
७०	शान्ति मार्ग टुटुङ्गा	१५	ढलान	३	स्थानीय	
७१	शक्ति टोल	१५	ढलान	३	स्थानीय	
७२	मिलिजुली टोल	१५	ढलान	३	स्थानीय	
७३	एकता पथ आदर्श मार्ग	१५	ढलान	३	स्थानीय	
७४	किरात सेवा समाज टुटुङ्गा	१५	ढलान	३	स्थानीय	
७५	भू.पू. शैनिक आदर्श मार्ग	१५	ढलान	३	स्थानीय	
७६	मैत्री टोल	१५	ढलान	३	स्थानीय	
७७	टुटुङ्गा बसपार्क भित्रि बाटो	१५	ढलान	३	स्थानीय	
७८	पटनेरी बाटो	१५	ढलान	४	पहुच	
७९	शिवमन्दिरबाट फुलबारी १ नं. गेट जाने बाटो	१५	पिच	३	शाखा	
८०	चौतारी मार्ग भैरे गैडा ठुली मजुवा	१५	ढलान	३	स्थानीय	
८१	चौतारी मार्ग गल्ली नं.२	१५	ढलान	३	स्थानीय	
८२	संरचना टोल गल्लि नं. ३ फुलबारी	१५	ढलान	३	प्रशाखा	
८३	चौतारी मार्ग गल्ली नं. ४	१५	ढलान	३	स्थानीय	
८४	चौतारी मार्ग ले. नं. १ ठुली मजुवा	१५	ढलान	३	पहुच	
८५	सहज मार्ग ले.नं. २	१५	ढलान	३	स्थानीय	
८६	फुलबारी १ नं. गेट नजिक बाटो	१५	कच्ची	३	स्थानीय	
८७	गलेश्वर चोकबाट खहरे खोल्सासम्म	१५	पिच	४.५	प्रशाखा	
८८	खहरे खोल्सा बाट फुलबारी २ नं. गेट जाने बाटो	१५	पिच	६	शाखा	
८९	गलेश्वर मार्ग ले.नं.१	१५	कच्ची	३	स्थानीय	
९०	गलेश्वर मार्ग ले.नं.२	१५	ढलान	३	स्थानीय	
९१	गलेश्वर मार्ग ले.नं.४	१५	ढलान	३	स्थानीय	
९२	गलेश्वर मार्ग ले.नं.६	१५	कच्ची	३	स्थानीय	
९३	गलेश्वर मन्दिर मार्ग	१५	ढलान	३	स्थानीय	
९४	गलेश्वर न्यूसिटि जोड्ने बाटो	१५	कच्ची	३	स्थानीय	
९५	गलेश्वर मार्ग ले.नं.९	१५	कच्ची	३	स्थानीय	
९६	शिवशक्ति टोल	१५	ढलान	३	स्थानीय	
९७	निर्मल टोल शिवशक्ति तमु समाज	१५	ढलान	३	स्थानीय	
९८	गलेश्वर मार्ग ले.नं.१०	१५	ढलान	३	स्थानीय	
९९	फुलबारी भित्री मार्ग ले.नं.१	१५	ढलान	३	स्थानीय	
१००	फुलबारी भित्री मार्ग ले.नं.२	१५	ढलान	३	स्थानीय	
१०१	फुलबारी भित्री मार्ग ले.नं.३	१५	ढलान	३	स्थानीय	
१०२	फलेपाटनचोक, सिद्ध मा.वि. एयरपोर्ट	१५	पिच	४.५	प्रशाखा	
१०३	आश्रीत मार्ग निराजन चोक	१५	ढलान	३	स्थानीय	
१०४	गरिमा टोल आश्रीत मार्ग	१५	कच्ची	३	स्थानीय	
१०५	सिद्ध मार्ग फलेपाटन चोक १	१५	ढलान	३	स्थानीय	

क्र. सं.	सडकको नाम	वडा नं.	सडकको अवस्था	मापदण्ड सडकको केन्द्र रेखाबाट (ROW) मीटरमा	सडक वर्गीकरण	कैफियत
१०६	सिद्ध मार्ग फलेपाटन चोक २	१५	ढलान	३	स्थानीय	
१०७	सिद्ध मार्ग फलेपाटन चोक ४	१५	ढलान	३	स्थानीय	
१०८	सिद्ध मार्ग फलेपाटन चोक ५	१५	ढलान	३	स्थानीय	
१०९	लक्ष्मीटोल मूल बाटो	१५	ढलान	४.५	प्रशाखा	
११०	ज्ञानज्योती मार्ग ले.न. १ लक्ष्मी टोल	१५	पिच	३	स्थानीय	
१११	अमर मार्ग ले.नं. ३ लक्ष्मी टोल	१५	ढलान	३	पहुच	
११२	लक्ष्मी टोल कान्ती मार्ग ले.नं. ४	१५	कच्ची	३	स्थानीय	
११३	लक्ष्मी टोललक्ष्मी मार्ग ले.नं. ६	१५	ढलान	३	स्थानीय	
११४	विकास मार्ग लेन नं. ९ आमा समुह भवन जाने बाटो	१५	ढलान	३	स्थानीय	
११५	इन्द्रेणी मार्ग लेन नं. १०	१५	ढलान	३	स्थानीय	
११६	स्यानिमजुवा बसुन्धारा मार्ग	१५	ढलान	४	पहुच	
११७	रामबजार वडा प्रहरी कार्यालय बाट लम्जुङ्ग समाज घर जाने बाटो	१५	ढलान	४.५	प्रशाखा	
११८	धौलागिरी मार्ग	१५	कच्ची	३	स्थानीय	
११९	वडाका अन्य भित्री बाटोहरू	१५		३		

वडा नं. १६

क्र.सं.	सडकको नाम	वडा नं.	सडकको अवस्था	मापदण्ड सडकको केन्द्र रेखाबाट (ROW) मीटरमा	सडक विस्तार	सडक वर्गीकरण	कैफियत
१	महेन्द्र गुफा-घार्मीखोला-अर्मला सडक	१६	पिच/ कच्ची	७.५		शाखा मार्ग	
२	घार्मीखोला जोगिमणी तल्लो पानी टंकि	१६	पिच	५		स्थानीय मार्ग	
३	घार्मीखोला जुम्लेटी ढिकीडाँडा सुडाको मुख	१६	कच्ची	५		शाखा मार्ग	
४	गर्लाङ छहरेपानी आलेवारी	१६	कच्ची	५		स्थानीय मार्ग	
५	छहरेपानी गर्लाङ हरिपाउ	१६	कच्ची	५		स्थानीय मार्ग	
६	जोगिमणी घोर्कुना दाद्रे रियाले सडक	१६	कच्ची	५		स्थानीय मार्ग	
७	अमलाविसौनी आलेवारी अमरेश्वर	१६	पिच/ कच्ची	५		शाखा मार्ग	
८	मदान आश्रीत मार्ग हुँदै सिप्लेकुना घार्मिखोला मातृशिशु हस्पिटल	१६	कच्ची	५		स्थानीय मार्ग	
९	तल्लो पानीटंकी देखि कालमुढा सडक	१६	कच्ची	४		स्थानीय मार्ग	
१०	सहेला राउलडाँडा मार्ग	१६	कच्ची	४		स्थानीय मार्ग	
११	रञ्जित सडक	१६	कच्ची	४		स्थानीय मार्ग	
१२	नौधारे सडक	१६	कच्ची	४		स्थानीय मार्ग	
१३	कालिखोला पिप्ले मार्ग	१६	कच्ची	४		स्थानीय मार्ग	
१४	शान्ति मा.वि. देखि शान्ति मार्ग सुकाले जोगीमणी मार्ग	१६	कच्ची	३		स्थानीय मार्ग	
१५	घार्मीखोला कुयली मार्ग	१६	कच्ची	३		स्थानीय मार्ग	
१६	गोरेटो तथा सिडी बाटाहरु	१६	कच्ची	२.५			
१७	महेन्द्र गुफा मार्ग (के.आइ.सि. पूल महेन्द्रगुफा)	१६	पिच	९		मुल सडक	
१८	मदन आश्रीत मार्ग (मैदान अमलाविसौनी नर्सरी महेन्द्रगुफा)	१६	पिच	४.५		मुल सडक	
१९	जोगीमणी (के.आइ.सी. पुल तल्लोदिप जोगिमणी दिल ब. को घर)	१६	पिच	४.५		स्थानीय मार्ग	
२०	पूरानो गेट मार्ग ब्रिटिसक्याम्प पूरानो गेट	१६	कच्ची	४.५		स्थानीय मार्ग	
२१	संयुक्त मार्ग ब्रिटिसक्याम्प नयाँ गेट	१६	कच्ची	४.५		स्थानीय मार्ग	
२२	शान्ति दिप मार्ग (झपट ब.गुरुङको घर पूर्व खरबारी)	१६	पिच	४.५		स्थानीय मार्ग	
२३	लामाचौर मार्ग (सुन्दर फिड गण्डकी बोर्डिङ स्कूल)	१६	पिच	९		मुल सडक	
२४	सेती मार्ग (सुन्दरफिड बाँध)	१६	पिच	६		मुल सडक	
२५	सेती मार्ग १ (सुन्दर फिड नहर चोक)	१६	कच्ची	४.५		स्थानीय मार्ग	

क्र. सं.	सडकको नाम	वडा नं.	सडकको अवस्था	मापदण्ड सडकको केन्द्र रेखाबाट (ROW) मीटरमा	सडक विस्तार	सडक वर्गीकरण	कैफियत
२६	तुल्सीघाट मार्ग (मध्यम पथ बाबुराम थापाको घर देखी तुलसीघाट)	१६	कच्ची	४.५		स्थानीय मार्ग	
२७	वानिया पथ (लामाचौर मार्ग देखि तुलसीघाट जाने बाटो)	१६	कच्ची	४.५		स्थानीय मार्ग	
२८	वानिया पथ लेन १ हम प्रसाद गौतमको घर देखि भएर स्थान)	१६	कच्ची	४.५		स्थानीय मार्ग	
२९	अमरदीप मार्ग (अमरे हरि कार्कीको घर देखि घारीपाटन हुँदै बाबु सा.घर)	१६	कच्ची	४.५		स्थानीय मार्ग	
३०	डाँडाथोक मार्ग (कुवर आर्ट डाँडाथोक थिर ब. थापाको घर)	१६	कच्ची	४.५		स्थानीय मार्ग	
३१	मध्यपथ (रोमनाथ अधिकारीको घर देखि बाबुरामको घर)	१६	पिच	४.५		स्थानीय मार्ग	
३२	नित्यानन्द मार्ग (बाटुलेचौर मैदान देखि मुक्तिनाथको घर हुँदै)	१६	पिच	४.५		स्थानीय मार्ग	
३३	अम्बिका मार्ग	१६	पिच	४.५		स्थानीय मार्ग	
३४	हात्तिढुङ्गा पथ (पशुपति घर्तिको घरदेखि दमाई डिल)	१६	कच्ची	४.५		स्थानीय मार्ग	
३५	मध्यमपथ मार्ग लेन १ (निर ब. थापाको घर देखि धन ब.थापाको घर हुँदै ठोट)	१६	कच्ची	४.५		स्थानीय मार्ग	
३६	शान्तिपथ .बोके चौतारो देखि थप ब. को घर हुँदै चन्द्र ब. थापाको घर)	१६	कच्ची	४.५		स्थानीय मार्ग	
३७	बैकुण्ठ मार्ग (प्रगति बोर्डिङ स्कूल देखि पौडेल थर डिल)	१६	कच्ची	४.५		स्थानीय मार्ग	
३८	मिलन मार्ग (हेन्थपोस्ट देखि विनोद तिमिल्स्निाको घर भित्र)	१६	कच्ची	४.५		स्थानीय मार्ग	
३९	धोविनी मार्ग (लक्ष्मी फेन्सी स्टार्स देखि रुद्रलाल श्रेष्ठको घर सम्म)	१६	कच्ची	४.५		स्थानीय मार्ग	
४०	संगम मार्ग (लेक ब.को घरदेखि ठाडो तल गैरावारी)	१६	कच्ची	४.५		स्थानीय मार्ग	
४१	चमेरी गुफा मार्ग (संगम चोक देखि वरको चौतारो)	१६	पिच	४.५		स्थानीय मार्ग	
४२	गैरावारी मार्ग (ध्रुव रँईस मिल देखि नरेन्द्र थापाको घर	१६	पिच	४.५		स्थानीय मार्ग	
४३	राज पँधेरा मार्ग (खडक ब.थापाको घरदेखि काली खोला डिल)	१६	पिच	४.५		स्थानीय मार्ग	
४४	सिमल खोरिया मार्ग (हेल्थपोष्ट पूर्वडिल देखि सिमलखोरीया)	१६	पिच	४.५		स्थानीय मार्ग	

क्र. सं.	सडकको नाम	वडा नं.	सडकको अवस्था	मापदण्ड सडकको केन्द्र रेखाबाट (ROW) मीटरमा	सडक विस्तार	सडक वर्गीकरण	कैफियत
४५	एकता पथ (उर्मिला अधिकारीको घरबाट भित्र)	१६	पिच	४.५		स्थानीय मार्ग	
४६	मातृशिशु अस्पताल देखि वडा नं. २० जोड्ने सडक	१६	कच्ची	७.५		स्थानीय मार्ग	
४७	माथि उल्लेखित सडक बाहेक अन्य कच्ची तथा पक्की सहकहरु तथा प्लटिङ रहेको स्थानका	१६		३		शाखा मार्ग	

वडा नं. १७

क्र. सं.	सडकको नाम	वडा नं.	सडकको अवस्था	मापदण्ड सडकको केन्द्र रेखाबाट (ROW) मीटरमा	सडक वर्गीकरण	कैफियत
१	विरौटाचोकदेखि तीनकुने (आर.टी.ओ)	१७	पिच	१२	विशेष सहरी मार्ग ख	
२	तिनकुनेबाट महतगौडा स्कूल जानकी/ दोबिल्ला पूलसम्म	१७	पिच	१०	मुल मार्ग	
३	जानकी स्कूलबाट दक्षिण प्लटिङ्ग	१७	पिच	४.५	स्थानीय मार्ग	
४	विद्यानिकेतन महतगौडा सडक	१७	पिच	४.५	स्थानीय मार्ग	
५	ढुङ्गेसाघु मार्ग	१७	पिच	४.५	स्थानीय मार्ग	
६	रामेश्वर मार्ग	१७	पिच	६	प्रशाखा मार्ग	
७	राम मन्दिर हुँदै विद्या निकेतन जाने सडक	१७	पिच	४.५	स्थानीय मार्ग	
८	पावर हाउस दम्सादी मार्ग	१७	पिच	६	मुल मार्ग	
९	चौतारी मार्ग हुँदै दम्सादी जाने चोकसम्म	१७	पिच	४.५	स्थानीय मार्ग	
१०	हिमाली मार्ग र ट्याक्सी चोकबाट आँखा अस्पताल हुँदै विद्या निकेतन जाने चोकसम्म	१७	पिच	४.५	स्थानीय मार्ग	
११	शिशु निकेतन मार्ग	१७	पिच	४.५	स्थानीय मार्ग	
१२	मुनाल मार्ग-पर्वतिय मार्ग आँखा अस्पताल हुँदै म्युजियम जाने बाटो	१७	पिच	४.५	स्थानीय मार्ग	
१३	घारी कुलो देखि हनुमान टोल सम्म	१७	पिच	४.५	स्थानीय मार्ग	
१४	पार्दी स्कूल हुँदै ड्याम साइड सम्म	१७	पिच	९	मुल मार्ग	
१५	मुस्ताङचोक देखि राष्ट्र बैंक हुँदै सहिद चोक सम्म	१७	पिच	१२	विशेष शहरी मार्ग क	
१६	हिमाली चोक हुँदै बार्दली चोक सम्म	१७	पिच	४.५	स्थानीय मार्ग	
१७	राष्ट्र बैंक चोक देखि विरौटा चोक सम्म	१७	पिच	१२	विशेष शहरी मार्ग क	
१८	विरौटाचोक देखि छोरेपाटनहुदै भ्याक्लुङ्ग खोला को पो.म.न.पा.सीमाना सम्म	१७	पिच	१५	विशेष शहरी मार्ग क	
१९	ड्रागन मार्ट/के.सी. होटल बाट पुल्चोक हुँदै तितेपानी पुल सम्म	१७	पिच	६	प्रशाखा मार्ग	
२०	जागृती मार्ग	१७	पिच	४.५	स्थानीय मार्ग	
२१	जनजागरण मार्ग	१७	पिच	४.५	स्थानीय मार्ग	
२२	माछापुच्छ्रे मार्ग हुँदै हाईटेन्सन सम्म	१७	पिच	४.५	स्थानीय मार्ग	
२३	छोरेपाटन बसपार्क देखि हाईटेन्सन हुँदै पावरहाउस सम्म	१७	पिच	४.५	स्थानीय मार्ग	
२४	डेविसफल तिब्बतियन क्याम्प हुँदै फुर्सेखोला सम्म	१७	पिच	४.५	स्थानीय मार्ग	
२५	बेलघारी मार्ग	१७	पिच	४.५	स्थानीय मार्ग	

क्र. सं.	सडकको नाम	वडा नं.	सडकको अवस्था	मापदण्ड सडकको केन्द्र रेखाबाट (ROW) मीटरमा	सडक वर्गीकरण	कैफियत
२६	छोरेपाटन खाल्से सडक	१७	पिच	४.५	स्थानीय मार्ग	
२७	विएस पेट्रोल पम्प देखि शितल चौतारा हुँदै तितेपानी पुल सम्म	१७	पिच	४.५	स्थानीय मार्ग	
२८	मनोहर मार्ग	१७	पिच	४.५	स्थानीय मार्ग	
२९	काउसेघारी मुख्य सडक	१७	पिच	४.५	स्थानीय मार्ग	
३०	हिमचुली मार्ग हुदै पर्बतीय मार्ग हुदै अन्तराष्ट्रिय पर्वतीय संग्रालय सम्म	१७	पिच	३	स्थानीय मार्ग	
३१	यस वडाका अन्य भित्रि सडक	१७	पिच	३	स्थानीय मार्ग	
३२	मुस्ताङ्ग चोक देखि बिरौटा चोक सम्म	१७	पिच	१२	स्थानीय मार्ग	

वडा नं. १८

क्र. सं.	सडकको नाम	वडा नं.	सडकको अवस्था	मापदण्ड सडकको केन्द्र रेखाबाट (ROW) मीटरमा	सडक वर्गीकरण	कैफियत
१	बिन्ध्याबासिनी, सराङकोट, कास्कीकोट, नौडाँडा	१८	पक्की	५	शाखा मार्ग	
२	वडा नं. २ को सिमानादेखि कास्कीकोट कृषि सडक	१८	पक्की/कच्ची	७.५	शाखा मार्ग	
३	बैदाम पामे घाँटीछिना सिदाने पञ्चासे सडक	१८	पक्की	७.५	शाखा मार्ग	
४	खपौदी पदेली वडा कार्यालय १८ सम्म	१८	पक्की/कच्ची	५	प्रशखा मार्ग	
५	देउराली बालगृह कमरेगौडा सडक	१८	पक्की	६	प्रशाखा मार्ग	
६	भैरव मार्ग देखि मेथलाङ हुँदै कृषि सडक	१८	पक्की/कच्ची	५	पहुँच मार्ग	
७	सेदी मेथलाङ सडक (जनमैत्री मार्ग)	१८	पक्की/कच्ची	५	पहुँच मार्ग	
८	सेदी केवलकार हुँदै विन्ध्यावासिनी, सराङकोट सडक	१८	पक्की/कच्ची	५	पहुँच मार्ग	
९	उदविर चौतारी हुँदै जरेवर सडक	१८	पक्की/कच्ची	४.५	स्थानीय मार्ग	
१०	सिमाना मार्ग	१८	पक्की	४.५	स्थानीय मार्ग	
११	सेदी ओर्लाङखोला कृषि सडक हुँदै विन्ध्यावासिनी, सराङकोट सडक	१८	कच्ची	४.५	स्थानीय मार्ग	
१२	बतासमार्ग हुँदै कृषि सडक हुँदै विन्ध्यावासिनी, सराङकोटसडक	१८	कच्ची	४.५	स्थानीय मार्ग	
१३	भकुण्डे जरेवर पदेली कृषि सडक हुँदै विन्ध्यावासिनी, सराङकोट सडक	१८	कच्ची	४.५	स्थानीय मार्ग	
१४	भकुण्डे चंखपूर अर्मजा कृषि सडक हुँदै विन्ध्यावासिनी, सराङकोट सडक	१८	कच्ची	४.५	स्थानीय मार्ग	
१५	भकुण्डे सेरगाटे पदेली कृषि सडक हुँदै विन्ध्यावासिनी, सराङकोट सडक	१८	कच्ची	४.५	स्थानीय मार्ग	
१६	उपल्लो पामे चंखपूर अर्मजा कृषि सडक हुँदै विन्ध्यावासिनी सरङ्गकोट सडक	१८	कच्ची	४.५	स्थानीय मार्ग	
१७	गन्तव्य सिमाना मार्ग	१८	पक्की	४	अन्य भित्री सडक	
१८	अन्य भित्री सडक	१८	कच्ची	३	अन्य भित्री सडक	
१९	अन्य गोरेटो बाटो	१८		२.५	गोरेटो बाटो	

वडा नं. १९

क्र. सं.	सडकको नाम	वडा नं.	सडकको अवस्था	मापदण्ड सडकको केन्द्र रेखाबाट (ROW) मीटरमा	सडक वर्गीकरण	कैफियत
१	लामाचौर माछापुच्छ्रे सडक	१९	पिच	८	मूल मार्ग	
२	लामाचौर चोक भण्डारी डहर	१९	पिच	६	शाखा मार्ग	
३	लामाचौर चोक सहर डहर अकलादेवी सडक (ठुलीपोखरी हुँदै)	१९	पिच	६	शाखा मार्ग	
४	लामाचौर चौक चनौटे सडक	१९	पिच	४.५	प्रशाखा मार्ग	
५	लामाचौर चोक भक्तिपथ सडक	१९	पिच	४.५	प्रशाखा मार्ग	
६	सैलाजा चोकदेखि गोस्ते खेल मैदान जोड्ने सडक	१९	पिच	६	शाखा मार्ग	
७	गैरीखोर सामुदायिक सडक	१९	पिच	४.५	प्रशाखा मार्ग	
८	चौरदेखि ढाँड जोड्ने सर्वेश्वर मार्ग	१९	पक्की	४.५	प्रशाखा मार्ग	
९	जिमिरे रोड	१९	ढलान	३	स्थानीय मार्ग	
१०	लुकुम्स्वारा एल एन्जल मार्ग	१९	कच्ची	३	स्थानीय माग	
११	प्लटिंग गरिएको क्षेत्र	१९	पिच	३	स्थानीय माग	
१२	मूल बाटो सँग जोडिएको	१९	कच्ची	३	स्थानीय माग	
१३	मूल बाटो सँग नजोडिएको	१९	कच्ची	३	स्थानीय माग	
१४	घट्ट को टुडा देखि राम्चे सडक	१९	पिच	६	शाखा मार्ग	
१५	अर्मला बिसौनी घार्मी डाँडा अमेश्वर सडक	१९	पिच	५	प्रशाखा मार्ग	
१६	बेसिचोक मैदान सडक	१९	पिच	६	शाखा मार्ग	
१७	घार्मि खोला मरेवारी सडक	१९	पिच	४.५	प्रशाखा मार्ग	
१८	मरेवारी राम्चे सडक	१९	कच्ची	३		
१९	राम्चे मैदान सडक	१९	कच्ची	४.५	प्रशाखा मार्ग	
२०	अन्य बाटो हरु	१९	कच्ची	३	स्थानीय मार्ग	
२१	बेसी चोक पाताल फेदी सडक	१९	कच्ची	३	स्थानीय मार्ग	
२२	चितेपानी कृषि क्याम्पस रेकर हुँदै माछापुच्छ्रे गाउँपालिका जोड्ने सडक	१९	पिच	७.५	कनेक्टिङ्ग सडक	
२३	भारती भवन गा.वि.स.	१९	पिच	७.५	प्रशाखा मार्ग	
२४	पियन ठाँटी	१९	कच्ची	६	शाखा मार्ग	
२५	अन्य भित्री सडक	१९	कच्ची	३	स्थानीय मार्ग	
२६	चितेपानी लामपाट कासिपैरा सडक	१९	कच्ची	४.५	शाखा मार्ग	
२७	गौतम थर भुजेलथर बाटो	१९	कच्ची	३	स्थानीय मार्ग	
२८	पात्लेचोक काउरे सडक	१९	ढलान	६	शाखा मार्ग	
२९	ठाँटि काउरे पोखरी सडक	१९	पिच	४.५	प्रशाखा मार्ग	
३०	ठाँटि-तल्लाकोट-छपालिथोक सडक	१९	पिच	४.५	प्रशाखा मार्ग	
३१	दोपहरे ठुलागरा मोटरबाटो	१९	कच्ची	३	स्थानीय मार्ग	
३२	ठुलागरा बिक थर पोखरी बाटो	१९	कच्ची	३	स्थानीय मार्ग	
३३	रेकर मर्दी दोबिल्ला सडक	१९	कच्ची	८	स्थानीय मार्ग	

क्र. सं.	सडकको नाम	वडा नं.	सडकको अवस्था	मापदण्ड सडकको केन्द्र रेखाबाट (ROW) मीटरमा	सडक वर्गीकरण	कैफियत
३४	ठाँटी सेरा सडक	१९	कच्ची	६	शाखा मार्ग	
३५	तल्ला डाडा खोलाखेत पियन सडक	१९	कच्ची	६	शाखा मार्ग	
३६	कृषि क्याम्पस अधिकारी थर सडक	१९	पिच	७.५	शाखा मार्ग	
३७	तल्लो उपल्लो बगर सडक		कच्ची	६	शाखा मार्ग	
३८	गौतम थर र गिरिथर अधिकारीथर जोड्ने सडक	१९	कच्ची	६	शाखा मार्ग	
३९	नुहारचोक सडक	१९	कच्ची	४.५	प्रशाखा मार्ग	
४०	भारती भवन गाडापारी सडक	१९	कच्ची	६	शाखा मार्ग	
४१	फलायाँ जोगिन गाडे हुँदै बाटुले दशाखेत सडक	१९	कच्ची	७.५	शाखा मार्ग	
४२	पात्ले टाकुरा कालिडहर सडक	१९	कच्ची	५	प्रशाखा मार्ग	
४३	पोखरी डिल तल्लोकाउरे लायाँटारी तल्लाकोट सडक	१९	कच्ची	४.५	प्रशाखा मार्ग	
४४	चुरुङ्गा भुजेलथर सडक	१९	ढलान	४.५	प्रशाखा मार्ग	
४५	भुर्जुङ्गखोला पैंयु सडक	१९	कच्ची	४.५	प्रशाखा मार्ग	

वडा नं. २०

क्र. सं.	सडकको नाम	वडा नं.	सडकको अवस्था	मापदण्ड सडकको केन्द्र रेखाबाट (ROW) मीटरमा	सडक वर्गीकरण	कैफियत
१	मणिपाल ऱ्यालेचौर-भलाम वार्ड १६ जोड्ने सडक	२०	पक्की	७.५	शाखा मार्ग	
२	मुडुला चौतारी-चण्डीपाटन-भलाम-डाँडागाउँ हुँदै अर्मला १६ जोड्ने सडक	२०	पक्की	७.५	शाखा मार्ग	
३	बेशी घारी- बिसौना-मोहरिया-मौजा-लाम डाँडा हुँदै लामखेत १३ नं. वडा जोडिने सडक	२०	कच्ची	७.५	शाखा मार्ग	
४	बेशी-पिपलडाली-कुर हुँदै आटिघर सडक	२०	कच्ची	७.५	शाखा मार्ग	
५	सैनिक बस्तीदेखि वार्ड कार्यालय सम्मको सडक	२०	पक्की	७.५	शाखा मार्ग	
६	खोर प्यारे बास्तल सडक	२०	कच्ची	५	पहुँचमार्ग	
७	लामखेत कूरेचौर सडक	२०	कच्ची	५	पहुँचमार्ग	
८	घारी गहते पिपलडाली सडक	२०	कच्ची	५	पहुँचमार्ग	
९	आटिघर हातिगौंडा सडक	२०	कच्ची	५	पहुँचमार्ग	
१०	झुपेपोखरी गैह्रीगाँउ विजयपुर सडक	२०	कच्ची	५	पहुँचमार्ग	
११	खोर पिपलडाली सडक	२०	कच्ची	५	पहुँचमार्ग	
१२	आटिघर मोहरिया सडक	२०	कच्ची	५	पहुँचमार्ग	
१३	मोहरिया काफलडाँडा सडक	२०	कच्ची	५	पहुँचमार्ग	
१४	सिम्लेस्वारा सडक	२०	कच्ची	५	पहुँचमार्ग	
१५	घडेरी, मालिका टोल, भण्डारी टोल, सुन्दरबस्ती	२०	कच्ची	५	पहुँचमार्ग	
१६	खरीकुना-नाजिम	२०	कच्ची	३	स्थानीय मार्ग	
१७	पिपलडाली-नेटा	२०	कच्ची+ पक्की	३	स्थानीय मार्ग	
१८	घारी-तिखे ढुङ्गा	२०	कच्ची	३	स्थानीय मार्ग	
१९	भलाम ठूलापाटन-रासईली टोल सार्की डहर	२०	पक्की	३	स्थानीय मार्ग	
२०	भलाम नागेश्वरी मन्दिर- झोलुङ्गे पुल सम्म	२०	कच्ची	३	स्थानीय मार्ग	
२१	भलाम सानोपाटन-कालिमन्दिर	२०	कच्ची	३	स्थानीय मार्ग	
२२	हरिहर गुफा-भञ्ज्याङ	२०	पक्की	३	स्थानीय मार्ग	
२३	भलाम ठूलोपाटन-कालीखोलाडील खत्री मार्ग	२०	कच्ची	३	स्थानीय मार्ग	
२४	भलाम सानोपाटन झोलुङ्गे पुल	२०	पक्की	३	स्थानीय मार्ग	
२५	ठूलोपाटन कुना बस्ती मार्ग	२०	कच्ची+ पक्की	३	स्थानीय मार्ग	
२६	सानोपाटन-बगैंचामार्ग	२०	पक्की	३	स्थानीय मार्ग	
२७	अन्य स्थानीय भित्री सडक	२०	सबै	३	स्थानीय मार्ग	
२८	वडा कार्यालयदेखि कुनाखेत चोक सडक	२०	सबै	३	स्थानीय मार्ग	
२९	रयालेचौर भकभकेदेखि ठाँटी स्कुल सडक	२०	सबै	३	स्थानीय मार्ग	
३०	घारी तिखेढुंगा सढक	२०	सबै	३	स्थानीय मार्ग	

वडा नं. २१

क्र. सं.	सडकको नाम	वडा नं.	सडकको अवस्था	मापदण्ड सडकको केन्द्र रेखाबाट (ROW) मीटरमा	सडक वर्गीकरण	कैफियत
१	दोबिल्ला-दुवार-बागमारा-लामगादी सडक	२१	पिच	१०	शहरी मार्ग	
२	फुस्रेखोला-दोपहरे-फोक्सीङ निर्मल पोखरी हुँदै भरत पोखरी जोड्ने सडक	२१	पिच	६.५	शहरी मार्ग	
३	फुस्रेखोला-रामदी-मट्टीखान सडक	२१	ग्रावेल	६.५	शहरी मार्ग	
४	दोपहरे-वकेक-पावेगौढे सडक	२१	पिच	६.५	शहरी मार्ग	
५	आपको रुखदेखी-फेदीपाटन-दम्सादी-पहारीडाडा सडक	२१	पक्की/कच्ची	६.५	शहरी मार्ग	
६	दोविल्ला-रघेचौर-जनचेतन सडक	२१	पिच	६.५	शहरी मार्ग	
७	शिवालय-थाप्ले तिलाहार-चिलाउने खर्क-जनचेतन सडक	२१	पिच	७.५	शहरी मार्ग	
८	रघैचौर- मैदान सडक	२१	कच्ची	६.५	शहरी मार्ग	
९	देउराली गैह्रा-रान्नी छर्छरे-धुवारकोट मट्टीखान सडक	२१	पक्की/कच्ची	४.५	शाखा मार्ग	
१०	बकेक-तिलार-धुवारकोट सडक	२१	कच्ची	४.५	शाखा मार्ग	
११	ठुलीस्वारा-शाहीभञ्ज्या सुरौदी सडक	२१	कच्ची	४.५	शाखा मार्ग	
१२	ठुलाचौर सुरौदी सडक	२१	कच्ची	४.५	शाखा मार्ग	
१३	फुस्रेखोला-रैकरे-भालडाँडा-छापश्वारा-देउराली गैह्रा सडक	२१	कच्ची	५	शाखा मार्ग	
१४	मैदान-ठुलीस्वारा-धुर्सेनी सुरौदी सडक	२१	कच्ची	५	शाखा मार्ग	
१५	हर्रावोट-मैदान-स्यार्तुम-रातामाटा-पोखेलथोक-फोक्सिङ संगमचोक-मैदान-डाँडापोखरी-लेवाड पर्यटकिय स्थल	२१	पक्की/कच्ची	५	शाखा मार्ग	
१६	फुस्रेखोला-डुड्खु-चिसापानी-खाल्से सडक	२१	कच्ची	४.५	शाखा मार्ग	
१७	चिलाउने खर्क-लामाखेत-सुरौदी सडक	२१	पक्की/कच्ची	४.५	शाखा मार्ग	
१८	भालडाँडा-रामदी सडक	२१	कच्ची	४.५	शाखा मार्ग	
१९	मट्टीखान-चौका सडक	२१	कच्ची	४.५	शाखा मार्ग	
२०	छर्छरे-शिवढुङ्गा-मट्टीखान (कालिकोट) सडक	२१	कच्ची	४.५	शाखा मार्ग	
२१	नारेश्वरको बोट-गौरीश्वारा-महवारी-जमर्के सडक	२१	कच्ची	४.५	शाखा मार्ग	
२२	लेवाड-ठुलीस्वारा सडक	२१	कच्ची	४.५	शाखा मार्ग	
२३	पहारीडाँडा-मनकामना सडक	२१	कच्ची	४.५	शाखा मार्ग	
२४	गैरीखेत-छविसे-रान्नी-चालिसे बनपाखे-झपौदी-कुखुरे-पसेलाको पधेरा सडक	२१	कच्ची	४.५	शाखा मार्ग	
२५	दम्सादी घाट पक्की पुलदेखि-फेदीपाटन सडक	२१	कच्ची	४.५	शाखा मार्ग	
२६	पुष्पलाल स्मृति भवनदेखि खर्च्याङ मौरीखेत सडक	२१	कच्ची	४.५	शाखा मार्ग	

क्र. सं.	सडकको नाम	वडा नं.	सडकको अवस्था	मापदण्ड सडकको केन्द्र रेखाबाट (ROW) मीटरमा	सडक वर्गीकरण	कैफियत
२७	चापाँको रुख (शिवालय) खर्च्याङ झौरीखेत सडक	२१	कच्ची	४.५	शाखा मार्ग	
२८	शिवालय-अम्बोट-दम्सादीघाट पुल सडक	२१	कच्ची	४.५	शाखा मार्ग	
२९	पोखेलथोक-अम्बोट-दम्सादीघाट पुल सडक	२१	कच्ची	४.५	शाखा मार्ग	
३०	निर्मलपोखरी-अभियानटोल-वाहुनपानी सडक	२१	कच्ची	४.५	शाखा मार्ग	
३१	हिलसाइड-लाम्पाटा-चिलाउने खर्क सडक	२१	कच्ची	४.५	शाखा मार्ग	
३२	धुर्सेनी-ठूलीस्वारा-चिलाउनेखर्क-बासपानी-खामपुर कृषि सडक	२१	कच्ची	४.५	शाखा मार्ग	
३३	नाउडी-काठे-छविसे सडक	२१	कच्ची	४.५	शाखा मार्ग	
३४	लिखुरे-गैरीखेत सडक	२१	कच्ची	४.५	शाखा मार्ग	
३५	जनचेतन देखि गिरि गाउँ जोड्ने सडक	२१	कच्ची	४.५	शाखा मार्ग	
३६	बाझिपाखरी-स्वास्थ्यचौकी हुँदै वडा कार्यालय जाने सडक	२१	कच्ची	४.५	शाखा मार्ग	
३७	दुवार-ढुलेगौडा हुँदै कस्यारघाट सडक	२१	कच्ची	४.५	शाखा मार्ग	
३८	दुवार थाउनेकुना ठुल्दुङ्गा गैह्रागाउँ सडक	२१	कच्ची	४.५	शाखा मार्ग	
३९	एक्लेगरा-टौवाको श्वारा-सुरौदी सडक	२१	कच्ची	४.५	शाखा मार्ग	
४०	शाहीभञ्ज्याङ-सुरौदी सडक	२१	कच्ची	४.५	शाखा मार्ग	
४१	ठुलाचौर-खामपुर-सुरौदी सडक	२१	कच्ची	४.५	शाखा मार्ग	
४२	पोलीगाउँ-विर्ता सडक	२१	कच्ची	३.५	प्रशाखा मार्ग	
४३	आरनडाँडा-गतेहेरी-चादेगैरो सडक	२१	कच्ची	३.५	प्रशाखा मार्ग	
४४	वेसारे-राजगाउँ-तिजुवट सडक	२१	कच्ची	३.५	प्रशाखा मार्ग	
४५	अम्मरेको तहरा देखि पधेराघर जाने सडक	२१	कच्ची	३.५	प्रशाखा मार्ग	
४६	अम्बोट देखि पिपलडाली मार्ग (सिमलचौर)	२१	कच्ची	३.५	प्रशाखा मार्ग	
४७	डटेलीगाउँ-माझगाउँ सडक	२१	कच्ची	३.५	प्रशाखा मार्ग	
४८	डुड्खु देखी- फुस्रेखोला जाो ठाडो बाटो	२१	कच्ची	३.५	प्रशाखा मार्ग	
४९	लामाखेत भण्डारीगाउँ जाने बाटो	२१	कच्ची	३.५	प्रशाखा मार्ग	
५०	ल्वाङ कार्तिके पानी ठुलीस्वारा जोड्ने सडक	२१	कच्ची	३.५	प्रशाखा मार्ग	
५१	हिलसाइ-सुनारगाउँ-निर्मलपोखरी सडक	२१	कच्ची	३.५	प्रशाखा मार्ग	
५२	एक्ले ग्रहा-बेसारे-सुरौदी	२१	कच्ची	३.५	प्रशाखा मार्ग	
५३	रान्नी-गमर्दी-छापश्वारा सडक	२१	कच्ची	३.५	प्रशाखा मार्ग	
५४	देउराली ग्रैह्रामलगिरी ह्रपाक सडक	२१	कच्ची	३.५	प्रशाखा मार्ग	
५५	फोक्सिङ कोलडाँडा-सिम्ले खामपुर सडक	२१	कच्ची	३.५	प्रशाखा मार्ग	
५६	मनकामना-चुरेटागाउँ सडक	२१	कच्ची	३.५	प्रशाखा मार्ग	
५७	पिपलडाली-खर्कडाँडा सडक	२१	कच्ची	३.५	प्रशाखा मार्ग	
५८	आरनडाँडा-एकहाते सडक	२१	कच्ची	३.५	प्रशाखा मार्ग	
५९	बकेक-कार्तिके-बिरौटेश्वारा-शाहिभञ्ज्याङ सडक	२१	कच्ची	३.५	प्रशाखा मार्ग	

क्र. सं.	सडकको नाम	वडा नं.	सडकको अवस्था	मापदण्ड सडकको केन्द्र रेखाबाट (ROW) मीटरमा	सडक वर्गीकरण	कैफियत
६०	दोपहरे-भण्डारी गाउँ	२१	कच्ची	३	पहुच मार्ग	
६१	संगमचोक महवारी सडक	२१	कच्ची	३	पहुच मार्ग	
६२	पिप्ले-फोक्सिङकोट सडक	२१	कच्ची	३	पहुच मार्ग	
६३	हर्राबोट-तल्लागाउँ सडक	२१	कच्ची	३	पहुच मार्ग	
६४	चिलाउने खर्क मगरपानी	२१	कच्ची	३	पहुच मार्ग	
६५	रामदीभयरथान सडक	२१	कच्ची	३	पहुच मार्ग	
६६	गैरीश्वारा सहरबाटो-सिमलचौर-खत्रीगाउँ	२१	कच्ची	३	पहुच मार्ग	
६७	हप्राक-ठकुरीगाउँ जाने बाटो	२१	कच्ची	३	पहुच मार्ग	
६८	अमले रैकरे सडक	२१	कच्ची	३	पहुच मार्ग	
६९	कुलेटाप-कुलपतिगरो सडक	२१	कच्ची	३	पहुच मार्ग	
७०	कुसिनचौर-राममन्दिर सडक-खत्रीगाउँ	२१	कच्ची	३	पहुच मार्ग	
७१	गिरी गाउँ केशरमाला	२१	कच्ची	३	पहुच मार्ग	
७२	खाम्पुर भित्री सडक	२१	कच्ची	३	पहुच मार्ग	
७३	खत्रीगाउँ-रातामाटे-माउसुली सडक	२१	कच्ची	३	पहुच मार्ग	
७४	लिखुरे-सेलटारी-एकहाते सडक	२१	कच्ची	३	पहुच मार्ग	
७५	भण्डारे-तिजुवट-मनकामना सडक	२१	कच्ची	३	पहुच मार्ग	
७६	दोपहरे-पहटा सुवेदीगाउँ जाने बाटो	२१	कच्ची	२.५	स्थानीय मार्ग	
७७	पुरानोकोल हुँदै- पिङ्खहाले सडक	२१	कच्ची	२.५	स्थानीय मार्ग	
७८	साउनेपानी - पिङ्खहाले सडक	२१	कच्ची	२.५	स्थानीय मार्ग	
७९	भिरपानी - गौरीश्वारा	२१	कच्ची	२.५	स्थानीय मार्ग	
८०	हिमालय स्कुल पछाडीबाट रान्नीजाने सडक	२१	कच्ची	२.५	स्थानीय मार्ग	
८१	पोखेलथोक देखि मुख्य सडक सम्म जाने ठाडो बाटो	२१	कच्ची	२.५	स्थानीय मार्ग	
८२	छापश्वारा-रान्नी ठाडो बाटो (वस्तीको)	२१	कच्ची	२.५	स्थानीय मार्ग	
८३	खत्रीगाउँ भित्री बाटो	२१	कच्ची	२.५	स्थानीय मार्ग	
८४	मैदान गिद्धमोरे सडक	२१	कच्ची	२.५	स्थानीय मार्ग	
८५	जलदेवी मन्दिर देखि ढुङ्गेघर सम्मको सडक	२१	कच्ची	२.५	स्थानीय मार्ग	
८६	डाँडी पोखरीदेखि वडा नं. ३३ जोड्ने सडक	२१	कच्ची	२.५	स्थानीय मार्ग	
८७	बनपाखे केराबारी सडक-माझगाउँ	२१	कच्ची	२.५	स्थानीय मार्ग	

वडा नं. २२

क्र. सं.	सडकको नाम	वडा नं.	सडकको अवस्था	मापदण्ड सडकको केन्द्र रेखाबाट (ROW) मीटरमा	सडक वर्गीकरण	कैफियत
१	छोरेपाटन-लुकुम्श्वारा उल्लेरी कूभिन्डे	२२		६	शाखा मार्ग	
२	छोरेपाटन माटापुच्छ्रे भ्युपोइन्ट	२२		६	शाखा मार्ग	
३	कालीमाटी- शान्ति स्तुपा	२२		६	शाखा मार्ग	
४	भ्युपोईन्ट-सिम्लेगैरा स्तुपा	२२		६	शाखा मार्ग	
५	भ्युपोईन्ट-भेडीखर्क बसाङ्ग	२२		६	शाखा मार्ग	
६	भ्युपोइन्ट भेडीखर्क चिसापानी	२२		६	शाखा मार्ग	
७	खर्दको भैसाहार्ने सडक	२२		६	शाखा मार्ग	
८	फलेटे पुम्दीकोट	२२		६	शाखा मार्ग	
९	तिलहार मोतीचोक	२२		६	शाखा मार्ग	
१०	निउरेनी फेवामार्ग	२२		६	शाखा मार्ग	
११	काफलडाँडा सर्सकु	२२		६	शाखा मार्ग	
१२	पैयुँ चौतारी फिलिङ्गघारी	२२		६	शाखा मार्ग	
१३	ठूलीविडी संगमचोक	२२		५	प्रशाखा मार्ग	
१४	वडा कार्यालय वास्पानी	२२		५	प्रशाखा मार्ग	
१५	लौसिवोट काहुलेपानी	२२		५	प्रशाखा मार्ग	
१६	भुम्दी चुत्राल पूर्लुङ्ग	२२		५	प्रशाखा मार्ग	
१७	कल्लेटी सिमलटारी	२२		५	प्रशाखा मार्ग	
१८	मनीडाँडा ढावा	२२		५	प्रशाखा मार्ग	
१९	छापा अनदु	२२		५	प्रशाखा मार्ग	
२०	रातीपोखरी-ठुलीपोखरी	२२		५	प्रशाखा मार्ग	
२१	तुम्वेचौतारी रेक्यूकाई	२२		५	प्रशाखा मार्ग	
२२	ठूलीविडी धोविखोला दुवारे	२२		५	प्रशाखा मार्ग	
२३	वस्यारी साईस्वारा	२२		५	प्रशाखा मार्ग	
२४	घैयाखेत सडक	२२		४.५	पहुच मार्ग	
२५	अर्चलबोट पिपलडाली	२२		४.५	पहुच मार्ग	
२६	चिसापानी कल्लने	२२		४.५	पहुच मार्ग	
२७	दोवाटे बडरे खत्रीगाउँ	२२		४.५	पहुच मार्ग	
२८	विर्ता वच्छिम डाँडा पाउदुर खाल्टा	२२		४.५	पहुच मार्ग	
२९	भुलभुले ठुलोपधेरो	२२		४.५	पहुच मार्ग	
३०	कोलहाले वास्पानी	२२		४.५	पहुच मार्ग	
३१	वडा कार्यालय घरेडी	२२		४.५	पहुच मार्ग	
३२	लोसे केउरेनी सडक	२२		४.५	पहुच मार्ग	
३३	बुढि खोरिया अमलचौर	२२		४.५	पहुच मार्ग	
३४	भुनेखोला तल्लोकोदी	२२		४.५	पहुच मार्ग	
३५	सनी चौतारी चिसापानी	२२		४.५	पहुच मार्ग	

क्र. सं.	सडकको नाम	वडा नं.	सडकको अवस्था	मापदण्ड सडकको केन्द्र रेखाबाट (ROW) मीटरमा	सडक वर्गीकरण	कैफियत
३६	टारी खेत सडक	२२		३	स्थानिय मार्ग	
३७	सिम्ले चौतारे डाँडा सडक	२२		३	स्थानिय मार्ग	
३८	वगुवा मोटर बाटो	२२		३	स्थानिय मार्ग	
३९	दहरा वि.क. टोल सडक	२२		३	स्थानिय मार्ग	
४०	आलेस्वारा ठुलिविडि	२२		३	स्थानिय मार्ग	
४१	च्यालखुडाँडा सडक	२२		३	स्थानिय मार्ग	
४२	ठाँटी घट्ट सडक	२२		३	स्थानिय मार्ग	
४३	सम्मी चौतारी टुनार	२२		३	स्थानिय मार्ग	
४४	सम्मी चौतारी नयाँगाउँ	२२		३	स्थानिय मार्ग	

वडा नं. २३

क्र. सं.	सडकको नाम	वडा नं.	सडकको अवस्था	मापदण्ड सडकको केन्द्र रेखाबाट (ROW) मीटरमा	सडक वर्गीकरण	कैफियत
१	बैदाम पामे घाटीछिना सडक	२३	पक्की पिच	७.५	मुल सडक	
२	कात्रे बाम्दी घाटिछिना सडक	२३	पक्की पिच	७.५	मुल सडक	
३	घाटिछिना कुद्रीडँडा सिधाने, पञ्चासे, पर्वत	२३	कच्ची	७.५	मुल सडक	
४	ठुलाखेत, हर्पन पञ्चासे अन्नपुर्ण, पर्वत	२३	कच्ची	७.५	मुल सडक	
५	विरीम आरुवोठट मैदान पोखरी	२३	कच्ची	७.५	शाखा सडक	
६	बाम्दी चापाकोट घडेरी तारेभिर पोखरा १२ जोड्ने	२३	कच्ची	७.५	मुल सडक	
७	बाम्दी ओखलढुंगा घडेरी असलचौर	२३	कच्ची	६	शाखा सडक	
८	घाटीछिना बराङ्ग मकानपुर सिधाने पञ्चासे सडक	२३	कच्ची	६	शाखा सडक	
९	घाटीछिना पखत खोरपाखा सडक	२३	कच्ची	६	पहुँच मार्ग	
१०	घाटीछिना सिम्पानी विमराबोट पधेराखाल्टा हर्पण	२३	कच्ची	६	शाखा सडक	
११	तामागी भदौरे सडक	२३	कच्ची	६	शाखा सडक	
१२	घाटीछिना सिम्पानी चैनपुर सडक	२३	कच्ची	६	शाखा सडक	
१३	कुद्धिडाँडा पुरानो सडक	२३	कच्ची	६	शाखा सडक	
१४	खुरुपैचे तमागी सडक	२३	कच्ची	६	शाखा सडक	
१५	सिधाने पाथ्रे मकवानपुर सडक	२३	कच्ची	६	शाखा सडक	
१६	सिधाने फलाटे भञ्ज्याङ्ग सडक	२३	कच्ची	६	शाखा सडक	
१७	कात्रे निर्वाने बढिडहर सडक	२३	कच्ची	६	शाखा सडक	
१८	कार्कीको तगरा भित्री सडक	२३	कच्ची	६	शाखा सडक	
१९	असलचौर रायस्वारा खोरपाखा चनौटे सडक	२३		६	शाखा सडक	
२०	कायरवारी भालुखोला प्याउदी सडक	२३		६	शाखा सडक	
२१	काप्रे विरिम मुडे बगरबाट २२ नं. जोड्ने सडक	२३		७.५	मुल सडक	

वडा नं. २४

क्र. सं.	सडकको नाम	वडा नं.	सडकको अवस्था	मापदण्ड सडकको केन्द्र रेखाबाट (ROW) मीटरमा	सडक वर्गीकरण	कैफियत
१	विन्ध्यवासिनी सरङकोट कास्कीकोट नौंडाडा मोटरबाटो	२४	पिच	५	शाखा मार्ग	
२	विन्ध्यवासिनी बसपार्क पदेली काउले रातामाटा गुन्टेचौर (कृषिसडक)	२४	पिच, कच्ची र ग्राबेल	७.५	शाखा मार्ग	
३	बैदाम पामे घाँटीछीना मोटरबाटो	२४	पिच	७.५	शाखा मार्ग	
४	पामे चालिसे वडहरे सिसाउदी रत्नेटा राउसेवडार मोटरबाटो	२४	कच्ची	६	शाखा मार्ग	
५	पामे चालिसे बडहरे सिसाउदी रत्नेटा राउसेवडार मोटरबाटो	२४	कच्ची	५	प्रशाखा मार्ग	
६	अंकुना चिलिमेडाँडा सिमलचौर गुन्टेचौर ढोकाको मुख मोटरबाटो	२४	कच्ची	५	प्रशाखा मार्ग	कनेक्टिङ्ग सडक
७	बास्कोट डाडाखेत गैराबारी गुन्टेचौर मैदान देउराली फुर्केटारी मोटरबाटो	२४	कच्ची	५	प्रशाखा मार्ग	
८	लौरुक बाङ्गकाटी तातोपानी गैरीवारी गुन्टेचौर मोटरबाटो	२४	कच्ची	५	प्रशाखा मार्ग	
९	पहरेपानी बुकुने बोर्डिङ्ग हुँदै पिकनिक स्पट प्रगति स्कूल सम्म	२४	कच्ची	५	प्रशाखा मार्ग	
१०	पहरेपानी देखि पाराग्लाइडिङ्ग जाने बाटो	२४	कच्ची	५	प्रशाखा मार्ग	
११	कृषि सडक रातामाटा बाहुनपानी भाटगाउँ हुँदै ढोकाकोमुख मोटर बाटो	२४	कच्ची	५	प्रशाखा मार्ग	
१२	कृषि सडक बनपाले हुँदै अन्नपूर्ण गाउँपालिका जोड्ने बाटो	२४	कच्ची	५	प्रशाखा मार्ग	
१३	नेपालीटोल बाहुनकुना हुँदै गुन्टेचौर	२४	कच्ची	५	प्रशाखा मार्ग	
१४	बनपाले फुल्सेडाँडा गुन्टेचौर मोटरबाटो	२४	कच्ची	५	प्रशाखा मार्ग	
१५	कामीको गाउँ देखि रत्नेटो मोटरबाटो	२४	कच्ची	५	प्रशाखा मार्ग	
१६	चिसापानी मिठाला मोटर बाटो	२४	कच्ची	५	प्रशाखा मार्ग	
१७	बगुवा देखि स्वास्थ्य चौकि भवन सम्म मोटरबाटो	२४	कच्ची	४	पहुच मार्ग	
१८	यस वडामा रहेका सबै कच्ची मोटरबाटो	२४	कच्ची	३	पहुच मार्ग	
१९	यस वडामा रहेका ग्रामिण क्षेत्र गोरेटो घोरेटो	२४	कच्ची	२.५	गोरेटो बाटो	
२०	पामे चालिसे उखारी ढाँडपाताल सडक	२४	कच्ची	५	पहुँच मार्ग	

वडा नं. २५

क्र.सं.	सडकको नाम	वडा नं.	सडकको अवस्था	मापदण्ड सडकको केन्द्र रेखाबाट (ROW) मीटरमा	सडक वर्गीकरण	कैफियत
१	याम्दी पुलदेखि फेदीसम्मको बाग्लुङ्ग राजमार्ग	२५	पक्की	१५	राजमार्ग	
२	पुरानो साझादेखि तिब्बेतियन क्याम्प चोक लामाचौतारा	२५	पक्की	७	शाखा	
३	मिलनचोक चौर समिबोट हुँदै मेलबोट पोखरा खानेपानी मुहानको बाटो	२५	पक्की	८	शाखा	
४	मेलबोट गैरी हुँदै लामपटा	२५	कच्ची	४	शाखा	
५	तिब्बेतियन क्याम्प राजमार्ग कुनाको तरो मसिना बगर लामाचौर बाटो	२५	कच्ची	४	शाखा	
६	सापकोटा चोक हुँदै बाबियातारा	२५	कच्ची	४	शाखा	
७	मिलनचोक, मेलबोट भिझिर्का हुँदै माछापुच्छ्रे गा.पा. वडा नं.०६ धिताल जाने बाटो	२५	कच्ची	८	शाखा	
८	हारबारी विष्णुपादुका माझस्थान प्रगतिचोक ढाडा सुका मेलबोट गैरीशंकर मा.वि.हारबारी सडक बाटो	२५	कच्ची	४	पहुँचमार्ग	
९	खुट्टागाँडा सानोपाटन लस्करे डिल्लीबारी कार्कीथर सेतीपसल बाटो	२५	कच्ची	४	पहुँचमार्ग	
१०	शान्तिचोक खत्रीथर ३ नं. गेट हारबारी बाटो	२५	कच्ची	४	पहुँचमार्ग	
११	कालिकाचोक सेरापुल कास्कीकोट बाटो	२५	कच्ची	५	पहुँचमार्ग	
१२	डिट्ठाको डहर बाटो	२५	कच्ची	४	स्थानीय मार्ग	
१३	लामाचौतारा शान्तिचोक बाटो	२५	कच्ची	४	स्थानीय मार्ग	
१४	गैरीचौर गैरीशंकर मा.वि. हुँदै चन्यान हारबारी बाटो	२५	कच्ची	४	स्थानीय मार्ग	
१५	राजमार्ग, शान्तिचोक खत्रीथर झाक्रेढुङ्गा बाटो	२५	कच्ची	४	स्थानीय मार्ग	
१६	याम्दीको पुरानो बाटो	२५	कच्ची	३	स्थानीय मार्ग	
१७	तिब्बेतियन क्याम्प बन्जीजम्प खोरियातारा बाटो	२५	कच्ची	३	स्थानीय मार्ग	
१८	फेदी प्रतिक्षालय समिबोटदेखि राजमार्ग	२५	कच्ची	३	स्थानीय मार्ग	
१९	सुईखेत सेरापुलदेखि फेदि जोड्ने बाटो	२५	कच्ची	३	पहुँचमार्ग	
२०	कालिकाचोक गहते बाटो	२५	कच्ची	३	स्थानीय मार्ग	
२१	रश्मीमार्ग साहूँथर बाटो	२५	कच्ची	३	स्थानीय मार्ग	
२२	बास्तोला बस्ती प्रवेश मार्ग बाटो	२५	पक्की	३	स्थानीय मार्ग	
२३	गन्धर्व बस्ती बाटो	२५	कच्ची	३	स्थानीय मार्ग	
२४	विश्वकर्मा बाटो	२५	कच्ची	३	स्थानीय मार्ग	
२५	जयनेपाल तिब्रेकोट प्रवेश मार्ग बाटो	२५	कच्ची	३	स्थानीय मार्ग	
२६	सहिद बासुदेव मार्ग बाटो	२५	कच्ची	३	स्थानीय मार्ग	
२७	कर्ण बहादुर थापाको पुरानो घर हुँदै राजमार्ग सम्मको बाटो	२५	कच्ची	३	स्थानीय मार्ग	

क्र. सं.	सडकको नाम	वडा नं.	सडकको अवस्था	मापदण्ड सडकको केन्द्र रेखाबाट (ROW) मीटरमा	सडक वर्गीकरण	कैफियत
२८	नहरचोक चापाघाट अन्नपूर्ण नहर बाँध हुँदै पोखरी खेत नहरको डिलको बाटो (क्षेत्राधिकार बाटो)	२५	कच्ची	३	स्थानीय मार्ग	
२९	विष्णुपादुका मन्दिरदेखि चापाघाटसम्म	२५	कच्ची	३	स्थानीय मार्ग	
३०	चापाघाट बस्तीको भित्री बाटो	२५	कच्ची	३	स्थानीय मार्ग	
३१	पुरानो साझा सेती गण्डकी प्रा.वि. सिचाई अफिस सोती पसल बाटो	२५	कच्ची	३	स्थानीय मार्ग	
३२	डिठाको डहर लस्करे बाटो	२५	कच्ची	४	स्थानीय मार्ग	
३३	याम्दी राजमार्ग पुलदेखि बाटो	२५	कच्ची	३	स्थानीय मार्ग	
३४	बेलचौतारादेखि बुढाघर बाटो	२५	कच्ची	३	स्थानीय मार्ग	
३५	शाहिकेन्द्र भवन थुपी खोर हुँदै सार्कीटोल चौरबाटो	२५	कच्ची	३	स्थानीय मार्ग	
३६	सृजना टोल मार्ग बाटो	२५	कच्ची	३	स्थानीय मार्ग	
३७	टाउँटी खोल्सा खोप केन्द्र बाटो	२५	कच्ची	३	स्थानीय मार्ग	
३८	डाँडाली विरुवा चापाघाट मार्ग	२५	कच्ची	३	स्थानीय मार्ग	
३९	गैरी खेलमैदान मेलबाट मार्ग भित्र बाटो	२५	कच्ची	३	स्थानीय मार्ग	
४०	सुन्दरपुरी मार्ग माथिल्लो उत्तरतर्फ बाटो	२५	कच्ची	३	स्थानीय मार्ग	
४१	सुन्दरपुरी मार्ग तल्लो दक्षिणतर्फ बाटो	२५	कच्ची	३	स्थानीय मार्ग	
४२	सुरक्षा मार्ग	२५	कच्ची	३	स्थानीय मार्ग	
४३	फुर्केटारी मार्ग	२५	कच्ची	३	स्थानीय मार्ग	
४४	सन्तोषीमाता मन्दिर मार्ग	२५	कच्ची	३	स्थानीय मार्ग	
४५	म्याग्दीचोक मार्ग	२५	कच्ची	३	स्थानीय मार्ग	
४६	भोलेबाबा मार्ग	२५	कच्ची	३	स्थानीय मार्ग	
४७	त्रिपाठी कुल मन्दिर मार्ग	२५	कच्ची	३	स्थानीय मार्ग	
४८	आदर्शमणी टोल मार्ग	२५	कच्ची	३	स्थानीय मार्ग	
४९	नयाँबस्ती प्रगतिचोक बाटो	२५	कच्ची	३	स्थानीय मार्ग	
५०	महभीर खापादेखि पोखरीखेत बाटो	२५	कच्ची	३	स्थानीय मार्ग	
५१	अन्नपूर्ण नहर १ नं. गेटदेखि कार्कीथर डिलबारी बाटो	२५	कच्ची	३	पहुँचमार्ग	
५२	बडहरे मार्ग १,२,३,४ बाटो	२५	कच्ची	३	स्थानीय मार्ग	
५३	अन्य भित्री बाटो	२५	कच्ची	३	स्थानीय मार्ग	
५४	चौरासि नहरको क्षेत्राधिकार बाटो	२५	कच्ची	२	नहर	
राजमार्गको सेटब्याकमा खोलिएको सुइखेत डुवान क्षेत्रको नाला निकास बाट मापदण्ड नभई साविकको सडकको नाला किनार बाट मापदण्ड कायम गरिने ।						

वडा नं. २६

क्र. सं.	सडकको नाम	वडा नं.	सडकको अवस्था	मापदण्ड सडकको केन्द्र रेखाबाट (ROW) मीटरमा	सडक वर्गीकरण	कैफियत
१	पृथ्वी राजमार्ग	२६	पिच	२५	राजमार्ग	set back सहित
२	विजयपूर, कालिका माझठाना सडक	२६	पिच	५	मुल मार्ग	
३	कालिका चोक, जलधारे थुमाको डाँडा सडक	२६	पिच	५	मुल मार्ग	
४	बुडीबजार, रामज्योती स्कूल, रिठ्ठेपानी अर्घौचोक सडक	२६	पिच	५	मुल मार्ग	
५	अर्घौचोक, भिमसेनथान, बहीरा स्कूल, खराने चोक, राखीडाँडा हुँदै सुर्के मैदान	२६	पिच+ग्रावेल	५	मुल मार्ग	
६	सम्पदा टोल चोक सोतो हुँदै डुँडाको मुख सडक	२६	पिच+कच्ची	५	मुल मार्ग	
७	कालिकाचोक, गोर्जेली बेसी हुँदै सोतो मार्ग निस्कने बाटो	२६	कच्ची	५	मुल मार्ग	
८	बुढीबजार सिमलपोखरा, कालीगण्डकी गडुवा खोला	२६	पिच	५	मुल मार्ग	
९	सृजनशील घैटेको खोर मार्ग	२६	पिच+ढलान	५	मुल मार्ग	
१०	तिनमुहाने देखि गुदेताल बराल डाँडा हुँदै जलधारे मार्ग	२६	पिच	५	मुल मार्ग	
११	ढल्केपुल साँघुको मुख हुँदै सिलिंगे मार्ग	२६	पिच+कच्ची	५	मुल मार्ग	
१२	मद्दतको पाटन देखि अमरज्योति मार्ग	२६	पिच+कच्ची	५	मुल मार्ग	
१३	रामज्योति सक्नेरी हुँदै हाईड्रो पावर जोड्ने सडक	२६	पिच	५	मुल मार्ग	
१४	पिपलबोट देखि साबिक अरण्यज्योती स्कूल जोड्ने सडक	२६	ग्रावेल+कच्ची	५	मुल मार्ग	
१५	एकान्तकुना घारी मार्ग	२६	कच्ची	४.५	शाखा मार्ग	
१६	भवानी चोक सोतो हुँदै टाकुला राईथर सडक	२६	पिच+ढलान	४.५	शाखा मार्ग	
१७	सिलिंगे जलधारे मार्ग	२६	पिच	४.५	शाखा मार्ग	
१८	पृथ्वी राजमार्ग, लक्ष्मी मा.वि., कृषि सेवा केन्द्र हुँदै घैटेको खोर मार्ग	२६	पिच	४.५	शाखा मार्ग	
१९	लक्ष्मी का.वि. न्यु एरा घैटेको खोर	२६	ग्रावेल	४.५	शाखा मार्ग	
२०	रामज्योती सक्नेरी, आशिर्वाद मार्ग हुँदै पृथ्वी राजमार्ग	२६	पिच+ग्रावेल	४.५	शाखा मार्ग	
२१	आयुर्वेदबाट पृथ्वी राजमार्ग	२६	पिच	४.५	शाखा मार्ग	
२२	बराल डाँडा शिव मन्दिर शिस्टेनी हुँदै चापाको चौर मार्ग	२६	कच्ची	४.५	शाखा मार्ग	

क्र. सं.	सडकको नाम	वडा नं.	सडकको अवस्था	मापदण्ड सडकको केन्द्र रेखाबाट (ROW) मीटरमा	सडक वर्गीकरण	कैफियत
२३	सोतो प्रगति टोल हुँदै माझको मुल जोड्ने देवकुमारी मार्ग	२६	ढलान	४.५	शाखा मार्ग	
२४	पैते फेदीदेखि खराने गड्वा खोला पुल	२६	ग्राबेल	४.५	शाखा मार्ग	
२५	पैते फेदीदेखि बुढाको चौतारा मार्ग	२६	कच्ची	४.५	शाखा मार्ग	
२६	भञ्ज्याङ्ग हुँदै पाखाटोल रिठेपानी	२६	पिच	४.५	शाखा मार्ग	
२७	लाकुरी चौतारा खेताको घर हुँदै बच्छिम चौर मार्ग	२६	कच्ची+पिच	४.५	शाखा मार्ग	
२८	थुम्कि बिरुवा भुसालटारी हुँदै खराने सुर्केमैदान सडक सम्म जोड्ने मार्ग	२६	ढलान+कच्ची	४.५	शाखा मार्ग	
२९	बहिरा स्कुलदेखि न्यु एरा घैटेको खोर बाटो	२६	पिच	४.५	शाखा मार्ग	
३०	जरुवा चोकदेखि घुम्ती सरौने पाटन मार्ग	२६	पिच	४.५	शाखा मार्ग	
३१	सहकारी भवनबाट पृथ्वी राजमार्ग जोड्ने सडक	२६	पिच	४.५	शाखा मार्ग	
३२	पावर जिमबाट पृथ्वी राजमार्ग जोड्ने सडक	२६	पिच	४.५	शाखा मार्ग	
३३	नागरिक चोक घर्तीको चौर हुँदै रंगले खोला राईभाट कुलायन मन्दिर	२६	ढलान+कच्ची	४.५	शाखा मार्ग	
३४	साँघुको मुख खत्रीको टारी कृषि सडक	२६	कच्ची	४.५		
३५	नेपालेको बारी झाँक्री थान हुँदै भवानी चोक टाकुला सडक जोड्ने मार्ग	२६	ढलान+कच्ची	३	स्थानीय पहुच मार्ग	
३६	शान्ति मार्ग	२६	पिच	३	स्थानीय पहुच मार्ग	
३७	सक्नेरी भित्रका अन्य शाखा बाटाहरु	२६	ढलान + कच्ची + पिच	३	स्थानीय पहुच मार्ग	
३८	सर्वमोक्ष धाम मार्ग	२६	ढलान	३	स्थानीय पहुच मार्ग	
३९	कालिका चोक भित्रि खेत मार्ग	२६	ढलान+कच्ची	३	स्थानीय पहुच मार्ग	
४०	कोप्रेभिर हुँदै मुसाको खोर भित्रि मार्ग	२६	ढलान+कच्ची	३	स्थानीय पहुच मार्ग	
४१	अमला पार्क बिरुवा हुँदै घारी सडक जोड्ने बाटो	२६	ढलान+कच्ची	३	स्थानीय पहुच मार्ग	
४२	प्रगति टोल भित्रका भिभित्र बाटाहरु	२६	ढलान	३	स्थानीय पहुच मार्ग	
४३	पैते फेदीदेखि न्युरेनी ताल सडक	२६	ढलान+कच्ची	३	स्थानीय पहुच मार्ग	
४४	बुढाको चौतारा हुँदै उपरजरे दलित बस्ती जोड्ने बाटो	२६	ढलान+कच्ची	३	स्थानीय पहुच मार्ग	

क्र. सं.	सडकको नाम	वडा नं.	सडकको अवस्था	मापदण्ड सडकको केन्द्र रेखाबाट (ROW) मीटरमा	सडक वर्गीकरण	कैफियत
४५	राम्चेचौर फड्कने बाटो	२६	ढलान	३	स्थानीय पहुच मार्ग	
४६	राखीडाँडा फेदी हुँदै खास्टे ताल बाराही मन्दिर सडक	२६	कच्ची	३	स्थानीय पहुच मार्ग	
४७	पिपलसारे डाँडागाउँ हुँदै टाईगर टप जोड्ने सडक	२६	कच्ची	३	स्थानीय पहुच मार्ग	
४८	टाईगर ट्रि हुँदै टाईगर माउन्टेन जोड्ने सडक	२६	ढलान+कच्ची	३	स्थानीय पहुच मार्ग	
४९	ठुलो पँधेरो हुन्दै लाकुरी चौतारे जोड्ने सडक	२६	ढलान+कच्ची	३	स्थानीय पहुच मार्ग	
५०	डाँडा गाउँ दोपहरे पँधेरो मार्ग	२६	कच्ची	३	स्थानीय पहुच मार्ग	
५१	बुढाको चौतारा हुँदै कोल जोड्ने सडक	२६	कच्ची	३	स्थानीय पहुच मार्ग	
५२	राखिको घुमेको चौताराबाट खेलमैदान हुँदै भट्टेबारी जोड्ने सडक	२६	कच्ची	३	स्थानीय पहुच मार्ग	
५३	सिमल पोखराका भित्रि ढलान तथा पिच बाटाहरु	२६	पिच+ढलान	३	स्थानीय पहुच मार्ग	
५४	समर्थक मार्ग	२६	ढलान	३	स्थानीय पहुच मार्ग	
५५	प्रगतिशील मार्ग	२६	ढलान	३	स्थानीय पहुच मार्ग	
५६	सृजनशील पैते मार्ग	२६	ढलान+कच्ची	३	स्थानीय पहुच मार्ग	
५७	राम्चेचौर जैथिथर देउपुजा बाटो	२६	ढलान+कच्ची	३	स्थानीय पहुच मार्ग	
५८	चापाको चौर देवकोटा थर बाटो	२६	कच्ची	३	स्थानीय पहुच मार्ग	
५९	सेभेन लेक मन्टेश्वरी हुँदै गुरुदेव मन्दिर जोड्ने बाटो	२६	कच्ची	३	स्थानीय पहुच मार्ग	
६०	डाँडाको नाक प्रहरी चौकी हुँदै गडुवा खोला जोड्ने सडक	२६	ढलान	३	स्थानीय पहुच मार्ग	
६१	बरालको बल माझको मुल हुँदै खम्को	२६	कच्ची	३	स्थानीय पहुच मार्ग	
६२	गणेश चोक नयाँबस्ती सडक	२६	ढलान+ कच्ची+ पिच	३	स्थानीय पहुच मार्ग	

क्र. सं.	सडकको नाम	वडा नं.	सडकको अवस्था	मापदण्ड सडकको केन्द्र रेखाबाट (ROW) मीटरमा	सडक वर्गीकरण	कैफियत
६३	माझको डाँडा पानि टंकि ढलान बाटो	२६	ढलान	३	स्थानीय पहुच मार्ग	
६४	मद्दतको पाटन ढुंगाना बस्ति घारी डाँडा	२६	कच्ची	३	स्थानीय पहुच मार्ग	
६५	चण्डी चोक देखि चण्डी मन्दिर र भित्रि बाटाहरु	२६	कच्ची	३	स्थानीय पहुच मार्ग	
६६	बिबिट जनरल देखि पृथ्वी मार्ग जोड्ने सडक	२६	कच्ची+पिच	३	स्थानीय पहुच मार्ग	
६७	सुन्दरी बजार देखि रिठेपानी डाँडा	२६	कच्ची	३	स्थानीय पहुच मार्ग	
६८	राखी फेदी हुँदै गडुवा टारी मार्ग	२६	कच्ची	३	स्थानीय पहुच मार्ग	
६९	चापाको चौर हुँदै राम्चे सडक	२६	पिच	३	स्थानीय पहुच मार्ग	
७०	माईली बुद्धिको चौतारादेखि माझको डाँडा मार्ग	२६	ढलान+कच्ची	३	स्थानीय पहुच मार्ग	
७१	चिसापानीको पँधैरो देखि ककरह जाने बाटो	२६	कच्ची	३	स्थानीय पहुच मार्ग	
७२	हर्केको कुना जैपूरे कृषि मार्ग	२६	कच्ची	४.५	स्थानीय पहुच मार्ग	
७३	स्यानी खम्की खामको आपको रुख सम्म	२६	कच्ची	४.५	स्थानीय पहुच मार्ग	
७४	बन्देको खोर मिलन चोकबाट बैदायाखोर जोड्ने बाटो	२६	कच्ची	३	स्थानीय पहुच मार्ग	
७५	भाटको बन भित्रिस्वारा गिरौटारी मार्ग	२६	कच्ची	४.५	स्थानीय पहुच मार्ग	
७६	सुमिचौतारो चिसा पँधेरा मार्ग	२६	कच्ची	३	स्थानीय पहुच मार्ग	
७७	हिमचुली चोकबाट सडक मार्ग	२६	कच्ची	३	स्थानीय पहुच मार्ग	
७८	शितलमार्ग रिठेपानी २२ रोपनी प्लटिङ्ग मार्ग	२६	कच्ची	३	स्थानीय पहुच मार्ग	
७९	चौर अधिकारी थर मोटरबाटो	२६		३	स्थानीय पहुच मार्ग	
८०	अन्य सम्पूर्ण भित्रि नयाँ खोलेका बाटोहरु	२६	कच्ची	३	स्थानीय पहुच मार्ग	
८१	बिजयपूर देखि बुढीबजार सम्म हुलाकी मार्ग	२६	पिच+कच्ची	२	अन्य मार्ग	

क्र. सं.	सडकको नाम	वडा नं.	सडकको अवस्था	मापदण्ड सडकको केन्द्र रेखाबाट (ROW) मीटरमा	सडक वर्गीकरण	कैफियत
८२	ग्रामिण क्षेत्रका गोरेटो बाटोहरु	२६	कच्ची	२.५	अन्य मार्ग	
८३	विजयपुर नहरको ब्यारेक कल्भर्ट देखि संगम चोक सम्म दाँया तर्फ नहरको अधिकारबाट २ मिटर; संगम चोक highway culvert देखि (बाँया तर्फ) कालिका चोक निस्कने कल्भर्ट सम्म नहरको अधिकारबाट २ मिटर; सुन्दरी बजार चोक, रिठेपानी डाँडा जाने बाटो देखि बाँया तर्फ अर्घौ चोक सम्मको नहरको अधिकारबाट २ मिटर र यस नहरको अन्य स्थानमा नहरको आफ्नो तर्फको डिलबाट (५+२) मिटर सेटब्याक सहित लगाउने, यदि किनारमा बाटो भएमा बाटोको मापदण्ड र नहरको मापदण्ड मध्ये जुन बढी हुन्छ सोहि लगाउने ।	२६		५		
८४	बुढीबजार खराने नहर (शाखा नहर) (नहर मार्ग भएको ठाउमा नहरको आफ्नो तर्फको डिलबाट (५+२) मिटर मात्र लगाउने बाटोको भिन्दै मापदण्ड नलगाउने)	२६		५		
८५	बुढीबजार रिट्ठेपानी नहर (शाखा नहर) (नहर मार्ग भएको ठाउमा नहरको आफ्नो तर्फको डिलबाट (५+२) मिटर मात्र लगाउने बाटोको भिन्दै मापदण्ड नलगाउने)	२६		५		
८६	पृथ्वी राजमार्गको बुढीबजार सो पछाडिको मुल नहर सम्मको मार्ग (शाखा नहर)	२६		३		
८७	रंगले खोल्सी	२६		२		
८८	बुके खोल्सी (टाईगर टप, उपल्लो कडेंनी, तल्लो कडेंनी, हुँदै बुढी बजार सिमलपोखरा सम्म मात्र)	२६		२		
८९	माझको खोल्सी , अन्य खोल्सा खोल्सी	२६		२		

वडा नं. २७

क्र. सं.	सडकको नाम	वडा नं.	सडकको अवस्था	मापदण्ड सडकको केन्द्र रेखाबाट (ROW) मीटरमा	सडक वर्गीकरण	कैफियत
१	पृथ्वी राजमार्ग	२७	पक्की बाटो	२५	राजमार्ग	set back नलाग्ने
२	तालचोक बेगनासताल सडक	२७	पक्की बाटो	१५	मुल मार्ग	
३	ग्रामिण आवास मार्ग	२७	पक्की बाटो			
	क) ठूला (मूल मार्ग)	२७		५		
	ख) साना (सहायक भित्री)	२७		३		
४	अर्घौ चोक प्रगति चोक मार्ग	२७	पक्की बाटो	८	प्रशाखा मार्ग	
५	अर्घौ चोक रिठेपानी मार्गबाट जेसिए हुँदै डाडा पारी जाने बाटो	२७	पक्की बाटो	५	स्थानीय मार्ग	
६	पृथ्वी राजमार्ग गच्छामार्ग एकताटोल हुँदै गोलपाटन मार्ग	२७	पक्की बाटो	५	शाखा मार्ग	
७	त्रिवेणी क्याम्पसबाट नहरको डिल हुँदै हरियाली टोल जोड्ने बाटो (नहरको मापदण्ड अनुसार)	२७	पक्की बाटो	५	प्रशाखा मार्ग	
८	घरेलु चौर पृथ्वी राजमार्ग जोड्ने बाटो खहरे हुदै पण्डीतथर	२७	कच्ची बाटो	४.५	प्रशाखा मार्ग	
९	भवनकुना पण्डितथर जोड्ने बाटो डाडा तर्फ	२७	पक्की बाटो	४.५	पहुच मार्ग	
१०	प्रगति चोक हुँदै मरेखरे जोड्ने बाटो	२७	पक्की बाटो	४.५	पहुच मार्ग	
११	फुलचोक बाट खरबारी जाने बाटो	२७	पक्की बाटो	४.५	पहुच मार्ग	
१२	दुर्गा मन्दिर सितल छहारी हुँदै घलेली धारा जोड्ने बाटो	२७	पक्की बाटो	४.५	प्रशाखा मार्ग	
१३	कल्याण प्रा.वि. बाट आवास नगर जोड्ने बाटो	२७	पक्की बाटो	५	पहुच मार्ग	
१४	खराने फाँट बाट अर्चले बाह्रघर बतासे जोड्ने बाटो	२७	पक्की बाटो	४.५	प्रशाखा मार्ग	
१५	अर्घौ वेशि बाट कालिका जोड्ने बाटो	२७	पक्की बाटो	५	पहुच मार्ग	
१६	ज्यामिर कुना बाट ठुलिपोखरी जाने बाटो	२७	पक्की बाटो	४.५	प्रशाखा मार्ग	
१७	तालचोक रिठेपानी मार्ग	२७	पक्की बाटो	५	पहुच मार्ग	
१८	हमालचोक लक्ष्मी आदर्श जोड्ने बाटो	२७	पक्की बाटो	४.५	पहुच मार्ग	
१९	स्याउली बजार बाट अर्चले जाने बाटो	२७	पक्की बाटो	४.५	पहुच मार्ग	
२०	डाडाको नाक बडहरे हुँदै अर्चले जाने बाटो	२७	पक्की बाटो	४.५	पहुच मार्ग	
२१	अर्घौ चोक बहीरा स्कूल खोलाडिल हुँदै अर्चले फेदी	२७	पक्की बाटो	५	प्रशाखा मार्ग	
२२	अर्घौ चोक कालीगण्डकी सबस्टेशन हुँदै अर्घौ बेशीसम्म	२७	पक्की बाटो	५	प्रशाखा मार्ग	
२३	साबिक ले.न.पा. भवन बाट तालचोक सम्म	२७	पक्की बाटो	४.५	पहुच मार्ग	
२४	शिशुवाबाट डाडाको नाक सम्मको बाटो (अन्य नक्सामा भए बमोजिम)	२७	पक्की बाटो	८	शाखा मार्ग	

क्र. सं.	सडकको नाम	वडा नं.	सडकको अवस्था	मापदण्ड सडकको केन्द्र रेखाबाट (ROW) मीटरमा	सडक वर्गीकरण	कैफियत
२५	जरुवा मुख्य बाटो	२७	पक्की बाटो	४.५	पहुच मार्ग	
२६	पृथ्वी राजमार्ग ऋषी वर्कसप माथीबाट दक्षीण तर्फ फाँट जाने बाटो	२७	पक्की बाटो	४.५	पहुच मार्ग	
२७	साबिक लेखनाथ न.पा. ७ र ८ को सिमानाबाट स्याउली बजार हुँदै पुर्व फाँट तर्फ जाने बाटो	२७	पक्की बाटो	४.५	पहुच मार्ग	
२८	साबिक लेखनाथ ७ र ८ को सिमानाबाट स्याउलीबजार पश्चिम नहरको बाटो	२७	पक्की बाटो	५	प्रशाखा मार्ग	
२९	डाइमण्ड बोर्डिङ्ग बाट सिसुवा नौबिसे जाने बाटो	२७	पक्की बाटो	४.५	पहुच मार्ग	
३०	गण्डकी आयल मिलबाट शिशुवा नौबिसे ओखले डाडा जोड्ने बाटो	२७	पक्की बाटो	४.५	पहुच मार्ग	
३१	भण्डारी चौतारा देखि छत्रे ढुङ्गा आ.स. भवन सम्म	२७	पक्की बाटो	५	प्रशाखा मार्ग	
३२	छत्रे ढुङ्गा आ.स. भवन देखि संगमचोक सुन्दरीप्लट हुँदै प्रगति चोक	२७	पक्की बाटो	५	प्रशाखा मार्ग	
३३	लमतहरा बिस्कुट फ्याक्ट्री बाट वडा नं. २९ जोड्ने बाटो	२७	पक्की बाटो	५	प्रशाखा मार्ग	
३४	मरेखरे जलजले कालीमाटी हुँदै वडा नं. २९ जोड्ने बाटो	२७	पक्की बाटो	५	प्रशाखा मार्ग	
३५	मरेखरे जलजले कालीमाटी हुँदै वडा नं. २९ जोड्ने बाटो	२७	पक्की बाटो	५	प्रशाखा मार्ग	
३६	तालचोक दोहोरी साँझ हुँदै तिवारी टोल जाने बाटो	२७	पक्की बाटो	५	प्रशाखा मार्ग	
३७	रिठेपानी सहकारी जलकिनी भुवनकुना हुँदै मुल बाटो जोड्ने	२७	पक्की बाटो	४.५	पहुच मार्ग	
३८	हरियाली मार्ग घडेरी टोलको बाटो	२७	पक्की बाटो	३	स्थानीय मार्ग	
३९	हरियाली मार्ग समीको रुख जोड्ने बाटो	२७	पक्की बाटो	३	स्थानीय मार्ग	
४०	लक्ष्मी आदर्श मार्ग देशी पुन समाजको भवन तर्फ जाने बाटो	२७	पक्की बाटो	३	स्थानीय मार्ग	
४१	गाइखुरे मार्गका दायाँ बायाँ पर्ने शाखाहरु	२७	पक्की बाटो	३	स्थानीय मार्ग	
४२	भण्डारी चौतारा बाट भित्री बन कुना जाने बाटो	२७	पक्की बाटो	३	स्थानीय मार्ग	
४३	छत्रे ढुङ्गा आमा समुहको भवन देखि विजयपुर खोला जोड्ने बाटो	२७	पक्की बाटो	३	स्थानीय मार्ग	
४४	विर आधारभुत विद्यालय हुँदै सुन्दरी टोल निस्कने बाटो	२७	पक्की बाटो	४.५	पहुच मार्ग	
४५	अर्चले स्वास्थ्य चौकि जाने बाटो	२७	पक्की बाटो	३	स्थानीय मार्ग	
४६	बिर आधारभुत विद्यालय हुँदै स्वर्गटोल भित्रका दायाँ बायाँ शाखा बाटाहरु	२७	पक्की बाटो	३	स्थानीय मार्ग	

क्र. सं.	सडकको नाम	वडा नं.	सडकको अवस्था	मापदण्ड सडकको केन्द्र रेखाबाट (ROW) मीटरमा	सडक वर्गीकरण	कैफियत
४७	घलेली माइला सिद्धार्थ अमिरको घर हुँदै राम ब. मगरको घर निस्कने बाटो	२७	कच्ची बाटो	३	पहुच मार्ग	
४८	कल्याण आ.वि. हुँदै बगादी खोला जाने बाटो	२७	पक्की बाटो	४.५	पहुच मार्ग	
४९	कृतिराम मार्ग हुँदै सहेला कटहरको रुख जोड्ने मार्ग	२७	कच्ची बाटो	४.५	पहुच मार्ग	
५०	तिलाहर हुँदै घर्ती थर जोड्ने बाटो	२७	कच्ची बाटो	४.५	पहुच मार्ग	
५१	दोपहरे रिडरोड	२७	कच्ची बाटो	५	प्रशाखा मार्ग	
५२	एकता टोल देखि कल्याण प्रा.वि. सम्म	२७	पक्की बाटो	५	पहुच मार्ग	
५३	सेखे लामपाटा पुरणडिही सडक	२७	कच्ची बाटो	४.५	पहुच मार्ग	
५४	एकता टोल देखि कुमाल समाज भवन जाने बाटो	२७	कच्ची बाटो	४.५	पहुच मार्ग	
५५	कालीगण्डकीबाट बहिरा स्कूल जाने जरुवा मुख्य बाटो	२७	पक्की बाटो	४.५	स्थानीय मार्ग	
५६	डाँडाको नाक आवास नगर हुँदै नयाँपुल जाने मुख्य बाटो	२७	पक्की बाटो	४.५	स्थानीय मार्ग	
५७	अन्य भित्री बाटो	२७	पक्की र कच्ची बाटो	३	स्थानीय मार्ग	
५८	ग्रामिण क्षेत्रका अन्य गोरेटो बाटो			२.५ .		
५९	पो.म.न.पा.२७ भित्रका मुख्य नहरको आफ्नो तर्फको डिलबाट	२७	पक्की र कच्ची बाटो	७		
६०	पो.म.न.पा.२७ भित्रका भित्री शाखा नहरको डिलबाट	२७	पक्की र कच्ची बाटो	५		

वडा नं. २८

क्र. सं.	सडकको नाम	वडा नं.	सडकको अवस्था	मापदण्ड सडकको केन्द्र रेखाबाट (ROW) मीटरमा	सडक वर्गीकरण	कैफियत
१	विजयपूर-कालिका-सौर्य बजार	२८		५	मुल सडक	
२	सौर्य रैकर सात दोवाटो हुँदै आनन्द ज्योतिमार्ग	२८		४	मुल सडक	
३	स्याङ्खुदि-नेटा, भुर्तेल प्रा.वि.हुँदै भेटरेनरी मार्ग	२८		५	शाखा	
४	नेटा पखेरा हुँदै उपल्लो भुर्तेलगाउँ गाम चोक	२८		४	शाखा	
५	सौर्य-डाँडागाउँ नैरु हुँदै बेतेनिखोलाबेसी सडक	२८		५	कनेक्टिङ्ग सडक	
६	डाँडागाउँ चौतारा-सरस्वति आ.वि. पुर्वको बाटो	२८		५	प्रशाखा	
७	डाँडागाउँ साउनेपानि सितदोबाटो	२८		४	प्रशाखा	
८	सात दोबाटो ज्यामीरे ग्रामिण बाटो	२८		४	प्रशाखा	
९	सौर्य लामिछाने गाउँ हुँदै गसानटाँडी	२८		३	प्रशाखा	
१०	कँडेलगाउँ सेरा बाटो	२८		३	प्रशाखा	
११	स्याङ्खुदी-कँडेलगाउँ हुँदै रैकर सडक सडक	२८		४	शाखा	
१२	स्याङ्खुदी खर्का हुँदै अर्घा	२८		३	प्रशाखा	
१३	बर भञ्ज्याङ्ग चण्डिखोला गौरिस्वारा हुँदै साउनेपानी	२८		४	शाखा	
१४	ओख्ले पँधेरा-डाँडागाउँ अगेटो हुँदै आहाले	२८		४	शाखा	
१५	रैकर ठाडखोला गौरिस्वारा हुँदै साउनेपानी	२८		३	शाखा	
१६	रैकर बागबादी-अचमरा हुँदै एकगौडे	२८		३	प्रशाखा	
१७	सिंडि बाटो	२८		३	सामान्य	
१८	विजयपूर-काफलघारी हुँदै सुर्के मैदान	२८		५	शाखा	
१९	सुन पदाली पिपलडालि हुँदै सुर्केमैदान	२८		४	शाखा	
२०	कुसे चौतारा-कैनेरो मार्ग	२८		४	प्रशाखा	
२१	सुनपदाली सोतो हुँदै गौतमटारी मार्ग	२८		४	प्रशाखा	
२२	काफलघारी देउराली चौर हुँदै बौसोवन जाने बाटो	२८		३	प्रशाखा	
२३	देउरालीचौर मन्दिर देखि डाँडो बाटो	२८		३	प्रशाखा	
२४	सुर्केमैदान बिमिरा पानी खहरे	२८		४	प्रशाखा	
२५	कालिका खहरे पुर्व हुँदै लेखनाथ मार्ग	२८		३.५	शाखा	
२६	कालिका साटबारि हुँदै लेखनाथ मार्ग	२८		३.५	शाखा	
२७	देउराली खोला आरुपाटा हुँदै लेखनाथ मार्ग	२८		५	प्रशाखा	
२८	टाप डाँडा हुँदै मैदि पाखा बन	२८		४	शाखा	
२९	पाण्डेचौर हुँदै लामास्वारा ३१ जाने बाटो	२८		४.५	प्रशाखा	
३०	साततालको रिङ रोड	२८		७.५	शाखा	
३१	कालिका देउमाणी हुँदै ओख्ले जोड्ने सडक	२८		५	मुल सडक	
३२	गौकाटे-काउरे कृषि मार्ग	२८		३.५	शाखा	

क्र. सं.	सडकको नाम	वडा नं.	सडकको अवस्था	मापदण्ड सडकको केन्द्र रेखाबाट (ROW) मीटरमा	सडक वर्गीकरण	कैफियत
३३	धुर्वपूर खहरे मोतिको घर अगाडिको बाटो	२८		३.५	प्रशाखा	
३४	विमिरा पानी शिव मन्दिर तम्कले डाँडा हुँदै कालिका	२८		३.५	प्रशाखा	
३५	डर/गोरेटो भविष्यमा मोटरबाटो बनाउने खालको (नक्सामा भएको र फिल्डमा भएका)	२८		३.५	सामान्य	

वडा नं. २९

क्र. सं.	सडकको नाम	वडा नं.	सडकको अवस्था	मापदण्ड सडकको केन्द्र रेखाबाट (ROW) मीटरमा	सडक वर्गीकरण	कैफियत
१	पृथ्वी राजमार्ग	२९		२५	राजमार्ग	setback सहित
२	बरालथरबाट आयल निगम हुँदै पटनेरी जाने बाटो	२९		८	मुख्य	
३	बि.एम.जि. भित्री बाटो	२९		३	शाखा	
४	पानी टंकी बाट माथिल्लो पटनेरी जाने बाटो	२९		४.५	शाखा	
५	गुम्बाबाट खल्याङ जाने मुख्य बाटो	२९		५	मुख्य	
६	जन प्रकाश उ.मा.वि. भण्डारिक बाट वितरण भएका घडेरीहरू	२९		३	शाखा	
७	भण्डारिकबाट दुलेगौडाको बाटो	२९		३	शाखा	
८	आदर्श चोक बाट ओख्ले हुँदै शिशुवा	२९		४.५	मुख्य	
९	आदर्श चोक हुँदै पटनेरी पशुपती आर्यघाट	२९		४.५	मुख्य	
१०	अन्नपूर्ण मार्ग देखि नहरचोक सम्म	२९		४.५	शाखा	
११	पि.यु. चोक देखि पोखरा विश्व विद्यालय	२९		६	मुख्य	
१२	सैनिक बुद्ध मार्ग हुँदै ३० नं.वडा जोड्ने बाटो	२९		४.५	शाखा	
१३	घोतघोते देखि भित्री बाटो	२९		४.५	शाखा	
१४	खडकपुर देखि नेपाल आयल निगम	२९		४.५	शाखा	
१५	नयाँ तालचोक देखि पटनेरी पुलचोक	२९		५	मुख्य	
१६	खल्याङ खोला देखि मिलिजुली टोल हुँदै माछापुच्छ्रे टोल जाने बाटो	२९		३	शाखा	
१७	उद्योग वाणिज्य संघ देखि उत्तर सिंह चोक जाने बाटो	२९		५	मुख्य	
१८	भण्डारिक राइस मिल देखि नयाँ तालचोक	२९		४.५	शाखा	
१९	उत्तरसिंह चोक देखि भ्यु टावर जानेबाटो	२९		४.५	मुख्य	
२०	खल्याणको भित्री बाटो	२९		३	शाखा	
२१	प्लटिङ्गहरुको बाटो	२९		३	शाखा	
२२	धर्मकाटा देखि भोटेको चौतारा नयाँ तालचोक बाटो	२९		४.५	शाखा	
२३	तालचोक हाउजिङ्ग	२९		३	शाखा	
२४	शिशुवा नौबिसे ओख्ले ॐकारेश्वर हुँदै पटनेरी पुल्चोक	२९		५	मुख्य	

वडा नं. ३०

क्र. सं.	सडकको नाम	वडा नं.	सडकको अवस्था	मापदण्ड सडकको केन्द्र रेखाबाट (ROW) मीटरमा	सडक वर्गीकरण	कैफियत
१	पृथ्वी राजमार्ग	३०	पक्की	२५	राजमार्ग	setback सहित
२	तालचोक बेगनास सडक	३०	पक्की	१५	मुल मार्ग	
३	पावर हाउस आयल निगम हुँदै पटनेरी जाने बाटो	३०	पक्की	८	पहुँच मार्ग	
४	पुरानो डटलाईन मा भएको बाटोहरुको हकमा	३०	पक्की	४.५	स्थानीय मार्ग	
५	शिशुवा देउराली फेदी सडक	३०	पक्की	१३	मुल मार्ग	
६	शिशुवा डाडाको नाक बगादी खोला खण्ड	३०	पक्की	९	मुल मार्ग	
७	पुरानो नगरपालिका एप्रोच रोड	३०	पक्की	८	पहुँच मार्ग	
८	शिशुवा नौबिसे बाटो	३०	पक्की	४.५	पहुँच मार्ग	
९	शिशुवा मन्दिरबाट देउराली खोला जाने बाटो	३०	पक्की	५	प्रशाखा मार्ग	
१०	शिशुवा मन्दिरबाट दिपागं ताल जाने बाटो	३०	पक्की	५	प्रशाखा मार्ग	
११	शिशुवा मन्दिर बाट डुडाको मुख जाने बाटो	३०	पक्की	५	प्रशाखा मार्ग	
१२	डुडाको मुख बाट रियाले जाने बाटो	३०	पक्की	४.५	पहुँच मार्ग	
१३	डुडाको मुख दिपागं ताल मर्ग	३०	पक्की	४.५	पहुँच मार्ग	
१४	कामना मार्ग	३०	पक्की	३	स्थानीय मार्ग	
१५	पिपलडाली बाट भण्डारिक जाने बाटो	३०	पक्की	४.५	शाखा मार्ग	
१६	शिशुवा सिसाघाट बाटो वा माछापालन (ढावा) खुईले	३०	पक्की	४.५	शाखा मार्ग	
१७	माछापुच्छ्रे चोकबाट गुडलक रिसोर्ट जाने बाटो	३०	पक्की	५	प्रशाखा मार्ग	
१८	मोहोरिया बाट सुकेडाडा (छबिसे जाने बाटो)	३०	पक्की	५	प्रशाखा मार्ग	
१९	देउराली खोलाबाट ठाडडाडा हुदै रियाले जाने बाटो	३०	कच्ची	४.५	पहुँच मार्ग	
२०	देउराली खोला बाट छबिसे हुँदै बेगनास नहर सम्म जाने बाटो	३०	कच्ची	५	प्रशाखा मार्ग	
२१	मोहोरिया स्याङ्गखुदी सडक	३०	पक्की	५	प्रशाखा मार्ग	
२२	बराल थर तगाको मुख सडक	३०	पक्की	९	शाखा मार्ग	
२३	गगनगौडा सात मुहाने जोड्ने बाटो	३०	पक्की	४.५	पहुँच मार्ग	
२४	तागाको मुख गोरखनाथ मन्दिर	३०	पक्की	५	पहुँच मार्ग	
२५	शिशुवा शिशाघाट बाटो बाट सोतोमा जोड्ने १२३४५	३०	पक्की	५	प्रशाखा मार्ग	
२६	सोतोबाट मिलनचोक-पाण्डेचोक सडक जोड्ने पुरानो बाटो	३०	पक्की	४.५	पहुँच मार्ग	
२७	शिशुवा शिशाघाट बाटो बाट बन्जरनी को चौतारो हुँदै खल्याड जोड्ने बाटो	३०	पक्की	५	प्रशाखा मार्ग	
२८	ढुंगेपाटन भित्रका डहर १, २, ३, ४, ५ र विश्व विद्यालय पछाडी को डहर	३०	पक्की	५	प्रशखा मार्ग	

क्र. सं.	सडकको नाम	वडा नं.	सडकको अवस्था	मापदण्ड सडकको केन्द्र रेखाबाट (ROW) मीटरमा	सडक वर्गीकरण	कैफियत
२९	मिलनचोक पाण्डेचोक मार्ग बाट गोरखनाथ मार्ग जोड्ने पुरानो बाटोहरु	३०	पक्की	४.५	पहुँच मार्ग	
३०	शिशुवा देउराली बाटो बाट गिरिटोल जाने पुरानो बाटो	३०	पक्की	४.५	पहुँच मार्ग	
३१	पि.यु. शिक्षण हस्पिटल अगाडिबाट ४ नं. चोक जोड्ने सडक	३०	पक्की	३	स्थानीय मार्ग	
३२	पृथ्वी राजमार्ग देखि शिशुवा सिसाघाट जोड्ने बाटो (सैनिक डहर)	३०	पक्की	५	प्रशाखा मार्ग	
३३	गण्डकी ट्राफिक प्रहरी कार्यालय, पावर हाउस पछाडीको बाटो	३०	पक्की	५	प्रशाखा मार्ग	
३४	रामबजार घोतघोते पृथ्वीराजमार्ग जोठ्ने बाटो	३०	पक्की	५	प्रशाखा मार्ग	
३५	रामबजार पुर्वतर्फ पानी टंकी तर्फ जाने बाटो	३०	पक्की	५	प्रशाखा मार्ग	
३६	संसारी माईको मन्दिर बाट पूर्व जाने बाटो	३०	पक्की	५	प्रशाखा मार्ग	
३७	राममन्दिरबाट पूर्वतर्फ भित्री जाने बाटो	३०	पक्की	५	प्रशाखा मार्ग	
३८	नहरको डिल हुँदै बाटो क. नहरचोक बाट पाण्डेचोक ख. नहरचोक खल्याड बाटो	३०	पक्की	५		
३९	अन्य बाटोहरु (भित्री बाटो, प्लटिङ्ग बाटोहरु)	३०	कच्ची/ पक्की	३	स्थानीय मार्ग	
४०	नहरको मापदण्ड (आफ्नो जग्गा तर्फ को खोलाको डिल बाट)	३०		७		
४१	श्री संघर्ष मार्ग	३०		४.५	स्थानीय मार्ग	
४२	मनसुन नहर मार्ग	३०		५	पहुँच मार्ग	
४३	स्ट्रीट नं. १७ शान्तिनगर चोकदेखि नहर चोक र मिलन चोक जोड्ने बाटोसम्म	३०		४.५	पहुँच मार्ग	

वडा नं. ३१

क्र. सं.	सडकको नाम	वडा नं.	सडकको अवस्था	मापदण्ड सडकको केन्द्र रेखाबाट (ROW) मीटरमा	सडक वर्गीकरण	कैफियत
१	तालचोक बेगनासताल सडक	३१	पिच	१५	मुल मार्ग	
२	बेगनासताल तालबेसी सडक	३१	पिच	१०	मुल मार्ग	
३	मोहरिय -स्याङखुदी वाटो	३१	पिच	५	पहुँच मार्ग	
४	स्याङखुदी - आनन्द ज्योति बाटो	३१	ग्राभेल	५	पहुँच मार्ग	
५	मोहरिय ढाव -वेगनासताल नहर मार्ग	३१	पिच	५	पहुँच मार्ग	
६	स्याङ्गखुदी - बज्रबरे भञ्ज्याङ बाटो	३१	ग्राभेल	५	पहुँच मार्ग	
७	वेगनासताल नहर डिलको बाटो	३१	पिच	७ .	शाखा मार्ग	नहरको डिलबाट ७ मी
८	भञ्ज्याङ्ग खत्रीको पहरो देखि आनन्द ज्योती मा.वि जाने वाटो	३१	ग्राभेल	५	पहुँच मार्ग	
९	खत्रीको पहरो देखि शिवशक्ति हुदै खोलावेसी जाने वाटे	३१	ग्राभेल	५	पहुँच मार्ग	
१०	सपाउदे रालमारे हुदै उपस्वस्थ्यचौकी जोड्ने वाटो	३१	ग्राभेल/माटे	४.५	स्थानीय मार्ग	
११	स्याङ्गखुदी आनन्द ज्योती बाटोवाट सानी चौतारा झर्ने वाटो	३१	ग्राभेल/माटे	४.५	स्थानीय मार्ग	
१२	भञ्ज्याङ्ग वेगनास जाने बाटो	३१	पिच	४.५	स्थानीय मार्ग	
१३	देउराली पचभैया गोरेटो बाटो	३१	ढलान	३	स्थानीय मार्ग	
१४	बेगनासताल बसपार्क-बेगनासताल ड्याम	३१	पिच	४.५	स्थानीय मार्ग	
१५	बेगनासताल बसपार्क- एकान्तकुना सुमिडाँडा हुँदै गोरखनाथ जाने सडक	३१	ग्राभेल/ माटे/ पिच	४.५	स्थानीय मार्ग	
१६	नहरचोक भन्दा तलबाट खोला तर्फ जाने नहर डिलको बाटो	३१	ग्राभेल	७	शाखा मार्ग	नहरको डिलबाट ७ मी
१७	नहरचोक चन्दा तलबाट प्लटिङ्ग तर्फ जाने बाटो	३१	पिच	३	स्थानीय मार्ग	
१८	नहरचोक तलबाट कुलाको छेउ हुँदै फाट तर्फ जाने बाटो	३१	ग्राभेल	४.५	स्थानीय मार्ग	
१९	शिवालय मार्ग साबिक ले.न.पा. ९ चाटाको मुल	३१	ग्राभेल	३	स्थानीय मार्ग	
२०	श्रीकृष्ण मार्ग साबिक ले.न.पा. ११ नहरचोक	३१	ग्राभेल	३	स्थानीय मार्ग	
२१	रामकृष्ण मार्ग साबिक ले.न.पा. ११ नहरचोक	३१	ग्राभेल	३	स्थानीय मार्ग	
२२	प्रेम मार्ग, साबिक ले.न.पा. ९ मोहोरिया	३१	ग्राभेल	३	स्थानीय मार्ग	
२३	मिलन मार्ग साबिक ले.न.पा. ११ नहरचोक	३१	ग्राभेल	३	स्थानीय मार्ग	
२४	शान्तीपथ साबिक ले.न.पा. ९ मोहोरिया	३१	ग्राभेल	३	स्थानीय मार्ग	
२५	शिव गोरखनाथ मार्ग साबिक ले.न.पा. ९	३१	ग्राभेल	४.५	स्थानीय मार्ग	
२६	सञ्जय मार्ग साबिक ले.न.पा. ११ र १२	३१	ग्राभेल	४.५	स्थानीय मार्ग	

क्र. सं.	सडकको नाम	वडा नं.	सडकको अवस्था	मापदण्ड सडकको केन्द्र रेखाबाट (ROW) मीटरमा	सडक वर्गीकरण	कैफियत
२७	सञ्जय मार्ग साबिक ले.न.पा. ९	३१	ग्राभेल/पिच	४.५	स्थानीय मार्ग	
२८	साना किसान ठुलाढुङ्गा सडक	३१	ग्राभेल/पिच	४.५	स्थानीय मार्ग	
२९	प्राणी उद्धानचोक सिमलडाँडा रुपाताल सडक	३१	माटे/पिच	४.५	स्थानीय मार्ग	
३०	उत्तर मार्ग	३१	ग्राभेल/ पिच	३	स्थानीय मार्ग	
३१	गोल मार्ग	३१	ग्राभेल	३	स्थानीय मार्ग	
३२	तिनकुवाँ ड्याम साइड सडक	३१	ग्राभेल	३	स्थानीय मार्ग	
३३	सानो चौतारा चिडियाखाना सडक	३१	माटे	४.५	स्थानीय मार्ग	
३४	दाहाले मार्ग	३१	ग्राभेल	४.५	स्थानीय मार्ग	
३५	त्रिकाङ्ग चोक दाहाले मार्ग जोड्ने सडक	३१	पिच	४.५	स्थानीय मार्ग	
३६	नेपाल चौतारा स्वास्थ्य चौकी भँगेरी सडक	३१	ग्राभेल/माटे	४.५	स्थानीय मार्ग	
३७	फलेपानी पत्थरे मुल सडक	३१	ड. ढलान/ माटे	४.५	स्थानीय मार्ग	
३८	जलाधार बाह्रमने पोखरी सडक	३१	माटे/पिच	४.५	स्थानीय मार्ग	
३९	सिन्ले लिब्दी सडक	३१	माटे	४.५	स्थानीय मार्ग	
४०	बज्रबरे धनुवास चौर सडक	३१	माटे/पिच	४.५	स्थानीय मार्ग	
४१	चिप्लेटी मैदान बासपानी सडक	३१	माटे	४.५	स्थानीय मार्ग	
४२	शिवालय शान्ती मार्ग	३१	पिच	४.५	स्थानीय मार्ग	
४३	तालबेसी दाह्रेगौडा कालिमाटी खत्रीको पहरो सडक	३१	ग्रोभेल/अर्थन	५	पहुँच मार्ग	
४४	मजुवा दोपरे वेशि गैरा सडक	३१	ग्राभेल/अर्थन	४.५	स्थानीय मार्ग	
४५	वेगनास चौतारा राइवन वेशी गैरा सडक	३१	माटे	४.५	स्थानीय मार्ग	
४६	दाह्रे गौडा मोरु गैरा फिक्रयाली लासी डाँडा सडक	३१	माटे	४.५	स्थानीय मार्ग	
४७	वेगनास चौतारा कुसुन्डा गौरी सडक	३१	ग्राभेल/माटे	३	स्थानीय मार्ग	
४८	नेपाल चौतारा साउनेपानी लब्सीबोट दाह्रेगौडा	३१	माटे	३	स्थानीय मार्ग	
४९	देउराली पाखो ठुल ढुङ्गा ठुली पोखरी सडक	३१	ग्राभेल/माटे	४.५	स्थानीय मार्ग	
५०	चिप्लेटी दृश्य अवलोकन सडक	३१	ग्राभेल/माटे	५	पहुँच मार्ग	
५१	सुमी चाँतारा अदुवावारी तामास्वारा सडक	३१	माटे	५	पहुँच मार्ग	
५२	उपल्लो तालवेशी खोला वेशी कमलटारी सडक	३१	ग्राभेल/माटे	५	पहुँच मार्ग	
५३	सिङ्गापुरे टोल मार्ग	३१	ढलान	३	स्थानीय मार्ग	
५४	प्रकृति मार्ग	३१	ग्राभेल	४.५	स्थानीय मार्ग	
५५	मिलिजुली मार्ग	३१	ढलान/ ग्राभेल	३	स्थानीय मार्ग	
५६	पशुपती मार्ग	३१	ग्राभेल	४.५	स्थानीय मार्ग	
५७	शिवालय शितल मार्ग	३१	ढलान	४.५	स्थानीय मार्ग	
५८	शिवालय ड्यामसाइड मार्ग	३१	ग्राभेल/पिच	४.५	स्थानीय मार्ग	

वडा नं. ३२

क्र. सं.	सडकको नाम	वडा नं.	सडकको अवस्था	मापदण्ड सडकको केन्द्र रेखाबाट (ROW) मीटरमा	सडक वर्गीकरण	कैफियत
१	(पृथ्वी राजमार्ग) वडा सिमा देखि कोत्रेसम्म	३२	पक्की	२५	राजमार्ग	set back सहित
२	शिशुवा फेदी सडक	३२	पक्की	१५	शाखा मार्ग	
३	सातमुहाने खोलाछेउ सडक	३२	पक्की	१०	शाखा मार्ग	
४	राजाको चौतारा तल्लो गगनगौडा सडक (मितेरी मार्ग)	३२	पक्की	५	शाखा मार्ग	
५	युनिभर्स चोकदेखि प्रहरी चौकी सम्म	३२	पक्की	५	शाखा मार्ग	
६	सातमुहाने गगनगौडा सडक	३२	पक्की	५	शाखा मार्ग	
७	सातमुहाने चैनपूर सडक	३२	कच्ची	४.५	पहुच मार्ग	
८	साझा बजार बाह्रविसे चैनपुर सडक	३२	कच्ची	४.५	पहुच मार्ग	
९	दुर्गा मन्दिर चैनपुर सडक	३२	पक्की	४.५	पहुच मार्ग	
१०	शितलनगर भ्यागुते कुना बडारे बिर्ताचोक हुँदै खोलाछेउ	३२	कच्ची	५	पहुच मार्ग	
११	झौरीचोक, शितलनगर, खरबारी टुडा सडक	३२	पक्की	५.५	पहुच मार्ग	
१२	झौरीचोक टापु चिसाकुना सडक	३२	कच्ची	४.५	स्थानीय मार्ग	
१३	झौरीचोक मोहनडाँडा ठाटि देखि वर्नेपोखरी सडक	३२	कच्ची	३	स्थानीय मार्ग	
१४	तिवारीको साघु बडहरे वर्नेपोखरी	३२	कच्ची	४.५	स्थानीय मार्ग	
१५	मालेपाटन चोक, कुटुन्जे हुँदै सिद्ध गणेश आ.वि. सडक	३२	कच्ची	४.५	स्थानीय मार्ग	
१६	मालेपाटन चोकदेखि गुठाकोचौर सम्म सडक	३२	पक्की	७	स्थानीय मार्ग	
१७	कपासे, मालेपाटन झोलुङ्गेपुल सडक	३२	कच्ची	३	स्थानीय मार्ग	
१८	कपासे चन्द्रज्योती डाँडागाउँ थुम्का वार्नेपोखरी	३२	कच्ची	४.५	स्थानीय मार्ग	
१९	मालमुल, सानोघारी, चौतारा पोल्ट्री फर्क	३२	कच्ची	४.५	स्थानीय मार्ग	
२०	बुढुवा कटुन्जे सडक	३२	कच्ची	३	स्थानीय मार्ग	
२१	चन्द्रज्योती आ.वि. देखि कोठेगाउँ हुँदै सिद्धगाणेश आ.वि. सडक	३२	कच्ची	४.५	स्थानीय मार्ग	
२२	ढोडवेशी चोकबाट वांगेसाल भित्रि सडक	३२	कच्ची	४.५	स्थानीय मार्ग	
२३	ढोडवेशी चोकबाट सहेला जाने सडक	३२	कच्ची	५	स्थानीय मार्ग	
२४	ढोडवेशी भित्रीचोकबाट परिवन जाने सडक	३२	कच्ची	५	स्थानीय मार्ग	
२५	वार्नेपोखरी पिपलडाली घिमिरे थर सडक	३२	कच्ची	४.५	स्थानीय मार्ग	
२६	फेदी सागुरे सडक	३२	कच्ची	४.५	स्थानीय मार्ग	
२७	बहादुरे चौता राममन्दिर सडक	३२	कच्ची	३	स्थानीय मार्ग	
२८	राजचौतारा प्रहरीचोक अधिकारीवस्ती हुँदै सानाघारी सडक	३२	कच्ची	४.५	स्थानीय मार्ग	
२९	घिमिरेको चौतारा मालमुल सानाघारी चौतारा सडक	३२	कच्ची	४.५	स्थानीय मार्ग	
३०	मालमुल रुचीपोल्ट्री फर्म	३२	कच्ची	४.५	स्थानीय मार्ग	
३१	मालमुल टापुबाट खयरघारी सडक	३२	कच्ची	४.५	स्थानीय मार्ग	
३२	ब्रह्मरुपा मा.वि.बाट अस्थायी वस्ती जाने सडक	३२	कच्ची	३	स्थानीय मार्ग	

क्र. सं.	सडकको नाम	वडा नं.	सडकको अवस्था	मापदण्ड सडकको केन्द्र रेखाबाट (ROW) मीटरमा	सडक वर्गीकरण	कैफियत
३३	बडहरे वयरघारी अस्थायी वस्तीजाने सडक	३२	कच्ची	३	स्थानीय मार्ग	
३४	भस्मेटोल अस्थायी बस्ति टो लं. ३, ४, ५, ६ र ७ जाने सडक	३२	कच्ची	४.५	स्थानीय मार्ग	
३५	खुदीखोला अस्थायि बस्ति टोल नं. २ बाट सेरवेशी जाने सडक	३२	कच्ची	३	स्थानीय मार्ग	
३६	खुदिखोला पक्की पुल देखि अस्थायी बस्ति टोल नं. ३,४, ५, ६, र ७ जाने सडक	३२	कच्ची	४.५	स्थानीय मार्ग	
३७	टाडीचोक भात्केचौकी नविन टोल (नमुना शान्ति मार्ग)	३२	कच्ची	४.५	शाखा मार्ग	
३८	टाडीचोक छुची हुँदै मजुवा सडक	३२	पक्की	५	पहुच मार्ग	
३९	कालिका नगर लामेआहाल सडक	३२	कच्ची	३	शाखा मार्ग	
४०	कालिका नगर वास्केवल पृथ्वी राजमार्ग सडक	३२	कच्ची	३	पहुच मार्ग	
४१	भत्केको चौकीबाट गढी हुदै लामगादी सडक	३२	कच्ची	१०	पहुच मार्ग	
४२	पृथ्वी राजमार्ग लामेआहाल सडक	३२	पक्की	४.५	पहुच मार्ग	
४३	सामुदायिक वन लामेआहाल सतिघाट सडक	३२	कच्ची	३	पहुच मार्ग	
४४	विश्वकर्मा टोल हुँदै खुदिखोला सडक	३२	कच्ची	३	स्थानीय मार्ग	
४५	म्याग्दीटोल हुँदै खुदीखोला सडक	३२	कच्ची	३	स्थानीय मार्ग	
४६	कालिका स्कूल समाजघर सम्म सडक (मजुवा)	३२	कच्ची	४.५	स्थानीय मार्ग	
४७	कालिका स्कूल कोत्रे भित्री सडक	३२	पक्की	६	पहुच मार्ग	
४८	साफा बजार अठारको डिल सडक	३२	कच्ची	३	पहुच मार्ग	
४९	युनिभर्स चोक खुदिखोला मिलन मार्ग	३२	कच्ची	३	स्थानीय मार्ग	
५०	टाडि चोक हुँदै मजुवा	३२	पक्की	५	स्थानीय मार्ग	
५१	मोहनडाडा चौताराबाट बस्नेत कुलाइा मन्दिर हुँदै स्वारा जोड्ने सडक	३२	कच्ची	३	पहुच मार्ग	
५२	लामेआहाल नयाबस्ती हुँदै छप्ल्याङ्ग	३२	कच्ची	४.५	पहुच मार्ग	
५३	म्याग्दी टोल जाने बाटो	३२	पक्की	३	पहुच मार्ग	
५४	मालेपाटन चिप्लेकुना	३२	पक्की	३	पहुच मार्ग	
५५	दुर्गा मन्दिर सबको ठाडो बाटो	३२	पक्की	३	पहुच मार्ग	
५६	मुल कुलो तथा शाखा कुलोहरुको मापदण्ड (१) वि.सी. १ (२) वि.सी. २ (३) वि.सी. ३ (४) वि.सी. ४	३२		७		
५७	नमुना शान्ति मार्ग सँगैको कुलो	३२		३		
५८	सम्पूर्ण कच्ची तथा पक्की कुलोहरु	३२		३		

वडा नं. ३३

क्र. सं.	सडकको नाम	वडा नं.	सडकको अवस्था	मापदण्ड सडकको केन्द्र रेखाबाट (ROW) मीटरमा	सडक वर्गीकरण	कैफियत
१	दोविल्ला वागमारा तिक्लाङ्ग वाँदरकोट लामगादि छप्लाङ्ग ऊपल्लो पुँडिटार तल्लो पुँडिटार, भिँगटे तगरेगौंडा कोत्र सडक	३३	करीव १० कि.मी. कालोपत्रे जिर्ण अवस्थामा रहेको, अन्य स्थानमा कच्चि	१०	(ख) मुल मार्ग	
२	वाँदरकोट भञ्ज्याङ्ग हुँदै मनिलडाँडा पाण्डेथुम गैरागाँऊ निर्मलपोखरी कृस्ती छोरेपाटन सडक	३३	कालोपत्रे जिर्ण अवस्थामा रहेको	६.५	शाखा मार्ग	
३	पुल्चोक बरेलिचोक सडक	३३	कालोपत्रे जिर्ण अवस्थामा रहेको	६	शाखा मार्ग	
४	पुल्चोक भगवति चौतारा सडक	३३	कालोपत्रे जिर्ण अवस्थामा रहेको	६	शाखा मार्ग	
५	पुल्चोक लुतेको चौतारा पानिटंकि सडक	३३	कालोपत्रे जिर्ण अवस्थामा रहेको	६	शाखा मार्ग	
६	पुल्चोक कालिकास्थान सडक	३३	कालोपत्रे जिर्ण अवस्थामा रहेको	६	शाखा मार्ग	
७	पुल्चोक पुरानो बसपार्क सडक	३३	कालोपत्रे जिर्ण अवस्थामा रहेको	६	शाखा मार्ग	
८	गाईगौंडा शिववस्ती सगरेतरा हुदै खहरे जोड्ने सडक	३३	कच्चि	६	शाखा मार्ग	
९	पुल्चोक कालिकास्थान जाने सडक वाट महाकालिचोक जाने सडक	३३	कच्चि	६	शाखा मार्ग	
१०	दोवान कुर्लीङ्ग चवादि हुदै तल्लोपुडि जाने सडक	३३	कच्चि	५.५	शाखा मार्ग	
११	गण्डकिबेसि ठुलढुङ्गा ठाँटिभन्ज्याङ गैह्रागाँउ सडक	३३	निर्माणाधिन पक्कि	५.५	शाखा मार्ग	
१२	भगवतिचौतारा गैरागाँऊ सडक	३३	पक्कि	५.५	शाखा मार्ग	
१३	पानिटंकि चैनपुर देउरालि मनिलडाँडा वरपौवा चवादि सडक	३३	निर्माणाधिन पक्कि	५.५	शाखा मार्ग	
१४	खैरेनि हनुमानपोखरी सडक	३३	कच्चि	५.५	शाखा मार्ग	
१५	चैनपुर जुके भोटेपोखरी सडक	३३	कच्चि	५.५	शाखा मार्ग	
१६	वरपौवा पुडि सडक	३३	कच्चि	५.५	शाखा मार्ग	
१७	छप्लाङ्ग ठुलोपाखा आँपुकस्यारि भन्ज्याङ सडक	३३	कच्चि	५.५	शाखा मार्ग	
१८	लप्सिकुना मुलडहरचोक दुईपिप्ले हुदै काठको मिल वैकल्पिक सडक	३३	ग्रावेल	५.५	शाखा मार्ग	
१९	लामगादि ठुलोपाखा सडक	३३	कच्चि	४.५	प्रशाखा मार्ग	

क्र. सं.	सडकको नाम	वडा नं.	सडकको अवस्था	मापदण्ड सडकको केन्द्र रेखाबाट (ROW) मीटरमा	सडक वर्गीकरण	कैफियत
२०	चण्डी स्कुल लाडदि सुरौदि सडक	३३	कच्चि	४.५	प्रशाखा मार्ग	
२१	सुर्ताने देखि सुरौदि सडक	३३	कच्चि	५.५	प्रशाखा मार्ग	
२२	गैरागाँऊदेखि चण्डि माविसम्म नमुना मार्ग	३३	कच्चि	४.५	प्रशाखा मार्ग	
२३	गैरागाँऊ देखि सुरौदि सडक	३३	कच्चि	४.५	प्रशाखा मार्ग	
२४	नेपालिटोल तोरीपेल्ने चौतारा सडक	३३	ग्रावेल	४.५	प्रशाखा मार्ग	
२५	मालेवगर सगरेतरा घोक्रेनि तोरीपेल्ने चौतारा वेत्यानि सडक	३३	कच्चि	४.५	प्रशाखा मार्ग	
२६	ईन्द्रचोक देखि नागस्थान भित्रि सडक	३३	पक्कि	४.५	प्रशाखा मार्ग	
२७	ईन्द्रचोक देखि ढाडेको खेत सम्म सडक	३३	पक्कि	४.५	प्रशाखा मार्ग	
२८	वरेलिचोक जाने सडकवाट नागस्थान हदै वसपार्क जाने सडक जोड्ने डिलमुनिको भित्रि सडक	३३	कच्चि	४.५	प्रशाखा मार्ग	
२९	महाकालिचोक वाट सत्यशाहि आश्रम हुदै कालिकास्थान जाने भित्रि सडक सानो डहर ठुलो डहर समेत	३३	कच्चि	४.५	प्रशाखा मार्ग	
३०	प्रगति मार्ग तोरीचौर	३३	कच्चि	४.५	प्रशाखा मार्ग	
३१	स्वाभलम्वि मार्ग तोरीचौर	३३	कच्चि	४.५	प्रशाखा मार्ग	
३२	सर्वोदय मार्ग	३३	कच्चि	४.५	प्रशाखा मार्ग	
३३	आदर्शचोक कुसुण्डे मार्ग	३३	कच्चि	४.५	प्रशाखा मार्ग	
३४	बरेलिचोक चैनपुर फेदि सडक	३३	कच्चि	४.५	प्रशाखा मार्ग	
३५	दुलेगौंडा जिव्रेढुङ्गा लम्साल थर कनेक्टिङ्ग सडक	३३	कच्चि	४.५	प्रशाखा मार्ग	
३६	खहरे तल्लोखैरेनि मुसेटुँडा तिक्लाङ्ग गुफा सडक	३३	कच्चि	४.५	प्रशाखा मार्ग	
३७	दोविल्ला वाघमारा पुडि मुल सडक वाट साविक नक्सामा कायम अन्य सडकहरु (प्लटिङ्ग वाहेक)	३३	कच्चि	४.५	प्रशाखा मार्ग	
३८	वाँदरकोट झन्ज्याङ्ग हुँदै मनिलडाँडा पाण्डेथुम गैरागाँऊ सडक वाट साविक नक्सामा कायम अन्य सडकहरु	३३	कच्चि	३	स्थानिय मार्ग	
३९	दुलेगौंडा देखि ठाँटिभन्ज्याङ्ग शहरवाटो सडक	३३	कच्चि	३	स्थानिय मार्ग	
४०	गैरागाँऊ धम्डाको चौतारा मासवारी कटहरवोट सडक	३३	कच्चि	३	स्थानिय मार्ग	
४१	प्लटिङ्गमा पर्ने अन्य सडकहरु	३३	कच्चि	३	स्थानिय मार्ग	

परिच्छेद–५

उर्जा प्रभावकारिता सम्बन्धी विशेष व्यवस्था

भवन निर्माणमा विद्यमान प्रविधि तथा अभ्यासलाई उर्जा प्रभावकारी तथा वातावरण मैत्री बनाउन निम्न व्यवस्थाहरुको पालना गर्नुपर्नेछ। यी प्रावधानहरु सरकारी तथा संस्थागत भवनहरुको हकमा अनिवार्य तथा व्यक्तिगत भवनको हकमा हाललाई ऐच्छिक रुपमा लागू हुनेछन्।

१. **परिभाषाः**

"उर्जा प्रभावकारी भवन" (Energy Efficient Building) भन्नाले यस परिच्छेदको पालना गरी निर्मित भवनलाई सम्झनुपर्दछ। यस प्रयोजनका लागि निम्न परिभाषाहरु लागू हुनेछन्ः

(क) **भवनको आवरण (Building Envelope)** – भवनलाई बाहिरी पारिस्थितिकीय प्रणालीसँग सीधा सम्पर्क हुन नदिएर सबै आयामबाट घेर्ने अवयवहरु

(ख) **शीतल छाना (Cool Roof)** – सौर्य किरण परावर्तन गर्ने अलग्गै माथिल्लो सतह भएको छाना

(ग) **दिवाप्रकाश विस्तार सूचक (Daylight Extension Factor)** – झ्यालको उचाईको आधारमा भुईंमा पर्ने दिवा प्रकाशको अनुपात

(घ) **झ्याल (Fenestration)** – प्रकाशलाई भवनभित्र आउन दिने भवनको आवरणमा भएका सबै ठाडो वा तेर्सो अवयवहरुलाई यस मापदण्डको प्रयोजनको लागि झ्याल भनिनेछ। ५० प्रतिशत भन्दा कम क्षेत्रफलमा मात्र शिशा भएको ढोकाको हकमा शिशाले ढाकेको क्षेत्रफललाई मात्र झ्यालको रुपमा गणना गरिनेछ ।

(ङ) **प्रकाश शक्तिको घनत्व (Lighting Power Density)** – भवनको प्रकार बमोजिम एकाइ क्षेत्रफलमा मापन गरिने अधिकतम प्रकाश शक्ति

(च) **अभिमुख (Orientation)** – भवनको मोहडा फर्केको दिशा

(छ) **खुल्ला झ्याल र भुईंको अनुपात (Openable Window to Floor Ratio)** – कोठामा भएको झ्यालको खोल्न सकिने भाग र भुईंको क्षेत्रफलको अनुपात

(ज) **छायाँ सूचक (Shading Coefficient)** – शिशाबाट छिर्ने घामको कारण हुने तापको बृद्धिलाई मापन गर्ने सूचक

(झ) **सौर्य ताप प्राप्ति सूचक (Solar Heat Gain Coefficient)** – झ्यालबाट प्रवेश गर्ने प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्ष सौर्य तापको अनुपात

(ञ) **तापीय सुविधा (Thermal Comfort)** – भवन प्रयोगकर्ताको लागि वायु, तापक्रम, आर्द्रता र हावाको वेगका कारण उत्पन्न हुने सुविधायुक्त परिस्थिति

(ट) **तापीय प्रसारण वा यू-मान (Thermal Transmittance or U-Value)** – एकाइ अवधिमा कुनै पदार्थको एकाइ क्षेत्रफलबाट प्रसारण हुने तापको परिमाण। यसको मापन **$W/m^2.K$** एकाइमा गरिन्छ।

(ठ) **झ्याल र गारोको अनुपात (Window to Wall Ratio)** – छाना बाहेक भवनको आवरणमा रहेको पारदर्शी र अपारदर्शी क्षेत्रफलको अनुपात

(ड) **दृश्य प्रकाश प्रवाह (Visual Light Transmittance)** – कुनै पदार्थबाट प्रसारण हुने कुल प्रकाश र देखिने प्रकाशको अनुपात

(ढ) **हरित छाना (Green Roof)** – माथिल्लो सतहमा जैविक वनस्पतिको पत्र राखिएको छाना

(ण) यस मापदण्डको प्रयोजनको लागि ...... नगरपालिका लाई .....[1] प्रदेशमा वर्गीकरण गरिएको छ।

२. भवनको आवरणः

क) गारो - भवनभित्र तापको प्रवेश वा भवनभित्र संचित तापको क्षय हुने प्रमुख माध्यम नै गारो भएको हुँदा गारोलाई सकभर न्यून ताप प्रसारण क्षमताको हुने गरी डिजाइन गर्नु पर्नेछ। यसको लागि विभिन्न उर्जा प्रभावकारी निर्माण सामग्रीहरुको प्रयोग गरी वा गारोको बाहिरी तथा भित्री भागमा विभिन्न परतहरू राखेर तापीय प्रसारण क्षमतालाई नियन्त्रण गरेर गारोको समग्र यू सूचक १.८ $W/m^2.K$ भन्दा बढी नहुने व्यवस्था गर्नुपर्नेछ।

ख) छाना -

(१) भवनमा छानाको समग्र यू-सूचक १.२ $W/m^2.K$ भन्दा बढी हुनु हुँदैन। तर परम्परागत भवनहरूको मुण्डा छानाको हकमा मात्र यू-सूचक १.५ $W/m^2.K$ कायम गर्न सकिनेछ।

(२) शीतोष्ण र शीत क्षेत्रको छानामा अतिरिक्त इन्सुलिन तह प्रयोग गर्नुपर्नेछ।

(३) तोकिएको यूसूचक कायम गर्न नसकिने अवस्थामा विकल्पको रूपमा उष्ण क्षेत्रमा देहायका सबै वा उपयुक्त्र प्रावधानहरूको पालना गर्नुपर्नेछ[2]

- छानामा सौर्य तापको सञ्चिति न्यून गर्न शीतल वा हरित छाना प्रविधिको प्रयोग गर्ने।
- प्रत्यक्ष ताप पर्ने क्षेत्रलाई छायांमा पार्ने वा अन्य तरिकाले ताप न्यून गर्ने सम्भावना खोजी गर्ने।
- फोटो-विद्युतीय पाता र सौर्य जलतापक पाताहरुलाई छायाँको लागि प्रयोग गर्ने।
- तापद्वीप प्रभाव उत्पन्न हुन नदिन उच्च ताप परावर्तन क्षमता भएका सामग्री प्रयोग गर्ने।
- हरित छाना प्रयोग गर्दा मौसमी अवस्था, प्रयोगशीलता, पानीको आवश्यकता, चुहावट रोक्ने व्यवस्था, पानीको निकास, सिंचाइ र छानाको भिरालोपन ३० डिग्री भन्दा बढी नहुने आदि विषयहरुमा पर्याप्त ध्यान पुर्‍याउनुको साथै उपयुक्त बिरुवा छनौट गर्नुपर्दछ।
- छानाबाट दिवाप्रकाशको लागि प्रयोग गरिने खुल्ला भागहरुको क्षेत्रफल छानाको कुल क्षेत्रफलको ५ प्रतिशत भन्दा बढी हुनु हुंदैन।

ग) झ्याल — झ्यालमा तापीय प्रसारण नियन्त्रण गर्न निम्न व्यवस्था गर्न सकिनेछः

- ➢ दक्षिण मोहडातर्फ सकेसम्म बढी र पूर्व ,उत्तर तथा पश्चिमतर्फ सकभर सानो आकारको र कम झ्याल राख्ने।
- ➢ प्रत्येक मोहडामा कुल गारोको क्षेत्रफलको अधिकतम ४० प्रतिशतसम्म झ्यालहरु राख्न सकिने।

---

१ द्रष्टव्यः एकै पालिका वा वडाभित्र पनि विभिन्न मौसमी वा जलवायु प्रदेश पर्नसक्ने भएकोले सम्बन्धित पालिकाको अवस्थितिको उचाइको आधारमा निम्नमध्ये जुन क्षेत्र सान्दर्भिक हुन्छ, सो मात्र उल्लेख गर्नेः
(१) समुद्र सतहभन्दा २५०० मिटर भन्दा अग्लो भूभागमा पर्ने स्थान — शीत प्रदेश
(२) समुद्र सतहभन्दा १५०० देखि २५०० मिटरसम्म अग्लो भूभागमा पर्ने स्थान — शीतोष्ण प्रदेश
(३) समुद्र सतहभन्दा ५०० देखि १५०० मिटरसम्म अग्लो भूभागमा पर्ने स्थान — मध्यम उष्ण प्रदेश
(४) समुद्र सतहभन्दा ५०० मिटरसम्म अग्लो भूभागमा पर्ने स्थान — उष्ण प्रदेश

- दुई पत्रे शीशामा बीचको अवरोधले भवनभित्र आरामदायी वातावरण बनाउनुको साथै वातानुकूलनको आवश्यकता घटाउने र ध्वनि नियन्त्रणलाई पनि सघाउने हुँदा बजारको उपलव्धता अनुकूल शीत क्षेत्रको लागि उच्च प्रसारण क्षमता तथा उच्च सौर्य ताप ग्रहण क्षमता भएको शीशा प्रयोग गर्नुपर्दछ।

३. दिवा प्रकाशः

(क) **भवनको अभिमुख** - भवनको लामो मोहडा सौर्य कोण र प्रकाश रेखा अनुरुप सकभर दक्षिण वा उत्तरतर्फ फर्काउनुपर्छ।

(ख) **तापीय सुविधा** - सीधा घामबाट जोगिन, चम्किलो प्रकाश न्यून गर्न तथा दृष्य र तापीय सुविधा कायम गर्न झ्यालमा उपयुक्त छायाँ पर्ने विधि अपनाउनु पर्दछ। यस क्रममा दक्षिण र पश्चिममा बढी छायाँ पर्ने प्रवन्ध मिलाउनु पर्छ।

(ग) जाडोमा तापको संचिति कायम गर्न झ्यालको उपयुक्त नाप कायम गर्ने, दुई पत्रे शीशा लगाउने र आन्तरिक रुपमा पर्दा र पर्दा बाकस जस्ता बन्द गर्न सकिने किसिमका आवरणहरुको प्रयोग गर्नुपर्छ। तर गर्मीमा बाह्य तापबाट बचाउन झ्यालमा छायाँ पार्ने, उपयुक्त नाप कायम गर्ने तथा उपयुक्त स्थानमा झ्याल राख्ने गर्नुपर्दछ।

(घ) झ्यालको शीर्ष भागको उचाइको २.५ गुणा टाढासम्म दिवा प्रकाश उपलव्ध हुने भएकोले कोठाको भित्री गारोसम्म दिवा प्रकाश पुग्ने गरी झ्यालको शीर्ष भाग कायम गर्नुपर्छ।

(ङ) काम गर्ने स्थान नजिक पर्ने गरी ठूला झ्याल राख्नु हुंदैन।

(च) दिवाप्रकाश व्यवस्थापनः

- झ्यालढोकाको अवस्थिति दृष्य प्रकाश प्रवाहको न्यूनतम मानक अनुकूल हुनुपर्दछ।
- बस्नको लागि प्रयोग गरिने सबै कोठाहरुमा उज्यालो र स्वतन्त्र दिवाप्रकाशको संयोजन हुनुपर्दछ।
- दिवाप्रकाश नपुग्ने आन्तरिक स्थानको क्षेत्रफल न्यून हुने गरी कोठाको गहिराई निर्धारण गर्नुपर्दछ। झ्याल र गारोको अनुपात तथा कोठाको गहिराइ र झ्यालको अनुपात न्यूनतम दिवाप्रकाश सूचक भन्दा कम हुनुहुंदैन।
- वरिपरि अग्लो भवनले घेरिएको भवनमा छानाबाट प्रकाश लिन सकिन्छ।

४. नवीकरणीय उर्जा - सौर्य जलतापन (Solar Water Heater) प्रणालीः

(क) भवनमा प्रयोग हुने सौर्य जलतापन प्रणालीलाई भवन डिजाइनकै समयमा व्यवस्था गर्नुपर्दछ।

(ख) भवनमा तातोपानीको अधिकतम आवश्यकता पूर्ति गर्ने गरी सौर्य जलतापन प्रणालीको आकार निर्धारण गर्नुपर्दछ। दैनिक २००० लिटर भन्दा बढी तातोपानी आवश्यक पर्ने भएमा यस्तो प्रणाली अनिवार्य हुनेछ।

(ग) अधिकतम उर्जा सङ्कलनको लागि स्थानविशेषको अक्षांश बमोजिम सौर्य प्यानेललाई ढल्काउनु पर्दछ। अक्षांश भन्दा १५ डिग्री बढी हुने गरी ढल्काउँदा जाडोमा अधिकतम उर्जा सङ्कलन हुन्छ भने अक्षांश भन्दा १५ डिग्री कम हुने गरी ढल्काउँदा गर्मीमा अधिकतम उर्जा सङ्कलन हुन्छ।

(घ) संचित ताप कम हुन नदिन सौर्य जलतापकलाई स्नान कक्ष, लुगा धुने उपकरण र भान्छा नजिक राख्नु पर्छ।

५. सुपरीवेक्षण तथा निर्माण सम्पन्न प्रमाणपत्र सम्बन्धी व्यवस्था

(क) भवन निर्माणको चरणमा स्वीकृत नक्शा बमोजिम निर्माण कार्यहरू भए नभएको सम्बन्धमा भवन डिजाइनरले समय समयमा सुपरीवेक्षण गरी निर्माण कार्य सम्पन्न भएपछि सोही ब्यहोरा प्रमाणित गरी निर्माण सम्पन्न प्रमाणपत्र जारी गर्न महानगरपालिकालाइ्र सिफारिस गर्नु पर्नेछ।

(ख) निर्माणाधीन भवनमा यस मापदण्डको पालना भए नभएको सम्बन्धमा महानगरपालिकाले कुनै पनि समयमा निरीक्षण गर्न सक्नेछ। यसरी निरीक्षणमा खटिने कर्मचारीलाई सहयोग गर्नु तथा निजले दिएको लिखित सुझाव वा निर्देशनको पालना गर्नु सम्बन्धित सबैको कर्तव्य हुनेछ।

(ग) यस परिच्छेद बमोजिम उर्जा प्रभावकारी भवन बनाउन स्वेच्छिक रूपमा स्वीकृति लिएको निजी घरधनीले कारणवश यी प्रावधानहरूको पालना गर्न नसक्ने भएर सोही ब्यहोराको निवेदन दिएमा सामान्य भवनकै रूपमा निर्माण कार्य सम्पन्न गर्न महानगरपालिकाले स्वीकृति दिन सक्नेछ। तर यसरी स्वीकृति लिने घरधनीले यस मापदण्डको दफा ७ को (च) बमोजिम कुनै सुविधा वा सहुलियत लिन नपाउने तथा त्यस अघि नै कुनै सुविधा वा सहूलियत लिएको भएमा फिर्ता समेत गर्नु पर्नेछ।

६. परम्परागत भवनसम्बन्धी व्यवस्थाः

(१) गारो - तापीय प्रसारणको दृष्टिले परम्परागत भवनहरुमा प्रयोग गरिने माटोको जोडाइ भएको पाकेको इंटाको गारोमा भित्र लिउन प्लाष्टर गर्दा समग्र यू सूचक १.८ $W/m^2.K$ भन्दा कम नै हुने भएकोले सोही सूचक प्रयोग गर्नुपर्नेछ।

(२) छाना - परम्परागत भवनहरुमा भिरालो छाना भएका भवनमा दलिनमुनि कुनै पनि किसिमको फल्स सिलिंग प्रयोग गर्दा समग्र यू-सूचक १.२ $W/m^2.K$ भन्दा कम नै रहन्छ। तर मुण्डा छानाको हकमा भने फल्स सिलिंग राख्दा पनि समग्र यू-सूचक सो सीमाभित्र नपर्ने हुँदा परम्परागत भवनको हकमा मुण्डा छाना भएको खण्डको लागि मात्र फल्स सिलिंग पनि अनिवार्य राख्ने गरी समग्र यू-सूचक १.५ $W/m^2.K$ निर्धारण गरिएको छ।

७. विविधः

(क) उर्जा प्रबलीकरणः विद्यमान भवनहरुमा उर्जा प्रभावकारी प्रावधान समावेश गर्नुपर्ने भएमा यस मापदण्डमा भएका उर्जा प्रभावकारिता सम्बन्धी प्रावधानहरु प्रयोग गर्न सकिनेछ।

(ख) उर्जा प्रभावकारी उपकरणहरुको प्रयोगः बजारमा उपलव्ध भएसम्म उच्च उर्जा प्रभावकारी, सफा प्रविधि, न्यून क्षय जस्ता प्रत्याभूति दिने लेबल लागेका उपकरण र सामग्री प्रयोग गर्नुपर्छ।

(ग) उर्जा प्रभावकारी प्रकाश घनत्वः भवनको प्रयोग र स्थानको आधारमा प्रायः भवनहरुको लागि ०.७ देखि १.० वाट प्रति वर्गफिट वा ८ देखि ११ वाट प्रति वर्ग मिटर प्रकाश घनत्व हुने गरी डिजाइन गर्नु उपयुक्त हुन्छ।

(घ) प्रभावशाली HVAC (ताप, हावा र वातानुकूलन) प्रणालीको डिजाइनः

(अ) प्राकृतिक हावा, निष्क्रीय प्रशीतन र तापसंग संयोजन गरी HVAC प्रणालीको भार न्यून गर्नुपर्दछ। स्थान विशेषको उपयुक्तता र आवश्यकता अनुरुप HVAC प्रणालीको नाप र आकार निर्धारण गर्नुपर्दछ।

(आ) कोठाहरुमा वातानुकूलन गर्दा सामान्यतय गर्मी याममा २४ देखि २६ डिग्री सेल्सियस

तापक्रम र ५० देखि ६० प्रतिशत सापेक्षिक आर्द्रता तथा जाडो याममा २१ देखि २३ डिग्री सेल्सियस तापक्रम र कम्तीमा ४० प्रतिशत सापेक्षिक आर्द्रता कायम गर्नुपर्दछ ।

(इ) प्रायः लगातार प्रयोगमा नआउने कोरिडर, प्राङ्गण, लब्बी, शौचालय, भण्डार जस्ता स्थानमा वातानुकूलन आवश्यक पर्दैन।

(ई) हावा भन्दा पानीबाट चिस्याउने प्रविधि भएको वातानुकूलन प्रणालीको प्रयोग गर्नुपर्दछ।

(ङ) दिवाप्रकाश र छायाँको संयोजन, पत्रहरु सहितको गारो, हलुका रङ्गको प्रयोग, वनस्पति र स्तरीय शीशा जस्ता सामग्रीको प्रयोग गरी उर्जा प्रभावकारिता कायम गर्नुपर्दछ ।

(च) सहूलियत तथा सुविधाः उर्जा प्रभावकारी भवन निर्माण गर्ने निजी घरधनीलाई महानगरपालिकाको निर्णयले समय समयमा विभिन्न सुविधा तथा सहूलियतहरु प्रदान गर्न सकिनेछ ।

(छ) प्रस्तुत गर्नुपर्ने कागजातः उर्जा प्रभावकारी भवन निर्माण गर्नको लागि निम्न अतिरिक्त कागजात समेत प्रस्तुत गर्नुपर्नेछः

(अ) उर्जा प्रभावकारी प्रावधानहरुको नक्शा (प्लान, सेक्शन र डिटेलहरु)

(आ) रुजु सूचीसँग सम्बन्धित गणनाहरु सहितको प्रतिवेदन

(इ) निम्न व्यहोराको रुजु सूची

रुजु सूची
उर्जा प्रभावकारिता सम्बन्धी विवरण

S.N.	Design Requirements	As Submitted		Remarks	Reference
Elevation of building site:…………..m above sea level, Climatic zone: … … … Climatic Region					
A	**Energy Efficient (EE) Measures**				
1	**Building Envelope: Walls**				
1.1	U-value of the external wall assembly (W/m².K)			Mandatory	
1.2	Is the value within the reference range?	Yes	No	Mandatory	Max. 1.8
1.3	Use of any additional insulation layer?	Yes	No	Preferable	
2	Building Envelope: Roofs				
2.1	U-value of roof assembly (W/m².K)			Mandatory	
2.2	Is the value within the reference range?	Yes	No	Mandatory	Max: 1.2, but 1.5 for flat roofs of traditional buildings
2.3	Use of any additional insulation layer?	Yes	No	Preferable	
3	**Building Envelope: Floor**				
3.1	Use of any additional insulation layer?	Yes	No	Preferable	
4	**Building Envelope: Fenestration**				
4.1	Minimum openable area for natural ventilation (WFR_{op}), %			Mandatory	$1/6^{th}$ - For Warm Temperate $1/8^{th}$ - For Temperate $1/12^{th}$ – For Cool Temperate $1/16^{th}$ - For Cold Climate
4.2	Minimum glazed area including fixed and openable glazing in habitable rooms (GFR), %			Mandatory	$1/8^{th}$ of the floor area (NBC: 206, 2024)
4.3	Window to wall ratio for each facade (E, S, W, N)			Mandatory	For WWR ≤ 40% 1. U-value ≤ 5.8
				Mandatory	For WWR > 40% a. U-value ≤ 2.8 b. 0.31 ≤ SC c. 0.3 ≤ VLT
4.4	Properties of Glass				
	a) U-Value (W/m².K)			As per 4.3	
	b) Shading Coefficient (SC)				(0-1)
	c) Visible light transmission (VLT) %				
4.5	Daylighting: Cumulative daylighting of habitable rooms in the building, %			Mandatory	Min. 40%
5	**Weather Shade**				
5.1	Width of horizontal weather shading (E/S/W)	Yes	No	Mandatory	Min 450 mm
5.2	Vertical side fins (E/W)	Yes	No	Preferable	
5.3	External Movable Shading System (E/W/S)	Yes	No	Preferable	For Warm Temperate
B	**Renewable Energy (RE) Measures**				
1.1	Solar water heating	Yes	No	Preferable	
1.2	Solar based heating and cooling	Yes	No	Preferable	

Declaration by the Designer: (For Building Permit)

I/We undersigned, declare that the proposed building has been designed in compliance with all the provisions of the municipal bylaw for energy efficient building construction. I/We understand that any inconsistency in design may result in statutory action against us.

Signature of Designer/Authorized representative:

Full name:

Position: Office Seal

Date:

Declaration by the Designer: (For Completion Certificate)

I/We undersigned, declare that the building construction process was supervised by us on a regular basis and that the building is constructed in compliance with all the provisions of the municipal bylaw for energy efficient building construction. I/We understand that any illicit certification may result in statutory action against us.

Signature of Designer/Authorized representative:

Full name:

Position: Office Seal

Date:

परिच्छेद–६

पेट्रोल पम्प निर्माण तथा बिमानस्थल सम्बन्धी आवश्यक मापदण्ड

६.१ पेट्रोल पम्प तथा मर्मत संभार सेवा केन्द्र (सर्भिस स्टेसन) हरुको लागि तल दिइए अनुसार गरिनेछः

(क) सडक चोकबाट न्यूनतम दूरीः

क.सं.	सडकको चौडाई	न्यूनतम दुरी
१	३० मी. भन्दा कम चौडाई भएका साना सडकहरु	५० मी.
२	३० मी. भन्दा बढी चौडाई भएका ठूला सडकहरु	१०० मी.

(ख) घडेरीको साईज

क.सं.	विवरण	न्युनतम् घडेरीको साईज
१	तेल मात्र भर्ने पेट्रोल पम्पको लागि	३० मी. × १७ मी.
२	इन्धन भर्ने एवं मर्मत संभार सेवा दिने विसौनीहरुको लागि	३६ मी. × ३० मी.
३	घडेरीको मोहडा (फ्रन्टेज)	३० मी.

(ग) नयाँ पेट्रोल पम्पहरु

सि.नं.	विवरण	मापदण्ड
१	ग्राउण्ड कभरेज	२० प्रतिशत
२	पेट्रोलपम्प राख्ने सडकको न्युनतम चौडाई	२० मी.
३	फ्लोर एरिया रेस्यो (FAR)	२.०
४	पेट्रोलपम्प को अधिकतम उचाई	६ मी.
५	पम्प माथिको छहारी (क्यानोपी)	अनुमति दिने
६	अगाडिको न्यूनतम सेट ब्याक	६ मी.
ग्राउण्ड कभरेजको गणना बाटोको क्षेत्राधिकार र सेटव्याक छाडेर बाँकि जमिनको क्षेत्रफलमा आधारित हुनेछ		
सम्बन्धित निकायबाट (उद्योग मन्त्रालय, आयल निगम, सडक विभाग आदि) बाट स्विकृत भएका हुनुपर्ने ।		

६.२. एयरपोर्ट वरिपरिको क्षेत्रमा लागू हुने विशेष व्यवस्था :–

६.२.१ एयरपोर्ट वरिपरिको क्षेत्रमा हुने निर्माणको उचाई नेपाल नागरिक उड्यन प्राधिकरण (Civil Aviation Authority of Nepal) को नियमद्वारा निर्देशित हुनेछ र यस्तो क्षेत्रमा हुने निर्माण सम्बन्धी कुनै पनि विषयमा नेपाल नागरिक उड्यन प्राधिकरणद्वारा जारी गरिएको सबभन्दा पछिल्लो नियममा उल्लेख भए अनुसार हुनेछ ।

६.२.२ एयरपोर्ट वरिपरिको क्षेत्रमा विशेष गरी नयाँ निर्माण, हाइटेन्सन र लो टेन्सनका तारहरु, टेलिफोनका लाइनहरु, कारखानाका चिम्निहरु, तार, टि.भी. एन्टेनाहरु राख्नेका हकमा नेपाल बिद्युत प्राधिकरण, नेपाल टेलिकम तथा सम्बद्ध सरकारी निकायहरुले जारि गरेका नियमहरुमा भएअनुसार हुनेछ ।

६.२.३ पोखरा महानगरपालिका क्षेत्र भित्र निर्माण हुने भौतिक संरचनाको हकमा (High Rise Building , Overhead Water Tank ,View tower/ Antenna, मुर्ति तथा भवनहरुको छतमा जडान गरिने बिभिन्न tower/ Antenna लगाएतका अन्य संरचना) निर्माण गर्दा पोखरा क्षेत्रिय अन्तराष्ट्रिय बिमानस्थलको Obstacle limitation suface भित्र पर्ने संरचनाको उचाई पोखरा क्षेत्रिय अन्तराष्ट्रिय बिमानस्थलले तोके बमोजिम अन्तराष्ट्रिय नागरिक उड्डयन संगठन ICAO को नियमानुसार हुनेछ ।

परिच्छेद–७

नक्सा बनाउँदा पालना गर्नुपर्ने नियमहरू:

१) घरधनीको इच्छा अनुसार र दक्ष प्राविधिकको सुझाव अनुसार हुने गरी महानगरपालिकामा दर्ता भएका इन्जिनियरहरु एवं Consultancy बाट नक्सा पेश गर्नुपर्नेछ ।

२) नक्सा पुरै डिटेल समेत A1, A2, A3 Size को पेपरमा तयार गरी जग्गाको Size अनुसार पेश गर्नु पर्नेछ ।

३) **Plans:**

1. Plan of each floor.
2. Typical floor plan, if there are typical floors.
3. Roof plan, including staircase cover

The information like plot number and corresponding owner's name, road, etc. around the proposed plot for construction should be written in the ground floor plan.

Elevations:

Elevation of four sides.

Selection Elevations:

1. section through the higest point of the processed building (eg. in many cases through the staircase) including foundation, staircase, parapet wall, lift machine room, overhead watertank.
2. More than one section, if required

Site Plan:

The site plan includes the following things.

- Scale, depending upon the plot area and as specified by the municipality.
- Width of existing road (access)
- Right of way of the road.
- Right of way from the center line of the road.
- Distance of building line from the center line of the road.
- Set back
- Side and rear margins
- Margin from public land, river, stream, canal, etc.
- Septic tank, soak pit and connection to drain/ sewer (if available at a reasonable distance- specified by the municipality)
- Underground water tank (if proposed)
- High tension line and distance of building line from its edge, if passes above the proposed site/plot.
- Water supply line, Electric line and Telephone line (if available at a reasonable

distance-specified by the municipality)

- Existing building/structure, if any.

Location Plan

Location Plan includes:

- Name of the road
- Not to scale is also accepted
- Coordinate (Longitude & Latitude)

Scale

1. 1:100 (1"=8'0") fot plan, elevation and sectional elevation.
2. 1:100, 1:50, 1:20, 1:10 for structural drawings.
3. 1:200, 1:150, 1:100 for site plan

Dimension

1. Necessary dimension should be written down (dimension shall be read out and out not measured)
2. Dimension should be presented in the following way :
    - Element to element dimension
    - Center to center dimension
    - Total dimension
    - Internal dimension

Opening Schedule

S.N.	Door/window	Symbool	Type	Size	Number	Remarks

North Direction

1. North direction should always point towards the upper (header) side of the drawing sheet.

Size Of Drawing Paper

1. A1 or A3

Boarders From The Edge of The Drawing Paper/ Sheet

1. 1.5 inches on the left side and 0.5 inch on remaining sides.

❖ **Structural Drawing**

a. For Buildings With Frame Structure

1. Trench layout plan (with c/c dimension, diagonal dimension, grid names and size of footing, reference dimension from land boundary)
2. Column Layout Plan (with Grid names, naming of columns, c/c dimensions and diagonal dimension)
3. Column Section (in tabular form)
4. Foundation details (Plan & Section of every type)
5. Slab details
   a. Slab Reinforcement Plan (with c/c dimension & grid names)
   b. Slab section end to end (in x-x & y-y directions)
6. Beam Details (Foundation, Plinth, and Floor beam)
   a. Longitudinal sections (in x-x & y-y directions)
   b. Cross sections (at mid span & support)
7. Staircase Details
   a. Staircase plan with dimension.
   b. Staircase sections every flight with dimensions.
   c. Staircase landing beam (L-Section & Cross Section)
8. Sill, lintel & parapet band details
9. Ductile detailing at joints
10. Reinforcement lap details in beam & columns.
11. Vertical Section of columns Showing spacing of Lateral ties
12. Additional details of wall out of frame line.
13. Boundary wall section (if required)
14. Wall foundation details of wall out of frame line.
15. Extra details of structure if designer feel it necessary to be included in design.

Note: The sheet should be in approved municipal format.

b. For Buildings With Load Bearing Wall System

1. Trench layout plan (with c/c dimesions, diagonal dimension, grid names and sizes of footing, reference dimension from land boundary).
2. Wall layout plan (with grid names, c/c dimension, diagonal dimension)
3. Foundation details of each type.
4. Vertical section of wall from foundation to terrace.
5. Foundation and plinth tie band details.
6. Vertical Bars Layout details in Trench Plan & floor plan walls with D/W openings.
7. Sill, lintel & parapet band details.

8. Corner Stiching Details (T-junctions & corner Juctions)
9. Slab details
   a. Slab Reinforcement plan (with c/c dimensions & grid names)
   b. Slab sections end to end (x-x & y-y directions)
10. Beam Details
    a. Longitudinal section (x-x & y-y directions)
    b. Cross Details
11. Staircase Details
    a. Staircase plan with dimensions
    b. Staircase section every flight with dimensions
    c. Staircase landing beam
12. Additional details of structure as per design requirement
13. Extra details of structure if designer feel it necessary to be included in design.
    Note: The sheet should be in approved municipal format.

❖ **Title Block**

Owner :	Signature :	
Purpose of Building :		
Plot No:		
Details : Plan, Evevation, section, Site Plan, Location Plan		
Designed by :	Checked by:	Drawn By:
Firs's Stamp :	Date :	Sheet No:

भवनको संरचनात्कम डिजाईन रिपोर्टको ढाँचा (क र ख वर्गको लागि)

1. Background and introfuction of seismic design
2. Design philosophy
3. Load cases and load combination
4. Material and sectional Porperties of structural member.
5. Preliminary design of structural member.
6. Method of Analysis (Static or Dynamic)
7. Seismic calculation as per time period (NBC or IS)
8. Reinforcement detailing in tabular format
9. Design as per step 3
   Manual Design of
   a. Combined and isolate footing, Ecentric Footing
   b. Typical beams : Inclined Beam, Strap Beam
   c. Column
   d. Staircase
   e. Slab
   f. Check for strong Column and weak Beam

10. Detailing should be made according to ductile detailing
11. References
12. Documents in soft copy in CD/DVD
    - Structural Alalysis Model and report
    - Structural Analysis Report as pdf file

घर निर्माण गर्ने सडकको नाम र नजिकको घर नं अनिवार्य रुपमा पेश गर्नुपर्नेछ ।

४) FLOOR PLAN of COLUMN को कालो भाग गर्ने, ROOM SIZE प्रत्येक कोठाभित्र लेख्नुपर्नेछ र DIMENSION दिँदा ROOM / PARTITION को चारैतर्फ CLEAR SHOW गर्ने ढोका कुन साईडमा खोज्ने त्यो पनि प्रष्ट गर्नुपर्ने ।

५) ELEVATION झ्याल ढोका खोल्ने होकी FIXED हो थाहा पाउने गरी चोकोस र खापा थाहा पाउने गरी DRAWING तयार पार्नुपर्ने ।

६) घरको डिजाइन गर्दा नेपालीपन झल्कने गरी कुनै एक छाना स्लोप हुनुपर्ने र कुन साईडमा पानी झार्ने हो स्पष्ट देखाउनु पर्नेछ ।

७) प्रत्येक नक्सामा छुट्टै ROOF PLAN हुनुपर्ने र कुन साईडमा पानी झार्ने हो स्पष्ट देखाउनु पर्नेछ ।

८) साईट प्लान निर्माण गरिने घरदेखी जग्गाको प्रत्येक कुनाको दुरी उल्लेख गरीएको हुनुपर्ने साथै SEPTIC TANK / SOAK PIT को ठाउँ समेत देखाएको हुनुपर्ने साइट प्लानमा उत्तर माथितिर हुनुपर्ने । बाटोको केन्द्रविन्दु प्रस्तावित घरको दुरी उल्लेख गर्नुपर्नेछ ।

९) साइड प्लानको स्केल निम्न बमोजिम हुनेछ । साइड प्लानमा अगाडी पछाडी र दायाँबायाँ छाड्ने DIMENSION प्रष्ट सँग उल्लेख गर्नुपर्नेछ । SEPTIC TANK SOAK PIT र वरीपरीको कच्ची पक्की साइड सडकको केन्द्रविन्दुबाट छाड्नुपर्ने दुरी प्रष्ट उल्लेअ गर्नुपर्नेछ ।

अ) ०-१ रोपनी	१:१०० अथवा १"= २.४ मि.
आ) १-४ रोपनी	१:२०० अथवा १"= ४.८ मि.
इ) ४ रोपनीभन्दा माथि	१:४०० अथवा १"= ९.६ मि.

१०) लोकेशन प्लानमा निर्माण स्थल सजिलै र अरु कसैसँग सोधपुछ गर्न नपरी पुग्न सकियोस् भन्ने अभिप्रायले लोकेशन प्लान सक्दो बढी विवरण भैरहेका घर, पसल अथवा कुनै एक Prominent Structure को नाम नहर आदि लेखाएको हुनुपर्ने लोकेशन प्लान उत्तर माथि हुनुपर्नेछ तथा google code अनिवार्य रुपमा राख्नु पर्नेछ ।

११) घरको बार्दली रेलिङ्ग डिजाइन सम्बन्धमा दोश्रो र सो तल्लाहरुको लागि प्यारापिट रेलिङ्गको उचाई कम्तीमा १ मि. हुनुपर्ने र सो रेलिङ्ग डिजाइन बाहिर पट्टीबाट देखिने डिजाइन जस्तोसुकै भएतापनि भित्र भाग बच्चाहरु उक्लन नसक्ने किसिमको हुनुपर्नेछ ।

१२) घरको नक्सा डिजाइन गर्दा इन्जिनियरिङ्ग पक्षलाई ख्याल गरी घरको कोठाको प्लानिङ्ग गरिनु अझ वेश हुनेछ ।

१३) डिपार्टमेन्ट स्टोर्स, अस्पताल, फिल्म हल, स्कुल भवनहरु आदि बढी अवधीमा मानिस बस्ने भवनहरुको

नक्सा बनाउँदा Structural Details अनिवार्य रुपले देखाउने र Structural Engineer को दस्तखत हुनुपर्ने

१४) ड्रईङ्ग पेपरको साइज अन्य कार्य समेतलाई प्रयोग हुने गरि फोटोकपी मेसिनको लागि समेत हुनेगरी निम्नानुसार हुनुपर्नेछ ।

A_1= (762 × 508)mm

A_3= (419.1 × 304.8)mm

उल्लेखित पेपर साइजमा नक्सा पुरैको लागि ठाउँ नपुग भएमा SHEET NO 2 गरी SHEET NO मा साइट र लोकेशन प्लान देखाउनु उपयुक्त देखिन्छ ।

१५) तीन तल्लाभन्दा बढी, COLUMN ग्रीडमा नभएको वा प्लिन्थ एरिया ९३ वर्ग मिटर भन्दा माथि भएमा STRUCTURAL DRAWING पेश गर्नुपर्नेछ ।

१६) साँध सिमानामा गाह्रो निर्माण गर्नुपर्दा सो गाह्रोमा उज्यालो प्रावधानको लागि Opening साइज 0.5 मि. × 1.00 मा नबढाई भेन्टिलेसन बनाउँदा ग्रिल र जाली राखी बनाउनुपर्नेछ ।

१७) नक्सा कागजको दायाँ भाग ०.१ मि. (तलदेखी माथिसम्म) ठाउँ छुट्याई तपसिल बमोजिम बनाई लेखिनुपर्नेछ

OWNER:

Owner's Signature:

Notes and Remarks

1. PLOT NO
2. LAND AREA\
3. PLINTH AREA OF BUILDING
4. TOTAL FLOOR AREA
5. LAND COVER BY BUILDING
6. TREAD WIDTH & LENGTH
7. RISER HEIGHT

१८) SCHEDULE OF OPENINGS

S.N.	DESCRIPTION	SIZE	NO	REMARKS

१९) नक्सा पास गर्दा घरधनीले नापी नक्सा स्पष्ट रुपमा कित्ता नं. जग्गाको साइज र बाटो स्पष्ट भएको हुनुपर्नेछ । अन्यथा त्यस्ता जग्गामा नक्सा पास प्रक्रिया अगाडी बढाइने छैन ।

२०) तला थप गर्दा मापडण्ड छाडी बनेको घरको Cantilever Projection मा गाह्रो राखी Wall निर्माण गर्ने कार्यलाई निरुत्साहित गरिनेछ । Cantilever Projection गरी Wall धान्ने खालको भएमा र आफ्नै हक भोगको जग्गामा Top पर्दछ भने त्यसमा बाधा पर्ने छैन र १.० मी भन्दा बढीको Top भएमा पनि structural design पेश गर्नु पर्नेछ ।

२१) प्लिन्थ लेभल (DPC) सम्म निर्माण कार्य पुरा भएपछि नक्सा शाखामा सम्पर्क राखी सम्बन्धित डिजाइनरबाट ल्पिन्थ लेभलभन्दा माथि Super Structure को निर्माण कार्यको ईजाजतको लागि प्रतिवेदन Form to be filed by the designer भरी सोको जाँच पो.म.न.पा.प्राविधिकबाट जाँच गरी भवन निर्माण स्थायी ईजाजत पत्र (प्लिन्थ लेभलमाथि Super Structure को लागि) दिइनेछ ।

२२) अस्थाई ईजाजत पत्र प्राप्त भएको मितिले २ वर्षभित्र निर्माण कार्य गरी सक्नुपर्छ । सो अवधीमा निर्माण कार्य पुरा नभएमा नियामनुसार नक्सा नवीकरण दस्तुर तिरी मात्र निर्माण कार्य गर्नुपर्नेछ ।

२३) निर्माण कार्य सम्पन्न भएपछि नक्सा शाखामा सम्पर्क राखी सोको जाँच सम्बन्धित प्राविधिकबाट निरीक्षण गरी स्वीकृत नक्सा अनुसार भवन निर्माण भएमा भवन निर्माण सम्पन्न प्रमाणपत्र उपलब्ध गराइन्छ ।

२४) भवन निर्माण सम्पन्न प्रमाणपत्र लिंदा घर नं. दिइन्छ ।

२५) भवन निर्माण सम्पन्न प्रमाणपत्र लिंदा अनिवार्य रुपमा घर जग्गा कर लिइनेछ ।

२६) भवन निर्माण सम्पन्न प्रमाणपत्र लिंदाअनिवार्य रुपमा घरको वरिपरी दुईवटा रुखको विरुवा रोप्नुपर्छ ।

नोटः नक्सा पास नगरी निर्माण कार्य गरेमा वा नक्सा पास विपरित अनियमित निर्माण कार्य गरेमा स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ बमोजिम जरिवाना गरी अनियमित निमार्ण कार्य भत्काउन सकिनेछ ।

२७) साविक पोखरा उपमहानगरपालिकामा मिति २०६९ फागुन १ गतेबाट भवन संहिता (Building Code) लागू भैसकेकाले सोही निर्देशिका अनुसार नक्सा पेश गरी नक्सापास प्रक्रिया अगाडि बढाइनेछ ।

२८) पोखरा म.न.पा.मा सुचिकृत भएका कन्सल्टेन्सी, ईन्जिनियर र सब-ईन्जिनियरबाट नक्सा पेश गरायनु पर्नेछ। नक्सा पास गर्न जांदा डिजाइनरले नक्सा बनाउने ईजाजतपत्र लिएको छ छैन यकिन विचार गर्नुपर्छ ।

२९) १५ दिने सुचनामा सँधियारको नाम र कित्ता नं. उल्लेख गर्नुपर्नेछ । वडाको कर्मचारी गई साँध सँधियार को मुचुल्का स्वीकृत गराउनु पर्नेछ ।

३०) अन्य जानकारी नक्सा आवेदन फारममा उल्लेख भएको छ ।

नक्सा तयार गर्दा ध्यान दिनुपर्ने कुराहरुः

१) आँफूले पेश गरेको नक्सा नेपाल अधिराज्यको प्रचलित ऐन कानून बमोजिम भएको हुनुपर्छ ।
२) पेश गरिएको नक्सा पोखरा महानगरपालिका द्वारा निर्धारण गरिएको मापदण्ड अनुरुप हुनुपर्नेछ ।
३) पेश गरिएको नक्सा, नक्सा दस्तखत फारममा उल्लेख गरिएको ढाँचा अनुरुप हुनुपर्दछ ।
४) नक्सा डिजाइन गर्दा घरको स्ट्रक्चरल, डिजाईन र ड्रईङ्ग पो.म.न.पा.को ढाँचा अनुरुपमा हुनुपर्दछ ।
५) आफूले डिजाईन गरेको घरको सडक मापदण्ड सम्बन्धमा डिजाईनर स्वयं जिम्मेवार हुने हुँदा उक्त घरको नियमित सडक मापदण्ड सुपरभिजन गरी घर निर्माण बारे सही प्रतिवेदन दिनुपर्छ ।

६) डिजाईनरले भूमिगत तला भवन निर्माण गर्नु परेमा अनिवार्य जियो टेक्नीकल (Soil Test Report) प्राविधिक प्रतिवेदन संलग्न गर्नुपर्दछ ।

७) नक्सापास कार्यसँगै घर नम्बर पनि दिइने हुँदा पेश गर्ने नक्साको लोकेशन प्लानमा सडकको नाम तथा निजको घरको नम्बर अनिवार्य उल्लेख गर्नुपर्छ साथै नक्सावालाको फोन नं. समेत उल्लेख गर्नुपर्छ ।

८) डिजाइनर ले नक्साको टेक्नीकल भाग मात्र नहेरी कानूनी भाग पनि बुझ्न जरुरी छ र त्यसकारण डिजाईन मात्र नहेरी नक्सा दर्ता देखि नक्सा पासको प्रक्रिया दिएमा पेशागत क्षमता अभिवृद्धि हुने देखिन्छ ।

९) सम्बन्धित जग्गाको सडक मापदण्ड, उचाई, रोक्का आदिबारे जानकारी प्राप्त गर्न सम्बन्धित जग्गाको नापी नक्सा सहित पो.म.न.पा. का नक्सा शाखामा सम्पर्क गर्नुहोला ।

नक्सा दर्ताका लागि आवश्यक कागजातहरुः

१) जग्गाधनी प्रमाण पूर्जा (लालपूर्जा) को फोटोकपी	१ प्रति
२) चालु आ.व. को मालपोत तिरेको रसिदको फोटोकपी	१ प्रति
३) नागरिकताको प्रमाणपत्रको फोटोकपी	१ प्रति
४) कित्ता नं. स्पष्ट भएको नापीको प्रमाणित नक्सा (ब्लुप्रिण्ट)	१ प्रति
५) जग्गा धनीको पासपोर्ट साइजको फोटो	२ प्रति
६) पास गर्ने घर नक्सा	२ प्रति

७) अन्य हकमा म.न.पा.बाट तयार पारिएको नक्सा दर्ता किताबमा उल्लेख भए अनुसार हुनेछ ।

८) आवश्यकता अनुसार अन्य प्रमाण कागजात माग गर्न सकिनेछ ।

१. **निर्माण कार्य गर्दा पालना गर्नुपर्ने शर्तहरूः**

- नक्शामा लेखिएको भन्दा बढि बनाउनु हुँदैन ।
- कौसीको निकास तर्काउने डुँड नराखी गोल पाइप राख्नु पर्छ ।
- अर्कालाई दुर्गन्ध नआउने गरी आफ्नो हकको जग्गामा चर्पी राख्नु पर्दछ र सो को लागि सेप्टिक ट्यांकी र आवश्यकता अनुसार सोकपिट बनाउनु पर्छ साथै बाथरुम/किचनबाट निस्केको पानी सडकमा फाल्न पाइने छैन ।
- अरु कसैको बाटो, निकासा बन्द गर्नु हुँदैन ।
- सडक, बाटा, ढल, मङ्गाल, गौचर, पाटी, पौवा, देवालय, शिवालय, नदी, नाला, पोखरी आदि सार्वजनिक स्थल, मनाही गरिएको ठाउँको साथै अर्काको जग्गा समेत मिच्नु हुँदैन । सो ठाउँहरु मिचिएको ठहर भएमा वा मिचि नक्शा पास भएको भएता पनि यो इजाजत-पत्र स्वतः निष्कृय हुनेछ ।
- यस महानगरपालिका तथा अन्य सम्बन्धित निकायका कर्मचारीहरुले जाँच्न आउँदा जुनसुकै बखतमा पनि यो प्रमाण-पत्र, नक्शा र नक्शा अनुसार बनिरहेको वा बनिसकेको घर अनिवार्य रुपमा देखाउनु पर्दछ ।
- यो नक्शा पास भएको कारणले मात्र आफ्नो हक नपुग्ने सार्वजनिक जग्गा भनि कसैको उजुर पर्न आएमा सो सम्बन्धी कारवाही चलाउँदा कुनै बाधा पर्ने छैन । सो जग्गा नक्शावालाको हक कच्चा ठहरिएमा यो प्रमाण-पत्र स्वतः निष्कृय हुनेछ ।
- निर्माण कार्य गर्दा सडकमा यातायात तथा मानिसहरु आवत जावत गर्न असुविधा हुने गरी माटो, ईटा, छड आदि निर्माण सामग्रीहरु थुपारी राख्नु हुँदैन । आफ्नो जग्गामा राख्नुपर्दछ । अन्यथा पो.म.न.पा.ले

उठाई जफत गर्न सक्नेछ र नियमानुसार जरीवाना गर्न सक्नेछ साथै छर-छिमेकीलाई असर/असुविधा नपर्ने गरी निर्माण गर्नुपर्नेछ ।

- अस्थाई इजाजतपत्र प्राप्त भएको मितिले २ वर्षभित्र निर्माण कार्य गरिसक्नु पर्नेछ । सो अवधिमा निर्माण कार्य पूरा नभएमा नियम अनुसार थप नक्शा नवीकरण दस्तुर तिरी बढिमा अर्को २ वर्षको लागि म्याद थप गर्न सकिन्छ म्याद थप भित्र पनि इजाजत पत्र लिई निर्माण कार्य शुरु नगरेको भएमा अर्को नक्शा पास गरी मात्र बनाउनु पर्नेछ ।

२. **भवन निर्माण इजाजत पत्र सम्बन्धी जरुरी सूचनाः**

पोखरा उपत्यका भित्र नक्शा पास गराई तोकिएको मापदण्ड अनुरुप निर्माण गर्नुपर्ने नक्शा बमोजिम वा तोकिएको मापदण्ड विपरित गरी अनियमित रुपमा नराम्रो प्रभाव पार्दै गएकोले नक्शा पास गरी तोकिएको मापदण्ड अनुरुप निर्माण कार्यलाई कडाईकासाथ लागु गर्न निम्न बमोजिमको नियम लागू हुनेछ ।

- अस्थायी इजाजत पत्र लिई प्लीन्थ लेभल (डि.पी.सी) सम्म निर्माण कार्य पुरा भएपछि निर्माणकर्ताले सो भन्दा माथिको निर्माण कार्य गर्न महानगरपालिकाको सम्बन्धित शाखाबाट पुनः स्थायी भवन निर्माण इजाजत पत्र लिनुपर्ने अनिवार्य गरिएको छ ।
- महानगरपालिकाले नक्शा पास गराई निर्माण गरेको हो/होइन, पास भएको नक्शा तथा तोकिएको मापदण्ड अनुसार निर्माण भएको छ/छैन हेरी नियम अनुसार देखिएमा मात्र इजाजत पत्र प्रदान गरिने छ
- दोस्रो अर्थात्, स्थायी भवन निर्माण इजाजत पत्र प्राप्त गरिसकेपछि मात्र प्लीन्थ लेभल (डि.पी.सी) भन्दा माथिको (Superstructure) निर्माण कार्य शुरु गर्नुपर्नेछ, अन्यथा नियमानुसार जरिवाना लाग्ने छ ।

३. **निर्माण सम्पन्न प्रमाण पत्र दिँदा अपनाउने कार्यविधि :**

- घर निर्माणको प्रमाण पत्र दिँदा घरमा बस्नको लागि आवश्यक न्यूनतम कुराहरु ढोकाको खापा, छत गारो भएको र सेफ्टी ट्याङ्की बनेकोमा प्राविधिकको स्थलगत निरिक्षण पश्चात् दिन सकिनेछ ।
- सार्वजनिक जग्गामा जग्गा मिचि निर्माण सम्पन्न भएमा प्रमाण पत्र दिइने छैन ।
- प्रमाण पत्र दिँदा निर्माणकर्ताले निर्माण पुरा भएको लिखित जानकारी दिएपछि प्राविधिक खटाई निरीक्षण गराई स्वीकृत नक्शा अनुसार निर्माण कार्य सम्पन्न देखिएमा मात्र प्रमाण पत्र दिइनेछ ।
- प्रमाण पत्र शुरु व्यहोरामा नक्शा पास गरी सो बमोजिम पछिको खाली ठाउँमा महानगरपालिकाको ऐन अनुसार नक्शा पास गराई निर्माण गर्नुपर्ने घर टहरा ग्यारेज पर्खाल आदि जे निर्माण गरेको हो सोही लेख्ने ।
- एक तल्ला भन्दा बढिको नक्शा पास भएकोमा पास भए जति सबै तल्ला निर्माण भई नसकेको भए जति तल्ला निर्माण भैसकेको छ त्यतिको मात्र प्रमाण पत्र दिने, बाँकी भाग म्याद भित्रै निर्माण कार्य पूरा गरी प्रमाण पत्र लिनु पर्नेछ ।
- शौचालय तथा निजी सेप्टीट्याङकी नबनाएको तथा सार्वजनिक नदी, नाला तथा सार्वजनिक बाटोमा निजी ढल बनाएकोमा सो नरोकेसम्म यो प्रमाण पत्र दिइने छैन ।
- नक्शा पास नगरी निर्माण कार्य भएकोमा तोकिएको दण्ड जरिवाना तिरी रितीपूर्वक नक्शा बनाई पास गराई मात्र प्रमाण पत्र दिइने छ ।
- आफ्नो घरवरिपरि कम्पाउण्ड भित्रै कम्तीमा २ वटा रुख विरुवा रोप्नु पर्नेछ ।
- आफ्नो लागि पार्किङ्गको व्यवस्था घरधनी तथा संघ संस्था स्वंयले नै गर्नुपर्नेछ ।

परिच्छेद–८

बिबिध

१. बाधा अडकाउ फुकाउ सम्बन्धमाः

यस मापदण्डको कार्यान्वयनमा कुनै बाधा अडचन आएमा यस मापदण्डका प्रावधानलाई प्रतिकूल असर नपर्ने गरी प्राबिधिक समितिको सिफारिसमा महानगरपालिकाको नगर कार्यपालिकाले बाधा अडचन फुकाउन सक्नेछ ।

२. विबाद समाधान सम्बन्धि ब्यवस्था :

महानगरपालिकाको वडास्तरमा मापदण्डको कार्यान्वयन तथा भवन निर्माण कार्यमा आउन सक्ने विवाद समाधान गर्नका लागि वडा स्तरीय विवाद समाधान समन्वय एवं सहजिकरण समिति गठन गरिने छ । उक्त समितिको संरचना निम्न बमोजिमको हुनेछ ।

वडा स्तरीय विवाद समाधान समिति

१. वडा अध्यक्षः अध्यक्ष
२. स्थानीय बुद्धिजिविः १ जना सदस्य (वडा अध्यक्षले चयन गर्ने)
३. महानगरपालिका कानुनी सल्लाहकारः सदस्य (आमन्त्रित गर्न सकिने)
४. वडा सदस्य १ जना (वडा अध्यक्षले चयन गर्ने)
५. सम्बन्धित वडामा कार्यरत ईन्जिनियर, अमिन, सदस्य
६. वडा सचिव–सदस्य सचिव

वडास्तरीय विवाद समाधान समितिबाट समाधान हुन नसकेका समस्याहरु महानगरपालिकाको न्यायिक समितिमा पेश गरिनेछ । साथै महानगरपालिकामा महानगर स्तरीय निम्नानुसारको विवाद समाधान निर्देशक समिति गठन गरिने छ । उक्त समितिको संरचना निम्न बमोजिमको हुनेछ ।

१.	संयोजक	- नगर प्रमुख
२.	सदस्य	- उप-प्रमुख
३.	सदस्य	- प्रमुख प्रशाशकिय अधिकृत
४.	सदस्य	- सम्बन्धित वडाको वडा अध्यक्ष
५.	सदस्य	- महानगरपालिकाका कानुन अधिकृत
६.	सदस्य	- पूर्वाधार क्षेत्र हेर्ने शहरी योजना आयोगको सदस्य
७.	सदस्य सचिव	- घर नक्सा शाखा प्रमुख इन्जिनियर

आवश्यकता अनुसार अन्य विज्ञ वा व्यक्ति, संघ संस्था प्रतिनिधिलाई आमन्त्रण गर्न सकिनेछ ।

३. नक्शा पास सम्बन्धी विशेष व्यवस्था :

क. स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ को दफा ३८ मा भवन निर्माण गर्नुपर्ने अवधी ४ (चार) वर्ष मात्र उल्लेख भएको सो अवधी समाप्त भएपश्चात् भवनको निर्माण समयको म्याद थप लगायत सम्पन्न प्रमाण-पत्र जारी गर्ने सम्बन्धमा कुनै व्यवस्था उल्लेख नभएकोले यस प्रकारका भवनहरुको सम्बन्धमा आर्थिक ऐनले तोकेको दस्तुर दाखिला गरी प्रक्रिया अगाडि बढाउन इच्छुक व्यक्ति/संस्थाले कार्यालयमा निवेदन दिन सक्नेछन् ।

ख. उपदफा (क) बमोजिम निवेदन पेश गरेका भवनहरुले तत्कालीन मापदण्ड एवं राष्ट्रिय भवन संहिता पूर्ण रुपमा पालन गरी स्थायी इजाजत पत्र लिइएको हुनुपर्नेछ ।

ग. उपदफा (ख) बमोजिमको भवनहरु स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ पछिमात्र नक्सा पास प्रक्रियामा समावेश भएको हुनुपर्ने छ ।

घ. यसरी माथि उल्लेखित उपदफा अनुसार प्रक्रिया पूरा भई आएमा सोही नक्सालाई आधार मानि सम्पन्न प्रमाणपत्र जारी गरिने छ ।

४. **संसोधन तथा खारेजी** : महानगर कार्यपालिकाले यस मापदण्डलाई आवश्यकता अनुसार संशोधन वा परिमार्जन गर्न सक्नेछ ।

यस भन्दा अगाडीका मापदण्ड सम्बन्धी भए गरेका कार्यहरु यसै मापदण्ड बमोजिम भए गरेको मानिनेछ । यस मापदण्ड आउनु अगाडीका अन्य निर्देशिका, कार्यबीधि र मापदण्ड रहेमा सबै खारेज भई यसै मापदण्ड बमोजिम नै हुने छ । यस मापदण्डमा भएका व्यवस्था प्रचलित कानुनसंग बाझिएमा बाझिएको हदसम्म अमान्य तथा खारेज हुनेछ ।